10 plus MAGAZIN

Nr. 7 (1843) din 20 februarie 1993

Biblioteca magazin de proză scurtă

ANCHETATORUL SUPREM ŞI FORŢELE OCULTE

Vă amintiţi, desigur, clasica prevenire înscrisă pe pagina de gardă a unor apreciate lucrări de ficţiune, ca şi pe generic ul unor filme care au făcut epocă : **„Orice asemănare cu persoane şi situaţii reale este întîmplătoare".**

Întîmplătoare şi... **inevitabilă**, vom adăuga noi (autor şi editor) în ceasul de debut al acestei istorisiri. Nu din prea mari orgolii şi nu ca să alertăm cititorul. Dintr-o omenească **prudenţă**... Nu putem fugi, domnilor, de orice asemănări, procesele de intenţie sînt aprioric posibile, chitibusarii aşteaptă, sînt mereu după colţ, iar asemănările, atîtea cîte sînt (şi sînt !) au fost impuse cu stringentă necesitate — **determinate** — de viaţă. Şi iată un exemplu sau, dacă vreţi, o dovadă...

La dispariţia sa, în aprilie 1955, marele Albert Einstein interzicea testamentar ca manuscrisele sale, lucrările încă nepublicate, crochiurile şi ciornele, întregul arsenal de notaţii care rămîn risipite într-o viaţă de om şi abia aşteaptă să strige «noi sîntem martorii, chemaţi-ne la rampă» (**la rampa justiţiei** sau a istoriei), toată această arhivă să nu fie cercetată de nimeni înainte de împlinirea a 50 de ani de la decesul său. Sau 75... Nu ne amintim exact.

Ei bine, eroul însemnărilor noastre, poate mult spus «eroul», dar, oricum, personajul la care ne vom referi, deseori, în această istorisire, cu aceleaşi iniţiale „A.E." (le-am modificat noi, ulterior, în „A.N.", pentru a evita asemănarea) a interzis şi el, la moartea sa, tot în 1955, orice acces la arhivele sale în următorii 50 de ani.

De ce această amînare ? De ce acest lung răgaz ? Cum să nu te întrebi — aceasta ar fi şi raţiunea prezentei istorii S.F. — ce anume ar fi vrut să nu se afle **deloc (sau să nu se afle, în orice caz, prea curînd)**, savantul Nr. 1 al unui secol teribil, creatorul unor teorii cu un impact spiritual depăşind orice explozie nucleară «în lanţ», omul care a supravieţuit celei mai mari conflagraţii mondiale (şi i-a grăbit sfîrşitul), cercetătorul cel mai însetat de mister, de universul real dar şi de cel de umbre, de aspiraţia spre alte lumi secrete ? **Există aceste lumi ?**

Nu ne-am referit în cele de mai sus numai la Albert Einstein, savantul... S-au scris despre el zeci de cărţi, nenumărate

POVESTIRE
© POVESTIRE

biografii... Şi asemănarea într-adevăr, există, o stim, în măsura în care eroul nostru, fostul mare A.N., s-a plasat, inevitabil, probabil, pe aceiaşi tărîm în care rigoarea frizează cel mai adesea ficţiunea, iar elementul fantastic aspiră spre real.

Deci, A.N. a murit (ca şi Einstein) în 1955. Într-un moment cu destule convulsii socio-politice grave, în care nu lipseau detractorii (detractorii nu lipsesc niciodată) şi orice operă, absolut autentică, se cere apărată. Poate cu orice preţ. Şi tocmai acest om, care n-a avut nimic de ascuns toată viaţa, care a publicat în ultimii săi ani tot felul de deconspirări despre sine, veritabile «autoportrete» (ultimul din martie 1955) ajunge să interzică, surprinzător, cercetarea arhivelor sale !

Şi încă o asemănare ne va crea, presupun, unele dificultăţi. În ultimii ani de viaţă ai savantului, descoperirile sale au fost considerate oarecum iniţiatice pentru abordarea integratoare a tuturor forţelor lumii într-o unicitate meterial-conceptuală. Cine avea interes ca aceste cercetări, rămase în arhivele sale să nu răzbată în afară, să nu fie cercetate decît după o jumătate de secol de posibilii săi continuatori ?

Sau, dimpotrivă, fostul mare A.N. întuise esecul, întrezărise o anume eroare ?

Şi ar mai fi ceva... Ar mai fi foarte multe, de fapt...

Din 1947 pînă în 1954, deci tot în ultimii ani ai savantului nostru, presa de senzaţie — dar şi cea ştiinţifică — declanşase o mare controversă (care continuă încă) asupra misterioasei apariţii a unor obiecte zburătoare neidentificate, O.Z.N.-uri, cum li se spune azi... Şi nu numai pe cerul Americii ! Unde n-au apărut ?

Eroul nostru — ca şi Einstein, de altfel — nu s-a implicat în aceste dispute străine operei şi nici în acel joc al prezumţiilor ca şi al mistificărilor, al supoziţiilor stranii ca şi al «perdelelor de fum» menite să dezvăluie sau să ascundă... **CE ? DE CINE ? CÎT TIMP ?**

Să existe oare în acele arhive secrete, intangibile timp de 50 de ani, notaţii care ar putea răsturna echilibrul între ceea ce **ştim şi între ceea ce nimeni nu îndrăzneşte ?** Care ar condamna detractorii şi ar relansa speranţa ? Şi o ultimă asemănare...

De ani şi ani de zile, cercetători şi studii celebre se străduiesc să reconsidere sansa călătoriilor stelare, declarate cîndva imposibile, din unghiul relativităţii. Să fi rămas unele însemnări despre această posibilă sansă a umanităţii de mîine şi în arhivele fostului mare A.N. ?

Ficţiunea noastră — şi repetăm, ficţiunea — va încerca să pătrundă cu un ceas mai devreme pe teritoriul de gînd al acestor mistere. **Tentante, esenţiale**, în măsura în care ne sînt şi interzise... Să pătrundă mental ! Să nu putem fi acuzaţi de nici o încălcare de voinţa testamentară. Şi nici să nu abandonăm — să fim împinşi spre abandon, asta ar fi ideea — din motive străine de investigaţia noastră. Şi să pătrundem în aceste arhive, înainte de a fi prea tîrziu...

DOREL DORIAN

(Va urma)

Scenariu pentru EL şi EA (II)

MOTTO : Celor care cred în iubire

„E periculos", decide ministrul. „Am înţeles", anunţă primul anchetator. „Şi eu", nu se lasă celălalt. „E profesionist", mai decide ministrul. „E cel mai profesionist", confirmă primul. „N-am mai văzut unul ca el", nu se lasă celălalt. „Manechine, tablouri, femei", mai decide ministrul. „Actriţe, foto-modele, toboşari", anunţă primul. „Teatre, hoteluri, parcuri", nu se lasă celălalt. „Punct ochit, punct lovit", mai decide ministrul. „Numai în cap", anunţă primul. „În mijlocul frunţii", nu se lasă celălalt. „Vă mai dau o săptămînă", mai decide ministrul. „Ne mai dă o săptămînă", anunţă primul. „Şapte zile", nu se lasă celălalt.

Veneţia miroase a porumbei. Porumbeii mireasă a lagună. Gondolierii aşteaptă bacşişul. Bacşişul trece din mînă în mînă. Cupiurile stau îmbrăţişate în gondole. Gondolele trec alene pe sub poduri. De piatră sau de lemn. Cu balustradă sau fără. Domul e la locul lui. Turiştii sînt la locul lor. Înăuntru şi în piaţă. Dogii sînt peste tot. Dar tac. În cafenele se bea ohlanti şi „arlechino". Se mănîncă măsline albe şi mango crud. Manşetele au butoni şi gulerele sînt deschise. Pe apă pluteşte o coajă de mandarină. Din pavaj ţîşneşte iarba. Un vînzător de ziare a rămas şi. De podul Levant se apropie o gondolă. În gondolă zîmbeşte o femeie. Gondolierul îi admiră eşarfa verde-palid de la gît. O Lancia neagră e parcată lîngă podul Levant. Cînd gondola intră sub pod, Lancia demarează veselă. În apă s-a prăbuşit împuşcată în cap numai femeia. O coajă de mandarină se opreşte în părul ei.

„E nebun", decide ministrul. „E foarte nebun", anunţă primul anchetator. „N-am mai văzut aşa nebun", nu se lasă celălalt. „Ce ne facem", decide ministrul. „Ce-i de făcut", anunţă primul. „Vom face totul", nu se lasă celălalt. „Dacă nu-l prindeţi, vă concediez", decide ministrul. „Îl vom prinde", anunţă primul. „E-n mîinile noastre", nu se lasă celălalt.

Stadionul e plin. Steagurile fîlfîie. Antrenorii tresar. Arbitrii cronometrează. Oficialii comentează. Ultima sută de metri a maratonului. Cursa femeilor. Pe pistă aleargă cîştigătoarea. Încă cinci metri. Încă un metru. A învins. În urma ei plutonul anonim. Ea-i priveşte şi cade sleită. I se aduce un tonifiant. Ea-l bea încet. Înghiţitură cu înghiţitură. N-a mai fost demult fericită. Acum e. Clipele trec. Se urcă pe podium. Face cu mîna. I se atîrnă medalia. Aurul străluceşte. Face cu mîna. Tribunele se ridică. Minstrul îi pune o eşarfă verde-palid la gît. O sărută. Ea se lasă sărutată. Apoi face iar cu mîna. Cînd se prăbuşeşte pe spate, are o gaură

POLIŢIER

micuţă în mijlocul frunţii. Medalia a căzut în iarbă. Ministrul îşi face cruce. Imnul se-ntrerupe. Steagurile fîlfîie.

„Avem o descriere sumară", decide ministrul. „Chiar prea sumară", anunţă primul anchetator. „E sumară de tot", nu se lasă celălalt. „Să faceţi şi să răspîndiţi portretul-robot", decide ministrul. „Chiar azi", anunţă primul. „Cred că e gata", nu se lasă celălalt. „Vă mai dau o săptămînă", decide ministrul. „Ne mai dă o săptămînă", anunţă primul. „Şapte zile", nu se lasă celălalt.

Barul e ticsit. Bărbatul priveşte fix în oglinda atîrnată deasupra rafturilor. Are în faţă un pahar cu „Gordons". Neatins. Supraveghează sala. Îl interesează femeile. Nici una nu are eşarfă verde-palid la gît. Minutele trec. Barmanul vrea să-i spună ceva. Dar se răzgîndeşte. Îl priveşte cu coada ochiului. E un client ciudat. Nu bea, dar plăteşte înzecit. Îi admiră profilul delicat şi nu ştie ce vîrstă să-i dea. Barmanul îl lasă în pace. Deodată, bărbatul se ridică. Se duce spre fundul sălii şi intră brusc în toaleta femeilor. Cîteva doamne se machiază. Tresar. Una îi face cu ochiul. El scoate din buzunar o eşarfă verde-palid. Apoi spune „V-aţi pierdut eşarfa". Ea-nţelege şi-i răspunde „Ai o cameră la hotel". El confirmă. Pleacă împreună. Barmanul îi vede. Îi vine o idee. Trimite un picol să-i urmărească. Apoi dă telefon la poliţie. Apoi serveşte politicos clienţii. Noaptea trece. Citeşte în ziarul de dimineaţă. O femeie şi un picol au fost împuşcaţi în cap. Ambii aveau o eşarfă verde-palid la gît.

„Am un plan", decide ministrul. „Cred că merge", anunţă primul anchetator. „E strălucit", nu se lasă celălalt. „Asta e harta Italiei", decide ministrul. „E ţara noastră", anunţă primul. „Ce mare e", nu se lasă celălalt.

(Va urma)

PAUL IOAN

SPORT UNIVERS

La revedere, Morioka-Shizukuishi!

După două săptămîni de concurs, în care vremea bună a alternat cu zilele nefavorabile, zăpezi abundente şi vînt foarte puternic, **Campionatele mondiale de ski alpin din Japonia** au luat sfîrşit. Fac un scurt rezumat, al întrecerilor, pornind de acolo de unde am rămas săptămîna trecută. În proba de slalom gigant (SG) **băieţi s-a anunţat o lipsă notabilă : Alberto Tomba** (la Bomba) nu s-a prezentat deoarece avea gripă. În această cursă **Marc Girardelli** şi-a propus o medalie pentru a depăşi un record mondial mai vechi, aparţinînd celebrului **Pirmin Zurbringgen** care a cîştigat 9 medalii la Campionatele mondiale de ski. Pînă la urmă, încercarea luxemburghezului avea să eşueze. Pentru că SG a fost dominat de norvegianul **A. Aamodt** care a avut o primă manşă foarte bună şi la fel avea să fie şi a doua, cucerind a doua medalie a CM, de data aceasta pe cea de aur, după argintul de la combinată. Pe locul doi s-a clasat **R. Salzgeber** din Austria, marea surpriză a întrecerii, obţinînd rezultatul carierei sale, iar pe locul 3 şi medalie de bronz **J. Wallner** din Suedia. În aceeaşi zi, dar şi pe aceeaşi pistă, au participat şi fetele în cadrul aceleiaşi probe, de **Slalom Gigant. Carole Merle**, 29 de ani, din Franţa, face cea mai bună cursă, obţinînd aurul (timp general 2:117,59/100) infirmînd glasurile care afirmau că ea e doar o „fată de argint". Argintul va fi obţinut de **Anita Wachter** din Austria, iar bronzul de **Martina Erti**, 19 ani, din Germania. Şi astfel se ajunge pe 11 februarie la proba de viteză, **coborîre băieţi.** Au fost şi cîteva controverse în legătură cu pista, Girardelli a refuzat să vină la start din pricina faptului că a considerat pista prea simplă, mai mulţi concurenţi acuzînd porţiunea prea lungă de pîrtie lentă. În această situaţie, elveţianul **Urs Lehmann**, de 23 de ani, a coborît impecabil (1:32,06/100), cîştigînd astfel o nesperată medalie de aur. Argintul a intrat în posesia lui **A. Skaardal** din Norvegia, iar bronzul a fost atribuit americanului **A.J. Kitt.** În proba de coborîre fete, alte surprize. Carole Merle nu a arătat mare lucru, dezamăgire şi pentru Picabo Street din Sun Valley care reuşise un argint la combinată. În schimb **Kate Pace** din Canada coboară într-un stil impresionant şi cu 1:27,38/100, Pace obţine prima medalie de aur a Canadei. O a doua surpriză este cîştigătoarea medaliei de argint, norvegianca **Astrid Loedemel** (1:27,66/100) care impulsionată de succesul coechipierilor ei, s-a depăşit pe sine, obţinînd un rezultat nevisat. Bronzul a fost cîştigat de austriaca **Ania Haas** (1:27,84/100), observaţi ce rezultate strînse. Miriam Vogt a ratat cucerirea unei a doua medalii de aur, ea neajungînd nici măcar pe podium. A doua zi trebuia să aibe loc proba de **Slalom băieţi** care s-a amînat din pricina ninsorilor abundente. Pe 13 februarie zi frumoasă şi surpriză, Tomba revine pe pistă după cîteva zile de boală. Toată lumea a venit să-l vadă, avînd foarte mulţi fani şi în Japonia. El dezamăgeşte, ratînd o poartă în prima manşă, fiind descalificat. În acest timp, **Andre Aamodt** coboară foarte bine printre porţi, combinînd perfect agresivitatea din interior cu alunecarea perfectă a skiurilor şi cîştigă medalia de aur, avînd acum, la activ două medalii de aur şi una de argint. Pe locul doi, **Girardelli**, care intră în istoria sporturilor alpine, cu un record de invidiat, 10 medalii la CM de ski alpin. El a fost cu numai 4 sutimi de secundă mai lent decît Aamodt care a înregistrat 1:40,33/100. Medalia de bronz a revenit lui **T. Stangassinger**, la doar 11 sutimi de secundă de medaliatul cu aur. Pe 14 februarie a avut loc ultima cursă la actualele CM de la Morioka care a fost cîştigată de o nemţoaică, ei bine, şi ultima a intrat tot în posesia unei sportive din Germania. Ea se numeşte **Katia Seizinger**, are 21 de ani şi a reuşit o coborîre în 1:33,52/100. **Silvia Eder** a urmat-o la 0,16 sutimi, cucerind argintul în vreme ce ultima medalie, de bronz, a fost atribuită lui **Astrid Loedemel** care cucereşte astfel a doua medalie. Şi cînd toată lumea aştepta ultima cursă a CM, **Super G masculin**, ea a fost anulată din program din cauza vremii total nefavorabile. În această situaţie a putut fi alcătuit tabloul medaliilor, un clasament din care reiese că echipa **Norvegiei** a fost revelaţia acestei ediţii a CM de ski alpin, iar **Regele de la Morioka** se numeşte **ANDRE AAMODT.** Iată clasamentul :

1. Norvegia	3 aur, 3 argint, 1 bronz
2. Germania	2 aur, 0 argint, 1 bronz
3. Austria	1 aur, 3 argint, 4 bronz
4. Franţa	1 aur, 0 argint, 0 bronz
5. Canada	1 aur, 0 argint, 0 bronz
6. Elveţia	1 aur, 0 argint, 0 bronz
7. SUA	0 aur, 2 argint, 1 bronz
8. Luxemburg	0 aur, 1 argint, 1 bronz
9. Suedia	0 aur, 0 argint, 1 bronz

GEORGE CUŞNARENCU

HOROSCOP

22. 02 — 28. 02.

BERBEC (21. 03 — 20. 04) : Jupiter este alături de dv., iar influența lui binefăcătoare se va concretiza în pașii mari și preciși spre o mare realizare. Vă simțiți în formă, curba psihicului staționează la valori înalte. Optimismul dv. lucid este una din armele redutabile cu care vă construiți succesul. Atenție la suprasolicitări, sănătatea vă poate juca feste.

TAUR (21. 04 — 21. 05) : În primele două zile vă confruntați cu două situații diametral opuse. Luni aveți o cădere financiară neașteptată, iar marți o revanșă sentimentală (amoroasă) vă readuce echilibrul interior. Vineri o polemică aspră vă lasă un gust amar, care va persista în weekend, paralizîndu-vă orice inițiativă. Un Scorpion vă poate pune într-o mare primejdie.

GEMENI (22. 05 — 21. 06) : Joi și vineri sînt zile de mare agitație. Evenimentele profesionale vă tulbură liniștea. Conflictele nu vor avea însă consecințe de durată. Miercuri primiți bani, iar curba sentimentală este în plină ascensiune. Sîmbătă și duminică Mercur vă oferă șanse mari de cîștig, nu ocoliți norocul. O decizie de viitor se cere amînată, prea aveți tendința să priviți totul în negru.

RAC (22. 06 — 22. 07) : O deziluzie sentimentală profundă (Luni) și o veste bună (Vineri) sînt evenimentele principale ale perioadei. Sînteți prea implicat în treburile curente, încît neglijați aspectele afective ale vieții. Viața de familie are multă nevoie de dv., iar suprasolicitările exterioare vă sustrag nepermis de mult. Disarmonii conjugale sînt posibile, pe fondul surmenajului.

LEU (23. 07 — 22. 08) : În această săptămînă toate vă merg din plin. Curba financiară arată o cotă maximă (miercuri, joi, vineri), iar acum puteți aborda cu succes o nouă afacere. Sînt momente favorabile pentru o împrospătare a vieții amoroase, aflată într-un ușor declin. Nu ocoliți loteria sau orice formă de cîștig, aveți șansa de partea dv. Duminică o veste neplăcută de departe.

FECIOARA (23.08 — 21. 09) : La sfîrșitul acestei săptămîni (sîmbătă sau duminică) veți avea o mare bucurie în familie. Curba socială este în ascensiune și nimic nu vă împiedică (luni și marți) să sorbiți pînă la capăt cupa norocului. În zodia dv. se petrec numai lucruri favorabile. Profitați la maximum de această perioadă, pentru a o umple cu cît mai multe satisfacții.

BALANȚA (22. 09 — 22. 10) : Luni și marți vă așteaptă confruntări deosebite, mai ales pe plan profesional. Spiritul dv. generos și echitabil va fi puternic zdruncinat. Din nefericire, starea sănătății nu vă permite suprasolicitări nervoase. Primiți bani (joi sau vineri). O surpriză plăcută din partea unui Berbec (miercuri sau joi). Puternică dezamăgire din partea unui apropiat Capricorn.

SCORPION (23. 10 — 21. 11) : Confesiuni, meditație, proiecte și iar proiecte. Este o săptămînă a indeciziei, controverselor interioare și a tracasării. Marte vă răpește liniștea. Joi și vineri vor fi zile de maximă irascibilitate. Activitatea încetinește. Renunțați la vanități și orgolii, nu sînteți în cea mai bună formă intelectuală. O veste bună vă înseninează abia duminică.

SĂGETĂTOR (22. 11 — 20. 12) : Zile deosebit de agitate (luni, marți, miercuri) cînd nimeni nu vă mai intră în voie. Aveți nevoie de o relaxare psihică. Relațiile afective suferă. Creativitatea staționează la cote scăzute. Evoluție financiară favorabilă (vineri) pe plan financiar. Sîmbătă aveți parte de o întîlnire surprinzătoare, cu efecte benefice. Nu angajați noi afaceri.

CAPRICORN (21. 12 — 19. 01) : Etichetele săptămînii sînt : sensibilitate sporită, afectivitate deosebită. O mare agitație sufletească, o consistentă rezervă de dragoste și generozitate revărsați în jurul dv. căutați un sprijin moral și dăruiți multe clipe de tandrețe. Venus vă „determină" să fiți un partener minunat. Pe plan financiar și social domină monotonia. Nu e o perioadă proprie afacerilor și implicărilor decisive. Plutiți în melancolie.

VĂRSĂTOR (20.01 — 18. 02) : Uranus este umbra dv. și vă puteți aștepta (miercuri, joi) la întorsături imprevizibile de situație. Finalizați o afacere sau o lucrare deosebită, și vă puteți confrunta cu o injustiție sau o altă dezamăgire profundă. Pe plan financiar, întîmpinați scadența unei datorii mai vechi. Sîmbătă vă descrețește fruntea o bucurie venită de departe.

PEȘTI (19. 02 — 20. 03) : Este o perioadă plină pe toate planurile. Mari satisfacții vin mai ales din sfera socialului și financiară (marți și miercuri), iar spre sfîrșitul săptămînii vi se confirmă o speranță mai veche, pe care o credeați irealizabilă. Atmosfera familială este senină și calmă, alimentată și ea de o realizare deosebită a partenerului. Duminică se confirmă o presimțire.

Cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

Omul care a trecut prin cele mai multe școli

Dl. Moscalu Mihail din București ne pune la dispoziție datele privitoare la „pelerinajul" întru învățătură făcut de dînsul între anii 1930 și 1979. Iată școlile prin care a fost nevoit să treacă, avînd în vedere împrejurările istorice și dorința sa de instruire : 1) școala primară din Lipnic (Basarabia), 1930—1934 ; 2) gimnaziul teoretic Lipnic (1935—1939) ; 3) liceul industrial (București), 1939—1940 ; 4) școala de zece ani Lipnic (1940) ; 5) liceul industrial Chișinău (1941—1944) ; 6) școala de ofițeri tehnică auto București (1944—1946) ; 7) liceul Alecu Russo din Chișinău (cursuri urmate pentru a putea candida la Politehnica din București, unde nu se putea intra numai cu liceul industrial) ; 8) facultatea de silvicultură din cadrul Politehnicii București (1945—1949) ; 9) facultatea de ingineri economiști din cadrul Politehnicii București (1965—1966) ; 10) secția forestieră și materiale de construcții din cadrul fostei academii Ștefan Gheorghiu (1977—1979). Reamintim că recordul la acest capitol este în continuare deținut de dl. Vladimir Sârbu din Cluj-Napoca, care a trecut prin cincisprezece unități școlare într-o perioadă de 17 ani.

Răspunsuri : Boitan Ștefan, comuna Făcăieni, județul Ialomița (și mulți alții) : pentru recorduri privind produsele naturii sau cele manufacturate este nevoie de o fotografie, de regulă cu un element de comparație alăturat. **Păcurar Ioan, sat Galșa, comuna Siria, județul Arad :** în legătură cu cei 13 copii ai familiei Purtan (Gheorghe și Maria), vă rog să-mi trimiteți datele de naștere și dacă este posibil o fotografie cît mai clară. **Vladimir Șuiu, Brașov :** nu punem nici o clipă la îndoială buna credință a corespondenților, dar este necesar ca recordul să fie imortalizat și vizual. **Castelul din 60 de cărți de joc,** atît de efemer, ar fi trebuit fotografiat. Sînt convins că veți reuși din nou. Vă așteptăm.

Premiere științifice

● Teza de doctorat a fizicianului Constantin Sălceanu (1896—1979) a purtat titlul „Propriétés magnétooptiques des substances organiques rendues liquides par fusion". Această lucrare de referință, susținută la Paris în anul 1932, statuează descoperirea fenomenului de stingere a birefringenței magnetice în funcție de timpul de topire la compușii organici.

● Primul curs de matematică lingvistică din lume a fost ținut la București, în anul 1961, de către matematicianul Solomon Marcus (născut în 1925). Dl. Marcus a publicat în 1970 lucrarea „Poetica matematică" lucrare care s-a bucurat de un real interes internațional, consolidînd acest domeniu nou de cercetare științifică.

● În anul 1971, medicul Nicolae Cajal este primul care a demonstrat implicarea virusului rujeolos în cazul apariției maladiei numită panencefalită sclerozantă subacută. De asemenea, dl. Cajal a realizat primul vaccin rujeolos în România. Dl. Cajal este vicepreședinte al Academiei Române.

GUINNESS BOOK

COEFICIENTUL DE INTELIGENȚĂ

O problemă controversată și abordată de Guinness în mod obiectiv este aceea a inteligenței. O concluzie științifică a specialiștilor care se ocupă de cuantificarea inteligenței este următoarea : oamenii foarte bine plasați pe scara (topul) coeficientului de inteligență (I.Q.) nu au un mod anume de a fi, adică nu sînt nici foarte intuitivi, nici nu au o percepție senzorială extraordinară și nici nu resping prejudecățile. Coeficientul de inteligență ridicat al lor are încă multe mistere de deslușit.

Acest coeficient de inteligență (I.Q. sau intelligence quotient) se calculează împărțind vîrsta mentală la vîrsta calendaristică și înmulțind citul cu 100. Astfel, dacă un copil de 8 ani se comportă la test ca unul de 16 ani, atunci el va avea un I.Q. egal cu 200 (lucru foarte rar).

Pasiunea pentru calculul coeficientului de inteligență este foarte mare în Japonia. Această țară deține recordul pentru cel mai mare I.Q. aplicat la scară națională și făcut public. I.Q.-ul japonezilor născuți între 1960—1961 este 115. Statistica mai arată și faptul că numai zece la sută din populația Japoniei are un I.Q. de peste 130.

Cel mai mare scor pentru un copil a fost înregistrat de americanca de 10 ani numită Marilyn Javrik (născută Savant, nume premonitoriu), din Saint Louis, statul Missouri. La vîrsta de 10 ani ea a trecut cu succes un test specific vîrstei de 23 ani, uimindu-și examinatorii — care i-au atribuit coeficientul de 228 (în loc de 230 : nu se precizează motivele scăderii a două puncte). Există două scări de evaluare a I.Q., și anume scara Stanford-Binet și scara Cattell (de exemplu, I.Q. = 158 pe prima corespunde la 187 pe a doua). Cu toate acestea, este constituită după gradațiile scării Binet așanumita Mega Society, din care fac parte doar cei ce trec de coeficientul 193. Această elită este extrem de redusă (26 de membri în 1991). Însă toți cei ce doresc să facă parte din Mega Society pot participa la testele oferite de iuriu. În S.U.A. există mai multe I.Q. Clubs. Guinness remarcă faptul că membrii acestor cluburi nu sînt — de obicei — oameni deosebiți în activitatea lor curentă. Pe de altă parte, marii șahiști ai lumii au coeficienți de inteligență foarte mari.

Zodiacul chinezesc pe înțelesul tuturor

Un visător autentic — Iepurele

Intrînd în zodia primăvăratecă a Iepurelui (20 februarie — 20 martie) avem de-a face cu primul mare timid și visător din bestiariul zodiacal chinezesc. Iepurele oriental este „frate" cu Peștii occidentali și zodiile lor se completează în mod fericit. Metamorfoza de esență a Iepurelui este Lemnul, iar a Peștilor este Apa. Apa și Lemnul, cărămizi universale fundamentale, conviețuiesc într-o armonie dominată de o sănătoasă colaborare. Optimismul vieții este exploziv în această combinație, deși atît Iepurii, cît și Peștii, ca orice oameni cu gusturi rafinate, tind să devină cu timpul maniaco-depresivi.

Parcurgem anul Cocoșului de Apă (23. 01. 1993 — 9. 02. 1994). Distingem deci o contradicție foarte clară între elementul de esență al Cocoșului — Metalul — și Lemnul Iepurelui. Înțelepții chinezi au stabilit o zonă de ostilitate reciprocă totală între cele două elemente (vectorul ostilității are ca punct de plecare zodia de naștere și se îndreaptă către esența perioadei parcurse). Pe de altă parte, Cocoșul se metamorfozează în acest an în forma lui cea mai fină, Apa. De aceea, contradicția amintită se atenuează pentru cei născuți în zodiile de Lemn, precum Iepurii. Potențialul maxim de ostilitate se manifestă, în concluzie, în anii Cocoșului de Metal (cum a fost, de pildă, perioada 4. 02. 1981 — 22. 01. 1982).

În cadrul relațiilor interpersonale, Iepurii au afinități declarate și subtile cu Mistreții (Scorpionii) și Oile (Racii). Să nu ne mire dacă la locul de muncă, în anturaj și-n familie avem drept cei mai prețioși aliați nativi ai acelor zodii. Adversități foarte puternice vin din partea Cocoșilor (luna de naștere), cu care Iepurii fac opoziție de 180°. Alte adversități vin din partea Cailor (Gemeni) și Șobolanilor (Săgetători).

Privind cerul dinspre Orient, Iepurii se bucură de protecția lui Jupiter, iustițiarul, norocosul, înțeleptul. Găsim cu acest pilei o concordanță benefică, aducătoare de speranță, de promisiuni care cu siguranță vor fi onorate de destin. Același Jupiter „oriental" guvernează și în zodia Peștilor (corespondentul Iepurelui), ceea ce face ca între caracterizările (horoscoapele) respective să existe mari asemănări. Trebuie spus că cei mai prestigioși astrologi din lume, care și-au adunat acumulările lor fantastice în celebrul tratat „Astrological Glossary", susțin că planeta Jupiter este deținătoarea celei mai favorabile influențe asupra nativilor — fiind pe primul loc între astrele favorabile.

Ora nașterii Iepurilor se află în intervalul matinal 5—7. Dacă un nativ al acestei zodii este născut și în acest interval orar, atunci amprenta zodiacală este și mai pregnantă.

Chinezii susțin că Iepurii au drept organ sensibil predilect ficatul (ca de altfel toți primăvărateccii, deci și Tigrul și Dragonul). Fiind născuți în anotimp de tranziție, ei vor suferi povara adaptării la noile circumstanțe. La Iepuri contează foarte mult evoluția psihică în această perioadă. Drept dovadă a acestei afirmații este atribuirea culorii verde pentru toți esticii (Iepure, Tigru, Dragon). Această cromatică, simbolizînd renașterea naturii, aduce cu sine și o modificare temperamentală benefică. Iepurii sînt organic atașați de orice transformare pozitivă a naturii, spiritul lor se alimentează din forța cu care ambianța naturală înlătură tot ceea ce este vechi. Primăvărateccii (esticii) văd primii Soarele răsărind și-l contemplă într-un extaz autentic. Ei nu sînt oameni deosebit de activi decît din convingere, niciodată din obligație. Contemplativi, timizi, înțelepți, Iepurii sînt cei mai sensibili la frumos dintre toți nativii acestui punct cardinal.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

DIALOGURILE LAUREI

■ Tare m-au mai durut rîndurile scrisorii tale, draga mea **ANDNADA (...)**, fiindcă tristele, nefericitele încercări care si-au pus pecetea pe sufletul tău curat, de la începuturile vieții, sînt pe cît de nedrepte și nemeritate, pe atît de pilduitoare pentru ce înseamnă să-ți iasă în cale o făptură cu inimă de iască și minte îmbeznată de care să te îndrăgostești pînă peste urechi... Dar, să recunoastem, aici ai și tu partea ta — deloc mică — de vină! Dacă stăm să ne gîndim că, ametită de valurile iubirii (tale) fată de o asemenea făptură, ai trecut fără să-ți pese peste toate semnele care te avertizau că nu însemnai pentru el decît „prostuta mică", cu care nu merită să te încurci... Însă, la urma urmei, că s-a purtat ca ultimul maidanez — e treaba lui! Că te-a umilit pălmuindu-te în fata colegilor tăi, ce vrei dovadă mai bună că puțin l-a păsat ce-i în sufletul tău? ! Dar nu! Tu mi te-ai încăpățînat să crezi că iubirea ta nemărginită îi va scoate inima din șanțurile vieții și i-o va aseza acolo unde, de obicei, îi e locul, adică în pieptul unui Om... Și viața ti-a dovedit cu vîrf și îndesat că te înșeli. Amarnic. Și, dacă vei fi sinceră cu tine — chiar dacă asta doare! —, ar trebui să recunosti că n-ai avut pentru cine și, mai ales, pentru ce să suferi atîta și, vai!, să încerci de două ori (din fericire, fără succes!) să atingi malurile Styxului... Și poate că vei înțelege că gesturile tale necugetate au avut drept motiv tocmai refuzul tău de a accepta realitatea așa cum este. Ce-ți rămîne de făcut este să lași timpul să treacă, să ți se așternă, tămăduitoare, uitarea peste rana ta sîngerîndă din inimă și încearcă, te rog din suflet, să înțelegi că nu oricine întîlnit în drumurile noastre prin viață este Făt-Frumosul din poveste căruia merită să-i oferim totul... Sigur, cel mai greu e să aflăm ce-i cu adevărat în mintea și în sufletul altora. Greu, însă nu imposibil. Și mai află că sînt mult mai mulți tineri cu adevărat. Oameni, decît uscăturile care, cum știi, nu lipsesc nici unei falnice păduri... Așa încît, crede-mă, nu merită să mergi cu ochii-n pămînt: vei vedea numai cioatele și uscăturile, fără să știi că treci pe lîngă copacii vigurosi. Oricum, acum cred că ai ceva mai bun de făcut — **să înveți foarte bine și să-ți termini școala!** Să-ți găsești un loc de muncă și pe urmă — să fim noi sănătoase pînă atunci! — o să vezi ce și cum e și cu iubirea! În rest — s-ar putea ca o dată și o dată să trec și pe acolo. Cu toată prietenia, aștept un nou semn de la tine!

■ De certat — nu văd pentru ce-as face-o, draga mea **OTILIA B. (Brăila)**, așa încît „presupunerea" ta cade! Sigur, ar fi bine să-i trimiti scrisorile și, în funcție de răspunsuri, vei ști pe ce picior dansezi. Ele, răspunsurile lui, îți vor spune limpede dacă îți poți îngădui sau nu să te gîndești și la viitor. Dar să nu uiti, și tăcerea uneori poate fi un răspuns, chiar mai elocvent decît un maldăr de scrisori... Oricum, îți doresc din inimă succes!

LAURA

POSTA by Air Mail

● Este firesc ca orice individ care-și pune problema constiintei de sine, să se raporteze la instanta divină. Eforturile de a elucida acest raport pot constitui doar exercitii spirituale, apropierea de obsedantul necunoscut făcîndu-se, nu prin demersuri rationale, ci prin credintă, cu atît mai mult cu cît universul religios este diversificat, contradictoriu, relativizant. Există însă o serie de precepte morale care împacă majoritatea religiilor și confesiunilor și care îi pot sluji pe omul credincios să-și desăvîrsească existenta mundană pregătindu-se pentru... eternitate. Este și concluzia la care a ajuns tînăra **Mihaela Mandragiu din Alexandria**, sintetizată într-o formulare extrem de expresivă: „Cred, spune Mihaela, că noi ne autodistilăm prin faptele noastre."

● **Popa Ionelia din Focșani** are 14 ani și e foarte încîntată de paginile a doua (**Music Box**) și a cincisprezecea ale revistei. (**Verificați-vă cunoștintele**). Nouă vă recomandăm și celelalte pagini pe care le considerăm cel puțin la fel de interesante și instructive. Vom fi încîntati să primim o confirmare în acest sens.

● **Andrei Stan din Piatra Neamț** ne sugerează înserarea unei rubrici de politică externă, de noi jocuri (go, scrabble) și de semnalare a apartitiilor editoriale. Îi răspundem în ordine: redactia noastră nu e interesată de abordarea problemelor politice, pe care, de altfel, le puteți regăsi în sute de alte publicații; vom reflecta la propunerea dv.; semnalăm cu plăcere noile apariții editoriale în măsura în care ni se trimit exemplare la redactie, în măsura în care continutul acestora este compatibil cu specificul cultural-stiintific al revistei și, nu în ultimul rînd, în măsura în care sînt recomandate de valoarea lor intrinsecă.

● Desi au sosit cu întîrziere, urările de Anul Nou ale lui **Costel Neacșu din Scorniceștii**, adresate întregului colectiv redactional, ne-au făcut mare plăcere. Vă mulțumim.

● Doresc să corespondeze: **Popa Alexandrina Aura Adina din Cluj**, str. Ion Mester, nr. 3, bl G, sc. 5, ap. 48, et 3, cod 3400, tel 17 52 32 și **Saunier din Alexandria**, jud. Teleorman, str. Dr. Stincă, 70 bis, cod 0700.

DORIN MĂRAN

Grădina de lîngă casă

PRODUCEREA RĂSADURILOR ÎN GOSPODĂRIE

Tinînd seama de conditiile climaterice din tara noastră, dacă semănatul legumelor și florilor s-ar face direct în cîmp, recoltarea lor ar întîrzia foarte mult. Pentru a evita acest neajuns și a apropia recoltarea cu 5—6 săptămîni, se folosesc răsadurile de dimensiuni reduse, care ocupă spații mai restrînse, în care se poate asigura căldura în lunile reci din prima jumătate a anului. Aceste spații sînt răsadnițe care pot folosi pentru încălzire gunoiul de grajd, apa caldă, aburul sau energia electrică. Grădinarii care cultivă legume sau flori pe suprafete întinse, își asigură răsadurile necesare în aceste răsadnițe care necesită și multe cunostințe dar și mari cheltuieli. De aceea este util să vedem cum putem produce răsaduri, mai putine desigur (de ordinul sutelor), folosind în loc de răsadnițe spatiile adăpostite din gospodărie (camere de locuit, balcoane sau terase închise etc.). În aceste conditii, semănatul se face în lădițe, ghivece sau pahare de plastic (găurite), în care grosimea stratului de pămînt să fie de 8—10 cm.

Compoziția pămîntului în care se seamănă este în general următoarea: 50% mraniță, 25% pămînt (de telină de pădure, de frunze, de grădină) și 25% nisip. Grădinarii din mediul urban pot folosi în acest scop pămîntul de flori care se comercializează prin florării. Adîncimea de semănare este de 0,5 cm iar densitatea este cea rezultată de semănarea a 10—15 semințe într-un pahar de plastic. După semănare, pămîntul se tasează usor cu o scîndurică apoi se udă, putînd fi folosit în acest scop un bidon de plastic, în al cărui dop s-au dat în prealabil 10—15 găuri cu un ac. Udarea se va face cu apă la temperatura camerei 20—25°C.

Se cultivă prin răsaduri următoarele legume: roșii (tomate), ardei, vinete, salată, telină, varză timpurie, Castraveții, dovleci și pepeni galbeni se vor semăna numai în pahare sau ghivece și numai cîte 4—5 semințe. Paharele vor rămîne 1/4 goale, urmînd a fi completate pe măsura creșterii plantelor. Se vor lăsa numai două plante la pahar. Tot din răsaduri se cultivă și următoarele flori anuale: garofița, regina nopții, gura leului, petunia, salvia, crăițele.

Data semănării: 20 februarie — 20 martie. După semănare, paharele sau lădițele vor fi acoperite cu o folie de plastic și tinute într-un loc mai călduros. Imediat după răsărire, ele trebuie tinute în locurile cele mai luminoase. Cînd noptile sînt reci, răsadurile trebuie aduse de pe balcoane în camere încălzite. Pentru a se asigura spațiul necesar dezvoltării normale a răsadului, acesta se va repica (replanta), la apariția primelor frunze adevărate. Distanța de repicare este de 8x8 cm. Cele mai bune rezultate se obțin dacă repicarea se face în pahare de plastic și anume cîte două fire la un pahar, despărțite de o folie de plastic. În felul acesta, plantarea la locul definitiv se va face cu pămînt mult pe rădăcină, deci planta nu va suferi. Înainte cu 10—15 zile de plantare în grădină, răsadurile trebuie scoase treptat afară pentru a se căli. Vîrsta optimă a răsadului este de 5—8 săptămîni.

IOAN URSU

PROGRAM TV

SELECȚIUNI

22. 02 — 28. 02.

LUNI

Programul 1: 14.00 Actualități 14.15 Ora de muzică 15.00 Preuniversitaria 15.30 Telescoală 16.00 Magazin agricol 16.30 Portativul preferintelor muzicale 17.00 Actualități 17.05 Magazin în limba maghiară 18.35 Tezaur folcloric 19.00 Documentar TV 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Teatru TV. Titanic vals de Tudor Musatescu 22.35 Azi în prim-plan 23.20 Actualități 23.35 Repriza a treia.

Programul 2: 16.00 TVE Internacional 16.30 Desene animate. Tom și Jerry 17.00 Veniți cu noi pe programul doi! Mari iubiri — mari familii 20.00 Actualități 20.35 Tradiții 21.00 TVM Mesager 21.30 Lumea sportului 22.00 TV5 Europe.

MARTI

Programul 1: 7.00 TVM. Telematinal 10.00 TVR Iași 11.00 TVR Cluj 12.00 Teatru TV. Titanic Vals de Tudor Musatescu 13.50 Desene animate 14.00 Actualități 14.15 Ora de muzică 15.00 Preuniversitaria 15.30 Telescoală 16.00 Convietuiri — magazin 17.00 Actualități 17.05 Medicina pentru toți 17.35 Salut, prieteni! (I) 18.35 Hai să-ntindem hora mare! 19.00 Documentar TV 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Film serial. Ocolul Pămîntului în 80 de zile (Anglia) 21.45 Memorialul durerii — mărturii din infernul închisorilor comuniste 23.05 Azi în prim plan 23.50 Actualități 0.10 Salut, prieteni! (II).

Programul 2: 16.00 TVE Internacional 16.30 Desene animate 17.00 Actualități 17.05 Studioul de literatură 18.05 Film serial. Bonanza 19.00 Sport-Studio 20.00 Actualități 20.35 Tribuna non-conformistilor 21.00 TVM. Mesager 21.30 Lumea ideilor 22.00 TV5 Europe.

MIERCURI

Programul 1: 7.00 TVM. Telematinal 10.00 TVR Iași 11.00 TVR Cluj 12.00 Film artistic: Chinezul (I): Iuteală de mînă (Franța-Italia, 1991) 13.40 Desene animate 14.00 Actualități 14.15 Ora de muzică 15.00 Preuniversitaria 15.50 Tragerea Pronoexpres 16.00 Oameni de lîngă noi 16.30 Panoramic muzical 17.00 Actualități 17.05 Sport-Club 18.05 Televiziunea vă ascultă! 18.35 Arhive folclorice 19.00 Mesaje prin mileni 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.40 Telecinemateca. Poștașul sună întotdeauna de două ori (SUA, 1946) 22.40 Azi în prim plan 23.25 Actualități 23.40 Simpozion. Revistă de literatură și arte.

Programul 2: 16.00 TVE Internacional 16.30 Teatru TV. Crimă și pedeapsă de F. Dostoievski 18.30 Emisiunea în limba maghiară 20.00 Actualități 20.35 Studioul muzicii de cameră 21.00 TVM Mesager 21.30 Dialog cu edilii Capitalei 22.00 TV5 Europe.

JOI

Programul 1: 7.00 TVM Telematinal 10.00 TVR Iași 11.00 TVR Cluj 12.00 Film artistic. Eva (Coproducție italo-franceză, 1963) 13.45 Desene animate 14.00 Actualități. Meteo 14.15 Ora de muzică 15.00 Preuniversitaria 15.30 Telescoală 16.00 Repere moldave 16.30 Repere transilvane 17.00 Actualități 17.05 Magazin în limba germană 18.05 Povestea vorbei 18.35 Telediscul muzicii populare 19.00 Spectacolul lumii 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Film serial. Dallas 21.45 Reflecții rutiere 22.00 Microrecital: Margareta Pîslaru 22.15 Azi în prim plan 23.00 Actualități 23.15 Confluențe.

Programul 2: 16.00 TVE Internacional 16.30 Desene animate 17.00 Actualități 17.05 Ecranul 17.35 Bijuterii muzicale 17.55 Convietuiri-magazin 18.55 Diamond Awards Festival, 1989 (I) 19.30 Stadion 20.00 Actualități 20.35 Tradiții 21.00 TVM Mesager 21.30 O viață pentru o idee 22.00 TV5 Europe 22.35 Studio de dans contemporan.

VINERI

Programul 1: 7.00 TVM Telematinal 10.00 TVR Iași 11.00 TVR Cluj 12.00 Film serial. Din voia Domnului 12.50 Super-Channel 13.00 Descoperirea Planetei 13.30 Desene animate 14.00 Actualități 14.15 Ora de muzică 15.00 Preuniversitaria 15.25 Telescoală 16.00 Cheia succesului 16.30 Arte vizuale 17.00 Actualități 17.05 Gong! 17.35 Pro Patria 18.35 Cîntece populare de petrecere 19.00 Cultura în lume 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Film serial. Destinul Familiei Howard 21.45 Armonii valdiene 22.15 Azi în prim plan 23.00 Actualități 23.15 Magazin cinematografic: Vîrstele peliculei 0.15 Jazz-Fan.

Programul 2: 16.00 TVE Internacional 16.30 Desene animate 17.00 Actualități 17.05 Sport-Magazin 18.00 Emisiunea în limba germană 19.00 Concertul Orchestrei Naționale Radio 21.00 TVM Mesager 21.30 Viața spirituală 22.00 TV5 Europe 22.35 Muzica pentru părinți.

SIMBATA

Programul 1: 9.00 Bună dimineața! 10.00 Actualități 10.10 Tip-Top, Mini-Top 11.00 Film serial pentru copii. Aventurile lui Black Beauty 11.30 Tradiții 12.00 Alfa și Omega 13.00 Ora de muzică 14.00 Duplex București-Chișinău 19.00 Desene animate 19.15 Teleenciclopedia 20.00 Actualități 20.35 Tableta de seară 20.45 Film serial. Midnight Caller (SUA) 21.40 Festivalul internațional de muzică ușoară Sanremo, 1993. **Programul 2:** 16.00 TVE Internacional 16.30 Desene animate 16.40 Actualități 16.45 Opera în capodopere 18.15 Film artistic. Frămîntări (Danemarca, 1984) 20.00 Actualități 20.35 Varietăți internaționale 21.00 TVM Mesager 21.30 Studioul muzicii contemporane 22.00 TV5 Europe 22.35 Jazz-Magazin.

DUMINICA

Programul 1: 9.00 Bună dimineața! 10.00 Actualități 10.10 Arlechino 10.50 Film serial pentru copii. Aventurile lui Black Beauty (Anglia, 1972) 11.15 Viața satului (I) 11.45 Handbal feminin 12.20 Viața satului (II) 13.10 Lumină din lumină 14.00 Actualități 14.10 Video-Magazin 18.30 Top: 3, 2, 1 19.00 Film serial. Dallas 20.00 Actualități 20.35 Film artistic: Sexul slab (SUA, 1964) 22.30 Duminica sportivă 22.55 Convorbiri de duminică 23.25 Actualități 23.40 Vraja cîntului.

Programul 2: 16.00 TVE Internacional 16.30 Desene animate 17.00 Actualități 17.05 Serata muzicală TV 19.30 Orașe și civilizații 20.00 Actualități 20.35 Pop-Club 21.00 TVM Mesager 21.30 Concertino 22.00 TV5 Europe 22.35 Mondo-Musica

(După „PANORAMIC TV")

medicina la zi

Sub reflector SIDA

VIRUSUL HIV — scurtă biografie

Primul succes al oamenilor de știință în căutarea cauzelor și mecanismelor declanșării bolii SIDA a apărut în anul 1983. O echipă de cercetători de la Institutul Pasteur (Franța) au decelat un virus din marea familie a retrovirusurilor, prelevarea făcîndu-se din celulele ganglionare ale unui bolnav. Pus în cultură cu limfocite umane, acesta a fost identificat drept un virus care are legătură cu declanșarea bolii SIDA. I s-au atribuit diferite denumiri; „LAV", „HTLV-III", pentru a se ajunge în cele din urmă la „HIV". Apoi, în 1986, deci după trei ani de la descoperirea acelui virus asociat cu SIDA, o echipă de cercetători condusă de profesorul L. Montagnier a izolat un virus relativ asemănător, plecînd de la eșantioane de sînge prelevat de la niște pacienți din Africa de Vest, cu manifestări clinice proprii bolnavilor de SIDA. Pentru a se distinge de prima variantă (HIV - 1), a fost botezat „HIV - 2". Acesta din urmă fusese detectat într-o manieră atipică, cu ajutorul unor teste serologice, puse la punct pe baza primului virus.

Anchetele epidemiologice efectuate ulterior aveau să demonstreze că HIV - 2 este mult mai răspîndit în Africa de Vest, spre deosebire de HIV - 1 cu arie de propagare și existență mult mai largă, practic pe întreg mapamondul. S-a ajuns la concluzia că modul de transmitere al celor doi viruși este identic, dar aria de răspîndire este diferită. Ca amănunt, cele cîteva cazuri de infecție cu virusul HIV - 2 înregistrate în Europa s-au constatat a fi la indivizi aproape în majoritate originari din Africa de Vest sau care au avut contacte sexuale cu persoane din acea zonă. Exemplul cel mai frapant a fost cel oferit de Portugalia. În această țară care înregistrează un număr crescut de persoane originare din țările africane, jumătate din cazurile de SIDA identificate și diagnosticate au avut la bază infectarea cu virusul HIV -2.

Deși simptomele observate la pacienți infectați sînt identice pentru cele două tipuri de viruși, timpul care se scurge de la pătrunderea virusului în organism pînă la apariția primelor semne clinice de boală pare a fi mai lung pentru HIV - 2 decît pentru HIV - 1. Acest aspect lasă loc prezumției că HIV - 2 are o virulență mai mică decît HIV -1. De ce stau lucrurile așa încă nu s-a putut explica. De asemenea, ținîndu-se seama de vîrsta bolnavilor de SIDA, s-a constatat că persoanele infectate cu HIV - 2 aparțin mai mult vîrstelor mai avansate. Mai mult, subiecții infectați cu HIV - 2 îmbătrînesc cu virusul în organism, ceea ce indică o mai slabă mortalitate datorată infectării cu HIV -2.

AURORA POPESCU

INDIFERENȚA CARE UCIDE (IV)

Datele statistice evidențiază ca o certitudine rolul alimentației în îmbolnăvirile neoplazice. O statistică recentă a Organizației Mondiale a Sănătății arată că persoanele obeze fac mai frecvent cancer. De asemenea, experiențele pe animale au demonstrat faptul că reducerea rației calorice conduce la scăderea procentajului de tumori. O altă idee conturată; contează nu numai cantitatea de calorii, ci și sursa lor. Astfel, lipidele și proteinele în exces reprezintă un risc cancerigen ridicat. În ceea ce privește numărul îmbolnăvirilor de cancer în Europa, aceleași statistici demonstrează că în țările vestice, mari consumatoare de proteine, îmbolnăvirile de cancer sînt mai frecvente. Cel mai scăzut procentaj de îmbolnăviri de cancer, raportat la numărul populației, se înregistrează în Bulgaria, țară cunoscută drept o mare producătoare și consumatoare de fructe și legume.

Pornind de la astfel de premise doamna **PROF. MARIA LUNGU**, autoarea originalului tratament al cancerului despre care am scris în episoadele anterioare ale „Indiferentei care ucide", este de părere că și alimentația are un rol deosebit de important, capabil să conducă la vindecare. Iată cîteva considerente ale domniei sale pe această temă. „În timpul tratamentului am urmat un regim alimentar predominant vegetarian, dar nu în exclusivitate. Ideea care m-a călăuzit a fost aceea că și în alte plante în afara celor puternic aromate, se găsesc substanțe antivirale. E drept că în cantități mici, dar care se adaugă tratamentului. Proteinele animale în cantități mari inhibă acțiunea antivirală a sucurilor plantelor, inhibînd automat tratamentul. În privința dulciurilor, ele sînt admise, dar nu în exces. Și încă un argument; în trecut posturile religioase păstrau un echilibru alimentar între consumul de proteine animale și cel vegetal. În perioadele de post, vegetalele aduceau strămoșilor noștri substanțe antivirale în cantități mari. Astăzi, consumul sporit de proteine în defavoarea vegetalelor a dus la scăderea rezervelor antivirale din organism și a făcut posibilă explozia virotică. Cancerul, leucemiile și SIDA sînt în plin proces de proliferare, proteinele animale favorizînd indirect dezvoltarea virusurilor".

Așadar, acestea au fost „secretele" care au asigurat vindecarea colaboratoarei noastre. Așa cum promiteam cititorilor noștri, în momentul în care vom avea date noi despre derularea experimentului inițiat de un grup de studenți medicinești, vom reveni.

ECATERINA BĂTRÎNEANU

ANTIBIOTICELE

scut redutabil pentru sănătate

În terapia cu antibiotice (care datează de cinci decenii) s-au înregistrat — cel puțin în domeniul patologiei anti-infecțioase — mai multe progrese decît în cele 50 de secole anterioare. Să exemplificăm această afirmație aparent șocantă.

După cum știm, grație antibioticelor tuberculoza, granulia (formă de tuberculoză acută, gravă și generalizată pe cale hematogenă, caracterizată prin prezența în plămîni și în toate organele a unor granulații cenușii) și meningita, odinioară mortale, sînt, acum practic jugulate. Tuberculoza pulmonară și osteoarticulară se vindecă în zilele noastre într-un procent de 98% față de numai 40% cum era cazul în urmă cu o jumătate de secol. Alte boli ca pneumonia, abcesul pulmonar și mai ales bronhopneumonia copilului și a vîrstnicului, boli pînă de curînd grevate de un indice foarte ridicat de mortalitate nu mai sperie pe nimeni. Meningita cerebrospinală este la rîndul ei mortală numai într-un procent de 1% în zilele noastre față de 70% cum era situația cu jumătate de secol în urmă. Sifilisul — altă boală severă — este și el atît de bine stăpînit, încît practic nimeni nu se mai teme de acest flagel, de o atît de mare agresivitate și periculozitate.

Abordînd în continuare o serie de aspecte sociale legate de practica antibioticelor vom preciza faptul că la ceva mai mult de o jumătate de secol de la introducerea lor triumfală în terapeutică, acestea continuă încă să domine, și încă în mod autoritar acest sector al exercițiului medical. Statisticile relevă că antibioticele reprezintă la ora actuală în jur de 15% din consumul farmaceutic mondial. Ele sînt, așadar, prima categorie terapeutică în majoritatea țărilor dezvoltate.

Merită a se ști, că terapia prin antibiotice se caracterizează nu numai printr-un dinamism extrem de accentuat, ci și printr-o tot atît de accentuată prolificitate. Din acest punct de vedere subliniem faptul că în cursul anului 1990 au fost recenzate pe mapamond un număr de circa 220 de specialități de antibiotice și în jur de 3 100 de mărci de asemenea produse. Este, așadar, în afară de orice îndoială, că antibioticele pot fi considerate drept cea mai mare descoperire a secolului în materie de terapeutică, după cum razele X pot fi considerate, la rîndul lor, ca fiind cea mai mare descoperire a aceluiași secol în materie de diagnostic. Este, de asemenea, în afară de orice îndoială, că tot antibioticele se constituie în vîrful de săgeată al terapiei antiinfecțioase.

ARCADIE PERCEK

Stresometru

Bruno Comby, un tînăr inginer parizian, a inventat un instrument — stresometru, care speră el, se va bucura de un mare succes. Este vorba de un aparat asemănător celor cu care se măsoară presiunea arterială, fiind în stare să releve tensiunea acumulată de organism. Totodată, aparatul poate servi pentru a se verifica dacă o cură prescrisă de medic poate provoca un oarecare dezechilibru la nivelul sistemului nervos. Datele necesare se pot obține în doar cîteva secunde, în condițiile în care pacientul rămîne culcat în pat și are o poziție imobilă. Acest aparat mai are avantajul că poate efectua în mod ambulatoriu examenul respectiv și deci este accesibil unui mare număr de pacienți.

Nou remediu anticanceros

Institutul național al sănătății din SUA a pus la punct un sistem care permite localizarea și tratarea mai eficace a tumorilor canceroase situate în regiunea creierului. Descris plastic, sistemul seamănă cu o vînătoare de celule canceroase, pentru care în tumoare se infiltrează pe post de momeală o genă produsă prin intermediul unei culturi infecțiate cu virusul herpesului. Gena-momeală atrage către zona canceroasă un medicament — pus și el la punct tot de curînd — și denumit Sencyclovir, care are capacitatea de a distruge celulele bolnave fără a le afecta pe cele sănătoase. Sistemul a fost experimentat deocamdată numai pe animale și se estimează că generalizarea sa va fi posibilă în următorii zece ani.

VIRTUȚILE PORTOCALELOR

Pentru că anul acesta portocalele se găsesc din belșug pe piețele noastre, se cuvine să spunem cîteva cuvinte despre aceste fructe minunate.

Ele sînt bogate în vitamine: A, B1, B2, B5, B6, C, factorul P.P., calciu, fosfor, potasiu, magneziu, zinc, acid citric, malic, aminoacizi, glucoză (dextroză) substanțe pectice, urme de brom, mangan. Datorită substanțelor amintite, au următoarele proprietăți: ușurează activitatea stomacului, calmează durerile și expulzează gazele din intestin, cresc secreția salivei, a sucurilor gastrice și intestinale, producînd o mărire a apetitului, sînt febrifuge, antiseptice, antiscorbitice, stimulează contracția veziculei biliare și evacuarea bilei în intestin.

Se recomandă în: indigestie, stări nervoase, insomnii, hipovitaminoză, convalescență, celor ce suferă de epilepsie, de diaree, și în mod limitat celor ce suferă de diabet zaharat (diabetus mellitus).

Feliile de portocale se pot folosi și în cosmetică.

Persoanele cu tenul gras pot aplica o mască la cîteva zile, care se ține o jumătate de oră.

Fața devine fragedă și catifelată.

Din coaja de portocale, nestropită cu substanțe colorante toxice, se poate prepara o tinctură după rețeta următoare: 50 g. coajă la 1/2 l. țuică, care se lasă la macerat 10 zile. Se va lua cîte o lingură înaintea meselor principale ca aperitiv și laxativ.

Mirosul plăcut din coajă și florile de portocale se datorează unui eter (eterul metilic al betta naftolului) numit nerolină — în cinstea prințesei italiene De Neroli.

Nr. 7 (1843) din 20 februarie 1993

întîmplări adevărate

Gemeni unici în Italia

Acum 12 ani mass-media din Italia a avut mult de furcă pentru a putea pune la dispoziția populației cît mai multe știri și amănunte în legătură cu un eveniment care atunci a produs o mare vîlvă : Rosanna Giannini, în vîrstă de 27 de ani, a dat naștere la șase gemeni. Era un eveniment unic în istoria Italiei. Datorită îngrijirilor și a conditiilor foarte bune care au însoțit sarcina și nașterea, toți

cei șase gemeni au rămas în viață. Ei s-au dezvoltat în mod normal. O asemenea rară împrejurare a determinat unele asociații de binefacere să acorde imediat ajutor material. Rosannei Giannini și celor șase gemeni ai ei : Letiția, Francesco, Linda, Fabrizio, Giorgio și Roberto. Bine îngrijiți, copiii au crescut fără nici o problemă deosebită. Toți au ajuns elevi eminenți la aceeași școală și au împlinit recent (în ianuarie) vîrsta de 12 ani.

Virgină, dar are trei copii

Virgină și mamă. Sînt două situații considerate incompatibile. Dar mass-media din Marea Britanie a acordat un spațiu larg unei știri senzaționale : o tînără în vîrstă de 21 de ani care nu a avut niciodată un raport intim cu o persoană de alt sex, va avea în curînd un fiu. Cu ajutorul unei fecundații artificiale. Două reporterițe mai îndrăznețe, Tina Weaver și Sharon Collins, extinzîndu-și cercetările în această direcție au avut surpriza să constate că mai există alte două femei în aceeași situație. Ele au izbutit să afle și o informație senzațională, că există o profesoară care deși este virgină, a născut trei copii, mai exact două fetițe și un băiat.

Au aflat și numele eroinei acestei istorii nemaipomenite, Sarah Marshall. Astăzi ea are vîrsta de 35 de ani și este absolventă a Universității din Oxford, avînd o diplomă de limba spaniolă și istorie. În timpul studenției, a flirtat cu mulți colegi, fără să aibă un raport sexual cu vreunul din ei. Și-a dorit mult să se mărite, dar nu a reușit să găsească omul potrivit aspirațiilor sale. Pasiunea ei nestăvilită pentru o stare de maternitate, i-a îndrumat pașii spre in-

stituția mai sus citată. Pe scurt, ea a născut prin cezariană trei copii concepuți „în epubretă" : Irene care acum numără opt primăveri, Carol (6 ani) și Vincent (4 ani). Sarah Marshall este fericită, duce o viață liniștită, înconjurată de cei trei copiii, dar de cînd cele două reporterițe au dezvăluit „secretul vieții sale",

are de întîmpinat multe neajunsuri datorită faptului că ceea ce a întreprins nu constituie o „normă" morală. Pe această temă au izbucnit în presă polemici aprinse. Lupta teoretică este în plină desfășurare, dar Sarah Marshall evită să se implice și refuză orice cerere de interviu. Refugiul și liniștea ei se află întruchipate în cele trei fășturi pe care le-a zămislit...

Sinucidere salvatoare

Un tînăr student din Vancouver era bolnav psihic, trăind cu o mare frică de microbi : el se spăla pe mîini de sute de ori pe zi, deci practic nu putea nici să învețe, nici să muncească. Specialiștii susțin că în asemenea cazuri operațiile clasice efectuate pe creier ar putea conduce la eliminarea zonei cu pricina dar niciodată rezultatele nu sînt optime.

Medicul psihiatru care-l avea în supraveghere a povestit că tînărul i-ar fi spus mamei sale că ar prefera să moară. Mama, luînd drept glumă dorința fiului, i-a spus tot în glumă : „Dacă viața ta este o povară du-te și te-mpușcă !". Tînărul a luat de bună „invitația" mamei, a coborît la subsol, a luat un pistol, a căscat gura mare și și-a zburat creierul... Ca prin minune, a scăpat. Și de atunci este normal !

Linxul și-a găsit o mamă

La vîrsta de doar două luni, Suchana, un linx (ris) siberian, poate să se declare fericit pentru că a găsit în Jackie o mamă adoptivă. Jackie Brown, soția unui îngrijitor al parcului zoologic din localitatea engleză Port Lymne (Kent), a început să se ocupe de Suchana chiar din momentul din care mama ei a aban-

donat-o complet. Linxul era sortit pieirii, dar Jackie l-a adăpostit în casă, l-a hrănit cu lapte și vitamine corespunzătoare și după ce a trecut de prima și cea mai grea fază i-a putut prescrie și o dietă, în care s-au inclus și produse de carne. Datorită îngrijirilor primite, Suchana s-a dezvoltat bine, scăpînd de la un sfîrșit care părea inevitabil. Va urma însă o perioadă delicată : o dată cu creșterea ei, adăpostul din casa lui Jackie va deveni necorespunzător. Va urma, cu regrete de ambele părți, transferarea Suchanei într-o cușcă. Va fi momentul cel mai greu pentru „mama" Jackie dar și pentru Suchana...

Să zbori sau să te prăbușești

Localitatea austriacă Wolfsberg a fost „martora" unui eveniment cu totul ieșit din comun. Despre ce este vorba ? Pilotul unui mic avion de turism a decedat în timpul zborului din cauza unei crize cardiace, iar unul din pasageri, în vîrstă de 63 de ani, fără experiență în pilotarea avioanelor, a preluat comenzile acestuia, reușind să aterizeze fără probleme din a doua tentativă. El a salvat cu această ocazie și viața a încă doi pasageri aflați la bordul micului avion.

Dar să vedem cum s-au petrecut lucrurile. La altitudinea de 2000 de metri, pilotul avionului, Willibald Hartmann, a fost victima unei crize cardiace și s-a prăbușit la postul de pilotaj. Unul dintre pasageri, Ferdinand Baumgarter, avînd ca singură experiență o licență de planorism obținută în tinerețe, a preluat comenzile avionului, reușind să aterizeze la a doua încercare. El a sintetizat foarte clar situația-limită în care s-a aflat cu acel prilej: „Nu existau decît două posibilități: să zbori sau să te prăbușești".

Casa editorială „MagazinS.R.L.", în asociere cu MOLDINFORMBUSINESS – Filiala din România

vă oferă, în curînd,
MAREA SURPRIZĂ A ANULUI

ALMANAHUL MAGAZIN 1993

ALMANAHUL PRIMĂVERII

Subiecte incitante,
dezvăluiri spectaculoase, incursiuni în paranormal,
„music-box", modă, enigme și povestiri S.F., totul
în exclusivitate
ÎN PRIMUL ALMANAH CU PREMII
MAGAZIN 1993
Vreți să intrați în posesia cheilor unui automobil ?
Vă plac bijuteriile de aur ? Dar televizoarele color ?
Rețineți din timp un Almanah MAGAZIN și cu talonul inclus în paginile Almanahului veți putea participa la tragerea la sorți care va avea loc cu ocazia spectacolului

MAGAZINUL VEDETELOR.

organizat de MOLDINFORMBUSINESS
Nu pierdeți această ocazie !

GOLDEN FALCON s.r.l. din București
prin domnul MELKI DEMIR, expert în bijuterii a realizat splendide obiecte din aur pentru premiile oferite prin tragere la sorți la spectacolul „Magazinul vedetelor".

Concurs original de cîini

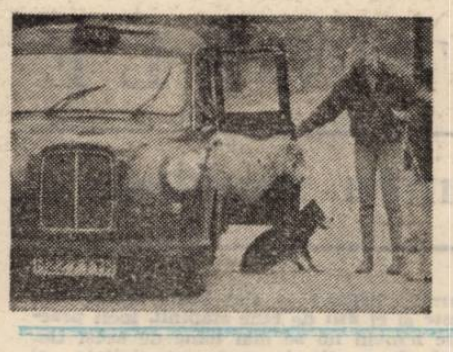

Care este cel mai bun mijloc pentru a dirija o turmă de oi, pentru a ajunge în celebrul Hyde Park din Londra ? Este de fapt un concurs, unic în lume și cu specific britanic, rezervat cîinilor specializați în păzirea turmelor de oi ! Întrecerea se desfășoară pe întinderi largi și cuprinde o serie de probe pe care trebuie să le absolve cîinele-concurent. La comenzile executate prin diferite fluierături de proprietarii turmelor, cîinele angajat în întrecere trebuie să execute anumite incursiuni pe teren pentru regruparea oilor care eventual s-au îndepărtat prea mult. Cei mai „eficace" cîini din această categorie specială sînt răsplătiți (împreună cu stăpînii lor) cu diferite trofee.

Va surîde vreodată Glen ?

Închipuiți-vă pentru un moment o seară de Crăciun în casa familiei Anderson din localitatea engleză Whytlev Bay. Casa este bogat împodobită conform tradiției. În jurul pomului de iarnă, pachete cu cadouri pentru cei trei membri ai familiei: mama Linda, tata Tomas și fiul Glen (12 ani). La ora împărțirii cadourilor, pachetele sînt desfăcute și fiecare dintre ei își exprimă bucuria primirii lor. Nu trec decît cîteva minute și tatăl se îndreaptă spre bucătărie și revine de acolo cu un pui de cîine din rasa Labrador, un cadou pe care Glen și-l dorea de foarte mult timp. Părinții săi au dorit să-i facă o surpriză plăcută. În mod firesc, o asemenea bucurie ar fi normal să declanșeze la orice copil o explozie de bună dispoziție, dar în cazul nostru Glen rămîne impasibil : fața lui nu exprimă nici bucurie, nici emoție. Singura manifestare se exprimă doar prin bătăi accelerate ale inimii. Ce fenomen se petrece cu el ?

Pentru explicarea acestei situații neobișnuite trebuie să ne întoarcem la perioada imediat ulterioară nașterii lui. Cînd avea numai trei luni, medicii au descoperit că Glen este bolnav de sindromul Meobius, care este o formă de paralizie a tuturor mușchilor faciali fără să afecteze însă buzele, limba și pleoapele. Din acest motiv, Glen are chipul unei măști inexpresive care nu poate declanșa nici măcar un surîs. În ciuda încercărilor întreprinse de soții Anderson pe lîngă cei mai buni specialiști, nu s-au putut găsi soluții corespunzătoare. Singurul punct pozitiv realizat s-a concretizat în faptul că urmînd o școală specială, Glen a reușit să facă unele progrese în încercările lui de a putea vorbi. Evident, nu vorbește în mod clar ca alți copii de vîrsta lui, dar se poate înțelege cu părinții și prietenii săi în mod satisfăcător. În ciuda situației sale neobișnuite, Glen este un copil cuminte, generos, motiv pentru care toți din jurul lui îl iubesc. Și nu numai atît, Glen este și un elev silitor, care obține numai note

bune. Medicii nu au renunțat (alături de părinții lui) la ideea că vor putea obține noi ameliorări în situația lui și chiar la posibilitatea ca într-o bună zi Glen să reușească pentru prima oară să surîdă...

verificați-vă cunoștințele

CHIMIA ? NIMIC MAI SIMPLU !...

Nu trebuie să fim neapărat ingineri chimiști pentru a recunoaște importanța chimiei în viața de toate zilele și, în general, chiar pentru Viață ! Iată pentru ce, de astă dată, vă propunem un set de întrebări din istoria acestui fascinant domeniu al cunoașterii umane.

1. Există atestări documentare care afirmă că în anul 940 d. Chr. țițeiul era folosit pentru încălzire. În ce țară s-a consemnat această utilizare?

2. Ce alchimist, a descoperit, întîmplător, hidrogenul — turnînd oțet (acid acetic) peste pilitura de fier și constatînd degajarea bulelor de gaz ? A fost, totodată, și un celebru medic și filosof, lui datorîndu-se, între altele, introducerea experimentului în chimie, precum și apariția chimiei medicale (iatrochimia). Despre cine este vorba ?

3. Chimistul și fizicianul englez Robert Boyle (1627—1691) este unul din precursorii chimiei moderne. El analizează arderea și introduce în chimie ideile atomiste, definind și elementul chimic. A elaborat metodologia analizei chimice cantitative, descoperind și relațiile dintre parametrii gazelor. În 1661 descoperă „spirtul de lemn". Care este denumirea științifică a acestui „spirt" ?

4. Un fizician german descoperă în 1727 sensibilitatea la lumină (fotosensibilitatea) a nitratului de argint, fiind considerat părintele chimiei fotografice. Despre cine este vorba ?

5. Farmacistul Andreas S. Maggraf (1709—1782) semnalează existența unui metal — aluminiul — extras din argilă. Tot el obține în 1746, pentru prima oară, un nou metal în stare pură. Care este acest metal ?

6. Cărui cercetător îi revine meritul de a fi preparat, pentru prima oară, acidul sulfuric (în 1749) prin metoda industrială a camerelor de plumb ?

(Răspunsurile în numărul viitor)

RĂSPUNSUL LA ÎNTREBAREA PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

Geografie (II)

1. Vikingul Eric cel Roșu pare să fi fost primul descoperitor și explorator al coastelor sud-estice ale Groenlandei. Un urmaș al său, Leif, ar fi atins încă din secolul XI coastele Americii de Nord.
2. 1507.
3. Gerhard Kremer (1512-1594), cunoscut sub numele de Mercator.
4. Stolnicul Constantin Cantacuzino.
5. 1769.
6. Anglia, 1791.

DANIEL VERBINA

FEL DE FEL

■ O poetică legendă a indigenilor din Amazonia : se spune că atunci cînd moare un copil, sufletul lui se refugiază într-o floare în așteptarea unui colibri, care-l ia cu ciocul și-l duce în înaltul cerului.

■ O întîmplare strict autentică, Americanul Coli Stengel se afla în vizită la prietenul său John Berry din Baltimore și urmărea un buletin de știri. La un moment dat, pe micul ecran s-a prezentat un incendiu al unei case, care nu era alta decît cea a lui Stengel.

■ În anul 1922, un oarecare Charles Osborne, de fel din Anthon (USA), a început să sughită. După un tratament îndelungat, medicii au reușit să oprească nefericita criză. S-a calculat că în perioada de boală el a sughițat de peste 430 milioane de ori.

■ Un taximetrist din Montevideo a avut o idee care s-a dovedit foarte practică. În timp ce Manuelo Monos conducea mașina, fiica lui, Rosaria, prezentă și ea în taxi, se ocupă, la cererea pasagerilor cu executarea manichiurii.

■ În anul 1746, compozitorul german Hans Gluck a prezentat la teatrul Haymarket din Londra un concert original. El nu a folosit nici un instrument muzical, ci 26 de pahare umplute cu apă în cantități diverse. Paharele erau lovite cu mici ciocănele de lemn și scoteau sunete armonioase.

■ Pictorul american Washington Allston (1779—1843) a lucrat la un tablou intitulat „Invitația lui Baldassare" timp de 20 de ani, fără însă să reușească să-l termine (ceea ce nu înseamnă că nu a terminat alte tablouri).

■ La Jocurile Olimpice din anul 1948 de la Londra, titlul de campion la lupte libere (cat. grea) a fost cucerit de maghiarul Bobis Gyula, carea avea vîrsta de 40 de ani.

■ Știți ce face o șopîrlă dimineața cînd iese din ascunzătoarea sa pentru a începe să vîneze insecte ? Se expune la soare o anumită perioadă de timp pînă ce temperatura corpului ajunge la o anumită valoare.

■ Vulcanul Cutopaxi (Ecuador) a erupt în anul 1759. Cu această ocazie s-a putut constata că vulcanul a aruncat în aer mase de piatră de cîte 100 de tone la o distanță de 15 kilometri.

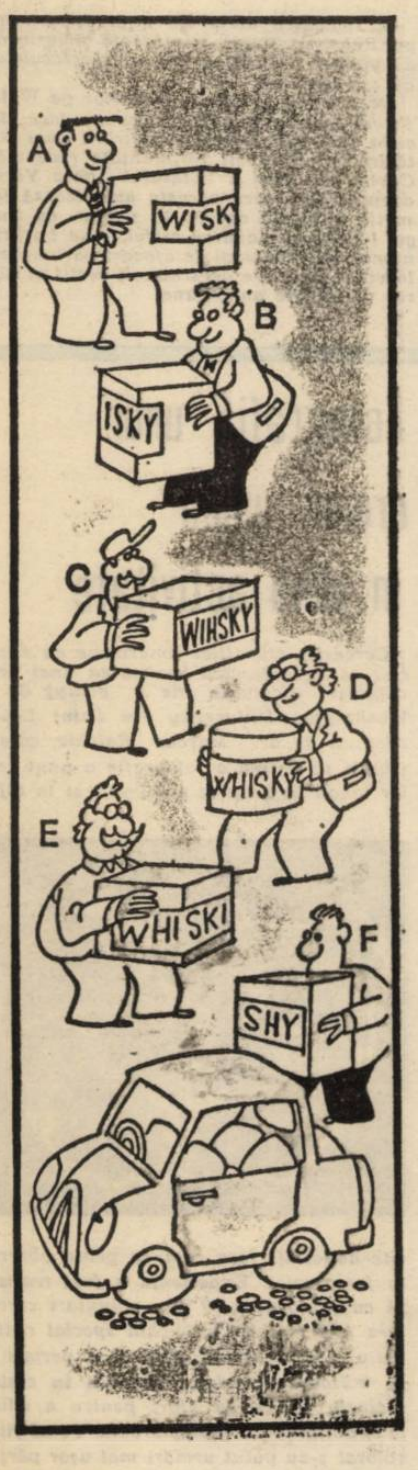

COLETELE

Care dintre cei șase cumpărători de cutii cu whisky va putea să folosească automobilul pentru a-și putea transporta în cele mai bune condițiuni prețioasa încărcătură ?

(Soluția în numărul viitor)

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

TREI UMBRE

1 = G, 2 = I, 3 = F

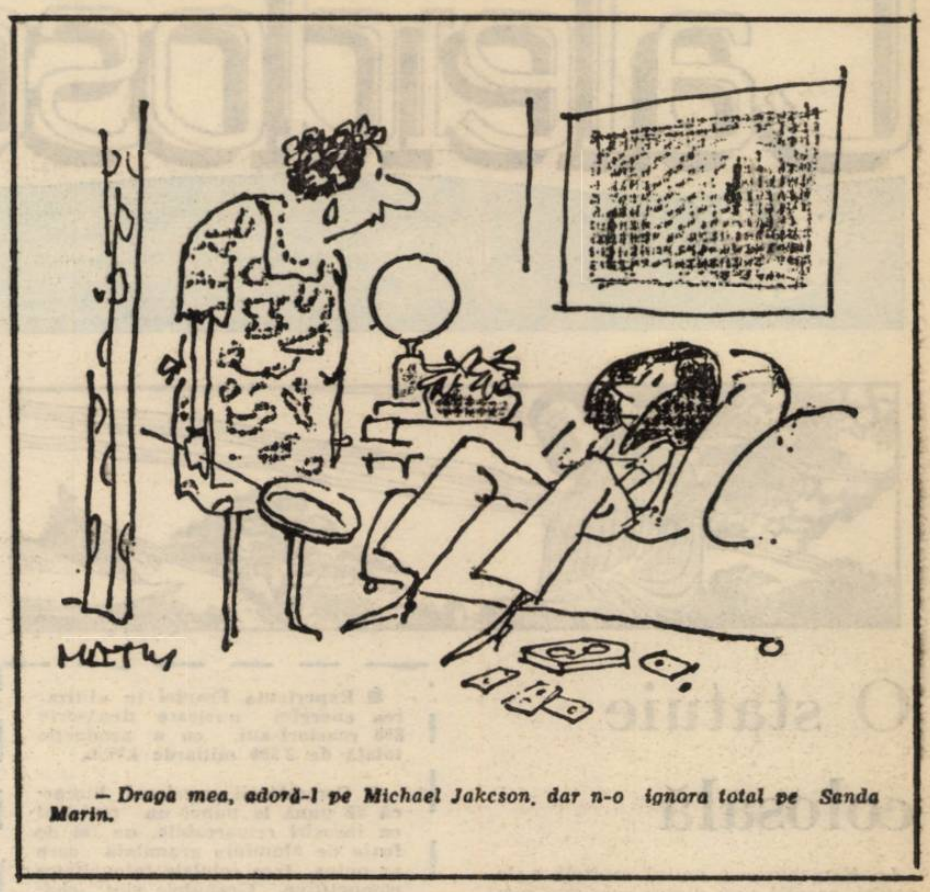

— Draga mea, adoră-l pe Michael Jakcson, dar n-o ignora total pe Sanda Marin.

AU SPUS...

„Fiți amabili cu funcționarii noștri ! Sînt mai greu de găsit decît clienții"

(Afiș la un hotel)

„Bolnavul are dureri de șale care apar din cinci în cinci minute și țin cîte o jumătate de oră".

(Dintr-o fișă medicală)

„Nu comiteți crime ! Ele ne împing la furt. Și de la furt la minciună nu-i decît un pas".

(Dintr-o predică)

„Mi-am mușiat tocul în lacrimi pentru a scrie"...

(Dintr-un panegiric)

„Am fost nebună după băiotul ăsta și acum nu pot să-l sufăr. Cum se schimbă bărbații".

(Dintr-un jurnal intim)

„Un automobilist, care nu depășește niciodată viteza permisă, frînează precis la fiecare intersecție conform regulamentului și oprește imediat la semaforul roșu este suspect din capul locului. Se poate face prinsoare că nu are permis de conducere sau că a furat automobilul".

(Din instrucțiunile agentului argentinian de circulație)

OSTĂȘEASCĂ

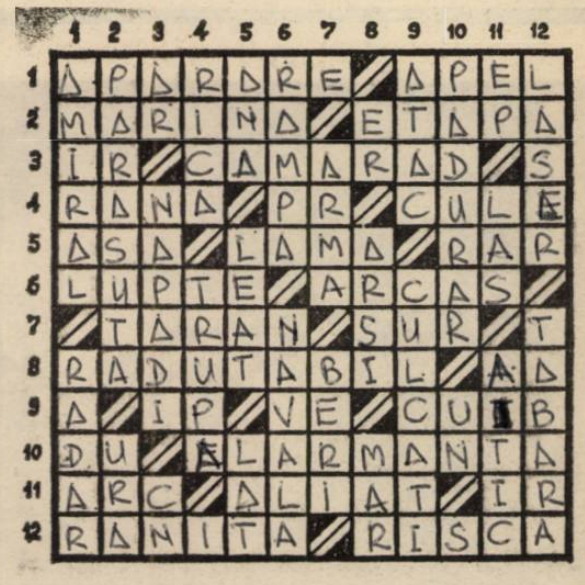

ORIZONTAL : 1) Formă de luptă în scopul opririi ofensivei inamicului — Chemare către țară 2) Suma unităților navale ale unui stat — Drum parcurs de o unitate în marș în curs de 24 de ore 3) Iridiu (simb.) — Tovarăș de arme 4) Leziune — Primii prizonieri ! — Clădire defensivă în formă de turn, cîndva (pl.) 5) Asociația Sportivă a Armatei (abr.) — Folosită la aparat de ras — Nu se întîlnește des 6) Bătălii — Ostean înarmat cu arc 7) Săteni... la arme ! (sing.) — Cer încețoșat 8) Inamic de temut — Pe mare ! 9) Tip — Veste neterminată ! — Loc ascuns de pregătire a planului ofensiv 10) Pe Dunăre ! — Situație de alarmă 11) Armă — Prieten de luptă comună cu tei identic — Tir 12) Sac pentru alimente — Participă la acțiuni nesigure.

VERTICAL : 1) Comandant cu grad suprem în marină — Aparat folosit la detectare și localizare 2) Dispozitiv pentru reducerea vitezei de cădere a unui corp lansat de la înălțime (pl.) — Sentiment de dușmănie 3) Măsură de suprafață — A cotropi — Con gol ! 4) Ceartă — Oaste 5) Prenume feminin — Același contingent — Capcană 6) Platformă utilizată la lansarea avioanelor catapultate și a rachetelor — Confruntare între nave fluviale și aeriene 7) Mitralieră — Băutură (pl.) 8) La orice grănicer ! — Distrus prin foc (masc. pl.) — Fruct 9) Ofensivă — Soldați în poziție întinsă, la pămînt 10) Paznic la pădure — Tun 11) Începe la epistolă — Lipit de curaj — Erou legendar 12) Armă cu efect de nimicire prin flăcări — Loc de staționare a trupelor.

COSTEL NEACȘU
Cluj-Napoca

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

MOZAIC

ORIZONTAL : Stat — Filotim — Toc — Venerata — Iliari — Acut — R — L — Resort — Act — Acide — Iot — Ri — Te — A — F — Retor — Tactil — Man — Partinire — Ip — Astor — Ciraci — T — Irișt — Abil — Ins — Tutore — O — Tatuați — Ilot.

Nr. 7 (1843) din 20 februarie 1993

Caleidoscop

magazin

O statuie colosală

La Kamakura, o antică capitală a Japoniei, se află una dintre cele mai mari statui din lume închinate lui Budha. Turnată în bronz în anul 1252 (!) din dispoziția lui Minamoto Yoritomo, conducătorul unui guvern militar, statuia are o circumferință de 16 metri, o înălțime de 13,36 metri (din care numai capul măsoară 2,34 m iar distanța dintre genunchi este de 13,6 m). Această gigantică statuie ține de un cult ieșit din comun. Cînd un fidel religios dorește ajutorul său, îi expune problema sa în scris, mestecă textul scris pînă îl reduce la un ghemotoc după care îl îndreaptă, cu ajutorul unui scuipat, spre statuie. Dacă ghemotocul rămîne lipit de statuie, rugăciunea sa se va împlini !

Cea mai lungă fibră optică

24 000 km : aceasta este lungimea cablului submarin din fibre optice pe care compania de telecomunicații Nynex îl are în prezent în producție. Acest cablu va face legătura între Anglia și Japonia. Actualmente, comunicațiile telefonice între cele două regiuni ale globului se efectuează prin satelit sau tranzitează prin SUA, utilizînd cablul submarin care traversează Oceanul Pacific. Cablul produs de Nynex, cunoscut sub denumirea de FLAG („Fiberoptic Link Around the Globe") va avea 120 000 de circuite și va permite transmiterea simultană a 600 000 de comunicări. Costul acestui proiect se ridică la 5,5 miliarde de franci francezi.

■ Experiența Franței în utilizarea energiei nucleare depășește 600 reactori-ani, cu o producție totală de 2 500 miliarde kW/h.

■ Cercetătorii americani încearcă să pună la punct un material cu însușiri remarcabile, un fel de foaie de aluminiu granulată care ar putea face celulele fotovoltaice competitive. Granulele sînt constituite din silicon de calitate inferioară, mult mai ieftin decît cel utilizat în componentele electronice.

■ În ultimii 16 ani, nivelul apelor Mării Caspice a crescut cu 182 cm. Au fost inundate peste 50 000 hectare de pămînt agricol în Azerbaijan. Ofensiva Mării Caspice va continua. Potrivit unor prognoze, între anii 2010—2050 se va înregistra o creștere catastrofală a nivelului apelor Mării Caspice, cu 3—4 m !

■ Cercetători scoțieni de la Institutul pentru fiziologia animală și cercetarea genetică din Edinburgh au obținut oi al căror lapte conține o enzimă folosită împotriva emfizemului. Una dintre aceste oi dă 70 grame din această proteină pe zi ; nevoile anuale ale unui bolnav sînt de 200 grame.

■ În numeroase țări în curs de dezvoltare, speranța de viață depășește cu puțin 40 de ani. În fiecare zi, 40 000 de copii mor în întreaga lume, victime ale foamei și subalimentației cronice.

TELEGRAME

RECLAMĂ CU ORICE PREȚ

Cînd aceste trei frumoase și grațioase fete din fotografie și-au făcut apariția chiar într-una din zilele lui ianuarie în faimosul Hyde Park din Londra, indiferenții „gentlemeni" ai capitalei Marii Britanii, și-au pierdut pentru puțin timp proverbiala lor indiferență și autocontrolul. Sub o umbrelă mai mare și suportînd rigorile unei temperaturi mai puțin obișnuite pentru asemenea exhibiții, (a fost un ianuarie călduros pe continent, inclusiv în Anglia) cele trei modele au sfidat toate neajunsurile pentru a face reclamă unei noi linii de lenjerie intimă. Hyde Park nu-și dezminte în nici un fel originalitatea manifestărilor care se desfășoară în mod obișnuit aici...

Exercitarea drepturilor

În imaginea alăturată o puteți admira pe Rebecca Steele, cîntăreață americană de muzică country și star al spectacolelor de streap-tease.

Dezvelindu-și bustul atrăgător pe Wall-Street în plin New York, ea nu face altceva decît să-și exercite potrivit unei hotărîri judecătorești (pronunțate recent de Curtea de Apel a Statului New York) dreptul prin care aceasta autorizează femeile să poată apărea în public cu sînii goi ! Rebecca a apărut astfel, spre bucuria numeroșilor oameni de afaceri participanți la viața agitată a acestui colț vestit al marei metropole americane.

Beatrice Dalle, deținătoarea unor „arme" secrete

Beatrice Dalle, actrița care a provocat valuri de comentarii în jurul său după apariția în filmul „37,2° dimineața", a fost subiectul unui articol amplu apărut în presa britanică, deosebit de elogios, cu referiri la „fizicul său excepțional" și „personalitatea sa complexă". Articolul a fost însoțit de imaginea alăturată care șochează prin tatuajul pe care frumoasa actriță și l-a aplicat pe spate. Cei ce l-au privit cu atenție au făcut „un inventar" al elementelor conținute și au căutat o semnificație. Așadar, trandafiri, spini, un liliac (pasăre de noapte), o cruce și caractere chineze. S-ar putea spune că sînt simboluri ale unor arme de luptă. Însăși Beatrice Dalle este simbolul unei noi generații de actrițe, departe de imaginea fetelor frumoase care ți se lipesc ușor de suflet. Asta nu înseamnă că Beatrice nu pune iubirea mai presus de orice pe lume.

Citiți în numărul viitor:

ÖTZLI — omul din gheața veșnică

Fotografia unui creier uman în plină activitate

Cercurile științifice americane au apreciat ca excepțională realizarea unei descoperiri efectuate de o echipă de la Washington University din Saint Louis, condusă de dr. Marcus Raichle, care a izbutit să obțină o fotografie a unui creier uman în timp ce era implicat în diferite activități (așa cum se poate observa în fotografie). Experiența a fost realizată cu ajutorul a 20 de voluntari cărora le-a fost injectat un lichid special radioactiv și contrastant, ceea ce a permis să se măsoare circulația sîngelui în creier, inclusiv indicii de efort pentru a aduce la zi amintiri de multă vreme. Totul fiind colorat s-au putut urmări mai ușor părțile cele mai active ale creierului uman.

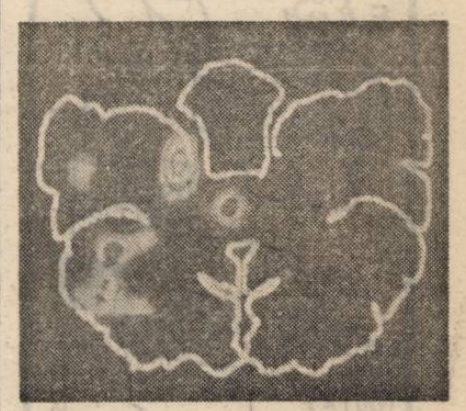

Biblioteca județeană MUREȘ

magazin

SERIE NOUĂ – 94

ANUL XXXVI • Nr. 8 (1844) SÎMBĂTĂ 27 FEBRUARIE 1993 16 PAGINI 40 lei

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

DIN NOU DESPRE... SEISMOGRAFELE VII

incursiune în paranormal

EXISTĂ O LUME PARALELĂ?

magazin Femina Club

music box

CÎND SE VA PUTEA TRATA CANCERUL?

GHICI, CUM O SĂ FIE ÎN ANUL 2001?

POLIȚIST

glob magazin

- *Un fizician de geniu*
- *Rainier și Grace*
- *528 mumii egiptene descoperite la Cairo*

program tv

ÖTZLI, OMUL DIN GHEAȚA VEȘNICĂ

Biblioteca Județeană MUREȘ TÎRGU-MUREȘ

musicbox

Rubrică realizată de MARIAN MINCULESCU

DURAN DURAN REVINE

După o absență de doi ani din topurile internaționale iată că evintetul britanic reușește un spectaculos comeback, single-ul **Ordinary World** (care precede noul album) pătrunzînd, direct, în partea superioară a clasamentelor engleze și americane ! Admiratorii grupului așteaptă, cu nerăbdare, LP-ul, fericiți că nici de această dată zvonurile în legătură cu desființarea iminentă a trupei nu s-au adeverit ... L-am văzut, de curînd, pe **Nick Rhodes**, liderul grupului, dînd un interviu pe MTV, acesta făcînd parte din campania promoțială a noului disc și cred că cititorii rubricii noastre sînt dornici să afle informații calde despre Duran Duran direct de la sursă. Deci : ■ „în timpul scurs de la ultimul nostru LP (n.n. apărut în '91) am compus foarte mult și acum avem piese pentru vreo trei-patru albume ..." ■ „noi nu prelucrăm vechile piese și facem muzică nouă considerînd că dacă ai realizat un lucru bun nu trebuie să revii asupra lui și trebuie să tinzi spre ceva mai bun decît precedenta ta creație ..." ■„ încă din timpul lucrului la Ordinary World ne-am dat seama că această piesă va deveni hit. Ea este un mesaj către oameni : priviți lumea plină de dezamăgiri, de lucruri groaznice care se întîmplă zilnic. Oamenii nu trebuie să uite, chiar dacă trăiesc în jungla de metal și sticlă, lucrurile frumoase ale vieții — prietenia, vorba bună, zîmbetul..." ■ „noul LP se numește Duran Duran, avînd numele primului nostru album apărut acum 12 ani ..." ■ „pe coperta discului se află fotografiile de la nunțile părinților membrilor grupului, din vremea cînd oamenii nu-și pierdeau încrederea în viitor ..." ■ „vom călători departe de mediul britanic vizitînd, întîi, Dubai, apoi vom cînta în Africa de Sud la invitația Congresului Național African. Va urma un turneu în SUA și, în fine, revenirea în Bătrîna Anglie ..." Am găsit în Ordinary World, un pasaj care mi-a plăcut foarte mult. Iată-l : „încercînd să găsesc un drum în lumea obișnuită voi învăța cum să supraviețuiesc". Ce ziceți ?

■ Născut, în 1963, la Havana, stabilit, în prezent, la Miami (este vecin cu familia Estefan...) simpaticul Jon Secada a spart topurile, la finele lui '92, cu superhitul Just Another Day. La această oră nu mai prididește cu interviurile, apariițiile TV și concertele : azi la Köln, mîine la Amsterdam, poimîine la Los Angeles. Noul său single se intitulează Do You Believe In Us ?

TOPURILE NOASTRE

SINGLES	ALBUMS
10. Be My Baby — Vanessa Paradis.	10. The Predator — Ice Cube.
9. The Love I Lost-Sybil.	9. Boss Drum — The Shamen.
8. Run To You-En Rage.	8. Gold — ABBA.
7. Miami Hit Mix — G. Estefan.	7. Unplugged — Eric Clapton.
6. No Limit — 2Unlimited.	6. Timeless — Michael Bolton.
5. Saving Forever For You — Shanice.	5. The Bodyguard — Soundtrack.
4. Ordinary World — Duran Duran.	4. 18Greatest Hits — Sandra.
3. I Will Always Love You — W. Houston.	3. Love Symbol — Prince.
2. Easy — Fait No More.	2. Greatest Hits — The Police.
1. If I Ever Fall In Love — SHAI.	1. Pop ! — Erasure.

LA MULȚI ANI !, pentru : **Jerry Harrison** (21.2.1949, Talking Heads), **Chris Atkins** (21.2.1961), **Howard Jones** (23.2.1955), **Brad Withford** (23.2.1952, Aerosmith), **Collin Farley** (24.2.1959, Cuttin'Crew), **George Harrison** (25.2.1943), **DJ Sven** (25.2.1961), **Michael Bolton** (26.2.1950), **Johnny Cash** (26.2.1932), **Fats Domino** (26.2.1928), **Paul Humphreys** (27.2.1960, OMD).

N.B. Topurile de mai sus sînt realizate din dorința de a vă atrage atenția asupra unor producții de calitate...

Albumul săptămînii

POP ! PRIMELE 20 DE HIT-URI — ERASURE

Duetul britanic și-a surprins, încă o dată, fanii, oferindu-le un superb dar de Crăciun, o colecție a marilor hituri lansate, din 1985 încoace, de **Vince Clark** și **Andy Bell** ! Discul a apărut la casa de discuri Mute Records și în doar două săptămîni de la ieșirea pe piață a repetat performanța precedentelor trei albume semnate Erasure, aceea de a fi Number One în Marea Britanie... Ne reîntîlnim, evident, cu marile șlagăre ale duetului, începînd cu **Heavenly Action** și terminînd cu **Who Needs Love Like That ?** Nu lipsesc, firește, arhicunoscutele **Stop !, Sometimes, Star, Oh L'Amour, Blue Savannah** sau **Take A Chance On Me** (într-o variantă high energy). Recomand compilația de mai sus tuturor amatorilor de muzică de dans și, în special, DJ-ilor de pe a căror masă de lucru **Pop !** nu trebuie să lipsească...

La final, revin cu discografia completă a duetului : **Wonderland** (1986), **The Circus** (1987), **The Innocent** (1988), **Wild** (1989) **Chorus** (1991), **ABBA — esque — EP** (19 2)

P.S. Urmează **Good As I Been To You** ——**Bob Dylan.**

TOLBA CU SCRISORI

DORESC SA CORESPONDEZE : Andra-Maria Nicolae, str. Măcinului nr. 2, bl. A 41, sc. E, ap. 71, sector 6, București (cu fani NKOTB), **Claudia Bercea**, str. Eroilor, bl. B, sc. 4, ap. 8, Toplița, 4220, Harghita (cu tineri de vîrsta ei. Are 16 ani...), **Mădălina Avram**, str. Vasile Alecsandri, nr. 30, bl. 39, sc. A, ap. 7, Bacău, 5500 (oferă texte din repertoriul lui Phil Collins, dorește postere cu A-Ha. Are 15 ani), **Felicia**, str. Siret nr. 8, bl. 33, ap. 48, Adjud, 5400, Vrancea (cu fani Blue System, Modern Talking și Thomas Anders. Are 16 ani. Felicia, iată răspunsurile la întrebările tale : 1) Deja Vu mi-a „scăpat" ; 2) a mai apărut în rubrica noastră ; 3) 1.3.1963. **Magda Ciubotaru**, Cartier Mazepa 2, bl. E 2, sc. 1, ap. 3, Galați, 6200 (cu fani Modern Talking și Blue System), **Georgiana Simina**, str. Sătuț nr. 110, București, 2779, Hunedoara (cu fani Michael Jackson. Are 13 ani), **Irina Andrei**,, str. Retortei nr. 48, sector 1, București, 78501 (cu fani Queen și NKOTB. Are 13 ani), **Sorin Moldovan**, str. Republicii nr. 8, bl. 1, sc. 1, ap. 148, Cîmpia Turzii, 3351, Cluj (, cu o fată drăguță". Are 17 ani), **Elena Bobal**, str. Războieni nr. 14, Nădlac, 2954, Arad (dorește postere, insigne etc, cu Michael Jackson), **Alexandra Zaiț**, str. Mănăstirii nr. 22, Toplița, 4220, Harghita (cu fani Michael Jackson și Sandra, „Andra" problema este simplă : îți trebuie doar talent...), **Bogdan Angheluță**, Cart. Trivale, str. Libertății, bl. 68 A, sc. C, ap. 7, Pitești, 0300, Argeș (cu fani Michael Jackson și Erasure. Are 15 ani), **Ana Maria Mihuță**, Șos. Alexandriei bl. P 10, sc. 2, ap. 21, comuna Cornetu, 1869, SAI (cu fani NKOTB, Marky Mark și Vanilla Ice. Are 15 ani), **Simona Ștefani**, str. Liviu Rebreanu nr. 12, bl. A3, sc. 5, ap. 65, sector 3, București (cumpără postere și poze de toate mărimile cu Roxette), **Ovidiu Căprar**, str. Donath nr. 29, bl. S, sc. 2, ap. 30, Cluj-Napoca, 3400, Cluj (dorește textele melodiilor lui Vanilla Ice), **Cătălin Zamfir**, str. Păcii, bl. 10, sc. A, ap. 12, Scornicești, 0538, Olt (vrea să fondeze un Fan-Club Snap. Oferă informații despre diverse grupuri), **Ste'uța Ulmeanu**, com. Dorobanțu, 8556, Călărași (cu fanii lui Michael Jackson).

MTV — Top 20 european

Vă prezint **topul 20 european** în alcătuirea de săptămîna trecută, așa cum a fost prezentat de canalul de televiziune MTV. În paranteză voi trece poziția melodiilor din săptămîna precedentă. Iată compoziția clasamentului :

20(15) — Captain **Hollywood Project-More and more**. Cum observați a ieșit din top legendarul **Rod Stewart**.

19 (intrare nouă) — East 17 — **Deep**

18 (12) — En Rage cu **Run to you** în cădere 6 locuri, fără a deține însă recordul...

17 (19) Ace of Base-**All that she wants.**

16 (11) A căzut și Undercover cu **Never let her slip away.**

15 (4) Recordul scufundării 11 locuri, aparține lui Leila K—**Open Sesame.**

14 (intrare nouă) O pătrundere în forță, dar și aici e loc de mai bine. Bon Jovi cu **Bed of Roses**, o frumoasă melodie de pe albumul „Keep the Faith".

13 (14) Peter Gabriel cu **Steam** de pe albumul „Us". Clipul utilizează cele mai noi tehnici video.

12 (10) Cade încet **Michael Jackson** cu **Heal the World.**

11 (17) În schimb, urcă uimitor Duran Duran cu hit-ul **Ordinary World** de pe noul lor album, așteptat de atîția ani, **„The Weding album"** 10 (7). Cade 3 locuri și Madonna-**Deeper and deeper** de pe E[illegible].

9 (8) Inner Circle-**Rock with you** de pe albumul **Bad to the bone.** 8. (intrare nouă) Cea mai spctaculoasă intrare, direct pe locul 8 „bătrînul" Mick Jagger, cu melodia **Sweet Thing** de pe noul lui album solo **„Wandering Spirit"** o excelentă melodie, ca și clipul video.

7 (5) Coboară duetul Charles and Eddie-Would **I lie to you** de pe albumul **„Duophonic".**

6 (13) Atac al techno-rock-ului prin 2 Unlimited cu melodia **No limit** de pe albumul **No Limits**, observați cîtă imaginație...

5 (6) Dar recordul de imaginație este deținut de Usura, tot techno-rock, cu hitul **Open your mind**, care nu are alt text decît cel cuprins în titlu...

4 (9) Urcă Faith no More cu o frumoasă melodie, **Easy**, de pe albumul **Angel Dust**, vorba lor, „I'm easy like a Sunday morning".

Pe podium, situația stă astfel :

Bronz: Pe aceeași poziție ca și săptămîna trecută, **Snap cu Exterminate** de pe **Madman's return**

Argint: După ce a stat o săptămînă pe locul 1, detronînd hitul mondial al cîntăreței Whitney Houston, **Paul McCartney** se vede nevoit (!) să cadă pe locul 2 cu melodia lui „izbăvitoare", **Hope of Deliverence** (Speranța mîntuirii), pentru a face loc, destul de inexplicabil...

Aur:... melodiei **I will always love you**-Whitney Houston o splendidă compoziție și interpretare, dar... E destul de ciudat ca o melodie care a dominat topurile să cadă pe locul 2 pentru ca după o săptămînă să fie, din nou, locul 1. Să fi greșit cumva cei de la MTV săptămîna trecută?

● **Britt Awards 1993.** Industria muzicii britanice a decernat săptămîna trecută premiile **Britt** pe 1993, corespondentul britanic al premiilor Grammy din S.U.A. Iată pe scurt palmaresul : **Cea mai bună artistă britanică și cel mai bun album** — Annie Lennox pentru „Diva". **Cel mai bun artist și cea mai bună formație britanică** — Mick Hucknall, liderul grupului Simply Red și Simply Red. **Cel mai bun clip video** — Stay al fetelor de la Shakespeares sister. Marcella Detroit, una din solistele grupului a negat la conferința de presă că este iminentă o despărțire. **Cea mai bună formație internațională** — R.E.M. Mike Mills, șeful grupului R.E.M. a declarat că Britt Awards e la fel de important ca și Grammy Awards. **Cel mai bun nou venit în muzica britanică** — Tasmin Archer. **Cel mai bun producător** — Peter Gabriel pentru Us. Iar **Cel mai bun spectacol live** — U2. La 48 de ani ai săi. **Rod Stewart** a primit premiul pentru extraordinara sa contribuție la muzica pop britanică. Premiile Grammy se vor decerna miercuri, 24 februarie, dar despre ele, săptămîna viitoare.

GEORGE CUȘNARENCU

CM SRL

Revista Magazin este editată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 6 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. J 40/2623/1991 din 8 mai 1991

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR : Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Mihaela DOROBANȚU (directori)

REDACȚIA : Piața Presei Libere nr. 1, telefon : 617 60 10, 617 60 20. TIPARUL : Imprimeria „CORESI" — București..

CITITORII DIN STRĂINĂTATE se pot abona prin RODIPET S.A. — PO.BOX 33—57. Fax 0040-1-312 94 32 sau 312 94 33, Telex 11995, Piața Presei Libere nr. 1, Sector 1, București, România

SERVICIUL PUBLICITATE : 618 24 27.

SERVICIUL DE DIFUZARE : 618 45 57

Redactor șef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

magazin

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție), Ion Țugui, Ecaterina Bătrîneanu Aurora Popescu, Paul Ioan (șef secție) (1630) ; Mihaela Dorobanțu, Șerban Filip, Teodora Bujor Panaitescu (1612) ; Adrian Hoajă, Elena Ilie, Constantin Pavel (1633)

SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran

CORECTURĂ : Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea (1282).

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

Așa arăta orașul San Francisco imediat după cutremurul din 1906

DIN NOU DESPRE... SEISMOGRAFELE VII

● Poligon bioseismic în apropiere de Alma Ata ● Reacția animalelor înaintea mișcărilor seismice nu poate fi pusă la îndoială.

Într-una din trecătorile premontane, în apropiere de Alma Ata, funcționează un poligon bioseismic pentru observarea animalelor a căror comportare poate prevesti cutremurele. Alegerea acestui loc pentru cercetarea sensibilității animalelor față de fenomenele ce preced un cutremur nu este întîmplătoare : după cum se știe, capitala Kazahstanului este situată într-o zonă de intensă seismicitate.

Comportarea stranie, neașteptată a animalelor în ajunul calamităților a fost observată de oameni încă din antichitate. Au fost semnalate în diverse scrieri : panica surprinzătoare a fazanilor, apariția peștilor la mal, ieșirea șobolanilor din ascunzători, urletul ciinilor... Aceste observații sînt reflectate în numeroase povestiri și legende populare.

Cea mai veche informație care a ajuns pînă în zilele noastre în ce privește reacția animalelor se referă la cutremurul din anul 328 î.e.n. care a distrus orașul Helicos din Grecia. Atunci, cu cîteva zile înainte de catastrofă, nevăstuicile și șobolanii au ieșit din vizuinile lor, fugind în diferite direcții.

Din păcate, toate aceste fapte, fie că au fost uitate, fie că au fost interpretate ca fabulații. Principalul obstacol în calea recunoașterii capacității animalelor de a prevesti cataclismele subterane l-a constituit împrejurarea că nici un om de știință nu le-a studiat comportamentul înainte de calamitate.

Fac excepție cîteva observații făcute de zoologii și paznicii unor grădini zoologice situate în orașe care au fost afectate de seisme. Valoarea acestor observații este diminuată de faptul că animalele captive, care trăiesc de ani de zile într-un mediu artificial, total diferit de mediul lor natural, și-au pierdut probabil o bună parte din sensibilitatea lor față de semnalele provenite din natură.

Totuși, în ultima vreme s-au acumulat date despre prevestitorii vii ai calamităților. În 1975, după comportarea stranie a animalelor, a fost prevăzut puternicul cutremur din China.

Deocamdată, nu știm cum presimt animalele apropierea cutremurului, dar cercetările au fost începute. Unul din simțurile care ar putea furniza animalelor informații cu privire la viitorul seism ar putea fi perceperea cîmpului magnetic terestru, inexistentă la om, dar extrem de dezvoltată la anumite animale.

Sarcina cercetătorilor este de a supraveghea animalele sălbatice, în condiții cît mai apropiate de cele naturale, și de a evidenția la ele indicatorii cei mai sensibili la furtunile subterane. Pentru poligonul din Alma Ata au fost rezervate 30 hectare teren premontan ce au fost populate cu animale care simt apropierea cutremurului. Printre ele un loc de frunte îl ocupă hîrciogul. Reacția acestuia înaintea mișcării seismice nu mai poate fi pusă la îndoială. În primăvara anului 1978, la 10 km de centrul raional Djalagas din Kazahstan, a avut loc un cutremur. Cu 12 ore înainte, hîrciogii au ieșit la suprafață și au părăsit epicentrul cutremurului.

Au fost înregistrate în total circa 70 de specii de animale ale căror reacții neobișnuite pot prevesti cutremurele. Dintre reptile se evidențiază șerpii. În iarna anului 1980—1981, în regiunea Cimkent din sudul Kazahstanului, mai mulți locuitori au văzut tîrîndu-se pe asfalt șerpi înțepeniți de frig. În aceeași zi, la Tașkent au avut loc puternice mișcări seismice.

În mod sporadic, la apropierea cutremurului reacționează și cîini, vaci, oi, porci, ciinii, pisicile. Dar la toate aceste animale domestice, la fel ca și la cele ținute captive în grădinile zoologice, contopirea cu natura nu mai este totală, ca în cazul animalelor sălbatice. Lupta pentru existență, care ascute toate simțurile, a fost înlocuită la aceste făpturi dependențe de om cu o viață mărginită la relațiile dintre animal și stăpîn.

ADRIAN MINTULESCU

Curent electric din flacăra luminării

Un cercetător pakistanez a găsit o aplicație tehnică neașteptată pentru una din cele mai vechi invenții ale omului ; luminarea. Mica flacără poate fi folosită drept furnizoare de curent electric pentru un miniaparat de radio cu tranzistori.

Funcționarea aparatului se bazează pe așa-numitul efect Seebeck ; dacă se încălzește punctul în care sînt sudate două sîrme din metale diferite, apare un slab curent electric. Consumul de electricitate al aparatului cu tranzistori este atît de mic, încît curentul produs de flacăra luminării este suficient pentru a-l pune în funcțiune.

Luminarea are două avantaje majore față de bateriile chimice folosite în prezent pentru alimentarea aparatelor de radio cu tranzistori ; ea este mult mai ieftină și poate fi depozitată un timp nelimitat fără a-și pierde proprietățile, pe cînd bateriile chimice uzuale se descarcă singure stînd. Totuși, aparatul de radio alimentat pe baza efectului Seebeck prezintă o anumită fragilitate care va limita utilizarea sa ; el trebuie ferit de curenții de aer (care ar stinge luminarea) și trebuie menținut exclusiv în poziție verticală pentru ca flacăra să încălzească exact sudura dintre cele două sîrme.

Invenția ingeniosului pakistanez poate fi de folos celor mai săraci și izolați locuitori ai lumii a treia sau exploratorilor, care își petrec un timp îndelungat fără a avea contact cu lumea civilizată.

ROSAT - o bijuterie a tehnicii contemporane

Satelitul ROSAT, construit pentru Ministerul german al Cercetării, este rodul colaborării specialiștilor din Germania, Anglia și Statele Unite. Prima sa lansare pe orbită a fost un succes deplin.

Găurile negre, stelele de neutroni și resturile giganticelor explozii de supernove ridică numeroase enigme în fața științei contemporane. Telescopul ROSAT a furnizat pînă acum date pe care cele mai puternice telescoape de pe Terra nu le-ar fi putut obține. Satelitul cîntărește 2,4 tone și transportă cel mai mare și mai puternic radiotelescop din lume.

Lansarea în spațiu a satelitului ROSAT era prevăzută a avea loc în 1987 de către o navetă americană, dar a fost amînată din cauza catastrofei petrecute cu Challenger. Tehnicienii au avut atunci suficient timp pentru testarea tuturor instrumentelor științifice „la micron". Lunga fază a testării instrumentelor a fost pe deplin justificată, cea mai bună dovadă în acest sens fiind faptul că ele nu au suferit nici o stricăciune. În prezent, satelitul ROSAT își continuă periplul în jurul Terrei pe o orbită situată la o altitudine de 580 de kilometri.

În cursul misiunii sale spațiale, ce se va încheia în curînd, ROSAT a observat la început cerul de o manieră sistematică, iar apoi s-a concentrat asupra unor obiecte de studiu precise, permițînd identificarea a peste 125 000 de surse de raze X, respectiv alcătuirea unei noi hărți a cerului și dobîndirea de noi cunoștințe asupra structurii și istoriei cosmosului. Instrumente de precizie „Made in Germany" au facilitat aceste observații. Satelitul, a cărui construcție a costat 560 de milioane de mărci a fost proiectat și realizat de celebra firmă Dornier. El transportă instrumente ultramoderne, cum ar fi telescopul Molter, fabricat de uzinele Carl Zeiss din Oberkochen, cu un diametru de 83 de centimetri. Telescopul este dotat cu o oglindă de o precizie extraordinară, o adevărată minune a tehnicii, care l-ar face demn să figureze în celebra Guiness Book.

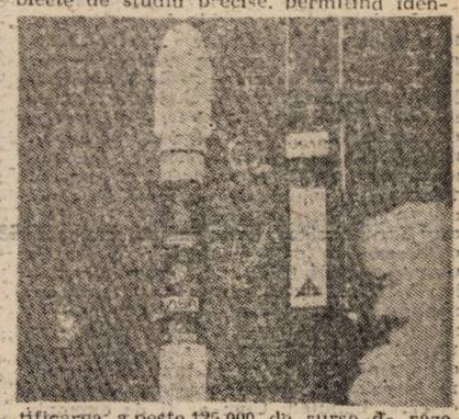

Satelitul ROSAT efectuează o mișcare de revoluție în 80 de minute. Echipamentul de observație cu raze X întrece de trei ori capacitatea de rezoluție a telescoapelor precedente și permite observarea unor quasari și aglomerări de stele situate la o distanță de 10 miliarde de ani lumină față de Terra. Prin intermediul său, cercetătorii au pătrat în posesia unor imagini ale nebuloasei Cancerului, unul din numeroasele „puncte albe" ale astronauticii contemporane.

ȘERBAN FILIP

TEHNOLOGIILE AU DE JUCAT UN ROL ESENȚIAL ÎN REDUCEREA POLUĂRII

Unul din principalele principii de acțiune la Rhône-Poulenc, unul din coloșii chimiei și farmaciei, locul șapte în ierarhia mondială, îl constituie protecția mediului în toate etapele de producere și utilizare a substanțelor pe care le oferă consumatorilor. Fiecare etapă de viață a unui produs trebuie să aibă în vedere, optim, protecția mediului, începînd cu cercetarea, fabricarea, transportul și ambalările succesive, utilizarea de către clienți pînă la eliminarea sau reciclarea produsului.

■ Dezvoltarea propriilor tehnologii, a fi în pas cu ultimele cuceriri ale științei și tehnicii este un cuvînt de ordine la Rhône-Poulnec. Principalul obiectiv urmărit în acest sens constă în reducerea consumului de materii prime, energie, producerea de cantități minime de deșeuri și stabilirea unor modalități de reciclare

■ Un alt principiu de bază al marelui trust francez îl constituie tratarea cu prioritate a deșeurilor la sursă. Din moment ce distrugerea lor nu este posibilă cu actualele mijloace tehnice avute la dispoziție, deșeurile trebuie să fie tratate în condiții de securitate totală. Cînd este vorba de gestionarea deșeurilor aparținînd unor întreprinderi ale trustului Rhône-Poulenc din străinătate, grupul continuă să-și exercite controlul asupra acestora.

■ Stăpînirea riscurilor tehnologice și a poluărilor accidentale se face de către specialiștii grupului prin studierea sistematică a riscurilor potențiale, aprofundarea procedurilor de exploatare, pregătirea cadrelor etc. Dacă în pofida acestor măsuri, un accident totuși se produce, se folosesc cu maximum de eficiență toate instalațiile moderne avute la îndemînă pentru astfel de situații : echipamentele de reținere a emisiilor de gaze toxice, bazinele de reținție a apelor poluate etc.

■ Grupul industrial Rhône-Poulenc și-a propus — și pînă acum a reușit — să informeze în mod regulat populația ce trăiește în apropierea întreprinderilor sale despre activitățile derulate acolo și de eventualele riscuri care ar surveni în caz de accidente. Orice incident cu posibile urmări asupra mediului face obiectul unor comunicate care precizează faptele propriu-zise și eventualele riscuri ce pot surveni. Planul de protecție a mediului elaborat de specialiștii concernului face obiectul unei comunicări anuale, în cadrul grupului și în public.

incursiune în paranormal

EXISTĂ O LUME PARALELĂ?

Sîmbătă 20 februarie anul curent, am participat, la Ploiești, la o întîlnire excepțională, care a întrunit sute de oameni de toate vîrstele într-o discuție de cîteva ore despre unele fenomene paranormale. Împreună cu colegul Ion Hobana am încercat — fără iluzia de-a fi reușit într-un timp atît de scurt —, să explicăm sau să ne expunem unele păreri, idei, cunoștințe din încă esotericul domeniu al științei spirituale. Am înțeles în primul rînd că astfel de întîlniri sunt necesare. Am înțeles apoi că ele pot deveni profitabile, în măsura în care comunicarea între noi pornește de la bună credință și de la seriozitate — cum s-a întîmplat. Am mai înțeles în sfîrșit că este prea puțin profitabil pentru înțelegerea unor fenomene oculte să emitem cunoștințe din domeniile metafizicii și parapsihologiei, cînd auditoriul are nevoie de dovezi, de un limbaj care să se apropie cît mai mult cu putință de o percepere concretă a unor fenomene.

Am rămas așadar dator cu multe răspunsuri, fapt pentru care voi încerca acum, într-un scurt serial, să înfățișez o seamă de aspecte legate de un anume tip de trăire extrasenzorială, de o anume „conștiință" a faptului că nu suntem rătăciți în universul nostru într-o singurătate descurajantă sau poate plină de sine... de aceea, ca de fiecare dată, de altfel voi înfățișa în cele ce urmează ceea ce aș putea numi **sentimentul concret al existenței unei lumi paralele !** Deci oferindu-le cititorilor acestei rubrici **dovezi atestate**, deoarece planurile de idei din știința spirituală nu par să satisfacă nevoia noastră de înțelegere.

Descoperirile și revelațiile ce țin de fenomenologia paranormală au o regulă ce poate părea surprinzătoare : experimentul, trăirile și validările pe cont propriu ! Subiecții înșiși conștientizează la un moment dat că sunt participanți direcți la anumite fenomene, iar ei nu-și vor putea explica niciodată de ce așa și nu altfel au fost rînduite lucrurile. Este vorba, se înțelege, de subiecți care n-au suferit și nu suferă de nici un fel de disfuncție psihomotorie ; subiecți, aș spune mai curînd că suferind de un exces de luciditate și atașare rațională, de aceea și revelațiile lor sunt cu atît mai uimitoare și mai credibile.

Revenind la întrebarea : Există o lume paralelă?, îi voi răspunde prin mărturisirile incluse sub pseudonimul straniu A. Roial Feno. Este vorba de un inginer, care și-a autotestat de-a lungul timpului capacitățile paranormale pînă a atinge acel nivel de trăire extrasenzorială la care intuiția se deblochează pentru a lăsa loc acelui cîmp subtil de comunicare printr-un minim de acces la o realitate pentru care ne lipsesc, prin destinul nostru dependent de un corp fizic, acele „simțuri în plus" atît de des evocate în literatura domeniului oniric. Cu aceste spuse iată „modul" în care un subiect uman perfect rațional și suferind de o acută luciditate, dar avînd capacități extrasenzoriale evidente, poate percepe o dimensiune a vîrfului din eternul imaterial :

„Faptul că eu am fost ales de cei din lumea paralelă pentru a mi se face accesibile unele comunicări, confesiuni cu implicații de anvergură, nu-mi poate induce nicidecum ideea unor calități deosebite. Sunt unul dintre cei mai obișnuiți oameni. Chiar unul banal, de multe ori inconsecvent, de multe ori prea ușor de descurajat în fața greutăților. Prea rațional și prea dornic de autentic, eram, cred, printre cei mai puțin preferați în dorința LOR de a comunica, în favoarea noastră, cu noi, oamenii. Și totuși, de ce au făcut-o și o fac? Am perceput foarte concret și în mod absolut lucid două ființe în preajma mea. Ele erau reale, chiar dacă oricît m-aș fi străduit n-aș fi putut să le ating cu palmele mele materiale. Dar puteam comunica, și chiar mă volau partener de discuții fără glas. Nu vorbeau, eu nu vorbeam și totuși ne înțelegeam în limba mea. Atunci am înțeles că nu suntem singuri pe această planetă, că alături de noi în mod absolut sigur, mai există încă o lume, care în anumite împrejurări poate intra în legătură directă cu noi."

Pentru a fi ajuns la acest tip de înțelegere, interlocutorul meu, beneficiar al unei profesiuni prin excelență pozitivă și pragmatică, a trebuit să treacă printr-un șir de examene severe. Iar atunci cînd revelațiile i se atestau una după alta, el n-a mai avut de ales, și a trebuit să și le comunice, să și le comenteze deschis. Nu mă îndoiesc că va fi întîlnit nu puțini sceptici, sau apropiați grăbiți să-l considere un „obscurantist" sau un bolnav psihic. Dar fiind bine cunoscut, aceste acuze cădeau una după alta. Ce-a înțeles însă subiectul însuși? Un fapt ce se cuvine a fi reținut:

„Convingerea mea este acum atît de puternică încît mă simt dator să garantez în orice condiții că nu va mai dura mult și un mare procent dintre noi, din numărul de locuitori ai acestei planete vor putea afirma cu exactitate măcar împrejurări în care au intrat în legătură cu „ființe" din lumea paralelă. Personal, din noianul de contacte pe care le-am avut cu „cei de lîngă noi", am putut trage cîteva concluzii interesante și absolut veridice: că la fel ca și în cazul nostru, se are în vedere și în „lumea paralelă" atitudinea față de principiul universal al binelui și răului, aproape în același mod, ca și față de adevăr și neadevăr. Ce doresc însă să se știe este că aici, lîngă noi, își duc „existența" alte miliarde de ființe care nu au nimic de-a face cu spațiul și timpul, nimic de-a face cu materia! Pe cît de mult m-a bucurat acest fapt, tot pe atît m-a înfricoșat..."

ION TUGUI

Sîntem alături de sufletul îndurerat al colegului nostru ION ȚUGUI, la stingerea din viață a mamei sale.

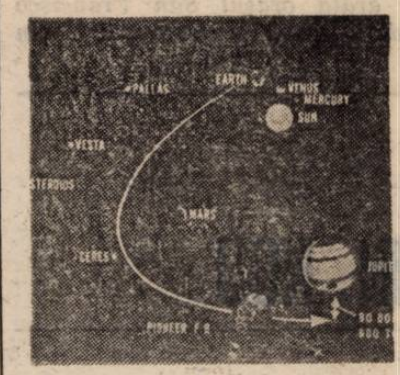

„Călătorie în Univers"

Frecventele lansări spațiale, survolarea «de aproape» a planetelor sistemului nostru solar, ca și perfecționarea tot mai rapidă a tehnicilor de observare și ascultare a Universului au oferit astronomiei, ca știință, perspective de neimaginat. Astăzi — cum observă pe bună dreptate profesorul astronom Marin Mirolu, autorul unei fascinante „Călătorii în Univers" (un original manual de astronomie pentru clasa a XII-a liceală) — sateliții planetelor îndepărtate sînt fotografiați de aproape, aparate sofisticate analizează riguros atmosferele lor, iar un recent lansat telescop orbital se instituie ca un veritabil «ambasador» al Terrei în spațiul extraterestru. Lucrarea la care ne referim oferă celor interesați două volume cu diapozitive color, fiecare volum cuprinzînd cîte 120 diapozitive (în total 240 de imagini) și un volum conex cu explicații corespunzînd fiecărui diapozitiv.

Cui se adresează lucrarea ? Curiozității cititorului, bineînțeles, dar în primul rînd pasionaților (profesorilor) de astronomie care vor avea posibilitatea să-și îndrume discipolii (elevii din ultima clasă), să-i conducă cu gîndul «acolo, foarte departe...», în lumea fantastică a corpurilor cerești, de o uluitoare varietate și complexitate.

Pentru început, comenzile pentru obținerea lucrării se fac prin inspectoratele școlare județene și prin cele de sector, pentru București.

În încheiere, un ultim gînd bun pentru autorul lucrării, acest pasionat al spațiilor astrale, un astronom, Miroiu cu un nume venind parcă din Sebastian, (din „Steaua fără nume") pentru a ne reconfirma, poate, că visătorii cei buni sînt încă printre noi.

DOREL DORIAN

Parapsihologia la marginea necunoscutului

Laboratoarele de vise

... La început s-a vorbit despre „cercetare psihică", apoi despre „metapsihologie" : există chiar o „societate de cercetări psihice" și un „Institut de Metapsihologie"... Cuvîntul „parapsihologie" apare în 1889, definind fenomene și întîmplări care au loc ... „alături" (para) de evenimentele cu care ne-am obișnuit, fenomene pe care nu le putem defini cu conceptele noastre actuale despre lume. În general, se pot delimita două domenii majore care furnizează majoritatea subiectelor de cercetare în parapsihologie : **precepția extrasenzorială** (PES), adică percepția realizată fără ajutorul organelor de simț cunoscute, și **psihokinezia**, deci acțiunea directă, fizică, a omului asupra obiectelor, un alt fenomen care nu și-a găsit explicația pînă azi... În ciuda faptului că apare în relatările unor martori deasupra oricărei bănuieli. Cum ar fi de exemplu **Thomas Mann** :

■ El a prezentat o conferință intitulată „Experiențe oculte", la invitația Dr. von Schrenck-Notzing, unul din părinții parapsihologiei în Germania. Aici a descris o experiență la care a asistat, la o reuniune cu un celebru medium al anilor '20, Willy Schneider. Legat de scaun, acesta produce ridicarea în aer a unei batiste aflate în afara razei sale fizice de acțiune. Iată, în descrierea lui Thomas Mann, cea de-a treia ridicare a batistei : „... se vede, în acest moment, cu o claritate de netăgăduit, cum de undeva de dedesubt, apare, se întinde și o suprinde un fel de mînă omenească mai subțire, asemănătoare cu o gheară".

Dar a mai trebuit să treacă ceva vreme pînă cînd parapsihologia să pătrundă în laboratoarele de cercetare. Să vedem, de altfel, cum au fost începuturile :

■ 1936 — W.H.C. Tenhaeff predă parapsihologie (și devine șeful catedrei) la Universitatea din Utrecht ;

■ Freiburg, Germania — în 1950 se organizează aici un Institut liber de cercetări parapsihologice și igienă mentală ; în 1954 se înființează la Universitate o catedră de parapsihologie și zonele de frontieră ale psihologiei ; în 1966, acelorași probleme le este dedicată oficial o întreagă secțiune a Institutului de Psihologie ;

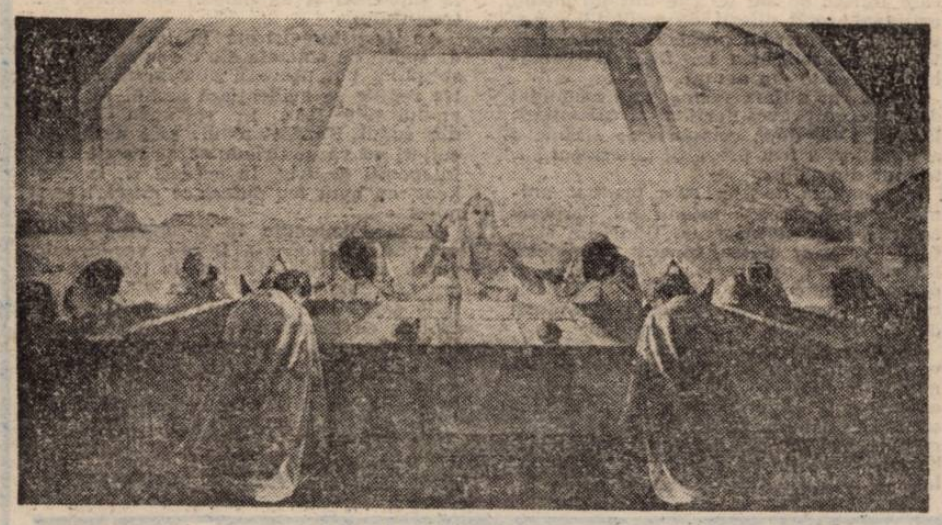

„CINA CEA DE TAINĂ" în viziunea lui Salvador Dali.

■ 1960 — spre surpriza generală, L.L. Wasiliev înființează la Universitatea din Leningrad o secție de cercetare în domeniul psihokineziei.

■ Pe continentul american lucrurile începuseră chiar mai devreme : încă din 1934 psihologul W. McDougall determină înființarea unui laborator de parapsihologie la Universitatea Duke, din Durham, Noua Carolină. Aici avea de altfel să-și înceapă celebrele sale studii statistice asupra fenomenelor extrasenzoriale, J.B. Rhine. Mai mult, „Asociația parapsihologică", devine din 1969 membră a binecunoscutei „American Association for the Advancement of Science" — dată care poate fi considerată drept o recunoaștere oficială a parapsihologiei ca știință.

■ Vom relata rezultatele unor cercetări efectuate în asemenea laboratoare. Deocamdată vom urmări modul în care în așa numitul Laborator de vise al Spitalului Maimonide din Brooklyn, New York, s-au efectuat experimente de transmitere telepatică a unor imagini către subiecții adormiți.

Experimentul s-a realizat în faza „MRO" (mișcări rapide ale ochilor) fază a somnului caracterizată prin prezența viselor. Subiectul a cărui transmitere telepatică s-a încercat, a fost tabloul „Cina cea de taină" în viziunea suprarealistă a lui Salvador Dali : o imagine a lui Christ și a celor 12 apostoli, așezați la o masă pe care se află un pahar cu vin și două pîini, totul plutind parcă deasupra apelor, în fundal ghicindu-se silueta unei bărci. Ce au relatat subiecții?

● Era o scenă cu o mare. Ceva neînchipuit de frumos ...

● Nu știu de ce vorbesc despre asta, dar îmi vine în minte o barcă. O barcă de pescar, destul de mică. Îmi amintește de un restaurant de la noi, „Călătorie pe Mare", cu un tablou mare, foarte impresionant, în care se văd vreo 12 oameni trăgînd pe plajă o barcă de pescari.

● Eu tocmai frunzăream un catalog de Crăciun ....

● Tot ce-mi amintesc este că mă aflam într-un fel de bucătărie, și că era un restaurant în care aș fi vrut să intru ...

● M-a făcut să mă gîndesc la Marea Mediterană. Îmi vin în minte brusc „peștii", „pîinea", apoi „hrana pentru mulțimea de oameni", apoi mă gîndesc la Crăciun ... Este ceva în legătură cu marea, cu pescari, ceva de felul ăsta ...

■ La baza oricărui vis se află un „proces primar", iar reprezentarea lui în vis este un „proces secundar". Conține procesul primar toată informația ? Sau este vorba de noile asociații pe care le creează în subconștient imaginea transmisă ? Există transmisii parazite ? Au oare cu adevărat fenomenele PSI tendința să se producă numai în prezența unui cîmp afectiv ? Rămîne de văzut. Avem de-a face cu un domeniu fascinant de cercetare care trebuie efectuată după toate regulile cercetării de laborator ca în orice alt domeniu științific. Numai în felul acesta ne vom putea lămuri și poate, vom afla mai multe despre noi înșine.

MIHAELA DOROBANȚU

FOTOGRAFII DE LA CITITORI

Cocheta

BRĂTULESCU IULIA-ALEXANDRA,

București

starea de VECHE

GHICI, CUM O SĂ FIE ÎN 2001?

Numărul special, din noiembrie 1992, al revistei „L'Expresion", cuprinzînd un sondaj în exclusivitate — «la ce visează francezii» în perspectiva anului 2001 („à quoi rêvent les français") — a izbutit să ne intrige, întîi, și să ne amuze, pe urmă... Un amuzament înrudit cu o resemnată mîhnire, în măsura în care în scurtul răstimp, este drept, de numai cîțiva ani, pînă la sfîrșitul mileniului, toate se vor schimba, carul cu promisiuni este plin, și totul va rămîne în esență, la fel.

Oferta de noi locuri de muncă va marca, bunăoară, o creștere lentă, dar fermă (e frumos, nu-i așa ?!), mai ales spre 1995, dar nu pe măsura solicitărilor care sporesc agresiv, încă din 1993. Dinamica populației active, mult mai rapidă decît a ofertei salariale, va face ca șomajul să depășească plafonul de 10 la sută. (Dacă ne gîndim bine, raportați la șomaj, sîntem în Europa, cît ai bate din palme ; 10 la sută șomeri — Franța, 10 la sută — Anglia, aproape de 10 la sută — Italia, ca să nu vorbim și de alții, mai aproape de noi, care stau mult mai rău). La nivelul impozitelor, al prelevărilor obligatorii din venit pentru a se asigura o protecție socială convenabilă, mai toate țările europene au trecut de 35 la sută (deci, impozitul depășește, în medie, o treime din venit), în timp ce în Franța a trecut în medie de 42 la sută. Dar parcă e mai bine să ai un impozit «inadmisibil de mare», la un venit corespunzător, respectabil, decît să fii scutit, integral, ca șomer...

Deficitele bugetare se agravează aproape pretutindeni, și în Franța, iar un deficit de circa 3 la sută, raportat la buget, nu mai surprinde pe nimeni. Tratatul de la Maastricht îl consideră în ordinea firească a deficitelor europene.

Bine, foarte bine, veți spune, dar la ce visează francezii privind spre 2000 ?

■

Deplasarea forței de muncă spre sectorul terțiar, al serviciilor — tendință fermă în următorii 7-8 ani — ar putea consemna, realist, aproape 700 mii de noi angajări (servicii pentru întreprinderi și servicii pentru particulari). Activitatea hotelieră promite și ea o ofertă suplimentară în următorii ani (peste 120 mii de noi locuri bine plătite), industria agroalimentară și comerțul adaugă acestor promisiuni încă 180 000 de angajări... S-ar putea acoperi, oarecum, reducerile de locuri de muncă, inevitabile, din domeniul agriculturii, din industria textilă, ca și din cea a materialelor de construcții și transport. Tendințele cele mai semnificative ale pieței muncii din Franța în perspectiva anului 2001 — considerînd stabilizarea șomajului — ar fi, în context, ridicarea nivelului de calificare, de profesionalitate cu repercusiuni nemijlocite asupra eficienței și, în paralel, o implicare mai substanțială a femeilor în sfera serviciilor și a profesiunilor intermediare.

La ce visează francezii ? Să aibă de lucru, întîi, iar investițiile noi, se speră substanțiale, să fie preponderent productive. Au și alte vise, desigur — să revigoreze prezentul social și moral, să depășească vechile idei, inerțiile grave, să dezvolte solidaritatea umană etc., — nu înainte însă de a avea o calificare și un loc de muncă, pe cît se poate ferm. Visează, cum s-ar spune, absolut realist...

■

Să fie cumva excesiv de pesimiste aprecierile revistei „L'Expansion" privind viitorul economiei franceze ? Există în amintitul studiu un răspuns ferm,

indirect ; poziția oricărei țări (și a Franței) depinde în mod decisiv, azi și în viitor, de nivelul tehnologiilor sale strategice. Paginile 88-89 ale «dosarului» — refuzînd obișnuitele interpretări și edulcolări publicistice — vin să consemneze că cel puțin 9 sectoare esențiale angajînd cercetarea tehnologică și filierele declarat performante, sînt rămase în urmă. În domeniul circuitelor integrate, în optoelectronică, în ordinatoare «paralele» și în așa numitele «microtehnici», în tehnologia ecranelor plate ca și în «multimedia», în zona materialelor biocompatibile, ca și în domeniul biotehnologiilor vegetale, al microbiologiei și fermentației — precizarea analiștilor este fără rezervă: cercetarea și rezultatele sînt rămase în urmă, se află «en retard». În alte 6 sectoare — tehnici de asamblare, polimeri, membrane, materiale compozite, genetică și «logiciel» — «au niveau», respectiv, la nivel mondial, iar în avangarda cercetării mondiale se află doar în două domenii ; cercetarea secvențială a genomului și științele creierului.

Viitorul, deci — și tot ceea ce cititorul și-ar putea visa (și în Franța) — conjugă starea economiei cu performanțele actului de inovare. Un nivel al tehnologiilor strategice apreciat «en retard» — rămas indiscutabil în urmă — nu lasă loc niciunor iluzionări.

■

În cadrul unui sondaj semnificativ, realizat în septembrie 1992, numai 38 la sută din cei chestionați consideră că următorul deceniu ar putea fi, pentru francezi, **mai bun** : 44 la sută se așteaptă, dimpotrivă, la un deceniu **mai puțin convenabil.** La o altă întrebare, 49 la sută consideră că în anul 2000 vor fi mai mulți șomeri, 31 la sută mai speră că nivelul ar putea rămîne constant și numai 14 la sută admit și ipoteza că nivelul șomajului ar mai putea să scadă. Și tot șomajul, ca stare de risc potențial, se află printre evoluțiile cele mai regretabile în perspectiva anului 2000. 77 la sută din cei chestionați îl plasează pe locul întîi, înaintea riscului SIDA (53 la sută), a drogurilor (52 la sută), a foametei în lume (38 la sută), și a migrărilor populaționale (36 la sută). Speranțe ? Pe locul întîi, 43 la sută din cei chestionați situează evoluțiile promițătoare ale științei, 39 la sută — integrarea europeană, 38 la sută — protecția socială, 34 la sută — performanțele industriei moderne, 31 la sută — promisiunile democrației, 22 la sută — sistemul școlar, 20 la sută — disciplina și relansarea spiritului lucrativ.

Sîntem în Europa...

■

Și dacă știm, deocamdată, la ce visează adulții, la ce visează copiii ?

28 la sută dintre cei chestionați își visează — cînd vor avea 20 de ani (acum, în momentul sondajului, aveau doar 12 ani — visează să devină, asemeni celor care le cer răspunsul, ziariști. Ingineri — 27 la sută, medici — 19 la sută, profesori — 11 la sută, șefi de întreprinderi — 10 la sută, bancheri — 5 la sută. (Spre final, observați, au devenit realiști). Interesant — ca și la noi, desigur — e că numărul mare al celor care vor să devină medici și ingineri nu-i corelat nici o clipă cu nevoia obiectivă de medici și ingineri. La noi, 17 facultăți de medicină, particulare, plus institutele corespunzătoare de stat, vor lansa, peste cîțiva ani, cea mai fantastică promoție de medici care vor fi, din start, șomeri, cu șanse mari...

Confruntați fiind cu o listă de 6 meserii concrete (nu vise), cei chestionați au preferat în ordine ; meseria de **informatician** (52 la sută), **institutor** — 22 la sută, **infirmier** — 17 la sută, **reprezentant** (?) — 5 la sută, **maistru** — 3 la sută, **agricultor** — 2 la sută. Interogați asupra unor variante din sfera serviciilor, pentru funcția de secretară(ă) au optat 51 la sută, pentru cea de vînzător în comerț — 22 la sută, factori poștali — 8 la sută, camionagiu — 7 la sută, muncitor — 2 la sută, portar (de bloc) — zero la sută. Și încă 54 la sută ar dori să lucreze independent, în timp ce într-o întreprindere, la un patron, ar accepta numai 44 la sută. Ca să încheiem totuși, optimist, 45 ar dori să facă în viitor ceea ce îi interesează, 21 la sută ar dori să cîștige cît mai mulți bani, 17 la sută să fie utili celorlalți, 6 la sută să dispună de timp liber și numai 4 la sută să devină «cineva» important.

V-ar place să vă schimbați meseria free-vent ? 70 la sută — nu !

Sînteți de acord ca să fie tot mai multe femei în rîndul celor care lucrează ? Să fie !... 90 la sută s-au declarat imediat de acord. Cei chestionați aveau doar 12 ani... Cînd vor ajunge la 20, răspunsul va fi afirmativ în raport de sută la sută.

DOREL DORIAN

TOTUL SE PLĂTEȘTE

Este sinuciderea purificatoare pentru sufletele împovorate de murdăria vieții ? Cazul prezentat de un număr recent din „Reader's Digest" (magazin lunar al presei americane, care în 1992 a împlinit **70 de ani de apariție**) pare să dea răspunsul **de la sine.** Un adulter într-o familie de italieni stabiliți la Santa Barbara nu este ceva ieșit din comun. Șeful întreprinderii **trăia cu tînără secretară**, soția unui comis voiajor mai în vîrstă decît ea. Virtuțile pe care el, Vanitti Joel, le atribuia soției adorate se spulberă într-o bună zi. Omul, la cei 56 de ani ai săi, face un atac de cord și moare în cîteva ore. Pentru amorezi, drama ar fi trebuit să însemne o deșcătușare : erau acum liberi să-și dea frîu pasiunii Dar șeful o părăsește, o concediază, nu mai vrea să știe de ea. Rămasă pe drumuri, „disgrațiată". Loredana se sinucide și conaționalii ei consideră asta un act de justiție. Dar unii o pot considera o farsă a destinului. Și unul dintre aceștia este Dürrenmatt.

Formidabilul psiholog — ca mai toți Capricornii de altfel (scriitorul elvețian s-a născut la 5 ianuarie 1921) — a reușit să convingă publicul că suicidul poate fi o farsă tragică. Ea se poate întîmpla unui oraș întreg — cum este populația din Güllen, împinsă la crimă de bătrîna doamnă Zachanassian —, sau unui individ izolat — cum este Alfredo Traps din „Pana de automobil" („Die Panne", 1956, Zürich).

De ce farsă ? Pentru că în anumite circumstanțe, sinuciderea reprezintă verdictul dat de un tribunal interior, conștiința. Posibilul sinucigaș este și procuror, și avocat, și judecător, și — mai ales — CĂLĂU. În cazul real de mai sus, Loredana Vanitti și-a făcut rechizitoriul, avea asupră-i „dosarul probatoriu". Procurorul din ea a învins avocatul. Și-a dat singură sen-

tința și apoi a cumulat tragica dublă postură de călău și victimă.

Dürrenmatt este mai subtil, dar la fel de tranșant. El explică cu elocință că acest tribunal interior poate da și achitarea. O neglijență poate fi uitată ca un număr de telefon, ca o datorie de care crezi că scapi. Dar momentul pedepsei își așteaptă intrarea în scenă. Hazardul și numai hazardul (la prima vedere) îl face pe Traps să cadă pe mîna unui tribunal ad-hoc, alcătuit din patru bătrîni maniaci în ale justiției. O pană de cauciuc îl aruncă pe omul care **a trăit cu nevasta șefului, în brațele adevărului. Judecătorii pensionari îl descos cu înțelepciune și abilitate. Agresiunea lor** morală este de fapt o joacă stropită cu lacrimi de Roffignac (coniac ce se bea numai după 10—15 ani de la obținere). Instanța lor, uneori batjocoritoare, îi relevă lui Traps că a ucis din culpă, adică indirect, pshihologic. Moartea șefului său — un cardiac bătrîn — i-a provocat-o știrea că este înșelat de nevastă cu subalternul său. Dar Traps a uitat, a șters cu buretele crima morală.

Și totuși, conform principiului totul se plătește, cei patru bătrîni lovesc în plin. Alfredo Traps ajunge să strige în gura mare că e vinovat, să fie convins că e un criminal. Rizînd și bucurîndu-se de o cină atît reușită, pensionarii îl liniștesc și-l duc la culcare. Ei sînt mulțumiți că au reușit să dovedească o crimă nedovedibilă de justiția autentică. Însă peste **cîteva minute**, Traps se spînzură.. Maniacii justiției nu exclamă însă decît : „Ai stricat cea mai frumoasă seară ... !"

Justiția din noi și justiția de drept se concurează permanent. Care dintre ele are mai mult succes ? Aș zice că ambele, numai că noi știm întotdeauna adevărul, pe cînd instanța se luptă cu minciuna din răsputeri pentru a aduce la lumină ceea ce impricinații vor să ascundă. Pedeapsa cu moartea este considerată de unii o nedreptate cu care se „rezolvă" o altă nedreptate. Deci adevărul poate pune probleme mai mari decît minciuna. Și totuși nu putem trăi fără el. Ne sacrificăm pentru el, uneori.

PAUL IOAN

● **INVESTIȚIE JUSTIFICATĂ** Este vorba de modernizarea traficului feroviar, prin trecerea la exploatarea trenurilor cu sustentație magnetică. Problema aceasta nu ne preocupă pe noi, care nu avem posibilități financiare, ci țări din vestul Europei și din alte continente. Specialiștii francezi sînt de părere că recurgîndu-se la superconductori la „temperatură înaltă" s-ar putea construi trenuri cu sustentație magnetică mai stabile. O linie de 500 km ar costa între 10—30 milioane de franci, trenul între 1—3 miliarde de franci, iar sistemul de răcire între 100—300 milioane franci. Aceste trenuri ar fi competitive cu avioanele pentru trasee de 200—1000 km. Și astfel s-ar descongestiona multe aeroporturi.

● **PSIHOLOGIA ÎN POLITICA ECONOMICĂ.** Ea este, în opinia lui Hans Hörmann, președintele Uniunii Întreprinderilor Mijlocii din Germania, mai importantă decît datele economice. În condițiile actuale, pentru majoritatea întreprinderilor mijlocii din vestul Germaniei nu se pune problema investirii în noile landuri. Motivul ? „Nimeni nu investește într-un alt land în care un produs costă de două ori mai mult decît cel fabricat în propriul land" — sublinia Hans Hörmann. O vină o au și unii politicieni, care prezintă totul „în negru". Și astfel ei comit, de fapt, o gravă „eroare tactică".

● **EFECTUL DE SERĂ TREBUIE LUAT ÎN SEAMĂ.** În curînd se vor împlini cinci ani de la impunerea în conștiința opiniei publice mondiale a posibilului dezastru pe care-l antrenează potențarea efectului de seră (vara anului 1988 a fost extrem de toridă). Au fost avansate prezideri apocaliptice (calota de gheață a Antarcticii se va topi și orașele situate pe țărmuri vor fi inundate). Anii au trecut și prezicerile au devenit mai puțin alarmante. Datorită efectului de seră, clima terestră trebuia să se încălzească cu un grad în ultima sută de ani. Din fericire, creșterea a fost de două ori mai mică. Și totuși, vara lui 1988 n-a reprezentat doar unul din capriciile vremii. Clima terestră în secolul XXI va depinde de cum ne vom purta cu atmosfera — o poluare și mai mare sau o protejare eficientă.

● **ASTRONAUȚII ȘI RAZELE COSMICE.** Grație cercetărilor efectuate la stația orbitală „Mir", o anomalie semnalată în urmă cu cinci ani, în cadrul unei misiuni spațiale franco-sovietice a putut fi confirmată și detaliată. Este vorba de o zonă a Terrei deasupra căreia nu este bine ca astronauții să zăbovească prea mult — cea a Atlanticului de sud. În acea zonă, cîmpul magnetic terestru captează de 5—6 ori mai multe radiații cosmice decît în alte regiuni. Cîmpul magnetic terestru captează particulele încărcate electric. Acestea formează inele în jurul Terrei. Densitatea și altitudinea depind de forța de atracție magnetică și de încărcătura electrică a particulelor. Deci, anomalia cu pricina se datorează cîmpului magnetic terestru. Nu se poate explica, deocamdată, de ce este ea atît de mare în Atlanticul de sud.

● **ATLAS AL ENERGIEI SOLARE ȘI AL VÎNTURILOR.** Realizatorul acestor două atlase este Direcția Generală a Comunității Europene. Scopul urmărit a fost acela de a se avea o bună imagine a resurselor solare și eoliene pe continent. Este o primă etapă, de evaluare, după care se va trece la etapa a doua — de la resursă la rezervă. Și acestă ultimă abordare a energiilor neconvenționale incumbă dificultăți particulare. Aceste energii nu se prezintă sub formă de „zăcămînt", a cărui exploatare o putem programa cum dorim.

A CINCEA GENERAȚIE...

Sînt 30 de ani de cînd pilula contraceptivă și-a făcut intrarea cu succes pe piața farmaceutică. Cu succes, pentru că azi 34 la sută dintre francezi, de exemplu, o utilizează. Constant, cercetătorii au încercat să scadă progresiv procentul de hormoni pînă la limita eficacității. Au diminuat astfel și efectele secundare. Astăzi, componenții progestativi antrenează mai puține efecte negative și metabolice. „Pilula din a cincea generație are o influență minimă asupra colesterolului și asupra creșterii ponderale", spune dr. Anne de Kervasdoué. Și încă un element important : diminuarea riscului cardiovascular permite și femeilor de 40 de ani să utilizeze aceste contraceptive. Cele foarte tinere pot folosi și minipilule. Oricum sustin specialiștii, contracepția este o metodă ce trebuie individualizată. Medicul va stabili pentru fiecare pacientă modalitatea cea mai potrivită.

Vorbind despre acest domeniu să amintim și cîteva cercetări de ultimă oră. Astfel, numeroase femei din Extremul Orient, Belgia, țările scandinave, Canada și S.U.A. folosesc un implant contraceptiv ce actionează timp de cinci ani. Este vorba despre mici „baghete" din silicon care se implantează sub pielea brațului. Bagheta conține un progestativ care se eliberează progresiv în sînge. Și în Franța metoda este aproape de faza de comercializare, notează prof. Colau. Rămîne de văzut dacă francezii obișnuiți cu pilula contraceptivă vor fi dispuși să-și schimbe comportamentul.

Sau poate vor opta pentru vaccinul contraceptiv care, din punct de vedere științific este perfect posibil. Din 1986 o echipă de cercetători francezi lucrează la punerea la punct a unei molecule destinată stimulării la femei a producerii unor anticorpi care au capacitatea de a întrerupe o sarcină în a opta zi a existenței sale. Deci, s-a născut deja vaccinul contraceptiv. „După șase ani de la această descoperire, vaccinul a fost experimentat cu succes pe animale", afirmă dr. Dominique Bellet. Să vedem ce vor evidenția testele clinice.

CRONICA modei

Tricotajele la... înălțime

Aerul proaspăt al munților, zborul odihnitor al păsărilor, verdele intens al copacilor s-au reunit într-o inspirată compoziție pentru un pulover destinat zilelor de vacanță. (A. P.)

101 diferențe...

● Creierul feminin cîntărește în medie 1 350 g., în vreme ce creierul bărbaților este ceva mai greu, are aproximativ 1 550 g. Inteligența însă nici vorbă să fie proporțională cu greutatea encefalului. Argumentul invocat de cercetători : cîntărirea creierului unor oameni celebri (Einstein, Anatole France) nu a fost lipsită de surprize. S-au demonstrat oscilații mari, înregistrîndu-se greutăți de 2 000 g., dar și de doar 1 000 g. Concluzia firească : între capacitatea intelectuală și greutatea creierului nu pot fi stabilite corelații certe.

● Pînă spre săptămîna a șasea toți embrionii sînt de sex feminin. Abia în această fază a vieții embrionare apare gena care antrenează dezvoltarea sexuală a viitorilor băieți.

● Din punct de vedere genetic femeia este programată să măsoare și să cîntărească cu aproximativ 10% mai puțin decît bărbații.

Centenarele Japoniei

Cea mai vîrstnică locuitoare din Japonia, Waka Shirahan a decedat recent la venerabila vîrstă de 114 ani. A crescut 9 copii de la care au rezultat 16 nepoți, 21 de strănepoți și un strănepot. Deși văduvă din 1939, ea a reușit să-și crească singură copiii. Sănătatea i-a fost excelentă, pînă în urmă cu 2 ani cînd și-a rupt un picior. Acum locul pe tronul „celei mai vîrstnice" îl deține cea mai bătrînă locuitoare din Nagol, Tane Ikal, în vîrstă de 113 ani. În prezent în Japonia trăiesc 3625 centenari dintre care 2876 sînt femei. Recordul longevității îl deține însă Shigechis Izuni, care a decedat în 1986 în vîrstă de 120 de ani !

magazin

Femina Club

INDISCREȚII...

Pentru dumneavoastră doamnă

Un mare număr de cancere ale sînului sînt dependente, mai mult sau mai puțin, de secrețiile de estrogeni (hormoni feminini). Pornind de la acest fapt demonstrat, oamenii de știință au pus la punct un medicament (Tamoxifene) avînd capacitatea de a suprima secretarea acestui hormon. Medicamentul este utilizat în cazul cancerelor de sîn, în special la cele cu metastaze sau ganglioni atinși de celulele tumorale. În astfel de cazuri, spun specialiștii, s-au obținut rezultate foarte bune. Femeile atinse de un cancer la un sîn și tratate cu acest medicament au dezvoltat mult mai rar un cancer și la celălalt sîn. Riscul recidivelor pare a fi diminuat cu aproximativ 40 la sută. Pornind de la această constatare cercetătorii au ajuns la concluzia că medicamentul respectiv ar putea avea și un efect preventiv. În Anglia, dealtfel, se derulează un studiu pe un eșantion de 15 000 de femei cu risc crescut, vizînd antecedente familiale sau cancer la unul dintre sîni. Studii asemănătoare sînt prevăzute a se desfășura în Franța, Italia, Statele Unite și Australia. Oamenii de știință consideră că pînă la sfîrșitul secolului pacientele cu risc crescut vor putea beneficia de un tratament preventiv.

Criterii ale frumuseții

Gura, de o dulceață și o senzualitate cu totul specială a actriței Michelle Pfeiffer „incendiază" întreaga Americă. Ba chiar o admiratoare i-a cerut chirurgului să-i facă gura identică cu cea a actriței. Într-o fază ulterioară chiar și cei mai fideli admiratori au început să șușotească: imposibil ca aceste buze să nu fi fost „modelate" cu bisturiul și cu fir de aur. Furioasă, Michelle care niciodată nu s-a considerat frumoasă, a explodat : „Dacă mi-aș fi făcut vreo operație estetică aș fi început cu nasul care este atît de strîmb. În privința gurii, din copilărie îmi era rușine într-atît încît am povestit tuturor colegilor de școală că am căzut cu bicicleta și că de atunci buzele nu mi s-au mai desumflat niciodată"... Fiecare cu criteriile sale despre frumusețe...

Dulceață din coji de portocale

Se rad portocalele ușor de partea galbenă de deasupra și apoi se decojesc. Se folosește numai partea albă din coajă.

La 1 kg zahăr avem nevoie de circa 750 g coajă. E bine să punem și coaja de la o lămîie și jumătate din coaja unui grep, de asemenea curățate de partea galbenă.

Se lasă cojile o zi-două la uscat, apoi se taie în bucățele mici dreptunghiulare și se aruncă în apă clocotită. Cînd devin moi (intră acul în ele) le scoatem și le lăsăm să se scurgă.

Pregătim siropul (1 kg zahăr, 3 pahare apă) și cînd e jumătate legat se pun cojile.

Cînd dulceața este legată se adaugă vanilie, zeamă de lămîie și se ia de pe foc.

Se pune în borcane și se cansează sau se leagă cu celofan.

(I. S.)

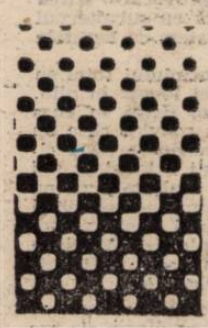

● CUPLU FERICIT

■ La 64 de ani, Brigitte Bardot s-a căsătorit pentru a patra oară. Fericitul ales de această dată este Bernard d'Ormale, un om de afaceri în vîrstă de 51 de ani. Par un cuplu fericit...

De 1 Martie, un gînd bun în primăvara lui 1993!

Rubrică realizată de ECATERINA BĂTRÎNEANU

MAGAZIN global

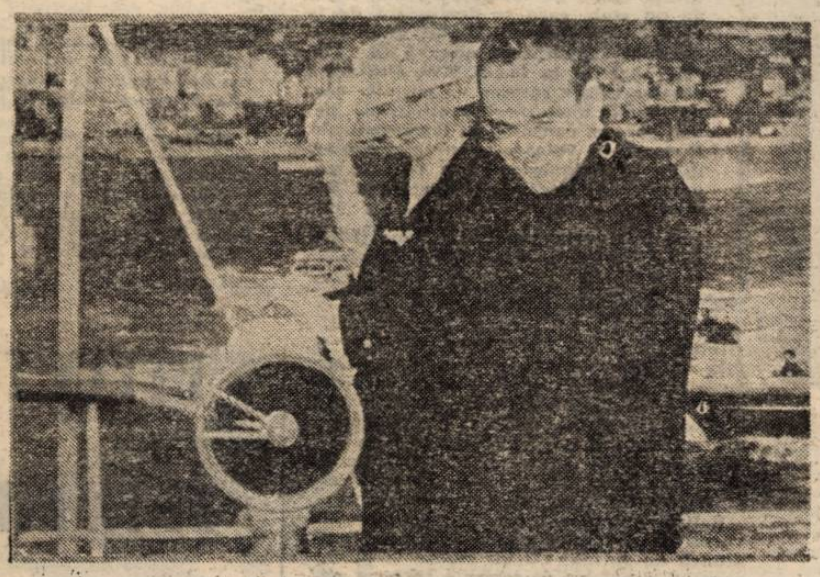

Povestea unei mari iubiri

Rainier şi Grace [III]

„Trenul va fluiera de trei ori" — prima sa experienţă la Hollywood, cu Gary Cooper : „Frumoasa din Saigon", cu Clark Gable ; „O crimă aproape perfectă", cu Ray Milland şi „Fereastră spre curte", cu James Stewart, ambele în regia lui Hitchcock ; „O fată de provincie" cu Bing Crosby şi William Holden ... Apoi alte filme, cu Stewart Granger, Frederic March, Cary Grant ... Şi — un refuz : nu acceptă să joace într-un film după Quentin Durward, în care trebuia doar să se plimbe şi să-l admire pe Robert Taylor cum se bate în duel. Hollywood-ul se răzbună însă, şi MGM nu o va mai solicita. Era admirată, iubită de toată lumea, şi atît de frumoasă încît un mare compliment pe care îl puteai face oricărei femei era să-i spui : „Eşti la fel de frumoasă ca Grace Kelly !" Era 1955 şi cariera unei mari actriţe se afla evident în impas. După un an şi ceva ea urma să devină Prinţesă de Monaco ...

Am lăsat-o savurînd o lună de miere pe Mediterana. Reluăm firul povestirii în 1971, cînd Rainier şi Grace sînt invitaţi de Şahul Iranului pentru a lua parte la sărbătorirea celei de-a 2 500-a aniversare a monarhiei persane. Festivităţile au costat între cîteva sute de milioane şi un miliard de dolari. Şase sute dintre cei mai buni prieteni ai Şahului, printre care 37 de şefi de stat şi reprezentanţi ai 65 de naţiuni, au fost întîmpinaţi împreună cu Împărăteasa Farah la Teheran, pentru ca apoi întreaga asistenţă să pornească în convoi blindat spre Persopolis, vechea capitală a Imperiului Persan.

Într-un decor de basm, amplasat în mijlocul deşertului, banchetul propriuzis s-a desfăşurat într-un cort : mîncărurile cele mai fine, băuturile cele mai alese, totul pregătit şi servit de specialiştii celor mai celebre restaurante din Franţa, Elveţia şi, bine înţeles, Monaco.

O atmosferă destinsă, celebrităţile participante se simţeau la largul lor : „Bună seara, sînt Grace de Monaco" — „Bună seara, sînt Tito" ... Grace şi Rainier au fost invitaţi la masa Sahinşahului : Rainier a fost aşezat lîngă Ducesa de Edimburgh, Grace lîngă un prim-ministru socialist. S-a vorbit franţuzeşte şi nemţeste şi totul a fost foarte bine pînă cînd, la sfîrşitul mesei, vecinul şi-a aprins o ţigară de foi şi a suflat fumul spre Grace. Prinţesa a început să strănute, nasturii rochiei sale, semnată Givenchy, au cedat, îngroziţi guvernanta şi Prinţul s-au repezit spre ea, dar ... prea tîrziu. Stupoare. Doar Grace, ca o adevărată regină, amintindu-şi de vremurile de demult de la Hollywood, cînd trebuia să facă faţă la felurite situaţii neprevăzute pe platou, izbucneşte în rîs : un final perfect al unei seri desăvîrşite ...

Şi în fond ce-i lipsea ? În 1957 se născuse Caroline, la 23 ianuarie, pe o zi ploioasă — semn bun, se spusese — un an mai tîrziu a venit pe lume cel ce avea să devină Prinţ moştenitor, Albert. În 1965 — Stephanie.

Datorită ei şi lui Rainier, sau mai bine spus datorită armoniei perfecte în care au trăit, Monaco a devenit din ce în ce mai mult un nume de referinţă pe harta Europei. Era, de fapt, rezultatul firesc am putea spune, al unei munci în echipă. Iată-l vorbind despre această armonie pe John Lehman, vărul lui Grace : „Monaco era un fel de galerie de portrete de prinţese moştenitoare din Rusia şi de regi balcanici destituiţi. O staţiune balneară pentru milionarii Europei şi pentru aristocraţii fără bani. Dar transformările intraseră pe făgaşul cel bun. Rainier vroia să aducă Monte Carlo la nivelul secolului XX, păstrîndu-i totuşi grandoarea.

Nu se imagina în rolul de prinţ al milionarilor şi îşi dorea să imprime o nouă dinamică economiei, să creeze noi locuri de muncă şi un mediu înconjurător mai sănătos. Toate acestea pot fi astăzi socotite ca înscriindu-se printre reuşitele sale.

A fost rezultatul anilor petrecuţi împreună cu Grace. A fost căsătoria cea mai armonioasă pe care am cunoscut-o. Erau personalităţi puternic diferite, dar nu ţi-i poţi imagina unul fără celălalt. Punctul de vedere al lui Rainier era evident cel ce se impunea — el era patronul. Dar nici Grace nu era o floare fără apărare cînd era vorba să-şi susţină părerea" ...

Ca în orice echipă, responsabilităţile erau împărţite. Ei îi revenea viaţa socială, grija pentru Palat, relaţiile umane. Nu reacţiona nici cînd soţul îi vorbea despre politică. Şi ţinea să spună că nu-i dăduse vreodată un sfat lui Rainier fără ca aceasta să i-l fi cerut.

Trecuseră 15 ani de la căsătorie. Totul era numai lumină, veselie, bună înţelegere. Trăiau vremuri cu adevărat fericite. Cine să se fi gîndit atunci că peste doar nouă ani ...

MIHAELA DOROBANŢU

(Va urma)

Un fizician de geniu

„O scînteie de geniu în domeniul cercetării". Aşa a fost caracterizat unanim de mass-media internaţională cercetătorul francez Pierre-Gilles de Gennes, laureat al Premiului Nobel pentru fizică în 1991. Cercetările sale în multe domenii, cum ar fi superconductibilitatea, magnetismul, cristalele lichide şi polimerii, au fost încununate prin suprema recunoastere a meritelor sale în 1991, o dată cu decernarea Premiului Nobel. Este unul dintre cei mai ocupaţi oameni de pe Pămînt, îndeplinind concomitent mai multe funcţii de răspundere ; profesor la „College de France", director al Şcolii Superioare de Fizică şi Chimie Industrială din Paris şi director ştiinţific pentru industria chimică al marelui concern Rhône-Poulenc, unde a lucrat în strînsă colaborare cu un alt laureat al Premiului Nobel — Jean-Marie Lehn.

Pierre-Gilles de Gennes a fost preocupat dintotdeauna de modalităţile de aplicare în practică a rezultatelor obţinute de cercetarea fundamentală. El este iniţiatorul cercetărilor privind mecanismele de producere a cristalelor lichide în Franţa. Ceasurile electronice, micro-calculatoarele etc au la bază şi o părticică din gîndirea creatoare a d-lui de Gennes.

Pierre-Gilles de Gennes îşi desfăşoară activitatea la Rhône-Poulenc la nivelul orientării generale a activităţii companiei, în strînsă colaborare cu Comitetul de Coordonare a Cercetării. Dl. de Gennes participă şi la lucrările ce se desfăşoară în cadrul diverselor laboratoare din cadrul numeroaselor centre de cercetare ale trustului Rhône-Poulenc, în special în domeniul adezivilor. Cum aderă un polimer la o anumită suprafaţă ? Cam aceasta este aria de interes a cercetărilor legată de silicon, latex şi uleiuri pentru vasta piaţă a fibrelor textile şi articolelor fitosanitare.

Originar din zona Alpilor Superiori, Pierre-Gilles de Gennes şi-a petrecut copilăria împreună cu mama sa, care îi citea în mod regulat diverse cărţi despre campaniile victorioase ale lui Napoleon. Acest geniu al fizicii contemporane nu a mers pînă la 12 ani la şcoală, rupînd astfel o veche tradiţie în familia sa. La vîrsta de 60 de ani, laureatul Premiului Nobel pentru fizică este un entuziast al sporturilor — ski, navigaţie, hochei. O lingură de nisip sau o bulă de săpun sînt de ajuns pentru a-şi canaliza gîndurile spre aceste lucruri banale ale vieţii de zi cu zi. În prezent, Pierre-Gilles de Gennes este deosebit de preocupat de punerea la punct de noi supercleiuri, cu proprietăţi mult superioare celor folosite în mod curent.

Eclectic în gusturi, atît cît îi permite activitatea de cercetare, desigur, de Gennes preferă cîteodată să citească o carte bună decît să treacă în revistă ultimele teorii din fizică sau să lucreze gazonul din faţa casei sale, în jurul căreia adoră să se plimbe zilnic.

ŞERBAN FILIP

COCO CHANEL,

magiciană a eleganţei (II)

Secretul creaţiilor realizate de Coco Chanel, mult apreciate încă de la început, a fost simplitatea. Ea a aruncat la coş corsetele rigide, bustierele cu balene, jupoanele greoaie, ornamentele din pene etc. Cînd a fost întrebată pentru cine a creat primele modele, ea a răspuns fără ezitare: „Pentru mine". Lipsită de prejudecăţi, şi-a tăiat părul scurt, a îmbrăcat o haină bărbătească şi a început să lanseze o linie sport realizată în jerse. Totodată, şi-a multiplicat magazinele de vînzare, unde a pus la dispoziţia cumpărătoarelor rochii în stil marinar, rochii — tub, pălării ultra — lejere.

În 1916, Harper's Bazaar din Statele Unite prezintă noua siluetă tip Chanel: o rochie sobră şi fluidă, fără corsaj sau talie marcată, cu mîneci apropiate de linia braţelor; deci fără pliuri bufante, cu o eşarfă lungă, pornind de pe umeri. Culoarea mult folosită: negrul. Succesul este răsunător.

Coco Chanel îşi continuă munca: creează adevărate uzine unde angajează maeştri în ţesătorie, aleargă după materialele cele mai potrivite modelelor sale, îndeosebi jerse, face bani pentru a înapoia lui „Boy" întreaga sumă ce i-o avansase, totul în ideea de a fi ea însăşi, liberă, independentă. „Mademoiselle" nu este o femeie întreţinută şi doreşte ca lucrul acesta să se ştie.

Imaginaţia sa nu se opreşte doar la modificarea siluetei femeii. Imediat după al doilea război mondial, ea dinamitează moda „tenului de lapte", cînd femeile se ascundeau de razele soarelui. În favoarea tenului bronzat. O uriaşă instituţie şi nimic altceva a făcut-o să presimtă sfîrşitul „luxului aristocratic". „Moda neagră" cucereа Parisul în special succesul colosal al Josephinei Baker.

Prietena sa, Misia Godebska, i-a deschis între timp porţile atelierelor de lucru ale pictorilor, muzicienilor, poeţilor. I-a cunoscut astfel pe Cocteau, Picasso, Stravinski, Nijinski.. La un moment dat, ea devine pentru ei un fel de mecena, generozitatea sa făcîndu-se cunoscută publicului.

În seara de Crăciun 1919, Coco Chanel se îndrepta împreună cu Boy către Cannes. Cu numai cîteva zeci de kilometri înainte de sosire, maşina lor s-a răsturnat, şi Boy şi-a pierdut pe loc viaţa. Coco a crezut că nu va putea supravieţui cu amintirea acestei morţi îngrozitoare. „Moartea lui Boy — spunea ea — a fost pentru mine un fapt teribil. Pierzîndu-l pe el, pierdeam totul." Nu exagera. În urma accidentului pierduse bărbatul iubit, dar şi copilul ce ar fi trebuit să se nască. În plus primise o informaţie dezastruoasă : niciodată nu va mai putea să aibă copii.

Dar viaţa trebuia să-şi urmeze cursul. Coco fusese totdeauna obsedată de curăţenie, de igienă, de parfumurile agreabile. Jocul întîmplării a făcut să-i întîlnească în 1920 pe Ernest Beaux, „nasul" cel mai celebru al Europei, numele său fiind legat de cel al industriei parfumurilor. Pentru Coco, el combină

într-un mod subtil esenţele şi creează un nou parfum. Ea îi pune numele „Nr. 5". De ce? Poate în amintirea primei sale colecţii de modă prezentată într-o zi de 5 mai. Poate pentru că ea a ales cel de-al cincilea flacon pe care Ernest Beaux i l-a prezentat. Sau poate pentru a rima cu forma flaconului rectangular în care era turnată licoarea ameţitoare, în opoziţie cu forma flacoanelor în stil Lalique, foarte în vogă pe atunci. În 1924 Coco Chanel crea societatea de parfumuri Chanel, împreună cu fraţii Wertheimer. Numele Chanel devenea şi pe această cale cunoscut în întreaga lume iar Coco devenea extrem de bogată.

(va urma)

AURORA POPESCU

Staţia „Arga"...

...rod al creativităţii oamenilor de ştiinţă ruşi, a fost creată pentru prevenirea la timp a apropierii unei furtuni. Un înregistrator al intensităţii furtunii controlează în mod automat parametrii electrici ai atmosferei pe o rază de 25 km. În urma analizei semnalelor care provin de la un receptor electrod de fulger, se poate afla depărtarea şi intensitatea focarului furtunii. În mai puţin de 20–30 minute de la prima fulgerare, într-o zonă cu raza de 3–5 km, în jurul staţiei „ARGA" intră în funcţiune o sirenă. Prin scurgerea la serviciile unui computer performant se pot obţine date privind durata furtunii, intensitatea şi chiar momentul căderii fulgerului pe o construcţie, viteza şi direcţia vîntului.

Nr. 8 (1844) din 27 februarie 1993

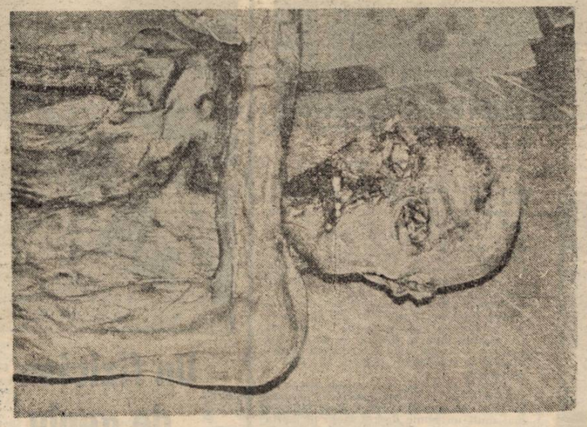

ÖTZLI — omul din gheața veșnică

În viață, sau după ce trece în lumea de dincolo, fiecare om capătă o poreclă. Austriecii, de doi ani încoace, cînd folosesc porecla „Ötzli", se referă la omul găsit în gheața veșnică a Alpilor. S-a scris și vorbit mult în mass-media mondială de senzaționala descoperire a unui bărbat din epoca bronzului, conservat integral de mantia protectoare a zăpezii. Un adevărat miracol : dintr-un mediu puțin ospitalier, din nesfîrșitul crimp de gheață de sub piscurile Finail și Similaun, departe de orice așezare modernă sau antică, își face intrarea după mii de ani de neștiut printr-un semen de-al nostru din copilăria omenirii în trepidantul secol 20.

S-au țesut destule istorioare mai mult sau mai puțin picante despre această descoperire. De data aceasta, vom încerca să prezentăm, sintetic, la ce concluzii au ajuns specialiștii, arheologi, antropologi, paleobotaniștii — din Austria, Italia, Germania, Anglia, Suedia și Germania, care s-au ocupat îndeaproape de acest „caz". Datele pe care le deținem, ne-au fost oferite cu multă gentilețe cu prilejul reuniunii internaționale cu tema „Settlement Patterns between the Alps and the Black Sea — 5 th to 2 nd Millenium B.C." desfășurată la Verona și organizată de muzeul din oraș și Universitatea din Milano. Informațiile constituie nivelul cunoștințelor despre Ötzli de la sfîrșitul anului 1992.

Locul descoperirii se află nu departe de vîrful Tisenjoch (3278 m), fiind o adîncitură în stîncă, lungă de 20 m și lată de cca 5 m. În 1992, cînd s-a trasat granița dintre Austria și Italia, spațiul respectiv era acoperit de un strat gros de 20 m de zăpadă. Mai tîrziu, în 1953, începe să apară o mică insulă stîncoasă, iar în 1983 zona a fost eliberată aproape total, prin topire, de gheață. Anul 1991 oferă imaginea unei gropi adînci de 3 m, acoperită neuniform de 60—80 cm de gheață. Acum 5300 de ani, se pare, că situația se prezenta cam asemănătoare celei actuale. Obiectele găsite lîngă cadavru arată că gheața care acoperise adîncitura nu s-a mișcat mai deloc de-a lungul anilor, fiind, ceea ce în limbajul de specialitate se numește, o gheață moartă. De aceea, mortul n-a fost transportat sau sfîrtecat de ghețar, ci a suferit, cum confirmă sondajele efectuate de specialiști, o singură întoarcere.

În ziua de 20 septembrie 1991, două ce în prealabil fuseseră alertate de niște turiști germani și de un cabanier atît autoritățile austriece, cît și cele italiene, la fața locului sosește o echipă de salvare austriacă. Trebuie făcută o mică paranteză : fiind o vreme deosebit de nefavorabilă, cu ninsoare abundentă și vînt puternic, echipa italiană — deh, sînge latin ! — a refuzat să se care la locul cu pricina declinîndu-și competența și arondînd responsabilitatea în ograda vecinilor austrieci. Salvamontiștilor li se spusese că este vorba de o victimă a unei avalanșe. Deci, muncă de rutină. Cu un ciocan și partea ascuțită a bețelor de schi s-a întercat eliberarea mortului din gheață. Ciocanul a lunecă de cîteva ori și rămîneșe cadavrul în regiunea fesieră stîngă. După o oră de chin, datorită vicolului care crescuse în intensitate, echipa salvamontiștilor a trebuit să părăsească rapid arealul : fără să-și fi îndeplinit misiunea. Pentru a dovedi jandarmerici din Sölden, că mortul trebuie să aparțină unei perioade mai vechi, a fost luat celtul (unealtă avînd o formă asemănătoare dalteí) din bronz ce fusese găsit lîngă cadavru.

Simbătă, 21 septembrie 1991, căzuse multă zăpadă. Reinhold Mepner, cunoscut alpinist ce a cutreierat toate piscurile de peste 7000 m ale munților Himalaya, și Hans Kammerlander, aflați în timpul o excursie, împreună cu corespondenții unor publicații, ajung la locul „faptei". Au putut fi observate rana de pe șoldul stîng și tatuajul de pe spatele cadavrului. Mebner a fost de părere că mortul are o vechime apreciabilă.

Duminică, 22. 9. 1991, unele ziare vorbesc de un luptător dintr-o epocă de mult apusă, care avea picioarele legate și prezenta urme de arsuri pe spate. Oamenii Clinicii de medicină legală intră în arenă. Un prim val de fotografii ale mortului invadează Lumea.

(va urma)

CRIȘTIAN SCHUSTER

■ **Primul satelit geostaționar a fost lansat pe orbită în urmă cu 31 de ani. De atunci s-au realizat progrese considerabile în domeniul radiocomunicațiilor spațiale. În 1979 s-a stabilit principiul unei utilizări echilibrate de către toate statele — cu drepturi egale — a orbitei sateliților geostaționari și a benzilor de frecvență atribuite serviciilor de radiocomunicații.**

■ **Potențialul surselor de energie geotermală în arhipelagul indonezian (peste 13 600 de insule), cel mai mare de pe glob, care se desfășoară de la vest la est între Oceanul Indian și Oceanul Pacific pe circa 5 500 km, este apreciat la 10 000 MW. Utilizarea acestor uriașe resurse va permite economisirea unei mari cantități de petrol care se consumă în termocentrale. Punerea în valoare a energiei geotermale în Indonezia se va face în cooperare cu specialiști din Noua Zeelandă.**

■ **Peninsula Arabică și Zona Orientului Mijlociu în general reprezenta un important „coridor" de trecere a animalelor între Africa, Asia și Europa în perioada Miocenului. Într-o regiune din Emiratele Arabe Unite, arheologi britanici au descoperit fosilele unor elefanți, hipopotami, cai, crocodili, broaște țestoase care au viețuit în Miocen. Este evident, deci, că elima din Peninsula Arabică, era cu totul alta în epoci geologice îndepărtate.**

TELEX • TELEX

■ **Dansul Lambada, care a făcut mare vogă în urmă cu cîțiva ani în Europa, dar și în alte continente, nu a fost o creație recentă. Dansul respectiv, care împrumută ceva de la tango și merenga datează de prin anii '20 ai secolului XX. Producătorul francez Jean Karados, care a văzut Lambada în Brazilia în 1988, s-a grăbit să-l aducă pe plajă. Clipuri video cu acest dans cu pași repezi în timpul căruia partenerul ține mîna după mijlocul partenerei, au traversat Atlanticul, fiind invățat de foarte mulți tineri europeni.**

● **Un gigantic proces de eroziune tectonică a fost descoperit în largul statelor Peru și Chile, în plin Ocean Pacific. Este vorba de cufundarea plăcii oceanice Nazca sub placa continentală. Plonjînd sub placa continentală, Nazca desprinde fragmente enorme care — scufundîndu-se sub continent — contribuie la supraînălțarea Anzilor. Cercetările întreprinse cu submarinul „Nautile" au permis descoperirea urmelor scufundării cu 800—1 000 m a unui bloc de 3 000 km³. Acest fenomen datează dintr-o perioadă foarte îndepărtată, de acum 18 000 la 50 000 de ani. Această plonjare a uriașei plăci a provocat un val seismic cu înălțimea inițială de 50 m.**

PLECI TÎNĂR ȘI TE ÎNTORCI BĂTRÎN?

În următorii 25 de ani, americanii preconizează să trimită pe Marte o navă cosmică cu echipaj. Cercetări recente au arătat că ei se confruntă nu numai cu numeroase probleme de ordin tehnic, ci și biologic. Astfel, un astronaut care va zbura într-o expediție pe o durată de 3 ani se va întoarce de acolo... bătrîn.

Pentru oricine, vinovate sînt razele cosmice. Pămîntul este înconjurat de un strat magnetic protector. Dar astronautul aflat într-o navă cosmică se află sub influența directă a radiației cosmice. Totodată, cercetările demonstrează că razele cosmice odată pătrunse în creier generează acolo procese asemănătoare procesului de îmbătrînire.

Acest lucru s-a pus în evidență în experiențele efectuate pe șobolani, în Statele Unite științifice americane. Astfel, Jin Joseph a anunțat în cadrul unei conferințe consacrată cosmosului desfășurată la Washington, că tinerii șobolani supuși timp de cîteva luni radiațiilor cosmice dau semne de îmbătrînire. Rozătoarele sînt mai rezistente decît oamenii, astfel că pe astronauții ii așteaptă cel puțin aceeași sau chiar o și mai aprigă soartă. Singura speranță este că pînă la preconizatul zbor mai sînt încă ani buni, astfel că oamenii de știință speră să descopere acel material protector care să-i apere pe cosmonauții de radiații. (M.D.)

528 MUMII EGIPTENE DESCOPERITE LA CAIRO

În cursul unei banale conferințe de presă, dr. Mohammed Ibrahim Bakr, director al Organizației antichităților egiptene, anunță, anul trecut, o descoperire senzațională : 528 mumii descoperite într-o nișă a spitalului Facultății de medicină din Cairo. Desigur, lumea egiptologilor a fost uluită. Nu cumva era vorba de o fabuloasă comoară ascunsă, în care s-ar putea afla și conducătorii dinastiei Har-mosa ? Destul de repede, specialiștii de la muzeul din Cairo au risipit misterul : Har-mosa nu este decît numele dat aproape tuturor vechilor regi ai Egiptului. În urma analizelor de laborator ale mumiilor descoperite, s-au identificat corpurile a două femei, doi băieți și un bărbat tînăr aparținînd dinastiei a 18-a (1490—1470 î.e.n.). Au fost identificate, de asemenea, niște mumii regale care dau speranțe cercetătorilor în privința completării cunoștințelor legate de istoria faraonilor.

O coincidență surprinzătoare a fost reprezentată de faptul că descoperirea mumiilor a intervenit într-un moment cînd guvernul egiptean a acceptat redeschiderea colecției de mumii de la muzeul din Cairo. După 12 ani de la decizia lui Anwar El Sadat, aceste comori ale Egiptului (e vorba de mumii, cu excepția legendarului Tutankamon) au fost scoase de sub interdicția de a fi vizitate de public. Acum poate fi admirată frumusețea unei tinere regine în vîrstă de 20 de ani, Henttawy, soția lui Pinnedjem I, primul rege al celei de-a 21 dinastii, găsită într-un mormînt din Egipt în 1871. Între cele 27 mumii regale expuse, regina Henttawy este considerată a fi cea mai bine conservată, după ce a beneficiat și de o restaurare.

AURORA POPESCU

Aspirator multifuncțional

„Chrono 250" — conceput și construit de firma franceză Mathieu Sofralor S.A. — poate efectua o multitudine de operații cu o mare eficacitate. Mărimea sa redusă (1,20X1,50 m) raidamentul, raza de acțiune (1,14 metri) permit o aspirare optimă, adaptată la toate tipurile de suprafețe și deșeuri — lichide, tolide sau sub formă de granule.

„Chrono 250" îmbină cu succes toate calitățile gamei „Chrono". Astfel, el posedă o manevrabilitate excepțională, gratie roții motrice și directoare din față, condițiile de lucru oferite manipulatorului sînt confortabile, sigure, ergonomice. Plasat în fața mașinii, acesta poate controla perfect, gratie sistemului de colectare posterioară, zona în care evoluează instrumentul. Cele două fanuri pe față, luminile din spate și parasocurile asigură condiții deosebite de securitate în exploatarea aparatului. Estetica lui „Chrono 250" provine de la un design deosebit, care vocă puterea și eleganța. Caroseria din poliester stratificat integrează și postul de pilotaj și se adaptează oricărui tip de manevră în timpul evacuării (golirea variază între 0,30 și 1,35 metri). Fiabilitatea, robustețea, rezistența și accesul rapid al maaninulatorului la toate organele motoare exprimă pe scurt calitățile deosebite ale noului aparat. (S.F.)

O bancă genetică vegetală

Fostul Institut Central de Genetică și Cercetări asupra Plantelor cultivate din orașul Gartersleben activează de la începutul anului 1992 sub numele de „Institutul de genetică vegetală și de Cercetare a Plantelor cultivate". Acest institut, care se bucura în fosta RD Germană, de reputația unei „Mecca a geneticii clasice", deține în banca sa genetică o colecție vie de 70 000 de specii și familii de plante cultivate, care reprezintă un mare sprijin pentru cercetarea fundamentală germană. Majoritatea proiectelor de cercetare realizate de institut sînt subvenționate de la bugetul statului. (S.F.)

Un pas înainte în informatică

Cu prilejul speechului ținut la recentul spectacol al marilor producători de echipamente electronice, Jack D. Kuehler, președintele marelui concern american IBM, a fost „dedublat" de un computer care prezenta imaginea sa auditoriului. În momentul în care imaginea sa a fost proiectată de o stație IBM-RS/6 000, pe un ecran, Jack Kuehler a purtat o conversație cu el însuși. Specialiștii de la IBM au demonstrat astfel felul în care se va lucra în viitor împreună cu un computer care va putea reproduce fidel pe cel care-l utilizează (și nu numai). Este vorba de un prototip, pus la punct de laboratoarele firmei din Austin (Texas). Deocamdată, respectivul computer poate deschide și citi poșta electronică și poate oferi tot felul de informații obținute de la rețeaua la care este conectat.

Imaginea produsă, de computerul IBM nu este un desen animat și nici nu este aleatuită pe baza unei fotografii computerizate. Imaginea este asamblată pe baza unor date conținînd modele tridimensionale ale diferitelor părți ale feței lui Kuehler. Atunci cînd aceste vorbește, i se sintetizează vocea, imitîndu-i-se perfect tonul și accentul. După ce Jack cel computerizat a citit un text pregătit dinainte, adevăratul Jack Kuehler a glumit spunînd că, de acum înainte, îi va putea trimite la ședințele consiliului de administrație în locul său. (Ș. F.)

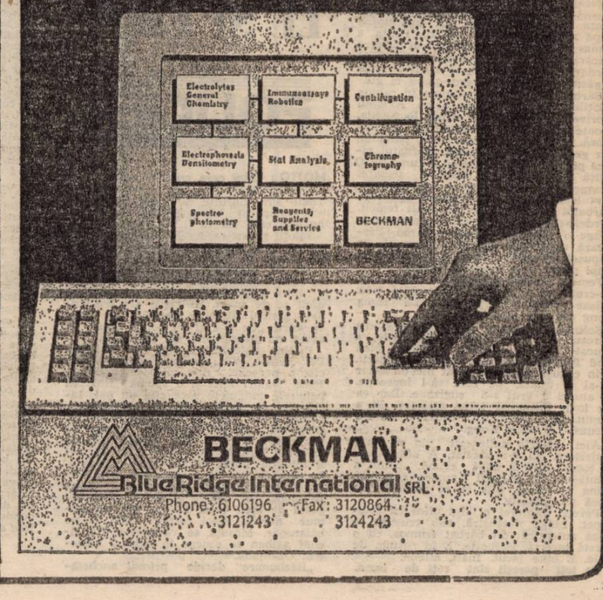

CLEPSIDRA

● **Student la 4 ani ! Englezul Nicholas Mac Mahon, în vîrstă de numai 4 ani, care cîntă la vioară și vorbește curent franceza, a devenit cel mai tînăr student al unei universități. Micuțul se adapă la izvorul cunoașterii la West London Institute, din cadrul Brunel University. Micul geniu are șanse să doboare recordul sta bilit în 1990 de Genesh Sittampalam, care a devenit cel mai tînăr absolvent al unei universități britanice la numai 11 ani !**

● **Patru pizza pe lună. În fiecare an italienii mănîncă 2 miliarde 550 milioane pizza produse în 25 000 de pizzerii tradiționale și 13 000 de pizzerii în restaurante. În medie, fiecărui locuitor al Italiei îi revin anual 45 de pizza, adică aproximativ patru pe lună. Pe cînd o statistică și în funcție de rețete ?**

● **Grupa de sînge în loc de zodiac. Specialiștii în horoscop susțin că pentru definirea caracterului unei persoane este suficientă cunoașterea semnului său zodiacal. Iată însă că japonezii recurg în acest scop la grupele de sînge. În țara Soarelui Răsare au început tot mai des să apară horoscoape alcătuite pe această bază. În opinia lor, personalitatea noastră este definită de caracteristicile sîngelui. Deocamdată cine ar putea să-i contrazică ?**

● **Ani de detenție pentru o viață ! Tribunalul din Valencia l-a condamnat pe Juan Bautista Garcia Casanova din orașul spaniol Culler la... 72 de ani de detenție. Motivul ? Cele 4 violuri comise asupra propriei sale fiice Esperanza, în vîrstă de 15 ani. Degeneratul tată este obligat să plătească victimei propriei sale violențe și o amendă de 10 milioane de pesetas (aproximativ 80 000 dolari). Și încă o precizare : Esperanza este însărcinată în luna a opta.**

M.D.

MAGAZIN AUTO

● Sisteme ultramoderne de ghidare a transporturilor rutiere

Realizarea pieței unice europene la 1 ianuarie 1993 înseamnă sporirea concurenței în toate domeniile de activitate și care va deschide noi perspective, de nebănuit cu doar puțin timp în urmă. Acest lucru se constată și în domeniul transporturilor rutiere, condițiile reușiteî depline fiind în acest caz, următoarele : comunicații moderne, un parc rulant optim și cunoașterea exactă și amănunțită a cheltuielilor ocazionate de diversele transporturi de mărfuri. Dacă în cazul conceptiei vehiculelor experții nu prevăd apariția nici unui progres revoluționar pentru următorii ani care ne mai despari de mileniul al treilea, nu acelasi lucru se poate spune si despre comunicațiile electronice, care oferă perspective extraordinare pe termen scurt, mediu și lung.

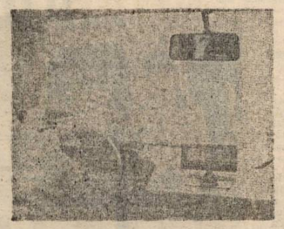

„Calculatorul de diagnostic" realizat de Mercedes-Benz înregistrează starea uzurii motorului, transmisiei, cutiei de viteze, suspensiilor și sistemului de frînare. Parametrii ce rădică probleme sînt semnalați conducătorului auto. Prin intermediul unui lector de date, șeful parcului rulant este permanent la curent cu aceste date care indică starea vehiculelor plasate sub responsabilitatea sa și pe care o poate analiza detaliat cu ajutorul computerul. În 1992 s-a reușit controlarea ambreiajului, filtrului de aer, filtrului de carburant și frînelor. Harta rutieră electronică va fi și mai atractivă din momentul în care i se vor adăuga datele furnizate prin sistemul telefoniei mobile și al comunicațiilor prin satelit. În acel moment, se va putea oricînd stabili legătura cu conducătorul autovehiculului, se va putea efectua în orice moment un bilanț al stării materialului rulant și comunicarea tuturor informațiilor utile șoferului. Dar, mai ales, vehiculele vor putea fi localizate.

În prezent, numai firma SEL furnizează un astfel de sistem complex, al cărei echipament „Globos F 2000" costă 20 000 de mărci. Pentru comunicații, sistemul folosește satelitul „Eutel-Sat". Localizarea camioanelor se poate face și cu „Global Positioning System"

Marile concerne Mercedes-Benz și MAN folosesc sistemul GPS de localizare prin satelit, compus dintr-o rețea de 18 sateliți, conceput inițial exclusiv în scopuri militare. Comunicațiile prin satelit permit optimizarea hărților rutiere electronice, informațiile legate de starea diferitelor autostrăzi putînd fi comunicate în orice moment în orice limbă. Sistemul automatic „Arthur" de avertisment transmite prin radio un lanț de semnalizări a vreunui accident din vehicul în vehicul. captori, emițători și receptori care transmit imediat orice informație. Astfel pot fi evitate, spre exemplu, coliziunile datorate cetei.

Toate aceste sisteme ultramoderne permit reducerea la minimum a distanțelor parcurse de autovehi u'e, sporesc rentabilitatea întreprinderii și protecția sporită a mediului înconjurator

● Ce este un vitezomaniac ?

Portretul-robot al automobilistului șipic vitezoman care rulează pe moderne le autostrăzi ale Europei occidentale poate fi schițat astfel : virsta mijlocie, dinamic'ate în lupta cotidiană din economia de piață, posedă știința de a-și impune voința la locul de muncă. Rulează de obicei într-o mașină echipată cu un motor puternic, cu farurile aprinse și încearcă să elimine „concurența" de pe autostrăzi, talonînd strîns și cu obstinație mașina din față, pînă în momentul în care depistează o posibilitate de depășire. Acest conducător nu se lasă intimidat de nici o interdicție de depășire, de restricțiile de viteză. Rezultatele numeroaselor studii efectua'e de specialiști în acopul conturării acestui portret-robot și a circumstanțelor în care acești șoferi o bisnuesc să ruleze pe autostrăzi, au stabilit că ei conduc cu o viteză de 73 km / oră în localități, pe șosele naționale cu 128 km / oră, și pe autostrăzi cu... 182 km / oră.

Psihologii au constatat că felul de a și unui individ la volan nu se deosebește de cel afișat în viața de zi cu zi, acas sau la locul de muncă. Managerul stresat care încearcă în permanență să-și impună autoritatea la locul de muncă v apăsa cu mai multă ușurință pe accelerator decît un simplu angajat, un tată d familie obișnuit, care se ferește din pru dență să comită cea mai mică greșeală în serviciu. În principiu, femeile rulează mai încet decît bărbații. Au'omobilist vitezomani conduc mai mult decît cei „ bsnuiți", în medie cu 27 000 kilometri plus pe an. El posedă permis de condu cere de circa 17,6 ani, în medie, față c numai 10 ani în cazul celorlalți automobiliști.

În cadrul traficului, se produce un vă ritabil război între diferitele categorii d participanți la circulație : vitezoman contra pantofilor, tinerii contra celor c părul grizonat sau în vîrstă etc. C care au reușit în viață fac momente gr le celor cu reușite medii sau ratațiilor pe autostradă. Lupta și concurenț sînt cele două trăsături dominante a comportamentului rutier în zilele noas tre. Psihologii remarcă faptul că vite este un simbol al libertății pentru vit zomani, dar și pentru o parte din c care conduc cu o viteză rezonabilă. Vit zomanii consideră autostrada ca pe u „spațiu anonim și fără legi" în care i pot impune puterea motorului propriu lui automobil fără nici o restricție. Vit zomanii sînt, în general, egocentrici net frustrați în viața de zi cu zi și ș nură în mod deliberat regulile vieții s ciale.

De partea cealaltă a „baricadei", aut mobiliștii „normali" îi urăsc pe viteza mani și caută să le creeze cît mai mul probleme la depășire pînă la a nu permite să-i depășească. Este adevărat există și conducători auto care abia a teaptă să scape de „nebunul" din coas lor, ca și alții care nici nu se mai aven turează pe autostrăzi și preferă șosea națională din motive de securitate.

Concluzia psihologilor este următoare traficul rutier este atît de marcat în pr zent de diverse forme de agresiune și c lupță între posesorii diferitelor mărci d automobile (un motiv în plus de dispută rutieră), această situație fiind favorizată de societatea în care trăim, în care concurența este încurajată prin orice mijloace. Experții sînt de părere că această libertate nu trebuie îngrădită, dar că „luntele motorizate" nu trebuie să fie nici provocate și nici încurajate de lege. O limitare a vitezei admise de lege este o primă soluție viabilă a acestui complex de probleme. După ce s-au convins de faptul că modul de viață, caracterul și comportamentul la volan al oamenilor sînt strîns legate unele de altele, experții preconizează luarea unor măsuri independente de domeniul circulației rutiere în vederea obținerii unei schimbări de fond a comportamentului automobiliștilor.

ȘERBAN FILIP

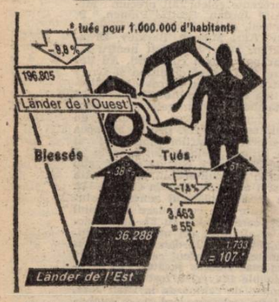

Graficul alăturat prezintă situația persoanelor decedate în landurile estice și vestice ale Germaniei în primul semestru al anului 1992, în comparație cu perioada similară a anului precedent, din cauza unor accidente de mașină, raportate la un milion de locuitori.

10 plus MAGAZIN

Nr. 8 (1844) din 27 februarie 1993

Biblioteca magazin de proză scurtă

ANCHETATORUL SUPREM ŞI FORŢELE OCULTE (II)

Antonina Vallentin, autoarea atît de lăudată de Malraux pentru «biografiile» publicate în anii '40 şi '50 (mai ales cele despre Mirabeau, Goya, şi Einstein) relatează în **„Drama lui Albert Einstein"** (1954) o istorie care, parafrazînd o butadă celebră, **„dacă n-ar fi fost absolut adevărată, ar fi meritat inventată"**.

Relatarea are ca sursă dintîi pe unul din colaboratorii apropiaţi ai lui Einstein. Iată deci, relatarea. În primăvara lui 1917, după ce Einstein făcuse publică teoria generalizată a relativităţii, un tînăr fizician s-ar fi adresat admirativ celebrului astronom englez Arthur Eddington (observaţi, aceleaşi iniţiale. «A.E.») cu următoarea frază, textual : **„Sînteţi unul din cei trei oameni din lume care înţelege exact şi integral teoria relativităţii"**. Pe faţa lui Eddington apăru brusc o umbră, o expresie de jenă, ceea ce-l făcu pe tînărul fizician să adauge : **„N-aveţi de ce să vă simţiţi jenat... Sînteţi un om prea modest, domnule Eddington"**.

„O, nu-i vorbă de jenă..." — protestă Sir Arthur Eddington. **Mă întrebam, pur şi simplu, cine este al treilea ?"**

Revenind la istorisirea noastră S.F. privind tainele care ar subzista în arhivele «Einstein» şi în arhivele fostului «A.E.» («A.N.», în notaţia noastră), am fost întrebat, deseori, dacă personajul central al acestei anchete un savant ale cărui iniţiale se identifică practic cu cele ale lui Albert Einstein, **n-ar fi cumva tocmai acest Sir Arthur Eddington ?**

Ar fi putut fi, mult stimaţi cititori, vom răspunde sibilic, dacă nu s-ar fi vehiculat unele supoziţii infinit mai atrăgătoare.

Arthur Eddington, a fost, într-adevăr, unul dintre artizanii gloriei einsteiniene. Nu exagerăm cu nimic. Celebritatea, gloria unei teorii nu subzistă doar în valoarea ei. Există destule celebrităţi lipsite de orice valoare, după cum există teorii şi lucrări de excepţională valoare care n-au izbutit să devină celebre...

În februarie 1919 atunci cînd teoria relativităţii mai era considerată o simplă teorie «frumoasă», posibilă, dar nu probabilă, englezul Arthur Eddington avea să conducă una din cele două mari expeditii şi experimente astronomice care — la **Sobral**, în Brazilia, şi, respectiv, în insula **Principe**, în golful Guineii — izbuteau să confirme, cu prilejul unei eclipse totale de soare, previziunile şi calculele einsteiniene. Abaterea (deflectarea) razelor de lumină conform teoriei relativităţii ar fi trebuit să măsoare 1,75 secunde de arc. Rezultatele de la Sobral indică o deflectare de 1,64 secunde arc, iar cele întreprinse de Eddington de 1,70. Teoria relativităţii fusese confirmată. Sau, cum s-a spus ulterior de adversarii lui

POVEŞTIRE ◎ POVEŞTIRE

Einstein, nu a fost infirmată... Dar nu, nu Arthur Eddington este fostul mare «A.E.» (sau «A.N.», în notaţia noastră), pentru a elibera ipotezele acestei investigări de obligaţiile care decurg din orice apropiere de un nume real.

Personajul nostru, eroul istorisirii S.F. pe care v-o propunem este un personaj **«integrator»** şi, literar vorbind, o entitate absolut **însumatoare.** S-a aflat în preajma lui Einstein încă din 1905 (asemeni interesantei şi frumoasei Mileva prima soţie a lui Einstein, fiziciană şi ea) a fost alături de el şi în anii cei mai grei, de la revenirea sa la Berlin înaintea primului război mondial şi pînă în 1933, cînd a fost nevoit să părăsească Germania lui Hitler. Am numit-o pe Elsa, cea de-a doua soţie. Şi a fost alături de el, lucrînd în aceeaşi încăpere, şi uneori la aceleaşi birou, asemeni profesorului, asistentul lui Einstein, astăzi, ultat, fireşte, Walter Mayer ori a secretarei sale, devotata domnişoară Ducas. I-a împărtăşit gîndurile cele mai apropiate şi cele mai subtile precum Arthur Sommerfeld, Infeld, Max Born sau Paul Ehrenfest. Şi i-a intrat de zeci de ori în casă, l-a urmărit ca o umbră, l-a cercetat precum un anchetator sau un încrîncenat biograf. Or, au fost destui biografi, fizicieni sau nu, de la Leopold Infeld şi Seeling Karl la Elma Elvinger, Wilhelm Kahn şi, mai ales, uluitoarea Antonina Vallentin. Cea mai profundă şi cea mai veridică, vorbim de Antonina, cel puţin în opinia anchetatorului nostru suprem, cel care a condus întreaga investigare, dinafară, a arhivelor «A.E.» şi «A.N.». **Antonina a impus iniţiala «A»** în conştiinţa noastră comună (nu-i iniţiala lui Arthur Sommerfeld, nu avea nici-un sens), după cum a doua iniţială nu ne-a fost sugerată de numele (şi sinuciderea) lui Ehrenfest, ci de cei peste 20 de ani trăiţi lîngă Einstein de acest înger al convieţuirii maritale, verişoara sa **Elsa.**

Dar aţi vorbit de o arhivă a fostului mare «A.E.», sau «A.N.», cum doriţi ? — întrebarea rămîne aceeaşi.

Da, am vorbit... Există arhiva Antoninei Vallentin, păstrată de fiica sa, Irène. Există şi scrisorile Elsei, absolut formidabile, păstrate de Margot... Există şi arhiva lui Arthur (Sommerfeld), a lui Ehrenfest şi, evident, celebră şi secretă — arhiva Eddington. Le-am cercetat îndelung şi am putea spune, azi... Dar nu vom spune mai mult, prea stimaţi cititori, **atîta timp cît există forţe oculte care se pot opune.** Forţe oculte despre care vorbea şi foarte prudentul Abraham Flexner, creatorul celebrului Institut de la Princeton, forţe oculte cărora Einstein li se adresează nemijlocit, atunci cînd a fost nevoit să părăsească Germania : **„Dès le bateau** — notează Antonina. — **il envoie un message aux Etats-Unis au guis de salut, message qui est an fait une provocation aux puisances occultes du pays"** (De pe vas, el trimite un mesaj Statelor Unite, cu titlul de salut, un mesaj care este în fapt o provocare adresată puterilor oculte...").

Încercînd să aflăm în cele ce urmează ce cuprind amintitele arhive secrete, înafara desconspirărilor produse de fostul mare «A.E.» şi «A.N.», încă în timpul vieţii, vom convoca încă o dată, postum — **ca la o convocare a spiritelor** — pe toţi cei ce deţin informaţii. La capătul acestei interogări, anchetatorul suprem ne va comunica adevărul asupra acestor arhive, mult înainte de cercetarea lor oficială îngăduită abia în 2005 sau 2030, nu ne amintim exact... Ipoteza nr. 1 — **Evaluase Einstein momentul declanşării celui de al treilea război mondial ?** — în numărul viitor. Şi dacă, într-adevăr există o referinţă concretă...

DOREL DORIAN

(va urma)

Scenariu pentru EL şi EA (III)

POLIŢIST

MOTTO : Celor care cred în iubire

Cursa ALITALIA Roma-Palermo. Pasagerii moţăie. Norii fug pe sub ei. Toate stewardesele au eşarfe verde-palid la gît. Zîmbesc. Oferă cafele. String casoletele. Împing măsuţe pe roţi. Se lasă ciupite sub cordon. Bărbatul priveşte fix la fiecare. Are un profil delicat şi o vîrstă incertă. Ţine mîna dreaptă sub haină, la piept. Vameşii n-au găsit arma. Nu-şi ia ochii de la stewardese. Seamănă toate cu soţia lui. Au acelaşi zîmbet, aceiaşi ochi, acelaşi mers, ace.aşi piept bombat, aceleaşi şolduri fine. Într-o zi a izbucnit incendiul. Doar soţia şi fiica lui erau acasă. Soţia s-a speriat. A ieşit ţipînd după ajutor. N-a venit nimeni. Fetiţa a rămas în casă. Soţia a reintrat printre flăcări. Dar a ieşit iar numai cu o eşarfă verde-palid. A fost tot ce a salvat. Aşa a găsit-o. Cu eşarfa verde-palid la gît.

Bărbatul se ridică. Ajunge în cabina piloţilor. Ameninţă cu arma. Avionul aterizează forţat pe un cîmp. În Sicilia. Scoate afară toate stewardesele. Le alniază. Una cade în genunchi plîngînd. Un greier cîntă în iarbă. Bărbatul ridică piedica. Femeia ţipă că are un copil. O fetiţă de şase ani. Bărbatul tresare. Pasagerii nu mai respiră. Un elicopter survolează zona. A reperat aparatul. Bărbatul se uită fix în ochii femeii. Verdele-palid al cîmpiei îl deranjează. Trage o rafală prelungă în iarbă. Păstrează un singur glonte. Pentru el. Se împuşcă în gură. Cade. Un fluture cu aripi pîrlite i se aşează pe piept.

Femeia tînără, purtînd un talor verde-crud şi o eşarfă verde-palid tace. Aflase vestea morţii LUI. La Hong Kong era ora prînzului.

Scăpase la primul asalt. EL a simţit mirosul de carne arsă a fiicei sale, a apucat să audă ultimele ei ţipete, pînă cînd focul i-a mistuit limba şi creierii. Prin cenuşa casei n-a găsit nici un oscior de-al ei întact, pe care să-l îngroape. Şi atunci a vrut s-o sugrume. Dar ea l-a lovit disperată între picioare. El a gemut. Ea a fugit. El a căutat-o. Ea s-a ascuns. La Hong Kong.

Aici ziarele italieneşti vin cu mare întîrziere. Ea s-a abonat. A aflat toate şi totul. Crimă după crimă. Stilul a uimit-o. El nu mai pusese niciodată mîna pe armă. Ştia că se va sinucide dacă n-o găseşte.

Pereţii camerei ei sînt plini cu fototapet. Lîngă fereastră, sub crucifix, o poză autentică: un bărbat frumos, cu o vîrstă incertă, zîmbeşte. E în costum de baie. E bine făcut. Înalt, atletic.

Pe toţi pereţii sînt roţi de lemn. Toate sînt ciuruite de mici înţepături.

A cumpărat bilete pentru Roma. EL nu mai este. Ea va fi.

Piloţii şi stewardesele ies ultimii din avion. Una din femei priveşte lung la un poster. În poster, un bărbat şi o femeie, în costum de baie, se zbenguie în apă. În inima bărbatului stă înfiptă o mică săgeată de oţel, de grosimea unui ac de cusut. La capăt are trei ghidaje pentru direcţia zborului. Un pilot se miră. „Ce ţi-e şi cu copiii ăştia". În avion nu fusese nici un copil.

Piscina hotelului Grand din Florenţa. Pe terasă, sub fiecare palmier pitic, cîte o pereche. Apa miroase a ocean. Face valuri mici şi o spumă fină. În paharele-lungulеţe zace cîte un pai. Lichidele au toate culorile curcubeului. Cîteva femei stau cu sînii goi la Soare. Ochelarii fumurii-metalici aruncă la întîmplare reflexe. Un bărbat musculos rîde fără noimă. Femeia de lîngă el îi mîngîie părul de pe piept. Deodată, în urechile ei intră zumzetul unui ţînţar. El încremeneşte. Apoi capul îi cade pe piept. Ea atinge uimită o mică săgeată de oţel. Ţipă. El mai are un tremur nervos. Apoi corpul cade de pe balansoar. Măsuţa se răstoarnă. Un lichid galben se scurge în bazinul albastru. Oranjadă.

„Răzbunare" decide primul anchetator. „Ce stil", confirmă celălalt. „Ce-au zis martorii", întreabă primul. „Nu mai calcă p-acolo", anunţă celălalt. „S-a tras de la distanţă", decide primul. „Lăţimea bazinului e de 20 de metri", confirmă celălalt. „Să-mi aduci lista turiştilor", mai decide primul. „E ca o carte de telefon", anunţă celălalt.

La Salerno golful e liniştit. Plaja nu e pustie nici noaptea. Mulţi fac dragoste în corturi de o persoană. Puţini fac dragoste în corturi de două persoane. În ritmul valurilor. E obositor, dar meritã. Apusul Soarelui e o splendoare. Nimeni nu regretă ziua care moare. Un val mîngîie un castel de nisip. Alt val mîngîie un hoit de bărbat. Un pescăruş îi ciuguleşte ochii. Alt pescăruş îi ciuguleşte stomacul. Pescăruşul şef de cîrd îl ciuguleşte inima. Însoţitoarea lui îi ciuguleşte ficatul. Pescăruşii ciugulesc de zor. Spre dimineaţă, din hoit au rămas oasele şi o mică săgeată de oţel. Ea nu va rugini niciodată. Valurile ştiu asta.

„Mă plictisisem de maniaci", decide primul anchetator. „Şi eu", anunţă celălalt. „De unde ştii că-i maniac", se miră primul. „Dar tu", se miră celălalt. „Ne plimbă şi ăsta prin toată Italia", decide primul. „Deşi nu-i italian", anunţă celălalt. „Ai noştri n-au fente d-astea", mai decide primul. „Poate s-au emancipat", nu se lasă celălalt. „Urînez pă emanciparea lor", mai decide primul. „Şi eu", nu se lasă celălalt. „M-au chemat din concediu", ciriie primul. „M-au chemat de la mama", mîriie celălalt.

Oamenii comunică între ei. Fluviile comunică cu oceanele. Şerpii comunică cu mangustele. Fătul comunică cu mama. Călăul comunică cu victima. Victima comunică cu Dumnezeu. Sauna bărbaţilor comunică cu sauna femeilor. Bărbaţii sînt goi şi aburul le place. Femeile sînt goale şi aburul le place. Uşa de comunicare se deschide. Încet şi firesc. Ea are un prosop peste şolduri. Păşeşte spre cabinele individuale. Trupul ei scoate abur. Nimeni n-o zăreşte. Ea deschide uşiţa unei cabine. Un bărbat moţăie. E prea gras. Deschide altă uşă. Un bărbat moţăie. E prea bătrîn. Deschide altă uşă. Un bărbat moţăie. Ea duce ţeava la gură. Suflă cu putere. Bărbatul tînăr îi cade la picioare. O mînă i-a apucat disperată prosopul. Ea-l ridică şi ascunde ţeava în el. Din trupul ei nu mai iese abur.

PAUL IOAN

(Va urma)

SPORT UNIVERS

EUROCARD OPEN. A luat sfîrşit la Stuttgart, turneul internaţional de tenis de cîmp, un turneu puternic, în organizarea compatriotului nostru Ion Ţiriac, dotat cu premii în valoare de 2 225 000 dolari. Finala acestui turneu s-a jucat între germanul **Michael Stich** şi **Richard Krajicek** din Olanda şi a fost de o valoare ridicată, chiar dacă organizatorii sperau într-o finală Becker-Edberg. Acestia au fost însă eliminaţi, Boris Becker acuzînd o infecţie virală. La începutul partidei, Ion Ţiriac a oferit finaliştilor un cec de 30 000 de mărci. Apoi, jocul a început. Bilanţul întîlnirilor precedente era de 4—2 pentru Stich, şi el a reuşit pe, par, cursul unei partide care a durat peste 3 ore să se impună în cinci seturi. 6—4—6, 7—5, 7—6, 3—6 şi 7—5. După disputarea acestei finale, în clasamentul ATP, Michael Stich a intrat în top 10, iar Krajicek a căzut pe locul 11.

● **A început în această săptămînă turneul de la Rotterdam**, dotat cu premii în valoare de 600 000 dolari, la care participă Boris Becker, Goran Ivanisevici, Ivan Lendl, Krajicek, Volkov, Novacek, Wayne Ferreira, Ivanisevici va încerca un come-back, Lendl se va strădui să şteargă amintirea finalei de la Philadelphia, unde a fost nevoit să abandoneze. Americanii, observaţi, nu participă, ei sînt favoriţi în alt turneu ATP, cel de la **Scottsdale**, Arizona, mă refer la Pete Sampras şi A. Agassi.

● Şi ca să rămînem tot pe terenurile de tenis de cîmp, să amintim victoria „veteranei" **Martina Navratilova** care în turneul de la Paris a învins-o pe nr. 1 mondial, Monica, Seles, întrerupîndu-i, astfel, şirul de 34 de victorii consecutive. Turneul a fost dotat cu 375 000 dolari şi a fost cel de-al 163-lea turneu cîştigat de Navratilova în întreaga ei carieră. La cei 36 de ani ai săi, Navratilova s-a impus cu 2—1 (6—3, 4—6, 7—6) şi a urcat pe locul 3 în clasamentul feminin ATP. Pe 22 februarie, el arăta astfel : **1. Monica Seles** 301,69 ; **2. Steffi Graf** 271,71 ; **3. Navratilova** 199,60. Acelaşi clasament, la masculin, are următoarea configuraţie : **1. Courier** 3672 ; **2. Sampras** 3241 ; **3. Edberg** 3021 ; **4. Becker** 2883 ; **5. Chang** 2326 ; **6. Petr Korda** 2303 ; **7. Ivanisevici** 2261 ; **8. Agassi** 2035 ; **9. Lendl** 2016 ; **10. M. Stich** 1962.

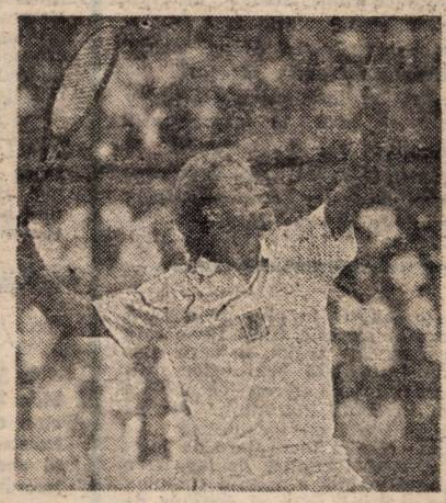

ALL STAR GAME. A 43-a ediţie a spectacolului numit All Star Game, spectacol la care participă toate vedetele basketului profesionist american (NBA), împărţiţi în două echipe, EST şi VEST, un spectacol, am mai spus-o, unic în lume pentru că nivelul la care se joacă acest sport în S.U.A. nu este atins, deocamdată, nicăieri. La Delta Center din Salt Lake City/Utah pe terenul echipei locale, Jazz, au fost prezente celebrităţi precum Michael „Air" Jordan, Scottie Pippen, P. Ewing, O'Neil, Price, Dominique Wilkins, Daugherty, Karl Malone, Barkley, Drexler, Stockton, Mejerle, Elliott pentru a-i numi doar pe cei mai cunoscuţi. Au lipsit, printre alţii, Magic Johnson şi Larry Bird pentru că ei s-au retras din activitate. Partida a fost echilibrată, toţi mari jucători făcîndu-şi „numerele" şi consemnîndu-se, după scurgerea timpului de joc, egalitatea : 119—119. Pentru a cincea oară în istoria întîlnirilor dintre Est şi Vest, au urmat prelungirile. În cele 5 minute de prelungiri, partida a stat sub acelaş scrin al echilibrului, în cele din urmă Vestul obţinînd victoria cu 135—132. Cu toate acestea, bilanţul general al întîlnirilor este în continuare favorabil „esticilor" care conduc cu 27—16 la victorii. Ca şi altădată, cel mai prolific jucător a fost Michael Jordan care a înscris 30 de puncte, dar trofeul care se acordă anual, **cel mai valoros jucător** (MVP — Most Valuable Player) a fost atribuit celor doi colegi de echipă de la Utah Jazz, **Karl Malone** (cel care are şi o companie de camioane grele denumită Mailman — Poştaşul) şi **John Stockton**, care au jucat în echipa Vestului, ambii componenţi ai „echipei de vis" americane de la J.O., Barcelona 1992.

GEORGE CUŞNARENCU

HOROSCOP

01. 03. — 07. 03.

BERBEC (21.03—20.04): Nici o umbră de îngrijorare, nici o adiere de zîmbet. Cu excepția zilei de miercuri, seninul vă umple sufletul, dar pe fondul unei monotonii cronice. Aveți o saturație, o detașare psihică olimpiană care este întreruptă doar de o veste neplăcută (miercuri). Aveți resurse proaspete pentru o aventură sentimentală efemeră (duminică).

TAUR (21.04—21.05): Săptămînă de afaceri, de „pus țara la cale". Luni și marți probleme (arhicunoscute de dv.) cu sănătatea. Miercuri și joi vor fi zile febrile pentru finalizarea unei afaceri, din a cărei sevă extrageți atît satisfacții materiale, cît și spirituale. Un Capricorn sau un Berbec din anturaj vă provoacă clipe nedorite (vineri, sîmbătă). Curba afectivă tinde spre maxim în weekend.

GEMENI (22.05—21.06): E de așteptat un incident familial sau profesional la începutul săptămînii, care vă va marca toată perioada. Indispoziție, superficialitate, stagnare, iată etichetele săptămînii. Puternic elan erotic, evadare în amor și tandrețe sînt caracteristicile vieții particulare sîmbătă și duminică. Tot duminică vă revine sarcina să luați o decizie, în circumstanțe delicate.

RAC (22.06—22.07): Două momente de bucurie autentică (luni și vineri), motivate de două reușite profesionale. Vă simțiți, în mare formă, sînteți creativ, inventiv. Resursele psihice și cele fizice sînt la cote înalte. O satisfacție financiară (sau o promisiune certă) vă întîmpină vineri. Nu vă pierdeți în lucruri minore.

LEU (23.07—22.08): Liniște și pace în constelația dv., pregătiți-vă pentru o furtună apropiată. Marți se confirmă o presimțire obsedantă, care vă afectează foarte puțin. Sînteți lucid și treceți cu ușurință peste două obstacole psihologice (joi, vineri) de ordin sentimental. Sănătatea vă dă trecător de furcă (sîmbătă, duminică).

FECIOARA (23.08—21.09): Oscilații psihologice destul de pronunțate în toată perioada. O problemă dificilă vă paralizează toate inițiativele, sînteți contemplativ și cochetați cu pesimismul cronic. O veste mult așteptată întîrzie pînă la sfîrșitul săptămînii. O înviorare se întrevede sîmbătă, cînd o întîlnire neașteptată vă scoate din amorțeală.

BALANȚA (22.09—22.10): Ușor dezechilibru nervos, avalanșă de gînduri pesimiste și o zonă de pasivitate acută domină prima perioadă (luni—joi), cînd nici una din așteptările dv. nu se confirmă. Peștii sînt pentru zodia dv. un semn favorabil (Balanța fiind Aer), deci echilibrul se restabilește mereu. Vineri aveți o veste foarte bună, care alungă toate umbrele. Financiar în creștere.

SCORPION (23.10—21.11): O „aglomerare" favorabilă vă ține cu fruntea sus, mereu dornic de afirmare, răzbunător, dar mai puțin pe plan afectiv. Mercur, Jupiter și Pluto își dau mîna în aceeași căsuță a detașării, a obiectivității și lucidității deciziilor. Financiarul, sănătatea și afacerile de viitor apropiat strălucesc. În sfera socialului însă, pot apărea disensiuni importante (joi, vineri), pe care le veți depăși cu tact.

SĂGETĂTORUL (22.11—20.12): Soarele și Marte vă scot din somnolență, aveți lucruri mari de îndeplinit, dar cu obstacole deosebite. Sînteți foc, iar în zodia de Apă a Peștilor simțiți nevoia de ofensivă pe toate planurile. Disensiuni familiale și nemulțumiri bănești sînt posibile luni și vineri. Hazardul este de partea dv. sîmbătă și duminică, încercați-vă neapărat șansa.

CAPRICORN (21.12—19.01): Perioadă de afirmare, de reușită și de satisfacții sociale și financiare. Pămîntul este fertilizat de Apa Peștilor, deci este momentul să profitați de vitalitatea dv deosebită. Luni, marți și miercuri sînt posibile mici evenimente nefavorabile. Veste foarte plăcută vineri sau sîmbătă. Creativitate și implicare sînt etichetele dar și imperativele perioadei. Atenție la orgoliu, poate fi un bumerang.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02): Sînteți mai realist ca oricînd, Saturn vă impune o serie de reevaluări sociale și financiare. E posibil să luați decizii foarte bune de viitor. Un eveniment semnificativ (miercuri) vă va ajuta să găsiți direcția cea mai favorabilă într-o problemă ce vă animă de mai mult timp. Afectivitatea sporită întreține o căldură conjugală (amoroasă) granitică.

PEȘTI (19.02—20.03): Săptămînă de căutări și regăsiri, cu întunecări pesimiste alternînd cu înseninări de optimism. Un eveniment pozitiv psihologic vă va întări (miercuri sau joi) încrederea într-o realizare importantă, destul de apropiată. Ghinionul tradițional de marți nu va lipsi, dar de această dată va avea consecințe favorabile. Curba afectivității este ascendentă.

cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

Femeia care a născut cei mai mulți copii

Era firesc ca în urma avalanșei de misive, recordul să fie doborît. În acest text vom menționa familia Mihai și Daria Duțu, din satul Gura Solcii, comuna Grănicerești, județul Suceava. Numai în

șase ani din intervalul 1972—1992, d-na Daria Duțu nu a născut. Ea a dat naștere, la saisprezece copii, toți în viață. Întrucît ne sînt prezentate exact datele de naștere, îi vom menționa în ordine cronologică: Mihaela, Constantin, Elena, Ilie, Gheorghiță, Silvestru, Ionela, Nicoleta și Nicolae (gemeni), Angela, Marinela, Mihai, Daniel, Cornel, Ramona și Rahela — din fotografie lipsesc primii doi, oameni cu rosturile lor acum. Mulțumim dlui Gutău Constatin pentru precizia informației

Inima în dreapta

Această originalitate anatomică (situs inversus) nu este deloc un motiv de sfială, dimpotrivă. Așteptăm datele necesare de la toți acești drept-inimoși (inclusiv de la Petrică N. din Oradea) pentru a schița o statistică a acestui record de originalitate involuntară.

Către inventatori și novatori: revista noastră nu are abilitatea să omologheze sau să statueze priorități. Există foruri specializate în acest sens. Ne interesează creații originale deja aplicate (din mecanică, electrotehn.că, optică etc.). Pe de altă parte, deși cuadratura cercului este o rană deschisă a matematicii, probabila ei rezolvare necesită avizarea de către o comisie de specialitate (eventual la catedra unei facultăți de profil).

GUINNESS BOOK

Memorie „irațională"

O memorie elefantină — adăcătoare de prestigiu și chiar glorie nu exclude o inteligență ascuțită. Dacă în numerele anterioare am prezentat performanțe uluitoare de oameni-calculator sau superdotați văzuți prin prisma coeficientului de inteligență, în acest text ne vom referi la celebrul și controversatul număr transcendent „pi" (care nu este soluția nici unei ecuații algebrice). Încotro putea să se îndrepte Guinness decît spre Japonia, pentru a afla cine poate recita cele mai multe zecimale exacte ale acestui număr cu aromă de piramidă. Și, într-adevăr, a fost supus testelor cu martori și specialiști dl. Hideaki Tomoyori (născut la 30 septembrie 1932). Recordul său absolut este enumerarea exactă a 40.000 de cifre de după virgulă, într-un interval de 17 ore și 21 minute (în care este inclusă și suma pauzelor totalizînd 4 ore și 16 minute). Astfel între 9 și 10 martie 1987, Tomoyori a recitat în fața milioanelor de telespectatori ceea ce numai un calculator specializat ar fi putut face.

Performanța este cu totul ieșită din comun, și pentru a-i da o mai mare picanterie, recordmanul a fost pus să enumere cîte 20 de zecimale, alese la întîmplare, conform secvențelor exacte date de computer. Și de această dată, suita de zecimale a fost exactă, omul cîștigînd acest turnir cu mașina de calcul (reamintim că numărul irațional transcendent „pi" este cel mai bine definit printr-o dezvoltare în serie; acest lucru se știe din 1882, după demonstrația matematicianului Lindermann).

HARTA MÎINII

1. Chiromanție fără prejudecăți Mărturisesc de la bun început că pînă nu i-am citit pe maeștrii Rollet, Dorval și Balthasar (toți francezi) aveam și eu unele prejudecăți despre chiromanție. Dar acestea s-au spulberat irevocabil: căci este o uriașă diferență între chiromanția de bulevard și arta citirii mîinii, adică **morfopsihologia**. Dacă amprentele digitale, vocale, genetice, ale buzelor etc sînt autentice cărți de identitate, palma, degetele și chiar unghiile alcătuiesc autobiografii, fișe de caracter, certificatul de viață și cel de moarte. Mîna este o lume, o planetă, un atlas. Dar ea vorbește într-un limbaj specific are un vocabular bine definit, pe care dacă nu îl cunoaștem nu putem dialoga sau luăm informații false. Pe de altă parte, trebuie să înțelegem că oricît de bine am ști să citim această carte deschisă, misterul creației divine tot nu ni-l putem apropia. Dar ne putem cunoaște mai bine.

Reliefurl palmei cuprinde munți, cîmpii, fluvii cu afluenți, insule și arhipelaguri. El formează zona telurică a mîinii. Degetele sînt antenele mîinii, ele fac legătura interiorului cu exteriorul, se alimentează din cosmos cu energii specifice, după funcția fiecăruia. Unghiile sînt certificatele medicale care nu se înșeală niciodată. Culoarea și forma lor alcătuiesc radiografii semnificative. Să luăm pe rînd toate zonele de relief ale mîinii.

— **degetul mare** este antena Terrei, puterea, influența, rațiunea (vine de la latinescul pollere, a avea influență, a domina);

— **arătătorul** (indexul) este antena lui Jupiter; el judecă, dă ordine, face justiția cu înțelepciune, fără pasiune (romanii îi spuneau digitus salutarius, cel ce salvează, cel ce alege, cel ce numără).

— **degetul mijlociu** este antena lui Saturn a elegantei, gratiei, viciului, obscenității. El este axa de simetrie a palmei.

— **inelarul** este antena Soarelui, arbitrul idealurilor și fanteziei (i se mai spune și medicus, căci cu el meștecau vracii prafurile).

— **degetul mic** sau auricularul (doar el pătrunde în ureche după romani) este antena lui Mercur, arbitrul intuiției, afacerilor, simțului practic.

Cele cinci degete formează un parlament: senatorul (degetul mare) dezbate și judecă cele afirmate de patru deputați (raportul 1/4 se apropie de parlamentele bicamerale).

PORTRET ȘI PREDICȚII

ZODIACUL CHINEZESC

Copilul-Iepure. Fiind în plină zodie a Iepurelui (Pești), să începem caracterizările obișnuite. În copilărie, acest nativ este unul foarte ușor de stăpînit, de educat, de instruit. Încă de acum se remarcă prin sensibilitate și emotivitate — elemente ce nu-l vor părăsi niciodată. Au o imaginație extraordinară, sînt foarte interiorizați și nu sînt genul care să facă pozne memorabile. Viața lor sufletească este extrem de bogată și rareori dau în vileag părinților obsesiile lor. Nu au o comunicativitate deosebită, nu au mulți prieteni. Refugiul în povești și basme este cvasipermanent, fac asociații surprinzătoare, trezind simpatie și interes. Orice vocație și-o exteriorizează cu sfială și dacă nu sînt încurajați sau lăudați se pot rata mari talente. Se vor remarca la învățătură cu timpul, căci se adaptează mai greu la schimbarea mediului. Contactul cu realitatea îi face timizi și chiar fricoși. Vor avea amiciții puține, dar solide, mergînd pînă la sacrificiu. Nu oricine le cîștigă încrederea, căci dețin o mefiență nativă.

Pentru viitoarele mămici.

Geanina N., Reșița: conform metodei de predicție zodiacală a sexului, veți aduce pe lume un băiat (15m + 12,5f). Scorul părinților este: 11m + 5,5f.

Fam. Soare, Pucioasa, județul Dîmbovița: conform metodei, scorul viitorului copil este 14f + 10m (cel al părinților fiind 7f + 6m).

Fam. Motoveleț, Vatra Dornei: se pare că veți avea băiat (15m + 10f), iar scorul părinților este 8m + 6f.

Fam. Dumitru și Marica B., Bals, jud. Olt: scorul părinților este 8m + 4f, iar al viitorului copil 12 m + 11 f.

Aurora C., Bacău: părinții înclină spre băiat (9m + 7f), iar scorul este de 16m + 11f.

Fam. Grigorescu, București: deși scorul părinților este 9m + 6f, scorul viitorului copil indică paritate: 13f + 13m. Deci am apelat la metoda adiacentă, compararea formulei vieții intrauterine a viitorului copil cu formulele vieților părinților. Astfel, F.V. Intrauterine este 2 Apă + Metal + Foc. Formula vieții tatălui este 2 Metal + Apă + Foc, iar a mamei este 3 Foc + Lemn. Întrucît se observă clar asemănarea cu tatăl, putem trage concluzia că va fi fată (inducerea sexului opus) — la formule nu se ia în calcul ora. Reamintesc că pînă-n prezent probabilitatea statistică a metodei predicției este de 70%. Îi rog pe cei ce au amabilitatea să-mi scrie să-mi ofere cît mai multe cazuri spre verificare.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

DIALOGURILE LAUREI

■ Răspunsurile la întrebările tale, draga mea **RELIA (Brăila)**, par, în teorie, să fie simple (deși nu prea sînt..) însă, ca întotdeauna, o știi și tu, cred, practica e cea care ne mănîncă zilele !... Să devii mai puțin „receptibilă" (ah, graba condeiului ! desigur, **receptivă**...) la multele și sîcîitoarele răutăți ale celor din jur, nu-i un lucru prea greu : experiența de viață (deci maturitatea...) te va învăța că-i pierdere de vreme să plecăm urechea la toate cîte se spun despre noi. Aceeași experiență de viață ne va învăța că mult mai important e ce credem noi — deci, cu alte cuvinte, **cît de bine ne cunoaștem pe noi înșine**, cîtă încredere avem în ce simțim, ce gîndim și ce spunem. Dacă există un deplin acord între cele trei (gînd, simțire și cuvînt) și acțiunile noastre, atunci vom dobîndi acel calm necesar detașării de răutățile care, vrem nu vrem, ne agresează, avînd convingerea intimă că acei unii (sau unele) ori mint, ori habar n-au despre cine sau ce vorbesc, ori le grăiește gura fără... cap ! La a doua întrebare (..Cum aș putea cunoaște pînă la începutul clasei a...-a, un băiat la fel de sensibil ca mine ?") îți mărturisesc cinstit că nu știu răspunde... Pentru simplul motiv că una e **să întîlnești** un om, și alta e **să-l cunoști** — prima ținînd de hazard, cealaltă ținînd de necesitate... Ei, și asta e o discuție pe cît de interesantă, pe atît de lungă — ce poate dura cît... existența omenirii ! În sfîrșit, sigur că sînt de acord cu tine în privința psihologiei ! Și fiindcă sîntem amîndouă de acord, află că, dacă nu aș găsi o carte interesantă, pe gustul meu — probabilitate cu totul exclusă, atîta vreme cît viața ne e prea scurtă pentru a cunoaște toate cărțile care merită să fie citite ! —, m-aș apuca să-mi scriu cartea mea, așa cum îmi place. Dar vai, niciodată, nu aș fi sigură că, în afară de mine, ar mai fi cineva interesat să o citească ! Așa că... mai scrie-mi !

■ Ei bine, da ! Precum vezi, și „viceversa" e valabilă, draga mea **DANA MELANIA N. (Slatina)** ! Cît privește problema ta, sinceră să fiu, la ambele întrebări răspunsul poate fi DA, numai că fiecare „da" are alte consecințe. Sigur că ai putea să te arăți mai îngăduitoare cu cei din jur, să-i accepți așa cum sînt, să faci concesii și să-ți „trăiești viața" (of, Doamne !). Însă ar trebui să fii extrem de prudentă, de atentă cu cine merită să fii îngăduitoare, cu și pînă unde îți poți permite concesii. Altminteri, s-ar prea putea să nu-ți ierți îngăduința arătată cui n-a meritat-o sau să regreți concesiile care nu se justifică în raport cu... rezultatele. Pe de altă parte, poți foarte bine să rămîi așa cum ești, adică o fată inteligentă, sensibilă, care știe ce vrea de la mintea și sufletul oamenilor. Dar, cum zici și tu, există riscul să nu dea buluc spre tine oamenii pe care-i dorești lîngă tine. Vezi tu, deci, că e greu de spus cum e mai bine. Știi, în ce mă privește, între a face o concesie de care nu am neapărată nevoie și a fi eu însămi, chiar cu primejdia de a-i nemulțumi pe unii sau pe alții, prefer să mă știu pe mine însămi decît să mă știu cu concesiile pe suflet ! Dar asta nu cred să aibă valoare pentru tine. Aștept să-mi mai scrii !

LAURA

POSTA by Air Mail

DIIC din Huși ne trimite cîteva poezii de notație sentimentală, scrise într-o manieră elegiac-confesivă, cu rugămintea de a le publica, în cazul în care ne plac. De plăcut ne-au plăcut în ciuda stilului pueril, din păcate însă nu putem semnala nici un vers întrucît nu avem spațiu disponibil în revistă. Încercați la o publicație literară.

LEONARD IONESCU din Ploiești, posesorul unui exemplar din „cartea cea mai mică", vrea să contacteze o instituție specializată în evaluări de cărți rare. Încercați la Biblioteca Națională, dar nu uitați să trimiteți o fotocopie și pentru Cartea Recordurilor Naționale. Ar fi un gest binevenit.

DINU EFTIMIE din București, str. Bobului nr 52, sect 5 ne roagă să-i facem cunoscută, prin intermediul fotografiei alăturate, una din inovațiile personale. Este vorba de o măsuță rabatabilă, aplicată pe unul din brațele fotoliului, a cărei utilitate e evidentă. Desi reclama se plătește, facem o mică excepție și vă îndeplinim rugămintea. Succes!

GEORGESCU ALEXANDRINA din Constanța: Răspunsul la întrebarea dv. îl puteți găsi în numărul 6(1842) din 13 februarie a.c.

BRAN ION din Pașcani, str. Ștefan cel Mare nr 6, bl A6, sc A, et 3, ap 12, jud Iași, cod 5727, vindecat în mod „miraculos" de ciroză hepatică, de doctorul **ILIE VOINEA din Arad, aleea 9 mai nr 20**, își recomandă binefăcătorul celor cu afecțiuni similare. Gestul e superb, sperăm că domnul doctor Voinea să vi-l împărtășească.

GHIVU GEORGETA din Bacău ne solicită adresa unui bioterapeut care practică yoga. Consultați Cercul Yoghin de la Sala Dalles (în fiecare) miercuri după amiaza.

DORIN MĂRAN

Grădina de lîngă casă

TĂIERILE LA POMI

Una dintre cele mai importante lucrări care se execută în aceste luni de iarnă, o constituie tăierile la pomi, prin care se urmărește obținerea unor modificări în creșterea și rodirea lor. Ca regulă generală, scurtarea lăstarilor determină creșterea viguroasă a celor care apar din mugurii rămași. După scopul urmărit, tăierile pot fi : 1) de formare, pentru orientarea creșterii ramificațiilor în scopul obținerii unui anumit tip de coroană ; 2) de întreținere, pentru menținerea tipului de coroană format ; 3) de fructificare, pentru obținerea unui raport optim între creșterile vegetative și cele fructifere. Scurtarea ramurilor de un an se face la 5 mm de ultimul mugur iar scurtarea ramurilor de mai mulți ani, se face după o ramură mai mică, ce îi continuă creșterea. Tăierile ramurilor trebuie făcute pe inelul lor de creștere. În scopul evitării cioturilor. Mărul, părul, prunul și gutuiul își vindecă mai ușor rănile provocate de tăieri. Celelalte specii, suportă mai greu tăierile și de aceea este necesar să evităm, pe cît este posibil, prea multe tăieri și în special la ramuri cu grosimea de peste 2 cm. Tăierile făcute se vor dezinfecta cu soluție de sulfat de cupru (piatră vînătă) în concentrație de 3% și apoi se vor acoperi cu ceară de albiot sau cu vopsea de ulei.

Iată un exemplu de felul cum se fac tăierile la un pom tînăr, plantat sub formă de vargă : plantarea se face toamna sau primăvara devreme, iar în martie pomul se scurtează la 150 cm deasupra solului. În luna mai, se aleg 3 lăstari laterali, la 60, 90 și 120 cm de la sol și un lăstar de vîrf. Toți ceilalți lăstari se suprimă. În anul al doilea, se taie axul la 40—45 cm iar celelalte trei ramuri, se scurtează dacă depășesc 70—80 cm. Tăierile se fac deasupra unor muguri cu poziție exterioară (orientați în afară). În anii următori se continuă formarea coroanei, avînd grijă să înlăturăm ramurile care se întrepătrund și cele care nu permit o aerisire și o luminare corespunzătoare. După formarea coroanei, se limitează creșterea pomului în înălțime, prin scurtarea tuturor ramurilor. Tăierea se va face deasupra unor ramuri cu creștere orizontală. În felul acesta se formează o coroană în formă de piramidă, care este cea mai răspîndită. Există și alte forme de coroane : vas ameliorat, fus subțire, palmetă și cordon. Ultimele două forme, numite și aplatizate, se folosesc îndeosebi la pomi cu port pitic și necesită spalieri cu 3 sîrme, amplasate la 60—80 cm una de alta și față de sol, montate pe stîlpi la 15—18 m unul de altul. Palmeta etajată cu brațe oblice, se folosește mai ales în livezile mari, intensive. Cordonul oblic lateral, se folosește mai ales la meri și peri pitici și este indicat de-a lungul unor alei, ziduri sau garduri. Distanța de plantare pe rînd este 60—100 cm.

IOAN URSU

PROGRAM TV

SELECȚIUNI

01. 03. — 07. 03.

LUNI

Programul 1 : 14,00 Actualități 14,15 Ora de muzică 15,00 Preuniversitaria 16,00 Civilizația montană 17,00 Actualități 17,05 Magazin în limba maghiară 18,35 Tezaur folcloric 19,00 Documentar TV 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,40 Sport 20,45 Teatru liric. Cenușăreasa de Gioacchino Rossini 23,25 Actualități 23,35 Repriza a treia.

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional Desene animate 17,00 Veniți cu noi pe programul doi ! Sindicatele — prieten sau dușman ? 20,00 Actualități 20,35 Tradiții 21,00 TVM 21,30 Lumea sportului 22,00 TV5 Europe 22,35 Magazin automoto.

MARȚI

Programul 1 : 7,00 TVM. Telematinal 10,00 TVR Iași 11,00 TVR Cluj 12,00 Teatru TV. Enigma din testament 14,00 Actualități 14,15 Ora de muzică 15,00 Preuniversitaria 16,00 Convețuiri-magazin 17,00 Actualități 17,05 Cabinet juridic 17,35 Salut, prieteni ! (I) 18,35 De la lume adunate... 19,00 Documentar TV 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,40 Sport 20,45 Film serial Ocolul Pămîntului în 80 de zile (Anglia) 21,45 Fascinația blues-ului 23,00 Actualități 23,15 Salut, prieteni ! (II).

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 17,00 Actualități 17,05 Studioul de literatură 18,05 Film serial. Maguy (Franța, 1990) 19,00 Sport-studio 20,00 Actualități 20,35 Tribuna non-conformiștilor 21,00 TVM 21,30 De-ale pieței în economia Capitalei 22,00 TV5 Europe 22,35 Divertisment internațional.

MIERCURI

Propramul 1 : 7,00 TVM 10,00 TVR Iasi 11,00 TVR Cluj. Salvati... Salvamontul I 12,00 Film artistic. Chinezul (II) 14,00 Actualități 14,15 Ora de muzică 15,00 Preuniversitaria 16,00 În obiectiv 16,30 Panoramic muzical clujean 17,00 Actualități 17,05 Sport-Club 18,05 Mondo-femina 18,35 Arhive folclorice 19,00 Mesaje prin mileni 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,30 Dallas 21,20 Fotbal : FC Porto — AC Milan, în Liga Campionilor Europeni. Transmisiune directă de la Porto 23,25 Simpozion.

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 16,45 Teatru TV Visul unei nopți de vară de William Shakespeare 18,30 Emisiune în limba maghiară 20,00 Actualități 20,35 Studioul muzicii de cameră 21,00 TVM 21,30 Dialog cu edilii Capitalei 22,00 TV5 Europe 22,35 Învățați engleza americană.

JOI

Programul 1 : 7,00 TVM. Telematinal 10,00 TVR Iași 11,00 TVR Cluj 12,00 Film artistic. Ca la local (SUA, 1932) 13,25 Video-clipuri 13,35 Desene animate 14,00 Actualități. Meteo 14,15 Ora de muzică 15,00 Preuniversitaria 16,00 Repere moldave 16,30 Repere transilvane 17,00 Actualități 17,05 Magazin în limba germană 18,05 Povestea vorbei 18,35 Tele-discul muzicii populare 19,00 Spectacolul lumii 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,40 Microrecital Marina Florea 20,55 Fotbal : Royal Club Anvers — Steaua București, în sferturile de finală ale Cupei Cupelor. Transmisiune directă 22,50 Azi în prim plan 23,35 Actualități 23,50 Sport.

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 17,00 Actualități 17,05 Motor! 17,35 Bijuterii muzicale 17,55 Convețuiri-magazin 18,55 Diamond Awards Festival — 1989 (II) 19,30 Stadion 20,00 Actualități 20,35 Tradiții... 21,00 TVM 21,30 Club SF 22,00 TV5 Europe 22,35 Izvoare someșene.

VINERI

Programul 1 : 7,00 TVM 10,00 TVR Iași 11,00 TVR Cluj. Oracolul și clepsidra 12,00 Film serial. Din voia Domnului 12,50 Video-clipuri 13,00 Descoperirea Planetei 13,30 Desene animate 14,00 Actualități. Meteo 14,15 Ora de muzică 15,00 Preuniversitaria 15,25 Telescoală 16,00 S.O.S. Natura! 16,30 Arte vizuale 17,00 Actualități 17,05 Gong ! 17,35 Pro Patria 19,00 Cultura în lume 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Film serial. Destinul familiei Howard 21,45 Meridianele dansului 22,15 Azi în prim plan 23,00 Actualități 23,15 Magazin cinematografic : Video-ghid 0,15 Întîlnirea de la miezul nopții

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 17,00 Actualități 17,05 Sport-Magazin 18,00 Emisiune în limba germană 19,00 Concertul Filarmonicii „George Enescu" 21,00 TVM 21,30 Viața spirituală 22,00 TV5 Europe 22,35 Muzica pentru părinți.

SIMBATA

Programul 1 : 9,00 Bună dimineața... la Galați ! 10,00 Ba da, ba nu ! Un concurs-divertisment pentru copii 10,50 Film serial pentru copii. Aventurile lui Black Beauty 11,20 Tradiții... din Estul și Sudul Europei 11,45 Handbal feminin : România — Elveția, în preliminariile Campionatului European 12,20 Clipă și eternitate 13,00 Ora de muzică 14,00 Tranzit TV — ora 25. Din sumar : Știri. Desene animate (ora 14,05) : Don Coyote și Sancho Panda. Atlas. Fotbal (ora 14,50) : Politehnica Timișoara — Dinamo București, în prima etapă a returului Diviziei Naționale. Transmisiune directă de la Timișoara. Al doilea război mondial. Documentar. Redactor Ana Potra. Film serial (ora 18,15) : Povestiri cu final neașteptat. Reportaje mapamond Teleenciclopedia (ora 19,15). Actualități (ora 20,00). Editorialul săptămînii de Paul Everac (ora 20,35). Politica în top. Film artistic (ora 21,00): Caracatița. (Coproducție italo-germano-franco-austriacă, 1990). Concursul emisiunii. Film serial (ora 23,00) : Ellis Island. Știri. Topul muzical european al săptămînii 1,00 Film serial. Midnight Caller.

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional 16,30 Video-clipuri 16,40 Rugby : Anglia — Scoția 18,15 Opera în capodopere 19,30 Desene animate. Cupidon 20,00 Actualități 20,35 Jazz-Magazin 21,00 TVM Mesager 21,30 Studioul muzicii de cameră 22,00 TV5 Europe 22,35 Varietăți internaționale.

DUMINICA

Programul 1 : 9,00 Bună dimineața 10,00 Actualități 10,10 Abracadabra ! 11,00 Film serial pentru copii Aventurile lui Black Beauty 11,30 Viața satului 13,00 Lumină din lumină 14,00 Actualități. Meteo 14,10 Video magaz'n 17,30 Învingătorul. Emisiune-concurs de cultură generală și divertisment 18,00 Un albastru infinit... Divertisment-show 19,00 Film serial. Dallas 20,00 Actualități 20,35 Film artistic. E simplu să ucizi ! (SUA, 1982) 22,20 Duminica sportivă 22, 45 Convorbiri de duminică 23,15 Actualități 23,30 Maeștrii. Sergiu Celibidache.

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 17,00 Actualități 17,05 Serată muzicală TV 19,30 Orase si civilizații 20,00 Actualități 20,35 Pop-Club 21,00 TVM Mesager 21,30 Concertino 22,00 TV5 Europe 22,35 Mondo-muzica.

(După „PANORAMIC TV")

medicina [A Zi]

CÎND SE VA PUTEA TRATA CANCERUL?

Secerînu 140 000 de vieți anual, cancerul este principala cauză a mortalității în Franța. Cele mai răspîndite tipuri de cancer sînt cele la plămîn, sîn și colon. Cursa prelungită de tratare în proporție de sută la sută a acestor tipuri de cancer constituie una din prioritățile cercetării științifice la marele concern Rhône-Poulenc. În ultimii 30 de ani, investițiile făcute în acest domeniu au crescut de la an la an, cifrîndu-se în 1991 la 35 milioane de franci. Una din realizările deosebite ale cercetătorilor de la **Rhône-Poulenc** este Cerubidine-ul, un antibiotic antitumoral, folosit la tratarea leucemiei myeloide acute, descoperit în 1963 și care este și acum un medicament de referință în combaterea acestei grave afecțiuni.

Specialiștii de la Centrul Vitry utilizează două metode de cercetare diferite. Prima este tradițională și constă în descoperirea și testarea moleculelor active în scopul depistării tumorilor asupra cărora acestea sînt cele mai active. A doua metodă este mai prospectivă și implică riscuri sporite, deoarece folosește biologia moleculară.

În laboratorul de cercetare a moleculelor antitumorale 1000 de molecule sînt vizualizate anual și sute de extracte fermentate sînt studiate în fiecare săptămînă, în cadrul Institutului Biotehnologiilor din Vitry. Această metodă duce la descoperirea unui produs absolut nou la cel mult 10 ani.

Specialiștii concernului Rhône-Poulenc lucrează în contact direct cu membri ai comunității științifice internaționale: de la CNRS, Inserm, Institutul G. Roussy din Villejuif, Institutul Curie din Paris, Universitatea din New York, Institutul Max Planck din München, Institutul Național de cercetare a Cancerului din Maryland (SUA) și Laboratorul de Genetică a Eucariotelor din Strasbourg. **(Ș. F.)**

În fotografie se află François Lavelle, directorul programului de investigare a cancerului la* Rhône-Poulenc Rorer, *a cărui activitate a fost răsplătită cu* Marele Premiu *al Academiei Stiintelor din Paris.

AGENDĂ MEDICALĂ

● **BANCA A SÎNGELUI.** Prima bancă a sîngelui din Asia s-a deschis la Singapore. Donatorii sînt potențialii beneficiari, dar au și posibilitatea să îl recapete în caz de nevoie. După cum explică directorul executiv al băncii, Ho Chesu Tek, „pacientul căruia i s-a făcut o transfuzie din sîngele propriu este mai liniștit". Teama de SIDA este pentru mulți un argument convingător pentru a plăti 150 dolari în primul an și 250 în anii următori în scopul conservării sîngelui lor pentru a nu apela, în caz de nevoie, la alt sînge, de împrumut. Se apreciază că este puțin probabil ca banca să ducă lipsă de clienți.

● **PEȘTELE ȘI BĂIEȚII.** De-a lungul secol lor, societatea omenească a manifestat preferință pentru nașterea băieților. Cercetători scoțieni estimează că au găsit secretul pentru a mări șansa de a avea un copil de sex masculin. Ei au ajuns la concluzia că în satele de pescari, procentul de nașteri al băieților este mult mai ridicat decît media. Cauza? Consumul mare de pește. Anumiți compuși ai peștilor sînt capabili să acționeze asupra hormonilor sexuali masculini.

● **CHIRURGIE FĂRĂ HEMORAGIE.** În majoritatea țărilor, spitalele duc lipsă de sîngele necesar intervențiilor chirurgicale. Există un mare risc ca sîngele să fie contaminat cu virusul de hepatită sau cu alte maladii infectioase. Ministerul Sănătății din Thailanda a pus la punct, în colaborare cu cercetătorul american Ron Lapin, o nouă tehnologie care nu necesită transfuzie sanguină în timpul operațiilor.

Pe cale medicamentoasă se scade tensiunea bolnavului, apoi se operează cu ajutorul cauterului sau a bisturiului cu laser. Succesul depinde de rapiditatea cu care se oprește hemoragia. Ca timp, intervenția durează de trei ori mai puțin decît cea efectuată în mod obișnuit. Sîngele pacientului este adunat, purificat și redat organismului. Circa 19 000 persoane mor în fiecare an în SUA, ca urmare a transfuziilor cu sînge contaminat. Pentru Ron Lapin rezistența manifestată de spitalele americane față de inovația sa se explică prin faptul că transfuziile sanguine permit adesea să mascheze insuficiența tehnicilor chirurgicale.

Sub reflector

SIDA

Cît de lung e drumul de la HIV la SIDA?

Diagnosticarea unui seropozitiv, deci al unui purtător al virusului HIV, șochează opinia publică, provoacă spaime, chiar panică. În fața unor cazuri concrete apare întotdeauna și întrebarea: „cît va mai trăi, cînd se va declanșa îngrozitoarea boală?" Și implicit: „este absolut sigur că toți seropozitivii fac în cele din urmă și boala și dacă da după cît timp?" Privirile se întorc pline de speranță spre oamenii de știință. Epidemiologii sînt cei care ar trebui să dețină răspunsuri la aceste întrebări. Și totuși... Studiile întreprinse pînă în prezent își recunosc limitele. Aprecierile, cifrele avansate păstrează o marjă de incertitudine, explicabilă, justificată, dacă avem în vedere că SIDA este o epidemie „tînără". Istoria bolii fiind de dată recentă, durata de incubație a virusului fiind lungă, adică cel puțin de cîțiva ani, e dificil să se ajungă la o concluzie care să constituie și un răspuns satisfăcător la întrebările puse. Dificultățile în realizarea unor studii cu rezultate pertinente sînt absolut obiective. În primul rînd, specialiștii nu dețin loturi reprezentative de bolnavi care să cunoască cu exactitate data infectării cu virusul HIV, iar în funcție de acest lucru să se poată trage o concluzie privitoare la durata care a trecut pînă la declanșarea bolii propriu-zise. Pe de altă parte, un individ este declarat bolnav de SIDA abia în momentul cînd manifestările maladiei sînt evidente, întrunind toate criteriile cuprinse în clasificările și definiția internațională. Acest lucru exclude însă situația în care bolnavii prezintă simptome de pre-SIDA. De aceea, toate studiile întreprinse pînă în prezent (cele mai multe în Statele Unite și Franța) s-au făcut pe cazuri de SIDA ajunsă la faza sa acută.

Numeroase cercetări s-au făcut pe loturi de bolnavi proveniți din rîndul hemofilicilor (în special în Statele Unite și Anglia), pentru care s-au putut obține date mai exacte în privința momentului infectării și implicit s-au făcut aprecieri mai puțin aproximative în legătură cu durata scursă pînă la apariția bolii efective. În aceeași situație s-au aflat cercetările pe seropozitivi din rîndul bolnavilor cu transfuzii sanguine sau la care infectarea s-a produs prin transmiterea materno-fetală. Din nefericire însă, studiile cele mai sărace sînt cele care ar corespunde eșantioanelor cele mai reprezentative, corespunzînd categoriei homosexualilor-biserualilor, cu cea mai mare arie de răspîndire la ora actuală, transmiterea virusului făcîndu-se deci pe cale sexuală. Motivul este unul singur: epidemiologii au de estimat un fenomen a cărui scară de desfășurare este superioară timpului concret de observare științifică a acestuia. De aceea ei consideră că a evalua durata de incubație a virusului la 5—7 ani, folosind un eșantion restrîns ca număr și cu lacune obiective de informație, ar însemna a face deliberat „acrobații" matematice, a impune un „model" mai mult sau mai puțin real, a folosi în ultimă instanță doar partea „vizibilă" a fenomenului (cel disponibil în prezent cunoașterii) în detrimentul adevărului științific. De aceea, specialiștii se feresc deocamdată să facă „preziceri".

AURORA POPESCU

Antibioticele, baza terapeuticii antiinfecțioase

Grație antibioticelor, sulfamidelor, corticoizilor, psihotropelor (adică medicamentelor care influențează starea psihică), precum și altor grupe de medicamente tot atît de active, și alți specialiști, în primul rînd interniști, pot fi investiți cu eficiența terapeutică rezervată anterior doar chirurgilor. Interniștii și alți specialiști s-au dovedit în stare să efectueze demonstrații terapeutice, chiar spectaculoase și asta grație noilor remedii extrem de active de care dispun.

Din nefericire însă anume antibiotice, mai precis streptomicina, pot genera după cum a demonstrat practica terapeutică, surdități definitive, și asta chiar în cazul unor doze obișnuite, administrate însă îndelung. Desigur, acest fapt contravine dictonului multisecular de Primum non nocere, care atît de mult a dominat gîndirea ca și practica medicală. Această practică ne-a demonstrat că pentru a evita pericolul, cel mai adesea mortal al unor septicemii grave, generate de germenii rezistenți la majoritatea antibioticelor, cum este situația în multe cazuri, apelăm în mod fortuit și la antibiotice deosebit de tari, susceptibile de a-i lăsa pe cei în cauză surzi. Dar chiar așa stînd lucrurile, **este preferabil ca acești bolnavi să rămînă surzi decît să moară.**

Practica semicentenară a antibioterapiei, ca și rezistența bacteriană pe care a indus-o cu timpul aceasta, ne demonstrează că, punerea la punct a unui nou produs antibiotic generează automat o crestere a suselor, respectiv a tulpinelor care îi devin rezistente. Exemplificînd vom preciza, că această situație a dus la căutarea de antibiotice mai active, mai puțin toxice, și mai puțin sensibile la inactivare ca antibioticele din prima generație. Astfel s-a ajuns la o adevărată cursă contra-cronometru în acest domeniu, pentru descoperirea de noi antibiotice. Între anii 1940—1977 au fost puse la punct între 25—30 de compuși principali aparținînd la 8 familii de diferite antibiotice, situație care durează și în deceniile care au urmat.

Dinamismul ce caracterizează evoluția antibioticelor, departe de a se atenua, continuă încă. Mai mult decît atît, cercetătorii de specialitate ne avertizează că pînă la sfîrșitul acestui secol și mileniu — și nu mai e mult pînă atunci — vom asista la o adevărată altă revoluție în domeniul antibioticelor; creșterea lor anuală cantitativă este de circa 10%. Antibioticele vor fi, deci, și în viitor baza terapeuticii antiinfecțioase.

ARCADIE PERCEK

Imunoglobulinele umane specifice

De aproape un deceniu și jumătate, din sîngele donatorilor hiperimunizați, au fost introduse în terapia umană pe scară largă imunoglobulinele specifice. De ce specifice? Deoarece imunoglobulinele cuprind anticopi specifici la un titru foarte ridicat pentru combaterea unei boli. Astfel de preparate — din ce în ce mai căutate — tind să înlocuiască seroterapia în mare parte abandonată, datorită multiplelor dezavantaje binecunoscute. În comparație cu serurile terapeutice de la animale, imunoglobulinele umane prezintă următoarele avantaje.

■ După administrarea lor nu dau fenomene de sensibilizare sau intoleranțe, eliminînd riscurile pe care le implică utilizarea de ser heterolog cu gravele accidente de șocuri anafilactice și boala serului.

■ Dozele se pot repeta, fără nici un risc.

■ Rămîn în circulația sanguină timp îndelungat (21—35 zile) spre deosebire de seruri, la care această perioadă este de numai 2—5 zile.

■ Doza utilizată este de aproximativ 10 ori mai mică față de cea a serurilor.

■ Durata de imunizare reziduală este destul de lungă, 14 săptămîni la aceste preparate din sînge.

■ Nu avem nevoie de a întreba pacientul dacă este alergic la eventualele injecții ca la serurile animale.

Datorită acestor avantaje arătate mai sus, aria de aplicabilitate a imunoglobulinelor umane este foarte mare în patologia umană. Dar indicațiile majore ale acestor produse biologice în prezent privesc, în special, combaterea unor boli infecțioase cum ar fi: tetanosul, variola, tusea convulsivă (tusea măgărească), rabia etc. De asemenea, cu astfel de preparate putem preveni unele boli hemolitice ale copilului nou-născut, unele forme de paludism și putem efectua un tratament susținut accidentaților cu arsuri.

Dr. FILEA IOAN IVANA

Întîmplări adevărate

Dragostea i-a salvat viața

Are doar 13 ani și de cînd s-a născut luptă pentru a... trăi. La vîrsta de numai șase ani a suportat o operație extraordinar de dificilă ; un dublu transplant de inimă și ficat. Nu cu mult timp în urmă, ea a fost nevoită să se întoarcă în sala de operații pentru un nou transplant de ficat, care a durat nu mai puțin de 19 ore. Medicii spitalului pediatric din Pittsburgh au fost foarte impresionați de curajul și încrederea cu care Stormie Jones a pătruns în sala de operații. Și minunea s-a întîmplat ! Cei mai mulți dintre membrii echipei medicale au fost dispuși să explice succesul lor și datorită faptului că Stormie era îndrăgostită de Ronie Courtney, un tînăr în vîrstă de 17 ani, pe care l-a cunoscut în spital, supus unui transplant de ficat. Între cei doi adolescenți, s-a născut un adînc sentiment de dragoste care le-a optimizat viața, le-a dat încredere în viitor și i-a ajutat să treacă mai ușor peste momentele cele mai grele petrecute în spital.

După o lungă convalescență încheiată cu rezultate pozitive, cei doi eroi ai întîmplării au fost externați, mai întîi Ronnie, după care a urmat Stormie. Din nefericire, casele lor se află la mari distanțe. Au început să vorbească mult la telefon, zilnic. Părinții lor au ajuns să fie disperați de notele de plată pentru convorbiri telefonice, sumele datorate ridicîndu-se la cifre uriașe. De comun acord, părinții celor doi le-au stabilit un „calendar" de vizite riguros, ca să le ofere posibilitatea să se întîlnească. Pentru a se căsători sînt mult prea tineri. Dragostea lor neobișnuită pare că i-a învățat că trebuie să mai aștepte puțin, că mai au îndatoriri școlare și că trebuie să se înarmeze și cu răbdare. Amîndoi așteaptă ca toate obstacolele să fie cît mai curînd depășite.

„Cîine — infirmier"

Se numește Trixie și este un cîine utilitar. Dar a devenit celebru în întreaga Australie pentru că a fost declarat cel mai bun „cîine — infirmier", datorită extraordinarului „examen" pe care l-a trecut. Ce a izbutit să facă Trixie pentru a atrage admirația tuturor ?

Timp de nouă zile, acest cîine s-a purtat ca un adevărat infirmier. Stăpînul său, Jack Fyfe, un pensionar în vîrstă de 76 de ani, a suferit în casă un atac celebral, în urma căruia i-au paralizat picioarele. Trixie și-a dat seama că stăpînul său nu este capabil să se ridice din pat. Inteligentul patruped a reușit la îndemnurile lui Fyfe, să acționeze cu gura robinetul din bale. A apucat un pahar cu care a dus apă la pat. A repetat acest lucru timp de nouă zile! Cînd și-a da seama că Fyfe delirează datorită febrei puternice, Trixie i-a adus un prosop. Fyfe a înmuiat prosopul în apă și a putut să-și șteargă fruntea, lăsînd apoi prosopul ca o compresă, și acest lucru s-a petrecut zilnic, timp de nouă zile!

Și nu numai atît. Trixie a căutat și găsit în bucătărie niște pîine uscată. Pentru a o face comestibilă, a luat bucăți de pîine și le-a muiat în apă, după care le-a pus la dispoziția stăpînului său. În schimb, el nu s-a atins de bucatele pe care le oferea cu atîta dăruire celui care zăcea neputincios în pat.

Întîmplarea s-a petrecut într-un micuț orășel, Eastwood, situat lîngă Melbourne. Localitatea este aproape complet izolată și singura sa legătură cu restul lumii constă într-o mică centrală radio. În perioada desfășurării dramei din casa lui Fyfe, aproape toți locuitorii localității erau plecați într-o tradițională vînătoare. Trixie parcă a presimțit această situație și a așteptat nouă zile, pînă cînd s-au întors cei plecați la vînătoare. Abia atunci și-a părăsit stăpînul și s-a îndreptat spre locul unde, în mod obișnuit, se întîlneau locuitorii orașului Eastwood. Prezența singură a lui Trixie, modul în care s-a manifestat în fața lor, a dat imediat de bănuit prietenilor cu privire la stăpînul său. Așa a fost descoperit Fyfe, așa s-a aflat de isprăvile lui Trixie. Fyfe a fost internat într-un spital din Melbourne, transportat fiind de un elicopter. Trixie nu a putut fi oprit să-l însoțească. În timpul convalescenței lui Fyfe în spital, Trixie a rămas permanent în fața salonului lui Fyfe.

Casa editorială „MagazinS.R.L.", în asociere cu MOLDINFORMBUSINESS – Filiala din România

vă oferă, în curînd, MAREA SURPRIZĂ A ANULUI

ALMANAHUL MAGAZIN 1993

ALMANAHUL PRIMĂVERII

Subiecte incitante, dezvăluiri spectaculoase, incursiuni în paranormal, „music-box", modă, enigme și povestiri S.F., totul în exclusivitate

ÎN PRIMUL ALMANAH CU PREMII MAGAZIN 1993

Vreți să intrați în posesia cheilor unui automobil ? Vă plac bijuteriile de aur ? Dar televizoarele color ? Rețineți din timp un Almanah MAGAZIN și cu talonul inclus în paginile Almanahului veți putea participa la tragerea la sorți care va avea loc cu ocazia spectacolului

MAGAZINUL VEDETELOR.

organizat de MOLDINFORMBUSINESS
Nu pierdeți această ocazie !

●

GOLDEN FALCON s.r.l. din București prin domnul MELKI DEMIR, expert în bijuterii a realizat splendide obiecte din aur pentru premiile oferite prin tragere la sorți la spectacolul „Magazinul vedetelor".

Un om „logodit" cu norocul

În localitatea Pontecagnano (Italia) locuiește Bruno Azzarello (57 ani), fost funcționar la Căile Ferate, considerat (și pe bună dreptate !) cel mai norocos om din peninsulă. De peste 20 de ani el a cîștigat la toate concursurile doate cu premii, concursuri organizate în toate domeniile. Cele mai importante premii au fost două automobile (un Austin Rover și un X-10) zece biciclete, patru televizoare, trei video, o croazieră de 15 zile în emisfera sudică, două ceasuri de aur masiv și nenumărate obiecte electro-casnice (printre care se pot număra două cuptoare cu microunde, patru mixere) alte aparate de uz casnic pentru gospodărie, diferite premii oferite de concursurile organizate de televiziune, radio, ziare sau reviste etc.

Aceste succese, i-au atras denumirea de „Mister Fortuna" și i-au adus o celebritate neobișnuită. Căsătorit, avînd trei copii și chiar nepoți, Bruno Azzarello se consideră că un om într-adevăr norocos, dar nu omite să menționeze că atunci cînd se decide să participe la un joc se concentrează în mod exemplar și, cum se pare că este dotat cu însușiri deosebite, găsește întotdeauna cele mai bune soluții (la care inevitabil se adaugă și norocul său proverbial de a se afla în rîndul cîștigătorilor).

„Mister Fortuna", copleșit de atîtea premii, este totuși nemulțumit că norocul său nu s-a manifestat niciodată la concursurile de pronosticuri sportive („Toto calcio"), fapt inexplicabil pentru el, deși își încearcă norocul și în această direcție. El speră totuși că va veni și acea zi miraculoasă cînd va cîștiga și un premiu la „Toto calcio", pentru a putea să confirme în mod decisiv și irevocabil că este cel mai norocos om din Italia... Și nu numai.

Născută pe... autostradă

Jesica — acesta este numele fetiței — s-a născut în circumstanțe mai rar întîlnite. De obicei copiii se nasc într-o clinică sau spital. Nașterea ei a avut un cadru mai special : evenimentul s-a petrecut pe autostrada Roma-Firenze, într-un automobil în care călătorea Maria Rita Salvi (gravidă în luna a noua), la volan aflîndu-se soțul ei, Antonio. La un moment dat, Rita a fost cuprinsă de durerile specifice nașterii. Soțul a oprit mașina într-un refugiu apropiat (toate înzestrate cu telefoane) și a cerut ajutorul celei mai apropiate patrule stradale. Prima patrulă care a sosit era compusă din Tarvisio Galli și colega sa, Lidia Patti, cea care a ajutat-o pe Maria Rita să nască. Între timp a fost solicitată și o mașină a serviciului de salvare, care a sosit după scurt timp. O asemenea întîmplare nu se uită niciodată, dar pentru orice eventualitate evenimentul petrecut pe autostradă a fost imortalizat de un fotograf, mai precis chiar de soțul Mariei Rita.

verificați-vă cunoștințele

CHIMIA ?...
NIMIC MAI SIMPLU (II)

1. În 1752, chimistul suedez H. T. Scheffer (1710—1759) studiază un metal pe care îl descrie inițial sub numele de „aur alb". Care este acest metal ?

2. De numele unui strălucit fizician și chimist englez sînt legate cîteva importante descoperiri ; astfel, în 1766 reușește să prepare hidrogenul (astfel denumit de nu mai puțin celebrul Lavoisier, în 1783) ; determină compoziția apei și realizează și sinteza ei (două părți hidrogen la o parte oxigen — H_2O !) ; în sfîrșit, efectuează prima analiză chimică precisă a aerului, stabilindu-i compoziția (circa 20,83 la sută oxigen și circa 79,17 la sută azot). Cine este acest chimist ?

3. Chimistul și fizicianul englez Joseph Priestley (1733—1804) descoperă în paralel și independent de chimistul suedez C.W. Scheele (1742—1786), un gaz pe care îl numește „aer deflogisticat" — iar suedezul îi spune „aer de foc" și „aer de vitriol". Despre ce gaz este vorba ?

4. Considerat întemeietorul chimiei moderne, a realizat prima nomenclatură a compușilor chimici a făcut cercetări asupra compoziției aerului și a acidului carbonic. A pus în evidență rolul oxigenului în respirație, în existența organismelor vii și în ardere. A definit elementul chimic și a demonstrat că oxigenul și azotul sînt corpuri simple. A demonstrat experimental legea conservării masei și, în fizică, în colaborare cu P.S. Laplace, înființează calorimetria. Despre ce savant este vorba ?

5. Chimistul F.J. Müller von Reichenstein descoperă, în 1782, într-un minereu extras din Transilvania un nou element chimic, considerat inițial metaloid și studiat în 1789 de farmacistul Martin Klaproth (1743—1817). Despre ce element chimic este vorba ?

6. Același farmacist Klaproth descoperă, într-un singur an, uraniul, zirconiul, titanul, toriul și cesiul. Care este acest an fast — nu numai pentru chimie ?

(Răspunsurile în numărul viitor)

RĂSPUNSUL LA ÎNTREBAREA PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

Chimia, nimic mai simplu

1. În China.
2. Theophrastus Bombastus von Hohenheim (1493—1541), cunoscut sub numele de **Paracelsus.**
3. Alcoolul metilic.
4. Johann Heinrich Schulzes (1687—1744).
5. Zincul.
6. Englezul John Roebuck (1718—1794).

DANIEL VERBINA

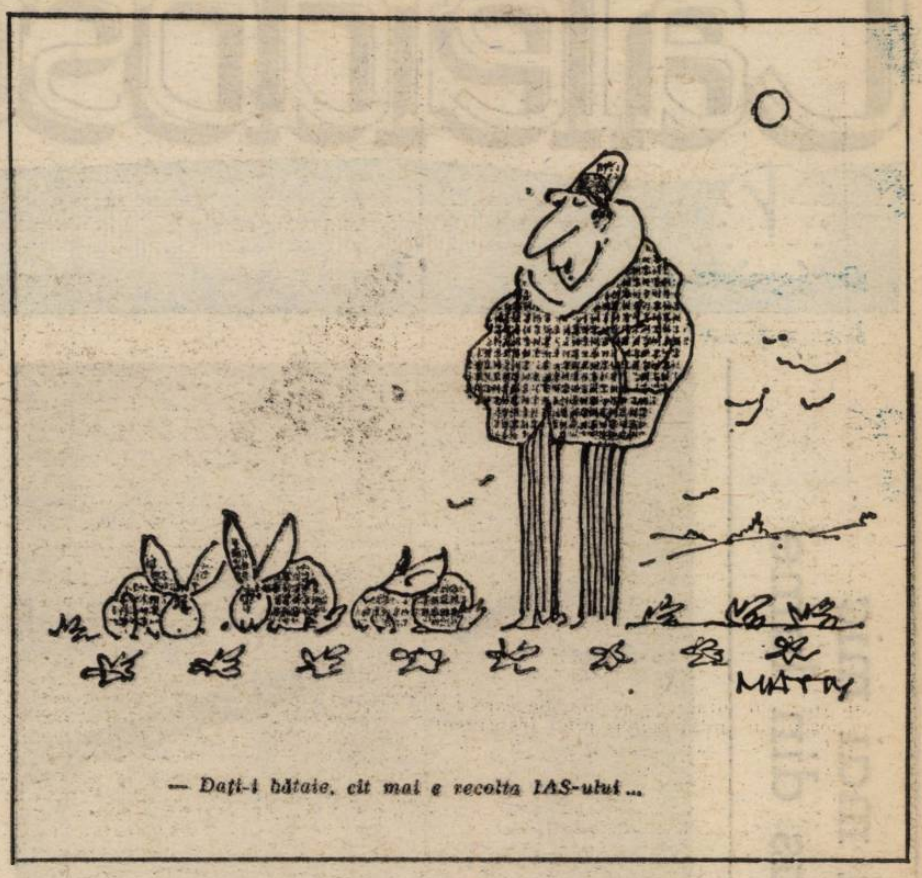

— Dați-i bătaie, cît mai e recolta IAS-ului...

AU SPUS...

■ Leagă o prietenie atunci cînd nu ai nevoie de aceasta. **(SUA)**

■ Cine aruncă pietre noaptea poate să-și nimerească propriul frate. **(Sudan)**

■ Chiar și atunci cînd dorm pe aceeași pernă, soțul și soția au vise diferite. **(Mongolia)**

■ Ceea ce datorezi părinților îți vei da seama abia atunci cînd vei avea propriul copil. **(Japonia)**

■ Într-o familie unită, fericirea vine de la sine. **(China)**

■ Nu există timpuri bune sau rele care durează 100 de ani. **(Spania)**

■ Să fii primul atunci cînd trebuie să auzi ceva, dar să fii ultimul atunci cînd trebuie să spui ceva! **(Turcia)**

■ Adevărul poate să se scufunde, dar niciodată nu-și pierde răsuflarea. **(Irlanda)**

■ Ceea ce spune măgarul crede și el însuși. **(Persia)**

TEST

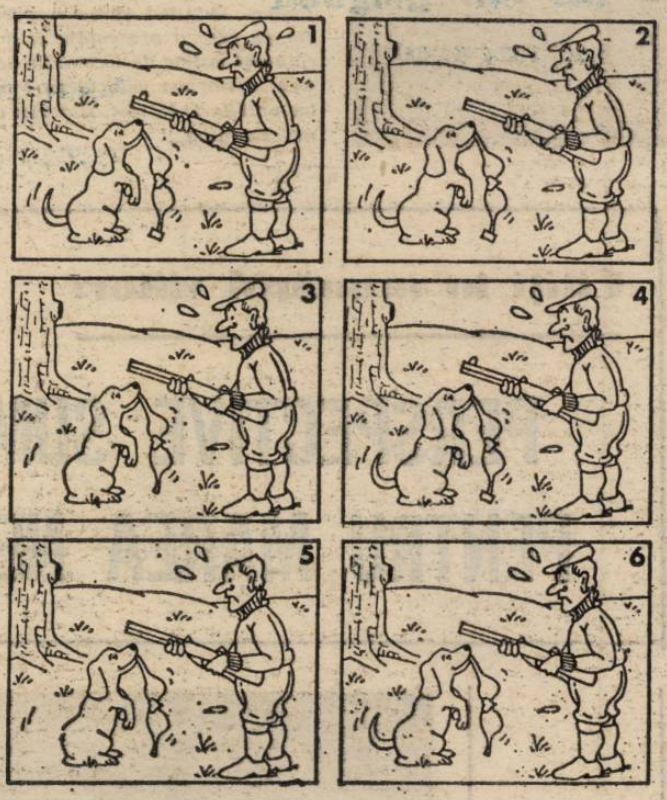

ȘASE FOTOGRAFII

Un fotograf a executat șase fotografii în momente diferite. În ce ordine au fost executate cele șase fotografii ?

(Soluția în numărul viitor)

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT
COLETELE

Cumpărătorul cu indicativul D pentru că mașina este un produs englez și deci are volanul pe dreapta și prin construcția sa permite ca alături de locul șoferului să poată fi așezată cutia cu sticle.

cînd ați fi ultima oară

● *Doi prieteni se întîlnesc într-un bar după cîteva pahare în plus.*

— Eu, spune primul, văd cam dublu.

— Și eu, răspunde celălalt.

— E-n regulă atunci. Hai să facem un bridge, dacă tot sîntem patru.

● *Doi electricieni, lucrează la o instalație de înaltă tensiune avariată. Cel de pe stîlp strigă la cel de jos :*

— Pune și tu mîna pe firele din dreapta!

— Am pus...

— N-ai simțit nimic?

— Nu.

— Bine. Atunci fii atent, nu te apropia de celălalt fir. Trec prin el 20 000 volți.

● *Am să-i cumpăr o bicicletă lui George spune, tatăl.*

— Și crezi că așa o să facă mai puține prostii?

— Cu siguranță că nu. Dar, în schimb, o să le facă mai departe de casă.

MOZAIC... FAUNISTIC

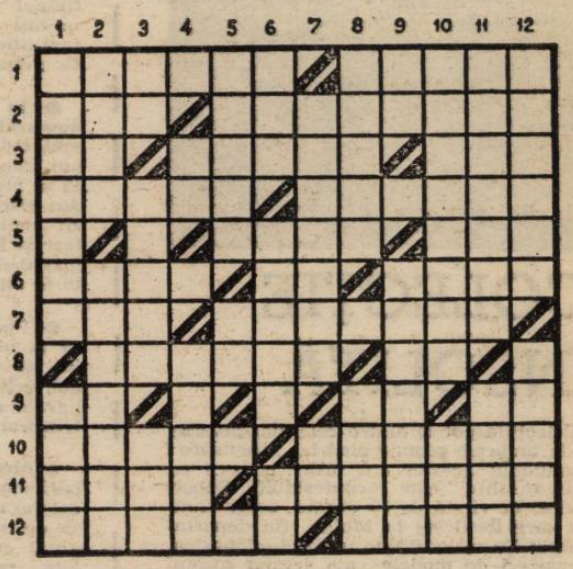

Orizontal : 1) Oaie sălbatică cu coarne groase și răsucite — Peste asemănător cu sarpele ; 2) Un urs de la pol — Zburătoarea fotografului ; 3) Cap de nisetru ! — Formează o mare familie din fauna terestră — Produs din lapte ; 4) Mamifer carnivor, cu blana cafenie — Arma pescarului ; 5) Acide — Oare (reg.) ; 6) La fel — Posezi — Insecte nocive lemnului ; 7) Un pește „liniștit" — Privitor la școală (fem. pl.) ; 8) Steag sportiv — Capul zebrei ! ; 9) Apare melcul ! — Eroul unei celebre controverse — Puțin roșu ! ; 10) Autorul volumului de versuri „Păsări călătoare" (Ion — Protejat ; 11) Mîncare de pește... — Pasăre care se hrănește cu semințe de in ; 12) Animal carnivor asemănător cu foca — Pește de apă dulce.

Vertical : 1) Specie de maimuțe din Guineea (sinz.) — Culoarea blănii ursului carpatin ; 2) Păsări răpitoare — Deosebit ; 3) 13 fibre ! — Mamifer carnivor african asemănător cu cîinele — A iubi (inv.) ; 4) Capul porumbelului ! — Executat în arena circului ; 5) „Cotofana hoață" — 15 serpi 6) Trompa elefantului — Alt nume dat herminei — Cap de iepure ! ; 7) Familie de pești căreia îi aparțin morunul și nisetrul (sing.) — 365 zile 8) Secrete — Piatră semi-prețioasă 9) Tir fără cap ! — Păsări din Oceania rudele îndepărtate ale struțului ; 10) Cele ale cocostîrcului au devenit termen de comparație... — Numele popular dat pestilor fusar și pietrar ; 11) Agățare (reg.) — Vînt de baltă ; 12) A se ivi — Torcătoare fără fir (masc.)

MARCEL RANTZER,
București

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

OSTĂȘEASCĂ

ORIZONTAL : Apărare — Apel — Marină — Etapă — Ir — Camarad — S — Rană — Pr — Cule — ASA — Lamă — Rar — Lupte — Arcaș — Țăran — Sur — T — Redutabil — Ma — A — Ip — Ve — Cuib — Du — Alarmantă — Arc — Aliat — Ir — Raniță — Riscă.

POȘTA REBUS

Am reținut următoarele careuri : Drum bun ! (semnat de Stelian Ceampuru-Alexandria) Aer (Gheorghe Văduva- Cîmpulung-Argeș) Un careu de masă (Nuți Radu), Savanți și inventatori, Poduri (Iulian Ionescu-Constanța), Flori de primăvară, Sportivă, Păsări, Flori (Marian Mitroi-D. T. Severin)

MARIAN MINCULESCU

Nr. 8 (1844) din 27 februarie 1993

Caleidoscop

magazin

Cel mai mic ceas din lume

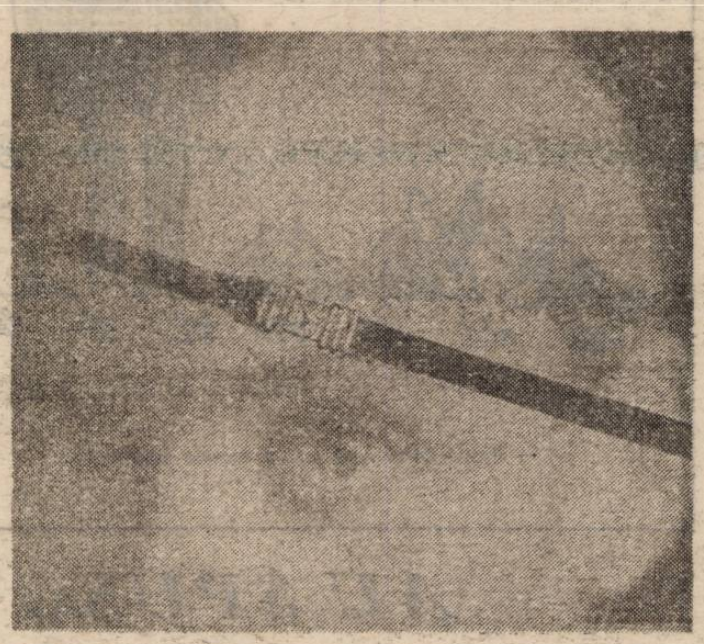

Fotografia vă prezintă cel mai mic ceas din lume dar şi cel mai scump. Preţul său este evaluat la suma de 100 de mii de mărci germane. Obiectul nu cîntăreşte mai mult de 40 de grame şi a fost construit doar în cîteva exemplare de un eminent ceasornicar cu ocazia împlinirii a 150 de ani de la înfiinţarea unei fabrici de ceasuri specializată în producerea de modele destinate în marea lor majoritate unor colecţii. Este inutil să subliniem mărimea şi delicateţea pieselor care au fost folosite la cel mai mic ceas.

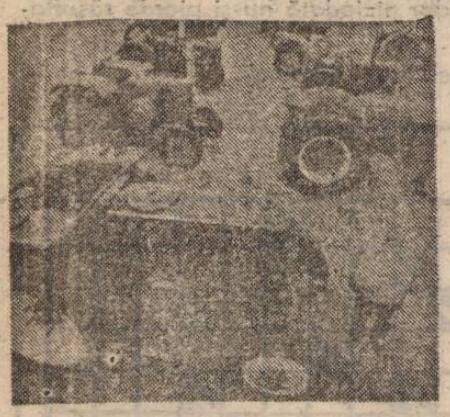

COLECŢIE INSOLITĂ

Colecţiile pot fi dintre cele mai diverse, de la timbrele poştale pînă la ... tractoare ! Campionul acestei din urmă colecţii cu totul insolite este incontestabil Robert Bance, în vîrstă de 59 de ani, şofer francez care locuieşte la Muids (în departamentul Eure) localitate unde el adăposteşte şaizeci de modele ale acestor maşini agricole. Cel mai vechi tractor al său datează din anul 1920, iar cel mai recent din anul 1960. Ţelul pe care şi l-a propus acest colecţionar original este de a deschide un muzeu al tractorului agricol.

TELEGRAME

● **În urmă cu 31 de ani, arheologul Kemal El Malak a găsit într-un coridor subteran în formă de paralelipiped din piramida lui Keops, una dintre cele mai vechi bărci din lume, foarte bine conservată.**

● **Creierul unui om poate înmagazina la nivelul actual de dezvoltare circa 86 000 000 de biţi (unitate informaţională) zilnic.**

● **Experţi ai Organizaţiei Mondiale a Sănătăţii (OMS) au ajuns la concluzia, în urma studiilor efectuate, că omul poate reţine în timpul vieţii circa 100 trilioane de unităţi informaţionale. Din această fantastică cantitate de informaţii se prelucrează numai 1 la sută.**

● **În Europa Occidentală creşte numărul deceselor datorate consumului de droguri ; în ultimii patru ani, cantitatea de cocaină confiscată a fost tot mai mare. În ţările din Europa de est, locuri de tranzit pentru droguri (ruta „Balcanilor" şi Rusia), vameşii au confiscat mai mult de 10 tone de stupefiante în ultimii doi ani.**

● **Cînd antimateria se anihilează la impactul cu materia obişnuită, se eliberează o energie enormă, echivalentă pentru fiecare miligram cu cea produsă de 44 tone trinitrotoluen (trotil).**

● **Meduza din Australia, cea mai periculoasă dintre toate animalele catalogate, poate omorî un om în 36 de secunde cu veninul ei. Veninul cu acţiunea cea mai lentă este cel al peştelui-piatră, care foarte rar produce moartea instantanee, dar poate deveni mortal multe luni mai tîrziu.**

CASTRAREA CHIMICĂ PENTRU DELINCVENŢII SEXUALI

Comitetul farmaceutic suedez se pregăteşte să testeze în mod ştiinţific unele substanţe capabile să permită castrarea chimică a persoanelor care au comis crime sexuale, anunţă cotidianul suedez „Oestgoeta Correspondenten".

„Produsele trebuie să fie testate pentru a ne convinge dacă ele pot împiedica recidivele", a declarat dl. Arne Victor, membru al Comitetului farmaceutic suedez, în cadrul unei conferinţe organizate de Administraţia corecţională naţională suedeză, care avea drept temă tratamentul autorilor unor crime sexuale.

Produsele propuse pentru a fi utilizate în scopul castrării chimice produc impotenţa bărbaţilor pe perioada administrării, dar ele pot avea efecte secundare nepăcute cum ar fi transpiraţii abundente, dezvoltarea pieptului şi dureri de cap. Ele pot avea, de asemenea, consecinţe dăunătoare pe termen lung asupra sistemului cardiovascular, mărind riscul de atac cardiac şi de ateroscleroză, a precizat dl. Arne Victor. (AM)

Mickey Rooney, fericit ca un copil

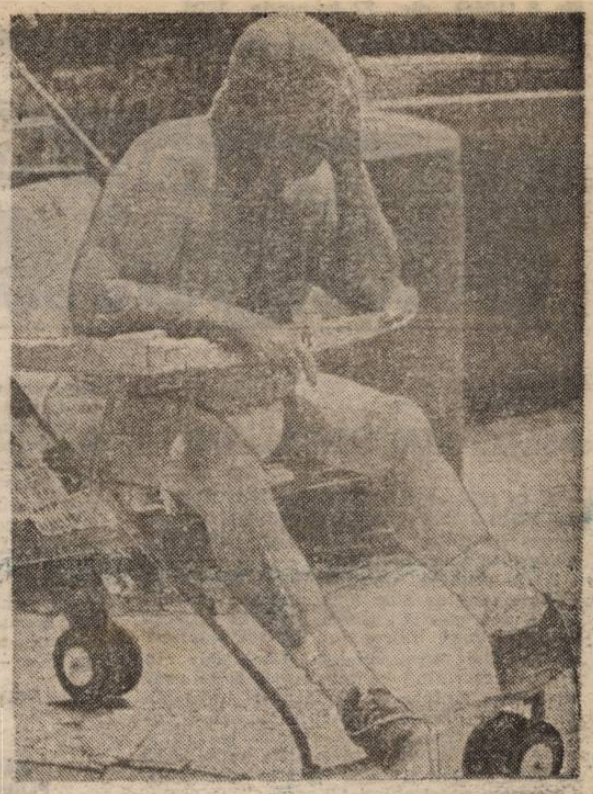

La 71 de ani, actorul american Mickey Rooney şi-a păstrat sufletul său de copil. Ultimul său film este „Milky Way", o comedie în care joacă rolul unui copil. „În acest film, spune actorul, eu sînt un om bătrîn care-şi dă seama din cînd în cînd că a fost lipsit de copilărie. Atunci el face totul pentru a deveni un copil mic, un sugar". Este rolul despre care se poate spune că Mickey îl cunoaşte la perfecţie, avînd în vedere că primul său rol l-a avut la vîrsta de un an cînd părinţii săi l-au adus într-un film, „Baby New Year". În viaţa de toate zilele, la vîrsta lui de acum, Mickey Rooney mărturiseşte că este „fericit ca un copil".

Soluţie originală

În pofida eforturilor întreprinse problema traficului din marile aglomerări urbane, nu a fost soluţionată. Locuitorii oraşului Copenhaga, au fost surprinşi de soluţia adoptată de Johanna Somy, membră a clubului „Danish Cycling Artist — The Samaya" (din care fac parte artişti de circ), care pentru deplasările în oraş foloseşte un monociclu. O soluţie, să-i spunem bună, dar limitată pentru imensa majoritate a cetăţenilor. Relatînd ştirea respectivă însoţită de fotografia pe care o prezentăm şi noi, presa semnala faptul că acest mijloc de locomoţie are totuşi un mare cusur: unui asemenea vehicul nu-i poţi asigura nici un mijloc anti-furt. În rest, sînt mai dificile coborîtul sau frînarea bruscă...

Citiţi în numărul viitor:

PERSPECTIVE SUMBRE PENTRU MAREA NEAGRĂ

Un cîntăreţ precoce...

Desigur că aţi recunoscut în fotografie pe vedeta clipului prezentat şi de televiziunea noastră şi intitulat „Dur, dur d'être un bébé" (E greu să fii copil). Micuţul Jordy şi-a manifestat talentul din fragedă copilărie, cînd la numai 18 luni încerca să cînte la pian şi la chitară. Un an mai tîrziu, mama sa Patricia (fostă coristă) şi tatăl său Claude (producător de spectacole) îl găseau în fiecare dimineaţă bătînd ritmurile unei melodii improvizate cu bucăţi de pîine prăjită în cămile de lapte, pregătite pentru micul dejun. De cînd a apucat să vorbească, micuţul Jordy a înşfăcat microfonul şi a fredonat toate melodiile care i-au trecut prin cap. Astăzi, Jordy a ajuns deja o mică vedetă cunoscută în toată lumea, el ocupînd al doilea loc în „TOP"-ul francez.

Biblioteca judeţeană MUREŞ TÎRGU-MUREŞ

magazin

SERIE NOUĂ – 95

ANUL XXXVI • Nr. 9 (1845) SÎMBĂTĂ 6 MARTIE 1993 16 PAGINI 40 lei

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

În 1994, excursii în spațiul cosmic

O societate americană specializată în călătorii exotice a venit cu o ofertă extrem de tentantă — călătorii în Cosmos, la bordul unor vehicule balistice. Bineînțeles că oferta se adresează oamenilor bogați, care ar fi dispuși, în cursul anului 1994, cînd se intenționează începerea călătoriilor spațiale de plăcere, să achite o notă de plată destul de piperată — circa 100 000 dolari. Poate că se vor înscrie pe lista de programare a zborurilor spațiale și bogătașii români, cei care au făcut saci de bani după 22 decembrie 1989. De ce să nu se simtă și ei, într-adevăr, în al nouălea cer ? Este un lux pe care și-l vor putea permite. Durata sejurului în spațiul extraterestru ar fi între 6—8 zile.

La bordul vehiculelor balistice Phoenix, care urmează să fie puse la punct în timp util, vor putea călători 20 de pasageri. Vehiculul spațial va consuma combustibil lichid. Decolarea și aterizarea se vor fi verticale. Înscrierea vehiculelor Phoenix pe o orbită foarte înclinată va oferi pasagerilor o imagine optimă a Terrei.

Afacerea călătoriilor spațiale se anunță extrem de promițătoare. Ce le putem ura pămîntenilor ce se vor încumeta să urce în vehiculele balistice ? Zbor „printre stele" fără probleme și aterizare bună!

— Mai aveți „Șomajul, un fenomen care preocupă mapamondul" ?

UN MARTIE ÎNZĂPEZIT ÎN BUCUREȘTI...

Parapsihologia la marginea necunoscutului

HAZARD ȘI TELEPATIE

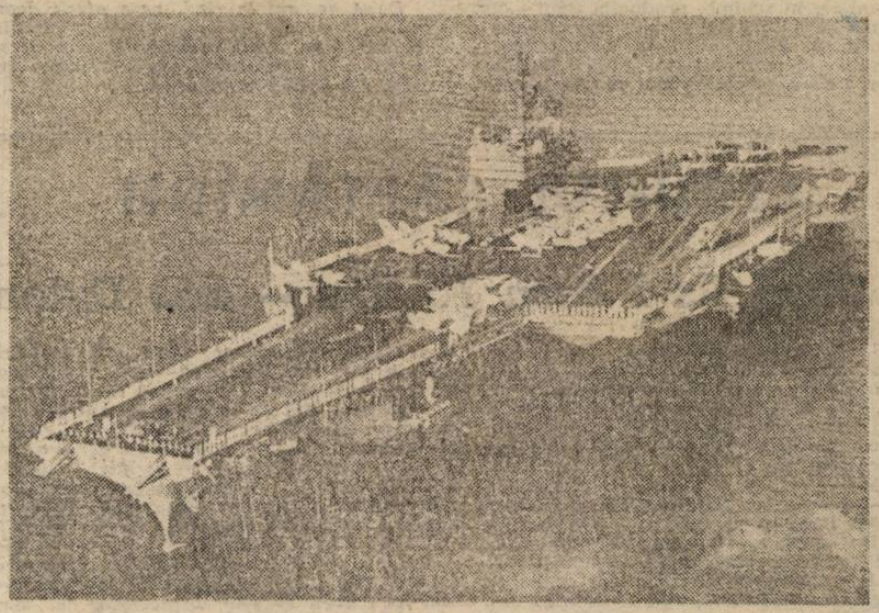

O „VIZITĂ" PE PORTAVIONUL „KITTY HAWK"

program tv

- Perspective sumbre pentru Marea Neagră
- Cartea recordurilor naționale
- Harta mîinii
- Guinness Book

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

music box

glob magazin

MEDICINA LA ZI

Arborele yew și cancerul

Biblioteca Județeană MUREȘ TIRGU-MUREȘ

music box

Rubrică realizată de MARIAN MINCULESCU

UN ZEU AL CHITAREI

Se vorbește din nou, despre **Keith Richards** — unul dintre „teribilii băieți ai rock-ului", de această dată nefiind vorba de vreo nouă apariție care să-i fi scandalizat pe puritani... „Băiatul" este acum un bărbat matur (a împlinit, pe 18 decembrie, 49 ani), rămas credincios instrumentului care-l însoțește de 35 de ani, chitara... Evident, ea nu mai este, de mult, cea primită de Keith (la împlinirea vîrstei de 15 ani) în dar de la bunicul său și chiar dacă, de-a lungul anilor, a schimbat mai multe mărci (acum folosește o Telecaster și o Gibson) atașamentul față de instrumentul cu care s-a identificat este neschimbat. „Chitara — declara Keith — este alter ego-ul meu" și pentru a ne convinge este suficient să ascultăm două dintre piesele clasice lansate de **Rolling Stones**: **Brown Sugar** (1971) și **Honky Tonk Woman** (1973). Pariez că, după aceea, veți dori și altele... Keith și Mick Jagger sînt „motoarele" Stonesilor, ei vin cu idei, scriu piesele și tot ei apar pe prima pagină a revistelor! Au trecut 30 de ani de la debutul grupului (12 iulie 1962) și membrii săi au infirmat, de mult, părerea celor care credeau că succesul lor se datorează exclusiv aspectului scandalos al grupului! Pe 20 octombrie '92 a fost lansat al doilea solo LP semnat Keith Richards, intitulat **Main Offender**, care a apărut la exact patru ani după primul său album (**Talk Is Cheep**, oct. '88). Keith înregistrînd și de această dată cu grupul de studio **The X-Pensive Winos**: „încă de acum patru ani am simțit că acest grup este ceva nou și proaspăt pentru mine, mi-a amintit de anii de început cu Stones, colaborarea cu The X-Pensive m-a întinerit..." Iată, pentru cei interesați, componența acestui grup: Waddy Watchtel (Chitară), Ivon Neville (clape), Steve Jordan (tobe), Charlie Drayton (bass). Revenind la **Main Offender**, să vă spun că nici una din piesele sale nu amintește de rock-ul energic, brutal chiar, din tinerețea lui Keith, oferindu-ni-se, în schimb, producția unui artist ajuns la maturitate, a unui bărbat care a reușit să se elibereze de complexele tinereții... Remarcabilă piesa **Hate It When You Leave**, (o confesiune făcută ascultorului) „supărată" bucata **999** (un cîntec despre prețul vieții, în care aflăm, dacă mai era nevoie, că totul se plătește...), restul compozițiilor derulîndu-se într-un tempo mediu, fără ruperi de ritm. Ce ar mai fi de spus despre Maestrul R? Poate doar că **Ruby Tuesday**, **Wild Horses** și **Angie** îi aparțin! Keith Richards, un om al paradoxurilor, un muzician de excepție care-și merită, pe deplin, titlul de „Zeu al chitarei"...

După ce, ani la rînd, ne-a oferit doar piese „leșinate" iat-o pe Venessa Paradis *abordînd cu curaj repertoriul pop-disco, sperînd să depășească ștacheta pusă cu JOE LE TAXI. Vom vedea...*

TOPURILE NOASTRE

SINGLES

10. All You Need Is Love — Tom Jones
9. Saving Forever For You — Shanice
8. Phorever — The Shamen
7. The Love I Lost — Sybil
6. More And More — Cpt. Hollywood
5. Dur Dur Etre Bebe — Jordy
4. I Will Always Love You — W. Houston
3. No Limit — Unilimited
2. Ordinary World — Duran Duran
1. If I Ever Fall In Love — SHAI

ALBUMS

10. Live — The Longs — Genesis
9. Duophonic — Charles & Eddie
8. Boss Drum — The Shamen
7. Cher's Greatest Hits
6. The Bodyguard — Soundtrack
5. 18 Greatest Hits — Sandra
4. Love Symbol — Prince
3. Pop! — Erasure
2. Timeless — Michael Bolton
1. Greatest Hits — The Police

LA MULȚI ANI!, pentru: **Cynthia Wilson** (28.2.1959), **Brian Jones** (28.2.1940), **Rob Affuso** (1.3.1963, Skid Row), **Thomas Anders** (1.3.1963), **Harry Belafonte** (1.3.1927), **Nick Kershaw** (1.3.1958), **Jon Bon Jovi** (2.3.1962), **George Benson** (2.3.1943), **Lou Reed** (2.3.1944), **Anita Hegerland** (3.3.1951), **Chris Rea** (4.3.1951), **Umberto Tozzi** (4.3.1952), **Shakin' Stevens** (4.3.1948), **Jason Newsted** (4.3.1963, Metallica), **Eddy Grant** (5.3.1948), **Andy Gibb** (5.3.1958), **Betty Boo** (6.3.1970), **David Gilmour** (6.3.1946).

Doresc să corespondeze: **Maria Țircu**, Aleea Plopilor nr. 5, bl. L2, sc. B, ap. 25, Turda, 3350 Cluj (cu iubitorii muzicii), **Nicoleta**, B-dul Timișoara nr. 75, bl. M46, sc. A, ap. 66, sector 6, București (cu fanii lui Eros Ramazzotti. Are 16 ani), **Corina Căprariu**, str. Traian bl. M1, sc. 2, ap. 24, Calafat, 1275, Dolj (cu fani Michael Jackson. Are 14 ani), **Nicolae Milea**, str. Farului nr. 1, Tuzla, 8715, Constanța (cu „fane" DM. Are 17 ani), **George**, B-dul Dimitrie Cantemir nr. 9, bl. 7, sc. B, ap. 85, sector 4, București (cu fani George Michael și Richard Marx. Are 18 ani), **Ramona Udrescu**, str. Dragoș Vodă nr. 7, Tecuci, 6300, Galați (cu fani Michael Jackson. Are 14 ani), **Mihaela Marin**, str. Pades, nr. 8, bl. 5, sc. A, ap. 15, sector 4, București (cu fani NKOTB, Michael Jackson și Roxette. Are 16 ani), „**Blue Elf**", str. Zamfirescu nr. 1, Sibiu, 2400 (cu fani Whitney Houston, The Cure, Clayderman și Jean Michel Jarre. Are 18 ani), **Daniela Bălălău**, Drășenei, Teleorman (pe diverse teme. Are 15 ani), **Cristina Cărămidă**, str. Jean Steriadi nr. 46, bl. M13, sc. 2, ap. 18, sector 3, București (cu fani DM și Elvis Presley. Are 15 ani, blondă cu ochi verzi, 1,78 înălțime...), **Sorin Pădurariu**, sat Rotopănești, com. Horodniceni, 5785, Suceava (oferă texte din repertoriul lui Michael Jackson. Cere, în schimb, texte ale Sandrei), **Daniela Toma**, str. Panselelor nr. 1, bl. P1, ap. 7, Sinnicolau Mare, 1976, Timiș (cu fani Blue System. Are 16 ani), **Alina Radu**, Drăcșănei, Teleorman (pe diverse teme. Are 14 ani),

ALBUMUL SĂPTĂMÎNII

Good As I Been To You — Bob Dylan

S-au dus vremurile cînd Robert Allan Zimmerman scotea, anual, cîte două-trei albume, cînd apărea de 20 de ori live, lunar, în concerte, perioadă în care compunea o piesă pe săptămînă... Anii au trecut, discurile s-au adunat iar Bob s-a retras într-un „turn de fildeș", de unde, din cînd în cînd, lansează cîte un mesaj (a se citi „un nou LP!") către „supușii" săi credincioși... Unii îl consideră geniu, alții „fosilă" iar eu l-aș compara cu un boxeur bătrîn care, obosit, continuă să lupte cu garda jos demonstrînd că mai are resurse! „Zeii" i-au rezervat soarta (de invidiat, de neinvidiat?) ca melodiile sale să devină mari hituri în interpretarea altora: **A Hard Rain's Gonna Fall — Joan Baez, Farewell Angelina (idem), Mr. Tambourine Man — The Birds, It Ain't Me Baby — Turtles, If You Gotta Go, Go Now — Manfred Man, All I Really Want To Do — Cher, All Along The Watchtower — Jimi Hendrix, Handle With Care — Dire Straits** sau **Knockin'On Heaven's Door** preluată de **Eric Clapton, Randy Crawford, Guns N'Roses**. După rateul cu albumul **Under The Red Sky** (producție '90) mă pregătisem să-i scriu, înainte de a asculta **Good As I Been To You**, un necrolog dar, surpriză!, am constatat că „bătrînul" s-a întors spre anii săi de glorie, sound-ul prezentului album amintindu-mi de **Infidels** (1983), **Highway 61 Revisited** și de mai vechiul **The Freewheelin'Bob Dylan**. Mi-au plăcut, mult, compozițiile **Canadee-i-o** și **Little Maggie** iar dacă îmi veți cere să vă răspund, direct, prin da sau nu, dacă-mi-a plăcut întregul album vă voi spune, citindu-l pe acest „rolling stone": **„the answer, my friends, is blowin'in the wind"**...

P.S. Trălască chitara acustică și muzicuța!

MTV — Top 20 european

Săptămîna trecută, topul european arăta astfel:

20. Nouă intrare. **Lenny Kravitz** intră în top cu melodia **„Are you gonna go my way"**.

19 (13). După ce urcase un loc, **Peter Gabriel** cu **Steam** cade 6 poziții

18 (10). Își continuă căderea, cu șanse de a ieși din top și **Madonna — Deeper and deeper**.

17 (NI). Intră direct pe locul 17, **Sting** cu melodia **If I ever lose my faith in you** de pe ultimul lui album. Foarte frumos și clipul video.

16 (18). După ce a căzut 6 locuri, urcă două **En Rage** cu **Run to you**.

15 (12). Se îndreaptă spre ieșire și **Michael Jackson cu Heal the world**.

14 (15). Urcă timid un loc, după ce căzuse 11 poziții, **Leila K — Open Sesame**.

13 (NI). Intră în trombă, o altă melodie din filmul Bodyguard, **I'm every woman**, adică **Whitney Houston**.

12 (7). O cădere spectaculoasă pentru duetul **Charles and Eddie** cu a lor **Would I lie to you**.

11 (14). Direct pe locul 11 saltă simpaticul **Jon Bon Jovi** cu **Bed of Rosses**.

10 (17). Șapte locuri în sus pentru **Ace of Base** cu **All that she wants**.

9 (9). Staționează **Inner Circle** cu **Rock with you**.

8 (11). Încă trei locuri în sus, **Duran Duran** cu **Ordinary World** de pe albumul „Wedding Album".

7 (8). Sule spre vîrf excelenta melodie a „bătrînului" **Mick Jagger, Sweet Thing**, cîntată inimitabil de boss-ul grupului Rolling Stones hotărît să la taurul de coarne de unul singur, cu albumul „Wandering spirit".

6 (2). Surprinzător, după ce a fost o săptămînă nr. 1, ex-Beatles-ul **Paul McCartney** cade 4 locuri cu melodia lui „pozitivă", **Hone of Deliverance**.

5 (3). Și **Snap** cu **Exterminate** iese de pe podium.

4 (5). Tot spre vîrf, spre vîrf tinde și **Usura** cu **Open your mind**, cu un clip la fel de plictisitor ca și „melodia"

Pe podium, situația se prezintă astfel:

Bronz: Fost pe locul 4, acum pe locul 3, hit-ul **Easy** al formației **Faith no More** de pe albumul „Angel Dust".

Argint: A fost locul 1, a căzut pe 2, a trecut săptămîna trecută iarăși pe unu pentru a cădea acum din nou pe 2, **Whitney Houston** cu, totuși, frumoasa melodie **I will always love you**.

Aur: Inexplicabil pentru mine, dar asta n-are nici o importanță, de pe locul 6, direct nr. 1. **2Unlimited** cu **No limit**, de pe albumul „No Limits".

Nu plînge pentru mine, Argentina

Despre excentrica **Sinéad O'Connor**, interpreta hitului **Nothing Compares 2U** se spune că este o romantică în stilul „cool" și nu avem motive să-l contrazicem pe

specialiști. Mai nou ea a trecut la un nou stil de a cînta, cu acompaniament orchestral simfonic, fapt ce a surprins pe mulți lume. Cert este că totul sună foarte bine, în această interpretare, chiar și o melodie celebră ca **„Don't cry for me, Argentina"** capătă străluciri deosebite.

GEORGE CUȘNARENCU

Revista Magazin este editată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. J 40/2623/1991 din 8 mai 1991

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR: Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Mihaela DOROBANȚU (directori)

REDACȚIA: Piața Presei Libere nr. 1, telefon: 617 60 10, 617 60 20. TIPARUL: Imprimeria „CORESI" — București.

CITITORII DIN STRĂINĂTATE se pot abona prin RODIPET S.A. — PO BOX 33—57. Fax 0040-1-312 94 32 sau 312 94 33. Telex 11995, Piața Presei Libere nr. 1, Sector 1, București, România

SERVICIUL PUBLICITATE: 618 24 27.

SERVICIUL DE DIFUZARE: 618 45 57

Redactor șef: DUMITRU FILIP

Secretar general de redacție: GEORGE CUȘNARENCU

magazin

REDACȚIA: Dorel Dorian (șef secție), Ion Tugui, Ecaterina Bătrîneanu Aurora Popescu, Paul Ioan (șef secție) (1630); Mihaela Dorobanțu, Șerban Filip, Teodora Bujor Panaitescu (1612); Adrian Hoajă, Elena Ilie, Constantin Pavel (1633).

SECRETARIAT DE REDACȚIE: Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659); Dorin Măran

CORECTURĂ: Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea (1282).

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

CÎND VOM AVEA O EUROPĂ UNITĂ?

In fotografia furnizată de Inter-Nationes se află cancelarul german dr. Helmut Kohl, în timpul unei vizite întreprinse la Schwerin, unde a pledat cu convingere pentru uniunea europeană.

Anul 1993 este un an hotărîtor pentru edificarea unei Europe unite : la 1 ianuarie 1993 urma să fie realizată piața unică a țărilor membre ale CEE, iar în cursul primului semestru al anului este prevăzută intrarea în vigoare a Tratatului asupra „Spațiului Economic European" care va lega cele șapte state membre ale AELS de „cei 12" din CEE. Oferta de mărfuri va deveni mai variată și mai bogată. În interiorul acestui spațiu economic vor fi suprimate toate controalele legate de schimburile de mărfuri și a traficului de persoane. Cetățenii statelor membre ale CEE vor putea achiziționa aproape fără nici o restricție orice fel de bunuri de consum și să le treacă peste graniță fără control. Astfel, schimburile comerciale vor fi substanțial stimulate. Liberalizarea traficului de capital va conduce la scăderea costului diverselor finanțări de proiecte. Vor putea fi economisite peste 360 de miliarde de mărci din 1993 ca urmare a suprimării costurilor administrative și a uniformizării normelor și prescripțiilor în economie. În același timp, libertatea circulației în interiorul Europei va trebui îmbunătățită, locuirea în țările partenere trebuind să fie și ea facilitată.

În prezent, orice cetățean european poate lucra în orice țară membră a CEE, fără să fie în posesia unei autorizații speciale. Numai persoanele care lucrează pe cont propriu sînt obligate să probeze aceleași calificări și diplome universitare în țara în care își desfășoară activitatea, echivalente cu cele ale cetățenilor acesteia. Pentru o mare exportatoare, cum este Germania (60 la sută din producția sa anuală este destinată exportului) această evoluție are o mare importanță, întrucît 60 la sută din exporturile sale se îndreaptă spre statele membre ale CEE.

Tratatul asupra „Spațiului Economic European" obligă țările membre ale AELS să-și asume patru libertăți — traficul de mărfuri, capitaluri,. prestații de servicii și persoane — (aflate în vigoare în statele membre ale CEE) și să furnizeze o contribuție financiară respectabilă pentru garantarea politicii de coeziune a Pieței comune. 40 de milioane de noi europeni vor profita de pe urma pieței unice. Spațiul Economic European va îngloba 385 milioane de oameni. Tratatul asupra spațiului unic are un caracter tranzitoriu, mai multe state membre ale AELS, dar mai ales Suedia, Finlanda și Austria manifestîndu-și intenția de a intra în CEE, eveniment care se va produce, după toate probabilitățile, în 1995.

Tratatul de la Maastricht asupra uniunii europene are o importanță capitală pentru ameliorarea condițiilor economice și monetare, politice, instituționale în cadrul CEE. Ratificarea sa întîmpină, însă, numeroase dificultăți în cîteva țări de pe „bătrînul continent". Piesa sa centrală o constituie uniunea economică și monetară, care va cunoaște mai multe etape. Ea presupune realizarea mai multor principii de bază : deschiderea piețelor, stabilitatea valorii monetare, securitatea socială și disciplină bugetară. La 1 ianuarie 1994 va trebui fondată Banca centrală europeană independentă. Începînd din 1997 sau 1999, acele state care pot îndeplini criteriile severe de participare — stabilitatea prețurilor, nivelul dobînzilor, a bugetelor și monedelor naționale — vor avea acces la faza finală, prilej cu care Banca centrală europeană își va putea demara activitatea. Aceste obiective de perspectivă odată realizate, țările europene vor deveni cea mai mare și mai atrăgătoare piață din lume. Economia lor va deveni mai puțin dependentă de fluctuațiile cursului dolarului, stabilizînd astfel sistemul financiar internațional. Noua Europă va deveni atunci un partener puternic și performant pentru ansamblul comunității internaționale.

SERBAN FILIP

Propuneri ale industriei reciclării deșeurilor

Ambalajele de iaurt, sacii, cutiile de cremă și alte deșeuri din plastic pot fi reciclate pentru obținerea de ulei brut. Acest lucru a fost demonstrat de experți în timpul unei experiențe pe scară mare desfășurată într-o instalație la Bottrop, a anunțat recent Uniunea Federală a Patronilor din domeniul chimiei din Germania. În interiorul instalației au putut fi aduse la stadiul de ulei brut 60 de tone de material sintetic uzat. Deșeurile provin de la „Duales System Deutschland", care trebuie să asigure colectarea regulată a ambalajelor uzate, al cărei simbol este „Punctul Verde".

Din punct de vedere al compoziției și impurității lor, aceste deșeuri corespund tuturor tipurilor de materiale sintetice utilizate în cadrul ambalajelor, care sînt recoltate în prezent și vor putea fi recoltate în perspectivă. Instalația din Bottrop funcționează pe baza principiului denumit hidrogenarea materialelor sintetice, în cursul căruia atomii de hidrogen sînt inclusi în moleculele de material sintetic. Au rezultat uleiuri brute din care se poate fabrica din nou material plastic. Începînd din vara acestui an, după datele furnizate de Uniunea Chimiei, 40 000 de tone de deșeuri anuale sintetice vor fi exploatate pe baza acestui procedeu. Aceasta reprezintă circa doi la sută din cantitatea totală de deșeuri din plastic.

Un revers nedorit al industrializării

Tot mai mulți copii suferă de pe urma alergiilor, dificultăților respiratorii, exantemelor și bronșitelor, prestigioasa revistă „Der Spiegel" relevînd faptul că, în Germania, sînt mult mai frecvente simptomele legate în mod direct de poluarea mediului. Anchetele efectuate în țările occidentale industrializate au semnalat o creștere semnificativă a alergiilor în ultimii 20 de ani. În ceea ce privește Europa estică, cel mai des întîlnite sînt tulburările respiratorii la copii.

Anchetele întreprinse la München și Hamburg au arătat că pînă la 20 la sută din copiii care merg pentru prima oară la școală suferă de iritații cronice ale pielii (neurodermită). O serie de teste efectuate la München asupra unui eșantion de 6 500 de copii aflați în cel de-al patrulea an de școală au demonstrat faptul că un copil din zece este astmatic, iar 11 la sută din copiii în vîrstă de 10 ani suferă deja de o afecțiune la plămîni. Numeroasele studii întreprinse de grupe de specialiști asupra a zeci de mii de copii la Halle, Leipzig și Magdeburg au relevat frecvența deosebită a infecțiilor căilor respiratorii. Astfel, circa o treime din copiii examinați suferă de bronșită și alte afecțiuni acute ale aparatului respirator, numărul lor fiind de două ori mai ridicat decît cel înregistrat în rîndul colegilor lor din vest.

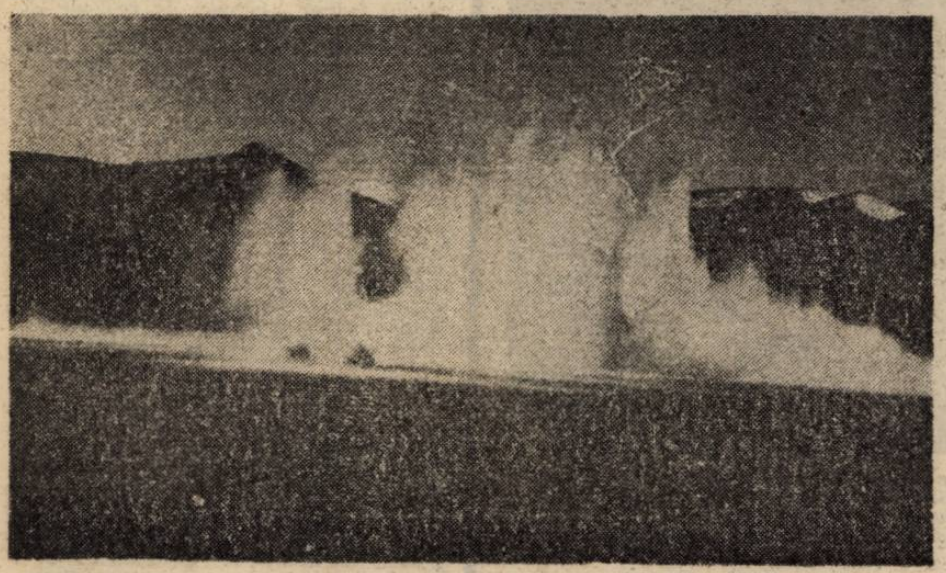

PERSPECTIVE SUMBRE PENTRU MAREA NEAGRĂ (I)

Întreaga hidrosferă este amenințată de poluările diverse cauzate de civilizația industrială. Din fericire, apa oceanului joacă rolul unui dizolvant universal care ia multe din nesăbuințele omului : naufragii de tancuri petroliere încărcate, războaie, imersiune de deșeuri radioactive etc. Dizolvate în milioanele de kilometri cubi de apă, substanțele nocive nu atîng pragul de concentrație de la care întreaga faună acvatică este pusă în pericol. În urma activităților nefaste ale omului pier, desigur, mulți din locuitorii oceanului mondial, dar pierderile sînt limitate la zona accidentului și, după diluarea substanței poluante, ele încetează.

Situația este diferită pentru mările interioare, care comunică doar prin strîmtori înguste cu imensa masă a oceanului planetar. În cazul acestora volumul care absoarbe noxele este mult mai mic, iar concentrația periculoasă poate fi atinsă mult mai repede. Într-o situație de acest fel se află Marea Mediterană (care are totuși două ieșiri spre oceanul planetar) și Marea Neagră, care poate fi considerată un apendice al Mării Mediterane, cu care comunică doar prin strîmtoarea Bosfor.

Din discuțiile purtate de specialiști la un colocviu care a avut loc în octombrie 1992, la Triest (în cadrul Comisiei internaționale pentru explorarea științifică a Mediteranei), rezultă că situația Mării Negre este extrem de critică și există, pe lîngă premisele degradării treptate a ecosistemului său, și pericolul unor catastrofe majore de un tip nemaiîntîlnit pînă acum (sau întîlnit extrem de rar). Este vorba de un nor de gaze otrăvitoare (hidrogen sulfurat și metan) care ar putea fi expulzat brusc, în anumite condiții, din apele adînci ale mării și ar invada zonele de coastă producînd moartea tuturor ființelor aflate în calea sa.

MAREA NEAGRĂ, UNA DIN CELE MAI POLUATE MĂRI DE PE GLOB

În ceea ce privește poluarea extrem de gravă a Mării Negre, situația nu se datorează doar insuficientei preocupări a țărilor riverane (fosta URSS, România, Bulgaria, Turcia) pentru protejarea mediului natural. Un factor agravant este situația geografică a Mării Negre, de mare interioară, în care se varsă produsele reziduale ale activității a peste 160 000 000 oameni. Astfel, așa cum se menționează în revista „Science et Vie", fiecare km cub din stratul superficial (pînă la 100—200 m adîncime) de apă oxigenată, în care trăiesc pești și celelalte animale marine, este poluat de 3 000 de oameni în Marea Neagră, față de 93 în Marea Mediterană. Numai Dunărea aduce anual în Marea Neagră circa 340 000 tone de nitrați și nitriți, 60 000 tone de fosfați, 6 000 tone de zinc, 4 500 tone de plumb, 1 000 tone de crom, 900 tone de cupru etc. Același fluviu deversează în fiecare an cîte 50 000 tone de petrol. Și nu trebuie uitat că aproape întreaga producție de petrol a fostei Uniuni Sovietice tranzitează prin Marea Neagră în tancuri petroliere destul de uzate și insuficient supravegheate. Din fericire, pînă acum nici unul dintre acestea nu și-a răspîndit pe suprafața apei încărcătura sa ucigătoare ca urmare a unui naufragiu.

MAI MULTE MEDUZE ȘI MAI PUȚINE ICRE NEGRE

Poluarea intensă a antrenat o degradare accelerată a formelor de viață specifice acestei mări. Excesul de săruri minerale a favorizat proliferarea unor specii de fitoplancton care consumă aproape tot oxigenul dizolvat în apă. Datorită numărului imens al acestor microorganisme, apa mării a devenit o adevărată supă verzuie prin care razele soarelui nu pot pătrunde la o adîncime mai mare de zece metri.

Prima consecință a acestei modificări a fost dispariția marilor alge care trăiau pe fundul marin. A doua a fost înmulțirea necontrolată a unor animale lipsite de valoare economică, sau nedorite, cum sînt meduzele, care constituie o adevărată calamitate pentru înotători.

În general, diversitatea biologică a speciilor utile a scăzut. Astfel, dacă în 1960 au fost recenzate în Marea Neagră circa 60 de specii de pești și scoici, în 1980 nu mai rămăseseră decît 20. Se constată împuținarea sau chiar evasidispariția a vreo 20 de specii de pești mari, cu valoare comercială, printre care și celebrul nisetru ale cărui icre (negre) sînt atît de prețuite. O altă specie aflată în declin este aceea a delfinilor, care numără în prezent doar vreo 50 000 de exemplare, de la 2 500 000 cît erau în anii '30.

ADRIAN MÎNTULESCU

La lumină, după 450 000 de ani

Cercetările au început cu peste două decenii în urmă cînd Henry de Lumley a decis să supravegheze granița italiană, respectiv locurile în care trăiau strămoșii noștri. El a descoperit aproape 400 de așezări din perioada neolitică, printre care se numără și misterioasa peșteră Caune din Arago. Caune este localizarea ideală pentru supravegherea leilor, sau pentru prelimpinarea atacurilor turmelor de bizoni. Prin datarea cu carbon radioactiv, diversele mostre prelevate din peștera Caune au relevat o acumulare succesivă de sedimente, dintre care cea mai veche are peste 700 000 de ani, iar cea mai recentă „numai" 100 000 de ani. După terminarea cercetărilor, peștera a fost blocată, iar accesul vizitatorilor interzis.

Se poate ca omul de Neandertal să nu-și fi căutat refugiu aici, numai că, vreme de șase secole, sute de Homo Erectus (care, în evoluția speciei umane, au succedat lui homo habilis) au trăit aici. Homo Erectus este inventatorul primelor unelte.

Căutările au debutat în 1964, descoperindu-se un număr incredibil de mare de resturi umane și animale precum și unelte — circa 500 000. Pe data de 22 iulie 1971 au fost scoși la lumină doi dinți umani. Oamenii de știință de la laboratorul de paleontologie au reconstituit cu migală o față și o frunte umană, cu orbite rectangulare înguste. Acestea proveneau de la un băiat căruia, pe baza datării cu carbon radioactiv, specialiștii i-au stabilit impresionanta vîrstă de 450 000 de ani. Cel mai vechi Homo Erectus cunoscut pînă în prezent în Europa ieșise astfel la lumină, după o lungă absență.

incursiune în paranormal

EXISTĂ O LUME PARALELĂ? (II)

În episodul anterior ipotezele comunicate sub pseudonimul A. Roial Feno subliniau faptul că trebuie să existe în univers ființe care nu au nimic de-a face cu spațiul și cu materia. Poate că este impropriu să le numim **ființe**, de vreme ce prezentările noastre ce se desprind din această noțiune nu pot fi decît materiale, concrete, palpabile ca imagine și sens. Păstrăm noțiunea în înțeles convențional, însuși autorul consemnărilor fiind de părere că este vorba de altă formă de inteligență și chiar existență a vieții. Dumnealui crede că „suntem mult prea neînsemnați și lipsiți deocamdată de mijloace intelectuale și chiar tehnice pentru a percepe existența altor ființe neasemănătoare cu noi."

O idee interesantă, pe care o exprimă îndeobște acele persoane cu un anumit cimp de acces la altă lume, este aceea că numai atunci cînd unii dintre semenii noștri, dintr-un motiv sau altul, intră în atenția mesagerilor altei lumi paralele deci numai în astfel de cazuri se pot obține unele informații despre ce fac cei din lumea paralelă, despre scopurile lor despre destinul lor. Corespondentul adaugă imediat: „În tot ce știu acum despre ei, mă bazez doar pe propriile mele trăiri, experimente personale, dar foarte puțin pe ceea ce am putut să aflu din alte surse." O altă idee, pe care mi-o insuflesc fără a-i acorda extinderea necesară și nuanțele ce se impun este aceea că „Omenirea și-a creat religiile în urma îndelungatei experiențe pe care a dobîndit-o de-a lungul vremurilor în atingerea ei cu lumea paralelă." O intuiție care ar putea atinge un adevăr pare să fie aceea că accesul deplin al omului la o lume paralelă nu poate fi sperat, nu poate fi realizat. Cel puțin așa stau lucrurile deocamdată. De ce? Pentru că mai întîi nu ne putem da seama ce înseamnă o lume paralelă în care viața inteligentă se exprimă cu totul diferit de felul nostru de-a fi dependenți de corpul fizic, de materie. Presupunem printre altele că acea lume nedependentă de materie înseamnă probabil un tip de energie superior organizată, nemuritoare evident. Întrebarea tulburătoare este în ce măsură și cum acea lumea influențează din eternitatea ei lumea viului dependent de materie? Calea religioasă ne dă răspunsuri satisfăcătoare, iar calea științei spirituale ne oferă ipoteze și din nou doar experimente ale unor subiecți izolați și inițiați.

O observație interesantă a corespondentului pe care continui să-l citez în acest al doilea episod, este următoarea: „Nu am fost niciodată un religios. Ba mai mult, îmi plăcea să contrazic orice implicare a „supranaturalului" în existența oamenilor. Dar faptul că mi s-a făcut favoarea de a cunoaște tainele lumii paralele cred că se datorează unui plan, a unui scenariu prealabil, existente în intenția lumii paralele cu intenția de-a aborda ea însăși lumea materială". Motivația ar fi următoarea: așa cum toate însușirile, caracterele ereditare se transmit prin amplasarea lor în genele cromozomiale, chiar și **dorința** de paranormal, în concluzie și aceasta este indusă influențată de milenii și transmisă oamenilor. Nu trebuie decît să urmărim pe purtătorii acestor însușiri de-a lungul arborelui genealogic. O ipoteză rațională — în sens omenesc —, ce trebuie luată în seamă...

Iată o altă afirmație credibilă deoarece ea a fost făcută în urma unor serioase și îndelungi experimente: „În momentul în care am înțeles că înlăuntrul meu pătrunsese o putere din afara mea, o putere ce mă făcea apt să transmit mesaje omenești spre lumea paralelă, am acceptat imediat și posibilitatea de a primi mesaje. Mă întrebam doar cine putea fi în spatele tuturor acelor incredibile evenimente pe care le trăiam? Cine există dincolo de ignoranța noastră? Trebuia să iau o decizie. Și ea nu putea fi decît rațională. Trebuia să controlez cu înțelepciune **realitatea.** Iar realitatea aceasta se numește atît de simplu: Dumnezeu. Îmi repugnă orice formă de fanatism. Îl consider o manifestare a spiritelor rămase în faza copilăriei. Eu trebuia să mă manifest în interiorul noii mele posibilități de cunoastere a paranormalului ca un om absolut normal. Sunt inginer și știu că materia își are legile ei. Legi de neschimbat. Dar ce se întîmplă cînd atîtea legi ale materiei sunt anulate pentru cîteva momente? Desigur, spunem atunci că are loc o minune! O asemenea minune este și modul în care acum eu comunic cu Creatorul, cu lumea paralelă. În noaptea în care buzele mele au început spontan să rostească cuvinte dintr-o limbă necunoscută mie, în timp ce judecam totul cu luciditate, am înțeles că aceasta este marea mea șansă — de a vorbi cu Cel care a făcut toate lucrurile văzute și nevăzute. Primisem înlăuntrul meu acea putere prin care aveam să intru în contact cu mesagerii Divinității."

Reținînd aceste confesiuni pe care le putem valida tocmai prin faptul că aparțin atît experimentului, cît și revelației, se naște întrebarea dacă nu cumva sursa supremă care ne tolerează un minim de acces la lumea paralelă este cea pe care o căutăm — adică Divinitatea. De aceea cred că ar fi mai propriu să acceptăm ideea de **mesageri** ai Divinității, altfel spus o nuanță între trăirile autentice și Dumnezeu.

ION TUGUI

(Va urma)

Parapsihologia la marginea necunoscutului

Hazard și telepatie în testul cărților de joc

Studiul fenomenelor care țin de domeniul parapsihologiei s-a dovedit de la bun început deosebit de dificil. În primul rînd pentru că în majoritatea cazurilor era vorba de așa-numitele manifestări spontane — persoane obișnuite aflate în situații neobișnuite. Era greu să pretinzi că situațiile de acest fel aveau un caracter științific! Apoi trebuia să te bazezi pe onestitatea subiecților, ceea ce nu era foarte ușor a fi acceptat, chiar dacă se putea pretinde că cercetătorii înșiși erau persoane de încredere. În al doilea rînd, era cel puțin la fel de dificil să-ți poți imagina metode de testare cantitativă a capacităților paranormale, sau, mai corect spus, de evaluare a fenomenelor exotice. Începutul a fost făcut de către doi tineri cercetători, Joseph și Louisa Rhine, în cadrul Laboratorului de parapsihologie care, începînd din anul 1935, a devenit unitate independentă în Universitatea americană Duke. Rhine este cel care a introdus de altfel și termenul ESP — extra sensory perception, percepția extrasenzorială. Ideea sa a fost să folosească testul cărților de joc pentru a identifica subiecții care dispun efectiv de capacități PSI. Importanța acestor cercetări pentru domeniul paranormalului a fost — și este în continuare — atît de deosebită, încît îi vom dedica în întregime acest episod al serialului nostru. Despre ce este însă vorba?

■ Prima idee a fost să se folosească niște cărți de joc obișnuite, numerotate de la unu la zece. O anume carte era „sugerată" prin telepatie unui subiect care încerca... să o ghicească.

Datorită însă unor considerente psihologice — unii subiecți pot fi sensibili în particular la anumite numere sau culori — Zener, un alt cercetător, înlocuiește aceste cărți cu unele proiectate special, introducînd astfel faimoasa serie de cinci cărți purtînd pe ele figuri geometrice: cerc, stea, cruce, pătrat și valuri (linie ondulată). Un pachet Zener standard are 25 de cărți, cîte cinci cu semnele menționate.

Socoteala este acum simplă: probabilitatea de apariție a unei cărți este 0,2 adică una din cinci. Raportată la întreg pachetul, înseamnă că rezultatul unei „trageri" aleatorii este cinci (probabilitatea înmulțită cu numărul total de cărți din pachet). Cu alte cuvinte, un „scor" de 5,5, de exemplu, obținut din 1 000 de încercări va însemna că rezultatul **nu mai este aleatoriu!** Cu alte cuvinte, cel care i-a „transmis" prin telepatie partenerului său cărțile pe care el le extrage din pachet a influențat rezultatul. Există mai multe „tehnici" de identificare a cărților, dar principiul general de organizare a experienței este același: „subiectul" se află într-o încăpere, cu pachetul de cărți în față, ca și „experimentatorul", care se află însă la o distanță apreciabilă de el. Experimentatorul îi „dictează" subiectului, prin telepatie, cărțile pe care acesta trebuie să le identifice. Fiecare dintre cei doi completează un protocol al experienței, predat independent unui supraveghetor care centralizează rezultatele.

■ Probabil că cea mai celebră dintre experiențele de acest tip este experiența Pratt-Pearce (experimentator subiect), efectuată în 1933-1934. Aveau loc în medie două serii de experiențe zilnic: Pratt ridica la fiecare minut cîte o carte, „îi transmitea" informația lui Pearce, care după 30 de secunde trebuia să identifice la rîndul lui cartea. S-au efectuat în total 1 850 de încercări. În 750 dintre ele distanța dintre cei doi era de 100 yarzi, iar în 1 100 de cazuri distanța a fost de 250 de yarzi. Numărul rezultatelor așteptate aleator: 370. Rezultatele obținute: 558, adică un scor mediu de 7,540 față de 5, care s-ar fi înregistrat în cazul unui rezultat aleator. Cu alte cuvinte, o probabilitate situată sub 10^{-22} (!) ca rezultatele să fie întîmplătoare! (Și poate că nu este chiar inutil să amintim aici că același Pearce a reușit un record greu de egalat, și anume acela de „a reuși" 25 de cărți identificate exact din... 25!). Au urmat alte experiențe, cu unul sau mai mulți subiecți, rezultatele fiind apropiate: între 7,105 și 6,89. A existat și o excepție remarcabilă, un subiect testat în 1936 (o femeie în vîrstă de 26 de ani) de către unul dintre cei care nu credeau în rezultatele lui Rhine. Rezultatul obținut: 1368 de răspunsuri corecte din 1850 de încercări față de 370 așteptate aleator, adică un scor mediu de 18,24 față de 5, ceea ce revine la o probabilitate mai mică decît $1/10^{100}$ ca rezultatul să se datoreze hazardului!!

■ Rhine și-a publicat studiile în lucrarea „Extrasensory Perception", apărută în 1934 și a stîrnit o mare emoție în lumea științifică — rezultatele erau prea evidente pentru a putea fi contestate cu ușurință. Dacă mai adăugăm la aceasta și faptul că, Rhine afirmă că o persoană din cinci are capacități latente de telepatie sau clarviziune, ambele fenomene de tip percepție extrasenzorială, neinfluențate de distanță, ne putem da seama cît de greu a fost de primit asemenea rezultate. Iar situația nu pare să se fi schimbat substanțial...

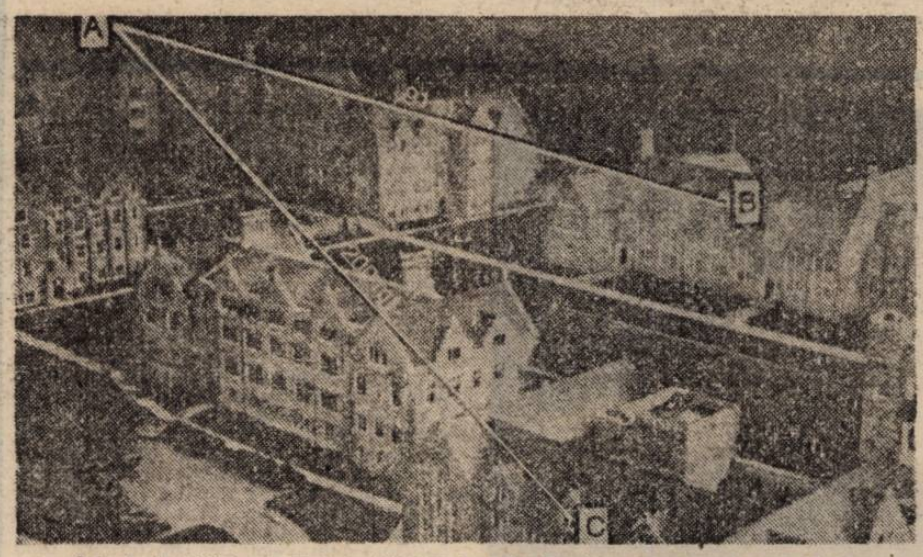

Cele trei clădiri ale Universității Duke din Durham între care s-au efectuat în 1930 faimoasele experiențe de testare a telepatiei. De la distanțe de 91 și respectiv 200 m, G. Pratt transmitea lui H. Pearce informații asupra cărților de joc pe care le extrăgea, Pearce reușind cu o frecvență incredibil de ridicată să extragă aceleași cărți.

MIHAELA DOROBANȚU

(va urma)

Salmonella redusă la neputință

Uzina concernului Rhône-Poulenc din Glasgow (Scoția) a lansat nu demult pe piață elementul „Locate" pentru diagnosticarea rapidă (în 48 de ore) a salmonellei. Gazdele obișnuite ale acestei bacterii sînt animalele domestice, cea

mai răspîndită cale de transmitere la oameni fiind consumul de carne, ouă și alte produse alimentare infestate. În 1989, salmonella a reprezentat circa trei sferturi din cazurile de infestare a hranei înregistrate în Franța. Noul produs „Locate" s-a bucurat de la bun început de aprecierea specialiștilor și a înregistrat nivele ridicate ale vînzării în țările membre ale CEE.

ELUCIDAREA UNEI ENIGME

Cauzele catastrofei naturale a lacului Nios din Camerun, în august 1986, care a costat viața a 1800 de oameni, sînt în prezent elucidate. Experții au fost descumpăniți la început în fața acestui fenomen spectaculos și nedorit. Nu se constatașeră pagube materiale după scăpările de gaz, specialiștii excluzînd din acel moment orice erupție vulcanică sau seism care s-ar fi putut afla la originile fenomenului. Cîteva săptămîni mai tîrziu, o echipă de cercetători de la Oficiul federal german de geologie și materii prime din Hanovra, condus de fizicianul Klaus Tietze, a ajuns la fața locului pentru a întreprinde investigații cu concursul specialiștilor autohtoni. Rezultatele acestei prime expediții și cercetările efectuate de oamenii de știință din Camerun, Statele Unite, Marea Britanie și Japonia au furnizat o explicație plauzibilă a celor petrecute în lacul Nios.

Ca urmare a măsurătorilor efectuate în zona lacului, experții din Hanovra au descoperit un fenomen particular, răspunzător de catastrofă. Gaze, magmatice, în special gazul carbonic — au scăpat din pungile subterane și au penetrat lent apele lacului, răspîndindu-se în funcție de presiunea exercitată de apele lacului și de conformația fundului acestuia. Diverse fenomene, cum ar fi o furtună violentă sau o alunecare de teren au perturbat, fără îndoială, de-a lungul timpului echilibrul precar al sistemului ecologic din zonă, mergînd pînă la a face inevitabile aceste emanații de gaze. Fizicianul german Klaus Tietze susține că această suprasaturație a atins un asemenea grad încît bulele de gaz au provocat vibrații, oscilațiile amplificîndu-se reciproc, apa „încălzind" astfel gazul în porțiunile sale suprasaturate. Consecința a venit de la sine: explozia gazelor în apele lacului. Expertul german estimează la circa 150 milioane de metri cubi cantitatea de gaz toxic astfel eliberată. 250 de milioane de metri cubi de gaz continuă să se afle, însă, dispuse sub apele lacului, fapt care reprezintă un risc considerabil. Reîntoarcerea populației în regiunea din jurul lacului Nios nu poate fi aprobată decît după degazeificarea controlată a apelor lacului. Soluția cea mai ieftină o constituie utilizarea procedeului natural de urcare spre suprafață a gazului, scop în care este folosită energia potențială a gazului situat sub fundul lacului. În locul provocării scurgerii apelor de suprafață, se poate urmări ca porțiunile cele mai profunde, care conțin mari cantități de gaz, să circule și să iasă din acesta. Cu timpul, se va reuși perturbarea acestei dispuneri fatale a porțiunilor saturate și nesaturate. În orice caz, populația va trebui să se aștepte în orice clipă la producerea unei erupții vulcanice...

ȘERBAN FILIP

starea de VEGHE

CINE SE TEME DE „PARANORMAL"?

Se moare de inimă (și de inimă rea). nefericitul stop cardiac smulge de lîngă noi oameni în plină putere, stresul și tensiunile vieții de fiecare zi supralicitează ca la un joc de bursă «factura» și așa încărcată a morbidității și mortalității coronariene ; statisticile au un iz de necrolog colectiv, nici o speranță să se schimbe ceva, de ani și ani de zile, cine are nevoie de nitropector face un antrenament cotidian alergînd după el, că ar putea să se înscrie pe urmă la maratonul de masă, să moară cel puțin după ce ia trofeul... Și totuși, ni se spune, dacă avem noroc — se întrevede parcă și o astfel de șansă — cancerul și SIDA, împreună, ar putea să urce vertiginos în preferințele morții, să preia locul I, fără prea mare efort, glorios, boala de inimă ar pierde astfel «șefia» și încă n-ar putea „huzuri" liniștită nici pe locul secund dacă avem în vedere că mortalitatea rutieră și macrocriminalitatea socială vin atît de puternic din urmă.

Nu facem haz de necaz, pamfletul nu rezolvă nimic, nivelul de viață în rapidă scădere și un buget precar nu rimează defel nici cu risul nervos și isteric, nici cu satira amară ; după cum, realismul oricărei aprecieri nu exclude nici compasiunea lucidă față de cei care vor (să sperăm) și nu pot face mai mult... Pensionarii tot așa vor trăi, sub limita decenței, numărul celor fără de lucru și în căutare de lucru, aproape exploziv, nu va schimba, decît în rău, statisticile disperărilor noastre. Dar iată că o «cauză» a tuturor nefericirilor pare să fi fost în cele din urmă aflată... Nu viața cea de fiece zi, nu sărăcia și condiția umană precară, corupția și cupiditatea, politicianismul îngust și arivismul exacerbat, nu virusii și nu tare genetice vechi ! Vinovat ar fi numai... «paranormalul» !

Doamne, diversiunea e gata... Trăiască diversiunea ! Hai să punem «paranormalul» la zid...

■

Există o resurecție, știm, a unor terapii așa zis «paralele», nici un moment antagonice, ci doar complementare celor absolut consacrate de științele medicale. Medicina tradițională — și poate, în primul rînd, cea de sorginte chineză, tibetană, budhistă — se alătură și ea științelor umaniste care-și propun să abordeze însumator, complex, psihic și fizic, starea de bine și starea de sănătate. E ceva paranormal ? Dacă «normalul» (fără să știm exact ce înseamnă) a consemnat pînă azi destule simplificări amendabile, medicina tradițională și terapiile paralele sînt realmente alături și în afara acestor simplificări. **Alături de normal înseamnă paranormal**... Fitoterapia nu va bloca niciodată utilizarea medicamentelor de sinteză ; homeopatia și ea, cu realizări remarcabile, va întregi medicina alopată acupunctura ca și reflexoterapia nu tind să-și absolutizeze virtuțile. Și de ce să ne sperie, extinzînd întrebarea, cercetările tot mai îndreptățite din domeniul bioenergiei, de pildă ? Starea de sănătate e afectată în vreun fel, negativ, de promisiunile deseori confirmate ale acestor terapii mai puțin convenționale ? Energiile neconvenționale nu coexistă armonic cu cele absolut clasice utilizate curent?

Revanșa lor — a unor căutări atît de blamate în trecut — nu este condiționată cumva de însesi disperările unei morbidități și mortalități galopante ? Ne trebuie din nou un «țap ispășitor» ? Atracția spre «paranormal» nu împietează asupra stării de sănătate. Respinge doar ideea «tratamentului unic», a «adevărului unic» și a «deținătorului unic» al dreptului de a decide : asta da, asta nu...

■

Cercetarea biomagnetismului ca și a înzestrărilor de comunicare și actionare la distanță, prin energii așa numite

«subtile», neînțelese îndeajuns și compromise prea mult de ignoranța unor intermediari excesiv conformiști, tinde să fie inclusă și ea, aberant, în „ocultismul care proliferează" — aceasta ar fi acuzația, deocamdată șoptită — relansînd obscurantismul, dacă nu și magia... Va rezolva această diversiune naivă vreuna dintre problemele mari ale asigurării sociale și ale stării de sănătate ? Au existat și vor exista totdeauna șarlatani și mistificatori, escroci care vor exploata neînțelesul (încă) și suferința umană, care vor face «vrăji», acolo și atunci cînd un antibiotic, o intervenție chirurgicală ori o transfuzie sangvină ar fi soluția optimă și singura, poate. Dar șarlatanii și vracii de duzină se vor descurca totdeauna, au bani, apărători, și corupția nu-i nicăieri în scădere. Vor suferi, ca de obicei, cei cinstiți, experimentatorii unor noi abordări, ai unor noi biotehnici de însănătoșire și cei care cred că tocmai posibilitățile psihicului și ale sistemului nervos, în ansamblu, nu au fost pînă azi suficient cercetate.

■

Cîteodată, ni s-ar putea răspunde, bunele intenții ale ofertei și cercetării paranormale fac casă foarte bună cu destule interpretări aberante, cu exagerări care insinuează o cotă de ridicol și risc în demersul, promițător altfel, al unor terapii alternative. Rigoarea și extravaganța (cine va stabili cota de inexact și exagerare pe care se întemeiază penibilul încorsetării în dogmă și limitele oricărui act vizionar ?) eroarea și adevărul coexistă mult timp în orice proces de înnoire. A fost un timp cînd Roger Bacon era acuzat vehement pentru acel „Opus maius" (1260) în care declara ca absolut sigură imixtiunea «înțelepților din Etiopia» după sosirea lor în Europa creștină, în lupta pe viață și pe moarte... «cu dragonii volanți». Acești înțelepți etiopieni, mai spunea Roger Bacon, ar avea o tehnică specială de preparare a cărnii de dragon... Fiecare aserțiune începe, în franceză cu «il est certain que...» (este sigur că...). Același Roger Bacon, prea puțin cunoscut și îngrozitor persecutat în timpul vieții sale, s-a dovedit a fi însă una din cele mai importante figuri științifice ale Evului Mediu, cum declară un reputat istoric al științei, Louis Figuier. Și nu acest Roger Bacon a imaginat, cel dintîi, crearea în viitor a unor ambarcațiuni fără vîsle și a unor mașini zburătoare ? Cu toate naivitățile sale privind dragonii zburători și înțelepții etiopieni, Bacon avea să intuiască, tot printre cei dintîi, interacțiunea dintre macrocosmos și microcosmos, recunoscînd că există astrologi de duzină și șarlatani periculoși, dar că **ființa umană se află inevitabil sub influența astrală.** Nu există și azi interpretări zodiacale penibile care compromit însăși ideea de horoscop, și altele, mai puține, probabil, care apelează, dimpotrivă, la logică și interferări științifice într-o convingătoare complexitate ?

Practica incriminării «în grup» ca și a ridiculizării a tot ceea ce nu înțelegem, ori nu putem explica foarte convingător, nu-i numai diversiune, ci și premisa unui nou și sufocant dogmatism cultural.

■

Astrologia, cu limitele ei evidente, a avut **un rol științific propulsator.** Ca și alchimia Evului Mediu. Magia, oricît ne-ar displace, prin tehnicile ei, a impulsionat, în istoria științei, **abordările experimentale.** Ca să nu mai vorbim și de existența unei «magii albe», ale cărei practici au hrănit începuturile psihoterapiei, de la cea individuală pînă la cea de grup. Și aceeași «magie albă» a experimentat cu succes, tehnici de meloterapie, tratamentul cu plante, și a întrezărit rolul culorilor în relansarea vitalității, ca un preludiu, poate, al cromoterapiei moderne.

Paranormalul a ajuns să se desprindă în ultimele decenii, meritoriu și absolut manifest, de orice ocultism primitiv și de orice magie. Mai apelează, poate, la credință și la nostalgia credinței, investighează existența unor lumi paralele, se raportează, discret și subtil, la tot ceea ce este nemăsurabil, ca forță interioară, de resurecție, în om, și aspiră spre o anume transcendență... Diversiunea suspectă de care aminteam — «să mai terminăm și cu paranormalul !.. — se va întoarce împotriva celor care au imaginat-o. Ne place să sperăm.

DOREL DORIAN

Antidot pentru „Basic Instinct"

Să ucizi dragostea din tine, în toată puritatea și intensitatea ei, iată o sinucidere dintre cele mai cutremurătoare. **De ce acest superlativ ?** Pentru că a supraviețui unei asemenea MUTILĂRI SUFLETEȘTI reprezintă un fel de golgotă a eului, cu tot ce are el mai sfînt, mai providențial.

Între căsătoria de dragoste și căsătoria de tip „partidă" este o diferență asemănătoare cu diferența dintre afecțiunea pentru copilul născut și copilul adoptat, pentru o mamă. Poate că afirmația e paradoxală — o mamă rămîne mamă întotdeauna, nu-i așa? —, dar cînd iubirea se naște trup din trup ea nu mai poate avea termen de comparație.

Unul din cele mai impresionate exemple de crimă asupra dragostei este cel din filmul „Martorul" (Witness, regia Peter Weir, SUA). Nu întîmplător am ales o pildă din lumea artelor pentru acest gen de suicid. Orice relatare a protagoniștilor unei întîmplări reale este iremediabil alterată de cuvinte, de intervenția LUCIDITĂȚII vreunui reporter — oricît de înzestrat ar fi el. În această peliculă de excepție vorbesc numai ochii.

Pe Harrison Ford îl cunoaștem foarte bine din „Strada Hanovra", dar splendida, fermecătoare actriță Kelly McGillis este o revelație. Care este motivul uciderii uriașei iubiri dintre ei ? Ei bine, motivul este unul esențial, poate simptomatic astăzi sintotdeauna obstacolul APARENT al împlinirii iubirii este RELIGIA, aparența confesională diferită.

Impactul deosebit de dur dintre o comunitate creștină care nu cunoaște arma, distracțiile lumești ale secolului XX și care trăiește într-o oază naturală edenică în plină Americă (statul Pennsylvania) și o crimă abominabilă petrecută în Philadelphia alătură două tărîmuri incompatibile. Comunitatea de germanofoni (armisch), în care bărbații nu-și folosesc nici măcar pumnul pentru a se apăra în

fața vreunei agresiuni (scutul lor fiind în exclusivitate credința, rugăciunea zilnică și momentul de evlavie dinaintea oricărei mese, chiar în restaurant) sînt nevoiți să adăpostească un om veșnic înarmat, în om veșnic înecat în viltoarea violenței: un polițist cinstit (John).

John este îngrijit, protejat și salvat de la moarte de sectanta Rachel (văduvă al cărei fiu este martorul crimei și care l-a identificat pe asasin). Om simplu tînăr și cu un bun simț nativ, polițistul acceptă pe rînd toate cutumele acelei comunități creștine. Aceasta e pe cale să-l adopte. Omul legii descoperă o lume de puritate incredibilă, în care viața se desfășoară în condiții biblice. Este atras de simplitatea lor existențială și de superioritatea lor morală. John și Rachel își vorbesc puțin. Nu prea au aceleași limbaj. Dar ochii lor nu pot tace. Se îndrăgostesc unul de altul nebunește. Nu există însă mărturisiri. Cei doi se contopesc în acel cîmp sufletesc divin al iubirii unde nu mai există granițe confesionale sau de castă. Frumusețea IUBIRII PLATONICE dintre ei nu poate fi descrisă în cuvinte... Și totuși ei ucid, în final, această punte spirituală. De ce?

Încercînd să pătrundă în profunzimile acestei aberații (o iubire adîncă, sinceră și neîmplinită mi se pare aproape inumană), cred că în filmul „Martorul" (pe care vi-l recomand cu toată căldura), am descoperit „gîlceava": ea se numește violența. Teritoriul sectanților armisch este o oază a nonviolenței ideale (cuvîntul cel mai dur pe care și-l adresează este **rușine!**), iar John aparține violenței aș zice consacrate a acestui sfîrșit de mileniu. Două continente, în care unul reprimă și violența gîndurilor, iar altul o cultivă și pe cea fizică, sînt incompatibile de facto și de jure. Doar dragostea le-a putut apropia o clipă. Dar nici Rachel, nici John nu vor mai putea iubi vreodată la fel. Încurcate sînt căile Domnului...

PAUL IOAN

● **CÎT „AUR NEGRU" ARE TERRA ?** Rezervele mondiale de zăcăminte petrolifere cunoscute sînt estimate la cel puțin 6 600 miliarde de barili. Ce înseamnă această cantitate, cît de mare este ea ? Atît încît ar putea umple un bazin în suprafață de 244 046 Km² (cît întinderea Marii Britanii) și cu o adîncime de 4,33. Cît reprezenta țițeiul din cele 6 600 miliarde de barili de petrol brut (aflat în mediul natural) ? Circa două treimi din total. Pe primul loc se află Canada, cu 1 860 miliarde barili de petrol brut, pe locul următor Venezuela cu 1 200 miliarde barili, iar pe poziția a treia se situează Rusia cu 1 190 miliarde barili.

● **DIRIJABIL MODERN CU UTILIZĂRI MILITARE.** În Statele Unite se dorește realizarea unui astfel de vehicul aerian. Sistemul de comandă, care se va realiza cu ajutorul unui singur manipulator, a și fost testat. Comenzile vor fi retransmise spre motoare de un computer plasat la bord, prin intermediul fibrelor optice. Deplasarea dirijabilului „invizibil" — în sus, în jos, lateral sau în plan înclinat — se va putea face cu ajutorul a trei motoare, ale căror elice vor avea pas variabil. Se preconizează ca montgolfierul să aibă o lungime de 127,5 m, cu un volum de 70.000 m.c. Durata de patrulare fără completarea rezervei de combustibil — cinci zile. De ce dirijabil „invizibil" ? Pentru că nefiind construit din metal, el nu va putea fi „văzut" de instalațiile radar.

● **ERA HIDROCARBURILOR.** Existăm în cadrul acestei ere, și ea poate fi caracterizată ca o trecere de la politică la afaceri. Este, neîndoios, o schimbare dramatică. Noile tehnologii fac posibilă forarea te-

renurilor bogate cu petrol în mai multe țări, dar nouă politică le permite țărilor producătoare de hidrocarburi să aducă experți din occident pentru accelerarea exploatării „aurului negru". Cu 15–20 ani în urmă, acestor specialiști li se trintea ușa în nas. Întregul concept de „naționalism al resurselor", care a determinat creșterea prețurilor în anii '70 și începutul deceniului următor cu rezultate dezastruoase, pălește mereu.

● **MESAJUL DIN MÜNCHEN ȘI REALISMUL SĂU.** Adresat de cancelarul Germaniei Helmut Kohl, anul trecut, acest mesaj continuă să se mențină în actualitate : „După încheierea confruntării dintre Est și Vest avem șansa creării în Europa a unei ordini de pace durabile și drepte. Șansele în acest sens sînt mai mari ca oricînd... Sîntem conștienți de faptul că putem asigura pacea pe termen lung numai dacă reușim să îmbunătățim și să stabilizăm economia, situația socială și politică din estul Europei". Din München a pornit, deci, un semnal de încurajare și de speranță — un semnal care se adresează în primul rînd oamenilor din Europa de Est. În spiritul acestui realism ar trebui amplificată lucrarea Europei pentru stingerea focarelor de război din fosta Iugoslavie.

● **TRAFICUL CU STUPEFIANTE.** El a încetat să mai constituie o problemă (dacă a fost vreodată), care să preocupe numai aparatul polițienesc sau legislația penală. Traficul de droguri a ajuns să fie, în țări ca Peru, Columbia și Bolivia o problemă cu enorme implicații de ordin economic, dar mai ales social. Pentru liniștea lor, guvernele statelor sud-americane ar trebui să purceadă la o mare cruciadă împotriva drogurilor, în sensul distrugerii producției de frunze de coca și înlocuirea ei cu alte culturi. În vedere ar trebui să se aibă, de asemenea, tratamentul și reintegrarea socială a toxicomanilor. Mai există și o altă cerință, aceea a respectării relației între lupta împotriva culturilor de coca și lupta împotriva foametei și subdezvoltării.

magazin
Femina Club

NEVOIA DE IUBIRE

Cine și-ar fi putut imagina că, cea care la 18 ani figura printre preferatele firmelor de parfumuri franțuzești în materie de reclamă, cea care întruchipa perfecțiunea trupului feminin și încheia contracte anuale de 6 milioane franci, va ajunge să sufere din lipsă de... iubire. Margot Hemingway, considerată cîndva „cea mai elegantă femeie din lume", suferea pînă nu de mult de așa-numita „toxicomanie a femeilor tinere". Suferind pe plan afectiv, căuta o compensare în hrană. „Cînd mi se vorbea, eu nu mai auzeam nimic, spune Margot. Mă obsedau un singur lucru, să mănînc". Și cu cît devora mai mult, cu atît se degrada fizic mai evident. Scoasă de medici din această infernală spirală, Margot face o confesiune de o sinceritate uneori dureroasă despre experiența sa în cadrul unei emisiuni a BBC-ului. „Cînd m-am internat în clinica Betty Ford din California, cea pe la care trecuseră și Liz Taylor, sau Liza Minnelli, cîntăream 90 kg, beam două sticle de vin roșu pe zi, votcă, whisky... Nu sufeream numai de bulemie, devenisem alcoolică. Trăiam această dramă în secret. Ajunsesem la fel de dependentă de mîncare cum sînt consumatorii de heroină, de drogul lor".

Ce cauze au condus o femeie atît de frumoasă spre acest gen de autodistrugere? „Întotdeauna mi-am refulat emoțiile. Copil fiind, doream să ating perfecțiunea și nu doream să provoc nici un necaz părinților. În realitate însă nu mă bucuram de întreaga atenție și afecțiune de care aveam nevoie. Tot ceea ce doream era să fiu iubită. Oamenii au întotdeauna impresia că am fost un copil bogat, deci obligatoriu fericită. Dar de-a lungul anilor m-am simțit singură și lipsită de iubire. În plus, eram complexată de faptul că, deși... nepoată de scriitor celebru, sufeream de dyslexie. Mi-ar fi plăcut ca toată lumea din jurul meu să se ocupe mai mult de mine. „De-a lungul anilor, insuficienta iubire a urmărit-o: două căsătorii nu au însemnat altceva decît două divorțuri, suferință și închistare. Pînă cînd s-a decis să spargă tăcerea, să-și dezvăluie suferința, apelînd la medici. Decizia a fost salvatoare și astăzi, la 37 de ani, Margot poate spune că a învins...

MAGIA FARDULUI

Ce femeie nu-și dorește să arate bine, să aibă o mină distinsă, luminoasă. Cea mai simplă soluție ar fi să apeleze la... magia fardului. Dar nu trebuie s-o facă la întîmplare, ci să deprindă ABC-ul machiajului. Iată și cîteva dintre secretele acestuia.

● Puțin fard pe pomeți poate da senzație de prospețime, tinerețe, cu condiția de a fi aleasă nuanța cea mai potrivită. În timpul zilei trebuie evitat roșul sau portocaliul puternic. Seara vă puteți permite o tentă mai intensă pentru că lumina atenuează culoarea fardului.

● Cu ajutorul unor farduri deschise aplicate în unghiul extern al ochiului se poate da impresia unui obraz luminos. Nuanța cea mai potrivită este cea bej-roze, foarte deschisă. O altă posibilitate: folosiți o pudră compactă naturală.

● Cînd forma feței este rotundă sau pătrată fardul aplicat pe pomeți permite retușuri ce vă pot avantaja.

MATRIMONIALE

● **Tînără, 25 ani, Zodia Fecioarei, doresc prietenie cu tînăr pînă-n 35 de ani (Capricorn ori Taur). R.C. str. Furnirului nr. 12, bloc 79, scara B, et. 1, ap. 63, București.**

● **Revista „Magazin" publică în pagina „Femina Club" anunțuri matrimoniale. Contravaloarea anunțurilor, calculată la 50 lei cuvîntul, se va trimite prin mandat poștal în contul Casei Editoriale „Magazin" S.R.L. nr. 40.10.10.85.00 deschis la Banca Comercială „Ion Țiriac" S.A. Textul anunțului se va nota, cu majuscule, pe mandatul poștal respectiv, la rubrica „loc pentru corespondență."**

Franzeluțe umplute

Se scobesc 1—2 franzeluțe de miez. O parte mică din miez se moaie în lapte și se amestecă apoi cu: un pachet de unt, o cutie pateu, 200 g șuncă (sau o bucată de grătar bine făcut), două ouă fierte tari, un castravecior acru, eventual cîteva ciuperci călite, toate mărunt tocate, o linguriță de muștar, sare și piper după gust.

Cu această pastă se umple pîinea care se lasă o zi la frigider. Se servește tăiată în felii groase de un deget. (I.S.)

FĂRĂ PILULĂ

Surprinzător poate, ministrul sănătății din Japonia refuză legalizarea folosirii pilulei contraceptive. Guvernanții din Țara Soarelui Răsare consideră că pilula ar determina renunțarea la utilizarea prezervativului și, implicit extinderea flagelului SIDA. Fapt ce nu coincide cu opinia experților care consideră că este vorba de două probleme distincte. La rîndul lor, diversele asociații farmaceutice existente în Japonia nu dezarmează ci reclamă omologarea pilulei contraceptive...

Pentru viitoarele mame

Vitamina B 9 (acidul folic) recomandată femeilor însărcinate ar diminua riscul malformațiilor sistemului nervos al copilului. Un studiu efectuat de medici englezi pe 1817 cazuri de femei însărcinate care aveau deja un copil cu o astfel de maladie a demonstrat importanța unui aport suplimentar de vitamina B9. Dacă autorii acestor cercetări recomandă tuturor viitoarelor mame să ia acid folic la începutul sarcinii, alți specialiști consideră că o alimentație bogată în vitamina B 9, ce se regăsește în spanac sau ficat, ar fi suficientă.

101 diferențe...

● Potrivit unui studiu efectuat de cercetătorii Universității din Pennsylvania femeile au capacitatea de a interpreta cu mai multă obiectivitate expresiile figurii umane. Astfel ele identifică mai mult de zece emoții întipărite pe față, de la rușine, spaimă, la dezgust, în vreme ce bărbații recunosc una singură: dezgustul...

Idei utile

O bucătărie aranjată după criterii estetice, răspunzînd în același timp funcționalității sale, se poate transforma într-un spațiu deosebit de agreabil. Mai ales pentru femeile obligate să petreacă mai multe ceasuri pe zi în acest loc. Imaginile alăturate sperăm să vă sugereze cîteva soluții...

CRONICA modei

Ca un fulg de nea

Ușoară, imaculată, imponderală, ca un joc în aer. Așadar, o bluză ca un fulg de nea, destinată totuși unei ambianțe calde... (A.P.)

Rubrică realizată de ECATERINA BĂTRÎNEANU

MAGAZIN global

Povestea unei mari iubiri

Rainier şi Grace (IV)

„Nu oricine ar fi reuşit. Ea avea o dăruire, o vitalitate extraordinară. Nu era o simplă fiinţă — era un mit. Datorită ei, Monte Carlo devenea o poveste cu zîne într-o lume din ce în ce mai dură. Pentru mine personalitatea lui Grace era cea care întruchipa acest vis, în gesturile sale, în tot ceea ce făcea. Era o adevărată stea în lumea noastră, cum altele nu mai sunt. Există oameni care sunt celebri — dar doar atît".

Aceste cuvinte ale lui Mary Wells, una din cele mai celebre femei din lumea afacerilor americane sunt doar cîteva din atît de multele cuvinte spuse cu atîta dragoste despre Grace, cuvinte atît de calde şi de frumoase încît, pentru a-i completa portretul, ne-am gîndit să strîngem la un loc cîteva dintre ele.

Pentru că, într-un fel, ele exprimă mai mult decît simpla prietenie sau simpla admiraţie pentru frumuseţea şi bunătatea ei : exprimă o apreciere pentru performanţa lui Grace de a îmbina ca nimeni alta rolul de suverană cu cel de om obişnuit.

Iar ea era într-adevăr personalitatea cea mai marcantă a Principatului. Şi îşi onora acest rol în toate ocaziile protocolare. Ceea ce nu însemna însă că nu ieşea la cumpărături, că nu mergea să bea ceaiul la prieteni, că nu-şi ducea singură copiii la şcoală sau la cofetăria preferată.

Iat-o de altfel tot pe Mary Wells ce spune : „Rolul de prinţesă o amuza enorm. Dar era în acelaşi timp o mamă bună şi o excelentă soţie. Şi totuşi ea făcea toate eforturile posibile pentru a nu mai fi considerată o străină. Ca americancă, nu i-a fost uşor să se facă acceptată. I-a trebuit mult timp pentru aceasta".

Şi totuşi a reuşit. Lucra, avea biroul ei în Palat — un birou în care astăzi lucrează Prinţul Albert, moştenitorul tronului, care a mai schimbat, este drept cîte ceva din mobilier şi din decorul general, dar pe Louisette Levy-Soussan, secretara lui Grace timp de 18 ani, a păstrat-o. Dar să o ascultăm pe ea ce spune despre mamă şi despre fiu : „Prinţesa nu era doar drăguţă, era frumoasă, dar aproape fără să fie conştientă de asta. Era atît de frumoasă şi atît de simplă, în felul său, încît alte femei nici nu puteau fi geloase. Dintre copiii săi, cred că prinţul Albert îi seamănă cel mai mult. Are

acelaşi caracter. Cînd îl privesc, o văd pe ea. Cînd îi spun ceva, pare că nu ascultă, dar după două sau trei zile îmi răspunde la ce îi spusesem eu. Mama lui era exact la fel ... Unii spuneau că ar fi rece, dar este absolut fals. Era foarte echilibrată. Îşi păstra sentimentele pentru ea — şi le dezvăluia doar în faţa prietenilor apropiaţi. Cei care nu o cunoşteau prea bine o considerau... precaută ... Era însă atît de bună, şi se îngrijea mereu de ceilalţi".

Prinţul Rainier îi spunea că este „coordonatorul lui pentru afacerile interne" — „Parcă aş fi fost un membru al guvernului" — zîmbea Grace.

Un moscovit îi trimitea în fiecare an timbre sovietice — la rîndul său, Grace n-a uitat ani de zile să-i trimită timbre din Monaco.

O fetiţă i-a scris să o întrebe cît timp poate sta aşezată pe tron purtîndu-şi pe cap coroana...

Nu lipsea în nici o Duminică de la slujbă : „Sîngele ei irlandez", spunea Rainier...

Nu mai putea să-şi permită să facă film, dar îi plăcea să participe la recitaluri de poezie. Era fericită şi îi făcea fericiţi şi pe ceilalţi.

Anii treceau frumoşi, liniştiţi. Într-o seară de început de septembrie 1982 i se destăinuie aceleiaşi Mary Wells, la o măsuţă dintr-un mic restaurant din sudul Franţei : „Sînt nerăbdătoare să treacă anul acesta. Intru într-o nouă perioadă a vieţii mele. Copiii au crescut, Monaco merge bine, totul este fantastic. Am scăpat de o parte din responsabilităţi şi am în fine timp să fac şi ce îmi place. Acum timpul curge pentru mine..."

Trebuia să apară peste cîteva zile la Festivalul de la Windsor.

În martie 1983 trebuia să dea cîteva mici reprezentaţii în Austria.

În luna iunie, tot a lui 1983, trebuia să meargă într-al treilea turneu american al său, care se încheia cu Festivalul de la Washington...

La Festivalul de la Windsor a fost înlocuită de o actriţă din Anglia.

Spectacolele vieneze şi turneul american au fost anulate.

La Festivalul de la Washington, în locul ei a participat Nancy Reagan...

MIHAELA DOROBANŢU

(va urma)

COCO CHANEL, magiciană a eleganţei (III)

Viaţa lui Coco Chanel, devenită deja celebră în lumea model şi a parfumurilor, este marcată la un moment dat de farmecul rusesc. Cu 11 ani mai tînăr decît ea, ducele Dimitri al Rusiei o fascinează. Prin el, cunoaşte sufletul slav, generozitatea exprimată succint sub forma „tot ce este al meu este şi al tău". Prea-plinul inimii sale se revarsă şi asupra creaţiei. Coco Chanel semnează în acea vreme bluze în stil „mujic", pe care le prezintă la Deauville pe manechine ruseşti. Inventează de asemenea rochii de plajă, veste reiate, în stil englezesc şi introduce tweed-ul printre materialele folosite în creaţiile sale.

În 1925, ducele de Westminster îl înlocuieşte pe fermecătorul duce Dimitri din inima lui Coco. Bogăţia sa nu-şi găseşte egal decît în eleganţa sa. „Westminster era bărbatul cel mai bogat din America, poate şi din Europa. Bogăţia sa avea deja dimensiuni catastrofale. Ducele părea ultimul produs al unei civilizaţii dispărute, un fel de curiozitate paleontologică". Coco locuia la Eaton Hall, pescuia în Scoţia cu Winston Churchill, apărea strălucitoare la recepţii şi dineuri unde se înfrupta din munţii de caviar.

În 1928, îşi instala definitiv casa de modă într-o clădire cu trei etaje, pe strada Cambon din Paris. Era în culmea gloriei şi a puterii sale creatoare. Lucrau pentru ea 4000 de angajaţi. Avea în vedere realizarea de modele destinate „femeii active, care avea nevoie să se simtă în largul său atunci cînd poartă o rochie..." A introdus atunci în modă şi pantalonul, revoluţionînd cu mare curaj vestimentaţia feminină. Pentru început doar Marlene Dietrich i-a înţeles ideile.

În 1930, Coco Chanel avea 47 de ani, dar părea să albă cu zece mai puţin. Marele producător american Sam Gol-

dwyn (de la MGM) care îi făcea o curte asiduă, a invitat-o la Hollywood. Un tren special, alb în întregime, a purtat-o de la New York la Los Angeles. Pe peron a întîmpinat-o Greta Garbo. Ziarele de atunci au spus că „s-au întîlnit două regine". Iar Greta Garbo ar fi rostit către magiciana eleganţei : „fără tine n-aş fi existat, adică aşa, fără impermeabil şi beretă". Dar după cum spunea mai tîrziu, lui Coco Chanel nu i-a plăcut Hollywood-ul. I s-a părut vulgar. Şi-a făcut aici două prietene — Marlene Dietrich şi Greta Garbo —, apoi s-a întors la Paris. Şi s-a lăsat sedusă din nou de un bărbat deosebit, Paul Iribe. Era un geniu al arhitecturii, după cum îl numeau contemporanii, îndrăgostit nebuneşte de lux şi petreceri. La 50 de ani, dorinţa sa nestăvilită de viaţă nu cunoştea oboseala. „Relaţia mea cu Paul Iribe a fost devastatoare, pasionantă, spunea ea. Cît de mult detest această pasiune ! Este ca o boală îngrozitoare ! Nu mai cunoşti nici foamea, nici frigul, trăieşti printr-un miracol."

Continuă să lucreze în frenezia petrecerilor care preced cel de-al doilea război mondial. Impune rochii de seară din satin alb, „stilul anilor '30". Tăietura sa de foarfece rămîne imbatabilă.

Anul 1935 produce însă un dezastru în viaţa sa personală. Paul Iribe moare sub ochii săi la o partidă de tenis. Peste puţin timp trebuia să se căsătorească. Înnebunită de durere, Coco Chanel îşi pierde pentru prima oară echilibrul. Medicii îi prescriu sedative. De atunci, suportă zilnic injecţii pentru a reuşi să doarmă. Se instalează la hotel Ritz pe care nu-l va mai părăsi niciodată. Şi se lasă să alunece către o implacabilă solitudine.

AURORA POPESCU

(va urma)

Culturismul, o artă pentru toţi

Cultul pentru frumos al vechilor greci poate fi considerat ca fiind originea culturismului — sport ce proclamă vigoa-

rea, armonia şi frumuseţea muşchilor. Şi femeile, şi bărbaţii pot practica acest sport atît pentru propria plăcere, cît şi pentru performanţele de concurs. Societatea editorială PUBLISTAR a publicat un ghid dedicat celor ce vor să practice individual culturismul, intitulat „Culturismul, arta modelării musculaturii", avînd drept autor pe dl. Nicolae Amzuică.

Acest ghid ştiinţific edificator costă 160 de lei şi doritorii se pot adresa redacţiei PUBLISTAR, Piaţa Presei Libere nr. 1, telefon 6175080

Care este cea mai bună încălţăminte ?

Oamenii de ştiinţă şi-au propus să studieze şi să stabilească ce încălţăminte este cea mai practică pentru a fi purtată. Între cei care şi-au asumat răspunderea de a soluţiona această problemă din punct de vedere ştiinţific se află cercetătorii englezi specializaţi în biomecanică. În cursul studiilor experimentale efectuate s-a putut stabili că în timpul alergării, talpa piciorului acumulează şi eliberează o cantitate de energie considerabilă — de ordinul a 17 J — la fiecare contact cu solul. Încovoierea tălpii în timpul mişcării pe o suprafaţă ideală atinge 7—10 mm. În timp ce încălţămintea sportivă modernă este proiectată pentru inflexiuni de numai 5—8 mm. S-ar putea spune că aceasta nu are o însemnătate prea mare, dar datorită acestui fapt în timpul deplasării se pierde de la 20 la 30 la sută din energia musculară. Concluzia care se desprinde din această succintă prezentare a datelor furnizate de cercetările biomecanice ale specialiştilor englezi este următoarea : mersul desculţ este cel mai economic din punct de vedere energetic.

Nu lăsaţi copiii să doarmă pe burtă

Statisticile efectuate au evidenţiat faptul că în rîndul copiilor mici (sub 6 luni) care dorm pe burtă, riscul morţii subite este mai mare ! Această concluzie a fost făcută cunoscută de publicaţiile mai multor ţări. Campania publicitară a acestei teze împotriva poziţiei ventrale de somn a micuţilor a avut ca urmare reducerea la 20 de la 67 la sută a numărului de cazuri mortale la copiii din rîndul populaţiei avizate. În Franţa, de exemplu, unde se înregistrează, anual, circa 2000 de decese subite sînt găsiţi în poziţie ventrală în trei sferturi din cazuri. În ceea ce priveşte cauzele, ele rămîn încă necunoscute în 15 la sută din cazuri şi sînt, cel mai adesea, puse în legătură cu refluxul gastro — esofagian, cu tulburările nervoase sau cu infecţiile.

Străzi pavate cu... deşeuri

Străzile din Tokio vor fi pavate în curînd cu nişte dale produse prin reciclarea deşeurilor menajere. După ce sînt incinerate, aceste deşeuri sînt introduse în forme speciale şi coapte timp de 12 ore la o temperatură de 1 000°C. În urma acestui proces rezultă nişte cărămizi extrem de solide, care vor permite primăriei din Tokio să recicleze astfel măcar o mică parte din cele aproximativ 5 000 de tone de deşeuri produse zilnic de către locuitorii capitalei nipone. (G.D.)

REPRODUCERE ÎN NATURĂ

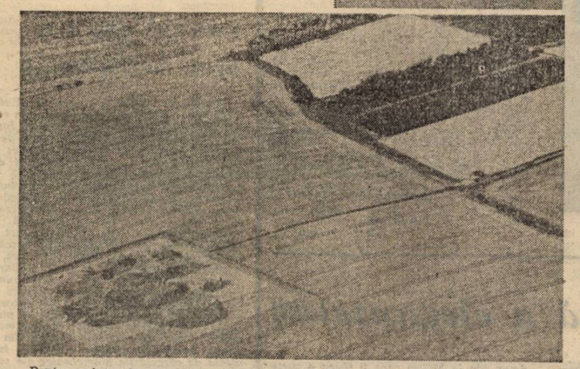

Pentru a intra în posesia unui tablou de Van Gogh îți trebuie foarte mulți bani. Printre opcrele inegalabilului maestru al penelului, se numără și tabloul intitulat „Vasul cu floarea soarelui" care, în anul 1987, a fost vîndut la o licitație pentru fantastica sumă de 52 de miliarde de lire italiene.

Andrew Scott este un modest agricultor dar un incorigibil îndrăgostit de pictură, mai ales de cea a marelui maestru olandez. Cunoscînd faptul că niciodată nu va poseda un tablou original al pictorului său preferat și ca un semn de prețuire a pus în aplicare o idee care poate fi apreciată drept genială. Pentru a duce la capăt planul său cu totul ieșit din comun, a făcut apel la 20 de prieteni dispuși să-l ajute și din punct de vedere material. Și astfel, în mijlocul cîmpului a apărut un tablou excepțional, imitat în toate detaliile : proporțiile, culorile, formele etc. În rezumat, o adevărată capodoperă de artă florială, de o frumusețe de neegalat. Socotim că însuși Van Gogh ar fi admirat fără rezerve acest splendid tablou viu. Ca amănunt informativ, precizăm că la opera de pe cîmp au fost utilizate peste 250 de mii de flori !

■ **Dezvoltarea unor metode biologice de luptă împotriva insectelor dăunătoare se va accelera în viitor. Entomologii își orientează cercetările spre lupta biologică, deoarece ei au nevoie de numeroase virusuri patogene pentru insectele dăunătoare. Noua tehnică de cultură pusă la punct la Abidjan (Côte d'Ivoire) va permite producerea pe scară largă a unor virusuri care, spre deosebire de cele cultivate în vivo în insecte, nu vor prezenta dezavantajul contaminării microbiene.**

■ **Elicopterul detector de radioactivitate se va dovedi extrem de util în cazul producerii unor accidente la centralele atomo-electrice. La cea mai mică alertă elicopterul va survola la mică înălțime zona calamitată pentru a prelева radiațiile radioactive. Sistemul de măsurare este conectat la un ordinator care stabilește harta zonelor afectate și**

TELEX • TELEX

gradul lor de poluare. Măsurarea radioactivității se face grație unui cristal mare de iodură de sodiu pe care radiațiile gamma (cele mai periculoase) se reflectă pe 265 de canale diferite. Detectorul captează, de asemenea, frecvența impulsurilor luminoase și măsoară radiația. Procedeul este unic pe plan mondial, fiind pus la punct de Comisariatul pentru Energia Atomică din Franța.

■ **Pentru a se lupta eficient împotriva fluturelui bombyx, care atacă plantațiile de stejari din SUA, cercetătorii de la Institute for Plant Research propun utilizarea unei ciuperci microscopice de origine japoneză — Entomophaga maimaiga. Cum a apărut această ciupercă în SUA ? Prin aducerea de către un cercetător american din „Țara Soarelui Răsare" în anul 1909. Experiențele întreprinse au relevat că ciuperca cu pricina permite eliminarea în proporție de 85 la sută a omizilor fluturelui bombyx, care paraliteazâ arborii.**

ÖTZLI — omul din gheața veșnică (II)

Luni, 23. 9. 1991, Prof. dr. Henn de la Universitatea din Innsbruck este anunțat că un cadavru este pregătit pentru a fi ridicat și transportat la Clinica de medicină legală. Presa scrisă știe însă mai multe amănunte; O.R.F. (televiziunea austriacă) este deja prezentă în zonă. Cadavrul este din nou prins de gheață. În fața camerelor de televiziune mortul este eliberat cu ajutorul bețelor de schi. Un al doilea val de fotografii inundă presa mondială iscînd o serie de critici vehemente. Dar, din păcate, fusese vorba de o simplă acțiune a personalului Clinicii de medicină legală, și nu o săpătură arheologică. Mortul n-a mai fost rănit de data aceasta. Cadavrul și piesele găsite în jurul acestuia au fost trasportate în vale.

În după-amiaza zilei de 23 și toată ziua de 24 septembrie 1991 mortul a fost depozitat pe masa de disecție a Clinicii de medicină legală din Innsbruck. Prof. dr. Spindler de la Institutul de Proto și Preistorie, pe baza obiectelor recoltate de lîngă cadavru — mai ales a celului și a modului cum a fost fixat acesta de miner — atribuie mortul epocii bronzului de început. Este o adevărată senzație! Cu ocazia conferinței de presă, mumia este supusă tirurilor blitz-urilor aparatelor de fotografiat. Un al treilea val de fotografii inundă piesa.

Din păcate, cadavrul s-a dezghețat de tot, fiind acum atacat de alge. Este momentul cel mai periculos. Bacteriologului Tiefenbrunner îi reușește îndepărtarea algelor. Spre seară mumia a fost dusă la Institutul de Anatomie; pentru moment Ötzli este salvat.

Nu este vorba, au afirmat specialiștii, de un cadavru obișnuit, recuperat dintr-o avalanșă. Respectivii morți sînt acoperiți de un strat alb, datorat grăsimii din piele ce s-a transformat în ceară. Mortul din gheață este parțial mumificat. Epiderma, asemănătoare pielii de animal, poate fi mișcată, fiind de o elasticitate deosebită. Medicinișiti vorbesc despre o mumie umedă: lichidele și grăsimea au dispărut parțial din corp, celulele par în schimb a fi intacte. Cum a avut loc procesul de mumificare, este deocamdată o enigmă. Se presupune că, inițial cadavrul a stat cîteva săptămîni în vînt, fiind apoi acoperit de zăpadă și prins în gheață. Că păsările răpitoare n-au ciugulit pupilele mortului este de neexplicat. Cele două tomografii realizate pe computer în ziua de 24 septembrie la Institutul de anatomie au arătat că organele interne s-au conservat perfect, sînt numai un pic micșorate datorită procesului de mumificare. Creierul, plămînii, ficatul, intestinul gros sînt ușor de recunoscut. Singură, inima n-a putut fi identificată.

Ca urmare a procesului de mumificare toate părțile moi ale cadavrului și-au redus dimensiunile. Oasele în schimb au rămas intacte. Unghiile și părul au

Detaliu mîna dreaptă (sus) și detaliu cu șoldul rănit.

căzut. O mică porțiune lipsă din zona dorsală a capului se datorează razelor soarelui și diferențelor de temperatură dintre zi și noapte. Culoarea albastru-violet a frunții și obrajilor este rezultatul pătrunderii unor minerale. La încheietura mîinii drepte sînt de recunoscut urmele lăsate de închizătoarea mînecii. Din perimetrul șoldului afectat de clocan au fost recoltate probe infime de țesut. **Rezultatele analizelor cu Carbon 14, efectuate la Zürich și Oxford indică vîrsta mumiei: 5 300 ani.**

Actuala înălțime a cadavrului este de 1,60 m, iar dacă punem la socoteală și cei 1-4 cm (lungimi calculate de Institutul de Antropologie din Mainz și Laboratorul de Asteologie al Universității din Stockholm), care s-au pierdut prin procesul de mumificare, putem aprecia la 1,61-1,64 m înălțimea lui Ötzli.

Înălțimea relativ mare nu este ceva neobișnuit la populația neolitică și cea de la începutul epocii bronzului. Vîrsta biologică a mumiei n-a putut fi stabilită cu exactitate. Există indicii, precum lipsa molarilor de minte, că ar fi avut în jur de 25 de ani. Alți specialiști cred că se apropia de 40, dat fiind prezența artrozei, sesizată de tomografiile realizate pe computer. Dinții sînt sănătoși, dar puternic afectați de masticație. Eroziunea danturii trebuie pusă în legătură cu existența în făina cerealelor a particulelor de nisip ce s-au desprins din piatra de măcinat.

(Va urma)

CRISTIAN SCHUSTER

Prima femeie artificier din Europa

Carmela d'Agostaro (27 de ani) este prima femeie-artificier din Europa și face parte dintr-o brigadă antisabotaj a poliției din Roma (împreună cu alți opt colegi toți bărbați), gata să intervină de urgență pentru a face inofensive diferite tipuri de explozibile montate în diferite locuri de teroriști.

Deși munca ei presupune un mare risc, Carmela dovedește o puternică stăpînire de sine și un curaj deosebit, care au impus-o ca un element de bază al brigăzii respective. Într-o perioadă de cinci ani de cînd își riscă viața la fiecare acțiune, Carmela s-a aflat în multe situații dificile, dar cunoștințele sale bine asimilate la cursurile speciale pe care le-a urmat i-au permis întotdeauna să acționeze cu o mare măiestrie pentru a reuși să dezamorseze bomba respectivă.

Să nu se creadă că artificierii se prezintă la datorie cu mîinile goale. Ei dispun de un sofisticat robot denumit „Pedisco" care, cu ajutorul unor antene de oțel foarte sensibile, poate localiza încărcătura (de cele mai multe ori bine ascunsă). El mai are și o telecameră care găsește perceptibilul orologiu cu cuarț care declanșează explozia. În dotare mai figurează un mic laborator portativ care îngăduie semnalizarea în puține secunde a unor vapori chimici atunci cînd este vorba de o bombă cu conținut chimic.

O hartă inedită a Hamburgului

Hamburgul văzut din sateliți seamănă cu un fel de puzzle compus din pete verzi și galbene traversate de linii și o bandă foarte vizibilă. Cam așa arată Hamburgul „fotografiat" de la o altitudine de 800 kilometri. Eugen Wagner a prezentat la 2 decembrie 1992 prima hartă a marii metropole hanseatice și împrejurimilor sale, văzute din satelit. Spre deosebire de hărțile tradiționale pe care nu figurează decît linii și suprafețe de culoare, aici este vorba de un fel de reprezentare fotografică, pe care pot fi recunoscute foarte clar riurile, lacurile, autostrăzile, căile ferate, pădurile și cîmpiile cultivate. Foarte vizibilă este și linia de demarcație dintre regiunile nisipoase și pămînturile cucerite de mare.

Această hartă a fost realizată pe baza fotografiilor luate de sateliții francez și american în anul 1991. După o tratare electronică, ea a fost remaniată de maniera obținerii unei vederi plane, putînd fi utilizată ca o hartă „normală". Pentru facilitarea orientării, frontiera dintre orașul-port Hamburg și orașe de importanța unor Lübeck și Luneburg, a fost indicată pe hartă. Harta „satelizată" este un sprijin prețios pentru factorii responsabili din domeniul amenajării teritoriului, care trebuie să cunoască nu numai datele topografice, dar și gradul de utilizare a terenurilor și spațiilor verzi. Harta a fost pusă la punct pe baza unui procedeu complicat și au fost cheltuite 10 000 de mărci pentru obținerea datelor necesare. Transcrierea acestora a revenit în sarcina specialiștilor serviciului topografic, care au pregătit deja un proiect pilot al hărții întregului teritoriu al Germaniei, elaborat pe baza fotografiilor efectuate de sateliți. (S.F.)

Bacteriile în dificultate

O nouă armă deosebit de eficientă în lupta contra bacteriilor este produsul „Rhonyl As", o elorofibră aseptică ce inhibă reproducția bacteriilor. Atașarea unui agent antibacterial la polimerul original este o componentă a acțiunii complexe a produsului Mercurobutol, binecunoscut de lumea medicală internațională. Testările clinice conduse de către Institut Textile de France, au indicat o reducere de peste 90 la sută a dezvoltării bacteriilor pe pielea umană, în cazul în care hainele ce conțin produsul amintit au fost purtate timp de patru ore. Rezistență la foc, fibra produsă de marele concern francez Rhône-Poulenc este folosită și în alte aplicații, de exemplu hainele ce sînt purtate în spitale, hoteluri, farmacii sau în sectorul agro-alimentar. (S. F.)

CLEPSIDRA

● **SĂ CONSUMĂM FRUCTE !** Oamenii de știință de la una din cele mai celebre universități americane, au constatat, în urma examinării a peste 30 000 de persoane cu vîrste cuprinse între 45 și 75 de ani, că cei care au fost mari consumatori de fructe sunt totodată și posesorii unor siluete de invidiat. Mai mult, ei au fost cel mai puțin amenințați de hipertensiune. Există într-adevăr un risc sporit al infarctului și hemoragiilor, dar, una peste alta, avantajele consumului de fructe precumpănesc !

● **HOȚI NEIDENTIFICAȚI** au furat lîngă Budapesta un dric, dar imediat l-au abandonat. După ce au parcurs cîteva kilometri și au privit înăuntru, nu mică le-a fost mirarea să vadă că în sicriul deschis se afla un cadavru.

● **UN MEDIC** american acuzat de a-și fi însămînțat pacientele cu propria spermă și făcîndu-se vinovat și de alte anomalii sexuale a fost condamnat la o amendă de 75 000 de dolari. Datorită practicilor sale, dr. Jacobson s-a pricopsit, totuși, cu vreo cincisprezece copii.

O „vizită" pe port avionul „Kitty Hawk"

În ultima vreme, atît în țară, cît și la emisiunile de radio și televiziune s-a menționat numele „Kitty Hawk", aparținînd unei nave militare de tip portavion american. Este una din marile nave de acest gen, care încă din 1985 se află în Oceanul Indian. Nava a avut un rol important în timpul războiului cu Irakul și mai are încă și acum. Aspectul acestei nave se poate vedea în imagine. Are o lungime de peste 300 metri, cu lățimea 50 metri. La bordul său se găsesc zeci de avioane, unele de vînătoare, altele de bombardament, precum și elicoptere. Personalul existent la bord pe acest gen de nave este foarte numeros, ajungînd pînă la 5000 oameni, cu diverse specialități, predominînd bineînțeles marinarii. Nava dispune, ca mijloace proprii de apărare, de lansatoare de torpile, în afară de avioanele de luptă. Torpilele pot fi de tipul convențional sau cu încărcătură nucleară. Dacă este cazul, avioanele de pe punte pot fi amplasate sub punte, cu ajutorul unor ascensoare și macarale, spre a fi ferite de eventuale atacuri aviatice sau cu rachete.

Întrucît pista de pe punte este relativ scurtă, la aterizarea avioanelor trebuie luate anumite măsuri speciale. Avioanele care aterizează sosesc pe punte cu viteze destul de mari, fapt care, în mod normal ar implica o lungime mult mai mare a pistei de aterizare, cum este cazul la aeroporturile terestre. Avioanele dispun și de frîne la roți dar, la vitezele mari de aterizare, frînele nu se pot folosi decît în mică măsură, deoarece ar exista riscul ca aparatele să capoteze, adică să se dea peste cap. De aceea, pe navele port-avion, la aterizarea avioanelor se folosește, de la caz la caz, două metode de frînare a acestora.

Una din metode constă în declanșarea unei parașute, conținută chiar în avion, care se deschide automat în spatele avionului, în momentul în care acesta a atins punțea cu roțile. Este deci un gen de frînă aerodinamică, la care însă concurează și frînarea ușoară a roților. Cea de a doua metodă, unde de asemenea se face uz de o ușoară frînare a roților avionului constă în frînarea propriu zisă a lui cu ajutorul unei corzi elastice, dispusă transversal pe pistă. Este o coardă foarte rezistentă, plasată ceva mai sus față de nivelul roților avionului.

Oricum decolarea avioanelor de pe punțea portavionului este mult mai simplă și mai puțin riscantă, decît aterizarea lor, ceea ce implică niște piloți excelenți.

Poate că unii cititori sînt curioși să afle cum a ajuns în România această fotografie. Este o înțeagă poveste, poate, pe undeva amuzantă. Nu știu în ce măsură cititorii noștri știu, sau nu, că semnatarul acestui articol este un vechi radioamator care a început această activitate încă din 1935 cînd avea 13 ani. Între timp, am ajuns Campion al României, primul Maestru al sportului radio în 1965, iar din 1990 președinte de onoare, ales pe viață, al Federației române de radioamatorism, din cadrul Ministeriului Tineretului și Sportului. El bine, în calitatea de radioamator, la 26.09.1985, am realizat de acasă o legătură radio, la ora 14,45, cu un radioamator, ofițer de marină, care lucra pe bordul portavionului Kitty-Hawk, ce se afla atunci în Oceanul Indian. L-am rugat să-mi trimită și mie o fotografie a navei, ținînd seama că, aproximativ, sîntem „colegi" de meserie, deoarece în 1945 am dat examen de radiotelegrafist maritim clasa a doua, ceea ce mi-ar fi permis să mă angajez ca telegrafist maritim pe orice vas, românesc sau străin. Bineînțeles însă că nu m-am angajat niciodată ca telegrafist pe vreun vapor, iar licența obținută a fost doar o bizarerie a mea, continuîndu-mi ulterior activitatea de inginer, cercetător științific, întreaga viață.

Prietenul meu american de pe calea undelor, s-a ținut de cuvînt și, la 15 octombrie 1985 mi-a trimis această splendidă fotografie color, cu formatul 18 × 24 cm, a navei Kitty Hawk, aflată și atunci în Oceanul Indian. Scrisoarea a sosit la 24.11.19.5 la București. Dar, datorită „unor" cenzuri de atunci, această scrisoare mi-a fost predată de-abia în februarie 1986. Bineînțeles că cenzura din acea vreme a oprit scrisoarea cu fotografia. Totuși, slavă Domnului că nu mi-au reținut-o.

După ce am primit scrisoarea cu fotografia, mi-am zis că, dacă eu aș fi trimis în străinătate fotografia unei ambarcațiuni fie ea și civile, aș fi fost arestat. Noroc că nu dispuneam de astfel de fotografii. Ar fi fost exact ce-mi lipsea !

Ing. LIVIU MACOVEANU

MODERNIZAREA RACHETEI ARIANE V

Trustul francez Rhône-Poulenc a contribuit cu echipamente proprii la derularea proiectului spațial european SEP, respectiv la construirea rachetei Ariane V. Aceasta urmează să fie lansată în 1995 și va transporta în spațiu noi sateliți de telecomunicație. Rhône-Poulenc contribuie și la realizarea proiectului avionului spațial Hermes. Astfel, trustul a fost solicitat să furnizeze elastomerii adezivi și silicatul care asigură protecția termică a structurii flexibile a avionului Hermes. Elastomerii produși la Phône-Poulenc au fost utilizați deja pe scară largă în cadrul unor programe militare, în special la lansările de rachete. (Ș.F.)

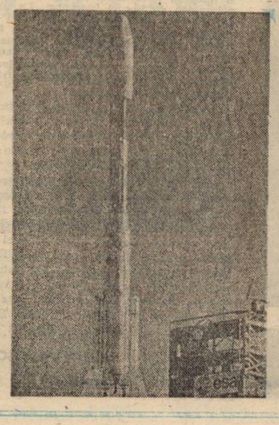

Cum se poate scăpa de coșmaruri

Robert Kellner, de la Universitatea din New Mexico, a pus la punct o metodă de vindecare, într-o singură ședință, a celor care au somnul bîntuit de coșmaruri. În ce constă metoda „scenariului alternativ", cum a botezat-o autorul ei ? Este suficient ca pacientul să descrie pe hîrtie coșmarul care îi tulbură noptile în mod mai frecvent, apoi să-l rescrie după un scenariu corespunzător propriului gust ; acest nou scenariu trebuie după aceea repetat zilnic în minte. Publicația „The American Journal of Psychiatry" relevă că, din 28 de subiecți testați, patru — care sufereau din cauza coșmarurilor de 23 de ani în medie — au scăpat definitiv de această teroare nocturnă.

Chiar și unele modificări aparent străine ale scenariilor pot da rezultate neașteptate. Astfel, o pacientă care visa mereu că este urmărită de un bărbat înarmat cu o pușcă, a imaginat un final al coșmarului în care era ucisă, argumentînd : „dacă mor, n-o să-mi mai poată face nimic". Ea și-a repetat constîncios „scenariul alternativ" și coșmarul a dispărut. (G.D.)

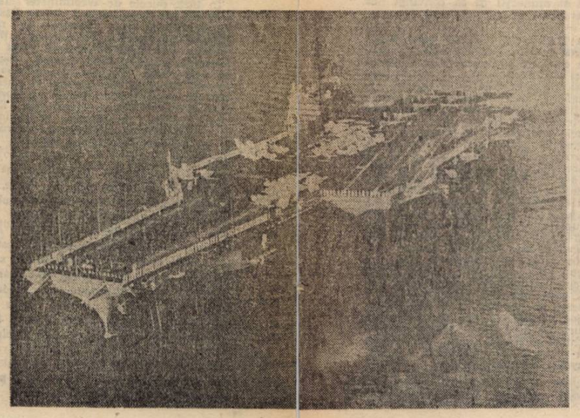

Get the complete picture from Beckman.

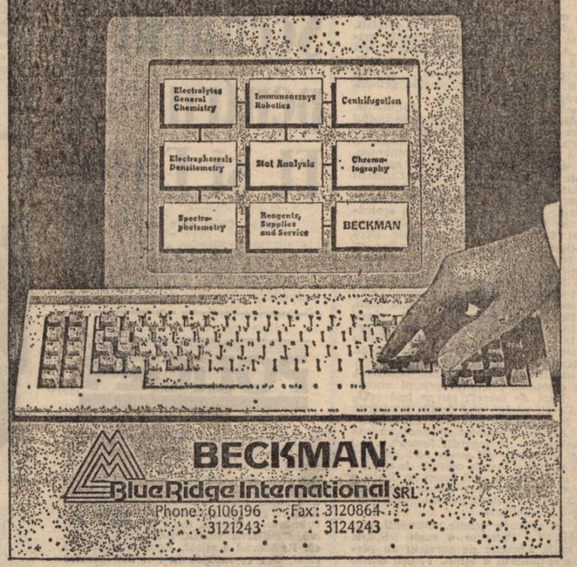

BECKMAN
Blue Ridge International SRL
Phone: 6106196 Fax: 3120864
3121243 3124243

10 plus MAGAZIN

Nr. 9 (1845) din 6 martie 1993

Biblioteca magazin de proză scurtă

ANCHETATORUL SUPREM ŞI FORŢELE OCULTE (III)

Intuiţia, premoniţie şi probabilitate

AVERTISMENT : ORICE ASEMĂNARE DE NUME ŞI DESTINE, CA ŞI ORICE COMUNICĂRI DE ADINC INTRE UNIVERSUL FICŢIUNII SI CEL AL REALULUI, CA INTRE DOUA LUMI PARALELE, SINT NU NUMAI INTIMPLATOARE, CI INEVITABILE, CRED...

Trecuse de miezul nopţii, A.N. se simţea obosit, în ultima vreme se simţise mereu obosit, ocolul Pămîntului, la 70 de ani, solitar, într-o ambarcaţiune cu pînze, nu avea să-l mai facă. Ştia ! A.N. îşi aminti, parcă din întîmplare — dar el asta şi urmărise, să se abstragă oboselii şi vîrstei, uitării, mai ales — îşi aminti de velierul său, alb, pe care-l avusese cîndva, în Germania, de căsuţa lor, fericitul «Landhaus A.N.» de pe malul lacului — cum se numea ? uitase... — nu departe de Postdam. Ce premoniţie stranie, Doamne, să-şi denumească vila «Kaput» ! Şi asta cînd ? În 1929, spre toamnă... Iar Antoninei, bunei lor Antonine, care îi vizitase atunci, invitată de Elsa, şi care nu înţelegea ce înseamnă «kaput» (Antonina îşi notase cuvîntul, în carnet, cu «th», «h» mut, din franceză), A.N. avea să-i explice că lumea lui, universul său de speranţă, şi viaţa acelei lumi, dar, mai ales, teama şi fuga de lume care-i goniseră acolo, lîngă satul «Kaputh», într-o vilă austeră, brandemburgheză, «Kaputh», aveau să se încheie acolo, curînd... **Cît de curînd ? — întrebă cineva. Peste vreo doi-trei ani... În decembrie 1932, cel tîrziu, nu vom mai fi aici.** (Şi, într-adevăr, n-au mai fost, au părăsit Germania în decembrie 1932 !) **(Dar că acest «kaput» îl vor înţelege cu toţii, într-o zi, după plecarea lor, după alţi 13 ani — exact după 13 ! într-o primăvară cernită, prima după dezastru... Şi toţi au rîs :«bunul nostru A.N. şi premoniţiile lui...»**

(Să-i fi spus Antonina lui Malaparte, vreodată, sau poate că tăvălugul rusesc din 1945 a readus cuvîntul «kaput» pentru a doua oară, la Postdam şi în literatură ?)

Trecuse de miezul nopţii. A.N. se simţea obosit. Medicii acuzau surmenajul : «Lucrezi prea mult, îi spuneau, aveţi, totuşi, o vîrstă...» **Ce vîrstă ? ! — se grăbi să protesteze A.N. Abia am împlinit 67 de ani. Timpul e relativ ! N.aţi auzit de Einstein ? Dacă am călători cu viteza luminii, n-am mai îmbătrîni niciodată. Timpul ar sta pe loc. Iar depăşind, ipotetic, viteza, ceea ce nu se poate — şi numai citeodată se poate** (totul pe un surîs admirabil), **ne-am reîntoarce în timp...**

Şi A.N., care tocmai asta voise, îşi aminti de anii tinereţii, petrecuţi în Elveţia, de întîlnirea sa, la Zürich sau la Berna, uitase, cu fostul său coleg, cel care avea să ajungă în epocă marele matematician Marcel Grossman. A.N. împingea căruciorul în care se afla fiul său, primul său fiu, Hans-Albert. Era în 1904, acel admirabil an 1904, cînd abia împlinise 25 de ani. Lucrările sale cele mai importante încă nu apăruseră. Şi după apariţia lor, abia avea să urmeze gestarea. Pentru că există un timp în care uimirile gestează, uimirile mari, esenţiale, precum poezia, iubirea şi, uneori, adevărul, şi un alt timp, mai tîrziu, în care ele irump. **Abia peste 3—4 ani se va vorbi de mine,** spunea A.N. apropiaţilor săi. **În 1908, poate în 1909** (şi chiar aşa a fost ! evaluase exact). **Ca peste alţi 10 ani, odată cu eclipsa totală de Soare, în 1919, deci, să vină confirmarea.... Vi s-a dezvăluit «dinafară» ?** — îl-au întrebat biografii absolut uluiţi. **A fost un calcul eminamente probabilistic ? Sau aţi intuit, pur şi simplu ?**

Dar ce este intuiţia, stimaţii mei prieteni, dacă nu e un calcul de probabilitate, afectiv şi mental, cu miliarde de operaţiuni pe secundă, şi dacă intuiţia nu-i un mod de a asculta, în secret, fără martori, «vocile timpului» ?

Trecuse de miezul nopţii şi A.N. nu mai voia să-şi amintească nimic. O scrisoare din Franţa îl adusese vestea, cu cîteva ore în urmă, că încă un prieten, P.L., bunul său Paul (Langevin) încetase din viaţă. Şi A.N., aşa cum făcuse în toate clipele grele —cînd începuse războiul, ori cînd murise Elsa, cînd aflase de nefericirile fiului său, celui de al doilea fiu, care se înstrăinase complet de A.N., şi, mai apoi, în sfîrşit, cînd a ajuns să fie acuzat de toate nenorocirile lumii — **precum credincioşii care în disperare se întăresc în credinţă,** aşa a făcut şi A.N. ! Şi-a impus să se abstragă realului, cel imediat; aberant, să se claustreze mental în universul său de abstracţiuni şi rigoare, pînă la epuizarea totală. **„Da, dragă Paul, sfînta epuizare rămîne drogul meu"** — îşi notă mecanic A.N. pe marginea scrisorii pe care o primise din Franţa ; şi, în continuare, fără o consecvitate legitimă şi fără să ştie ce impuls interior îi dictase mesajul : **„De azi în 9 ani, ne revedem. Te caut. Poate cîteva luni mai devreme, dacă mă pot desprinde...**

Senin, A.N. ridică ochii spre calendar şi avu revelaţia tulburătoare că peste acel răstimp stabilit, în 1955, după ce va fi împlinit 76 de ani (la această aniversare nu voia să lipsească), aşa cum îl anunţase pe Paul Langevin, va înceta din viaţă. Şi chiar aşa a fost...

Cele de mai sus par incredibile, poate, domnule anchetator, scrisoarea primită din Franţa, în decembrie 1946 nu o am (există în Arhiva secretă), dar destui au citit-o, unii au murit între timp... Ar mai fi însă ca probă confesiunea acelei bune prietene, Antonine Vallen'in, care l-a vizitat pe A.N. după cîteva luni. **„Percepţia prin gînd,** notează Antonine **în afara a tot ce este personal"** îl obsedă pe A.N., conştient şi inconştient, **„ca un scop suprem" (Il affrontait la societé comme s'il était né sur une autre planète"** — înfrunta societatea — timpul şi lumea lui sugerează A.V. — ca şi cum ar fi fost născut pe o altă planetă). Antonine Vallentin va trebui convocată în faţa acestui Consiliu Suprem de anchetă, pe care îl giraţi... Dar scrisoarea primită în decembrie 1946 şi adnotată, aşa cum arătam, de A.N., v-ar surprinde infinit mai puţin, dacă aţi compara-o cu anticipările şi concluziile la care a ajuns în acele nopţi de travaliu intens şi de epuizare de după 67 de ani..., Intuiţi, presupun, ce evaluare şi ce **scadenţă** cumplită întrezărise A.N., divulgarea ei fiind practic interzisă.

Dacă există un motiv, încă unul, pentru care arhivele sale nu pot fi cercetate timp de 50 de ani, sau 75, nu-mi amintesc exact —, să căutăm răspunsul în intuiţiile sale din acele nopţi de mister. Tatăl meu, domnule anchetator, a fost medicul său personal...

DOREL DORIAN

(va urma)

POVEŞTIRE

Scenariu pentru EL şi EA (IV)

Motto : **Celor care cred în iubire**

„Nu mai rezist", decide primul anchetator. „Nu mai rezistăm", anunţă celălalt. „Numai bărbaţi tineri", mai decide primul. „Adică un sfert din populaţie", nu se lasă celălalt. „Ce naiba facem atunci", decide primul. „Adulmecăm", anunţă celălalt. „Ziarele urlă", decide primul. „Vor răguşi" anunţă celălalt.

Cursele de yahting sînt palpitante. Bărbaţii sînt atletici şi curajoşi. În Golful Genova e mare animaţie. Steguleţele sînt colorate. Muzica e dată la maximum. O tribună improvizată rezistă la minimum. Geme de lume. Ambarcaţiunile spintecă valurile. Vîntul dudue în vele. Cîrmacii se balansează periculos. Sînt ultimii metri. Învingătorii fac semne tribunelor. Pe plajă n-ai loc s-arunci o scoică. Cursa se încheie. Doi bărbaţi blonzi au cîştigat. Urale, pupături, şampanie. Urcă pe podium în costum de baie. Fac cu mîna fetelor. Fetele fac şi ele cu mîna şi spun da. O coroană de flori roşii le atîrnă la gît. Un bărbat gras le dă nişte plicuri slabe. Ei le iau, mulţumesc, apoi se prăbuşesc pe spate. Unul după altul. Prin florile parfumate au trecut săgeţi reci. În aceeaşi secundă. În acelaşi organ. Inima. Tribuna nu-nţelege. Plaja nu-nţelege. Golful Genova nu-nţelege. Toţi ţipă.

„Erau atît de tineri", decide ministrul. „Erau campioni", anunţă primul anchetator. „Lupi de mare", nu se lasă celălalt. „Ce-aţi păzit", mai decide ministrul. „Ne-a luat prin surprindere", anunţă primul. „Nu ne-a anunţat nimeni" nu se lasă celălalt. „A îngrozit lumea", mai decide ministrul. „N-avem nici un fir", anunţă primul. „Doar o colecţie de săgeţi", nu se lasă celălalt. „Să faceţi pe dracu-n patru să-l găsiţi", mai decide ministrul. „O să-l găsim", anunţă primul. „Şi-n opt", nu se lasă celălalt.

Vila e aproape pustie. Oamenii sînt la plajă. La Palermo e mult Soare. Prea mult. Femeile de serviciu au plecat. Recepţionerul a ţîpit. Ficuşii dorm. Aerul stă. Ea merge. Deschide uşă după uşă. La primul etaj nu e nimeni. Deschide uşă după uşă. La etajul doi nu e nimeni. La al treilea etaj schimbă speracul. Dintr-o cameră se aud glasuri. Întredeschide uşa. În dormitor se face amor. Priveşte printr-o oglindă şi aşteaptă să se termine. Se plictiseşte. În sfîrşit, e gata. Intră în dormitor. Cei doi nu răspund la bună ziua. Femeia trage cearceaful peste sîni. Sînii se ridică şi coboară gîfîind. Bărbatul nu trage nimic. Primeşte o săgeată mică de oţel în inimă. Răstoarnă veioza. Răstoarnă o ceaşcă. Răstoarnă o sticlă. Apoi se răstoarnă şi el. Uşa se închide la loc. Era camera 312.

„Otrava paralizează inima", decide ministrul. „Instantaneu", anunţă primul anchetator. „Pe loc", nu se lasă celălalt. „Opinia publică e alarmată", mai decide ministrul. „Facem tot ce putem", anunţă primul.

PAUL IOAN

(Va urma)

POLIŢIST

Grafică de MARIAN DEACONU

SPORT UNIVERS

■ **DOPINGUL N-A MURIT.** După scandalurile deja celebre care au urmat Olimpiadei de la Seul, cînd o aparatură foarte sensibilă a dat la iveală ceea ce se ştia demult dar nu se putea dovedi problema dopajului printre sportivi a rămas în actualitate, cazurile atletelor germane fiind prea cunoscut pentru a mai reveni. Un alt caz foarte cunoscut este cel al atletului canadian **Ben Johnson,** cazul care a făcut cea mai mare vîlvă în presă. Ben Johnson a suferit o suspendare, s-a mai „desumflat" şi după episodul Seul a rămas doar o interesantă amintire. Iată că atletul canadian revine pe pistele de atletism, l-am văzut de curînd la un concurs indoor, la Gent, unde a participat la cursa de 60 m plat pe care a şi cîştigat-o, acuzînd, imediat după finiş o întindere musculară. În urmă cu cîteva zile s-a anunţat că Ben Johnson nu a părăsit definitiv practicile care i-au adus destrămarea unui vis frumos, acela de a fi cel mai rapid om din lume, dimpotrivă, el recurge la doping, probabil ca la un drog de care nu mai poate scăpa. Ziarul canadian **Toronto Star** a anunţat că Ben Johnson a fost găsit pozitiv la trei teste anti-doping, fapt ce pune sub semnul întrebării activitatea lui ulterioară ca sportiv.

■ **GERMANI IN NBA.** La cel mai frumos şi puternic campionat de baschet din lume, e vorba despre liga profesionistă americană (NBA) au avut acces şi cîţiva europeni. Alături de cîţiva iugoslavi, acum în NBN joacă şi un german, **D. Schrempf** care a fost „încadrat" la **Indiana Pacers,** aflată acum pe locul 4 în clasament. În ultimul meci, contra echipei San Antonio Spurs, Indiana Pacers a cîştigat cu 105—94.

■ **IN CUPELE EUROPENE.** Şi pentru că tot revenim la fotbal, să vedem ce se mai joacă şi prin Europa. Miercuri, **AC Milan** a reuşit o victorie la limită în faţa lui **FC Porto,** 1—0, gol înscris de Papin, al 18-lea pentru AC Milan, iar partida **TSKA Moscova — Olympique Marseille** s-a terminat la egalitate, 1—1. Philips SV a jucat contra lui IFK Göteborg, scorul a fost surprinzător, 3—1 pentru suedezi. În echipa concernului Philips joacă unul dintre cei mai serioşi fotbalişti români, e vorba de Gică Popescu, un jucător talentat şi util echipei sale. Joi va fi o zi grea şi pentru singura reprezentantă a fotbalului românesc angrenată în cupele europene de fotbal, **Steaua,** care va susţine partida în cadrul sferturilor de finală ale Cupei cupelor cu belgienii de la **Royal Anvers.** Cînd pleacă aceste rînduri la tipar, nu cunosc rezultatul întîlnirii, dar acest lucru nu mai are importanţă, dumneavoastră, stimaţi cititori fiind în posesia rezultatului, la ora cînd revista noastră va ajunge pe piaţă.

Revin la fotbalul european, amintind că AC Milan îşi continuă seria victoriilor fără întrerupere, 54, echipa milaneză zdrobind de curînd Sampdoria, cea atît de cunoscută fotbalului nostru. O altă cunoscută echipă din Italia, nu datorită valorii, ci datorită faptului că un antrenor român a adus acolo patru fotbalişti români, încercînd să-i imite pe cei de la Milan, este **Brescia.** Sperînd că va da „gaură" în Italia, Mircea Lucescu s-a înşelat amarnic, aşa cum anticipam în urmă cu cîteva luni în chiar acest colţ de pagină. Nu numai că n-au impresionat pe nimeni, dimpotrivă au adus echipa într-o situaţie jalnică, probabil în stare de retrogradare. Se vede treaba că neseriozitatea, infatuarea ridicolă şi lipsa efortului susţinut, care domină fotbalul şi pe meleagurile noastre, nu şi-au schimbat părul nici pe alte meleaguri, mai profesioniste. Vorba maestrului Ion Voicu, „degeaba eşti talentat, mai trebuie să şi munceşti ca să convingi că eşti talentat".

■ **LA HANDBAL STAM MAI BINE.** În cadrul cupelor europene la handbal feminin echipele **Chimistul** din Rîmnicu Vîlcea şi **Rapid** Bucureşti au reuşit performanţa fantastică de a se califica în semifinalele Cupei Cupelor, respectiv Cupei IHF. Partidele au fost dramatice şi simetrice, dacă putem spune, deoarece ambele calificări s-au obţinut la scoruri generale egale. Astfel Chimistul — H. Podrovska 30—25, după un 28—33 în deplasare. Scor general, 58—58, dar Chimistul s-a calificat datorită numărului mai mare de goluri înscrise în deplasare. Aceeaşi situaţie şi în cazul Rapidului care a jucat cu Politehnik Minsk, 27—20 la Bucureşti, 21—28 la Minsk. Scor general 48—48 şi calificarea din acelaşi motiv : numărul mai mare de goluri înscrise în deplasare. Dacă în cazul lui Chimistul golul calificării a fost înscris în ultimele secunde de joc, în cazul Rapidului, golul pierderii calificării nu a fost înscris, din fericire, în ultima secundă de joc, jucătoarele din Belarus ratînd o lovitură de la 9 metri. Mariana Tîrcă de la Chimistul a adus calificarea echipei sale toţ printr-o lovitură de la 9 metri, transformată însă extraordinar.

GEORGE CUŞNARENCU

HOROSCOP

08. 03 — 14. 03

BERBEC (21.03.—20.04) : Perioada se caracterizează printr-o nevoie acută de comunicare. Sînteţi implicat în multe proiecte sau afaceri, vitalitatea dv. este reconfortantă pentru cei din jur. Luni sau marţi veţi primi acea veste pe care-o aşteptaţi de mult. Situaţia financiară cunoaşte un maxim la sfîrşitul săptămînii. Semne de întrebare pe plan sentimental vă umplu weekend-ul.

TAUR (21.04 — 20.05) : Sînt multe aspecte în evenimentele săptămînii care vă dezamăgesc şi vă dau o stare de disconfort psihic. Marţi şi miercuri vă implicaţi în polemici cu gust amar, care vă scad randamentul. Deveniţi agitat şi agresiv şi toate orizonturile îmbracă doliul pesimismului. Vineri şi simbătă partenerul vă readuce la normal, cînd dragostea şi deliciile ei vă transportă în seninătate. Joi primiţi bani.

GEMENI (22.05—21.06) : Două evenimente contradictorii, fără consecinţe prea marcante, vin să vă alimenteze pofta de viaţă şi frenezia cu care parcurgeţi această perioadă. Luni sau marţi vă loviţi de o cruntă ingratitudine sentimentală, urmată (joi sau vineri) de o mare bucurie de ordin material. Între cele două extreme sînteţi nevoit să găsiţi calea de mijloc. Orgoliul dv. trebuie temperat.

RAC (22.06—22.07) : Pîndiţi momentul unei revanşe morale asupra partenerului. Deşi Venus vă induce o benefică viaţă conjugală, simţiţi nevoia unei schimbări. În această perioadă, lupta cu monotonia vieţii capătă unele aspecte dramatice. S-au acumulat unele insatisfacţii care vă obsedează. Joi sau vineri aveţi o dispută deschisă, care lămureşte multe lucruri. Norocul financiar vi se alătură (joi), mai mult ca un pansament psihologic.

LEU (23.07—22.08) : Perioadă de pesimism acut, cînd Saturn nu vă lasă să vă împăcaţi cu sine. Dominator şi agresiv, parcurgeţi mai multe dispute din care ieşiţi numai aparent învingător. Imprevizibilul nu vă poartă noroc şi eticheta săptămînii este ghinionul. Marte şi Saturn fac o pereche care trebuie să vă dea de gîndit. Nu daţi frîu liber unor iniţiative prea riscante, astrele nu vă sînt favorabile.

FECIOARA (23.08—21.09) : La începutul perioadei aveţi parte de mari satisfacţii morale, cînd vă sînt răsplătite munca şi abnegaţia dv. A doua parte a săptămînii vă lasă un gust neplăcut de resemnare în faţa unor evenimente pe care nu aveţi cum să le surmontaţi. Disensiuni de ordin sentimental vă afectează curba afectivităţii, iar cea a sănătăţii indică o fragilitate metabolică.

BALANŢA (22.09—22.10) : Se adună vînturi din toate direcţiile în pînzele dv., iar Mercur vă măreşte apetitul pentru noi afaceri, noi implicări favorabile. Suprasolicitări nervoase şi intelectuale vă diminuează însă forţele. Dar orice Balanţă, precum pasărea Pheonix, găseşte resurse în orice împrejurare. Vineri sau simbătă primiţi o veste foarte bună de departe.

SCORPION (23.10—21.11) : Vi se clarifică multe lucruri, atît pe plan financiar, cît şi afectiv. Lungi controverse şi confesiuni îşi pun amprenta asupra acestei perioade de căutări. Nu sînteţi în apele dv. în această zodie de apă (Peşti) şi disensiunile familiale pot apare din orice nimic. O reuşită deosebită pe plan profesional vă destinde la sfîrşitul săptămînii.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12) : Navigaţi printre incertitudini şi promisiuni, printre iluzii şi confirmări. Din fericire, realitatea este mai generoasă cu dv. decît v-aţi aşteptat. O mare satisfacţie morală (joi) vă umple rezervorul optimismului. Creativitate şi inspiraţie, iată etichetele săptămînii. Mici probleme cu odrasla, cu partenerul de viaţă sînt posibile luni sau marţi.

CAPRICORN (21.12—19.01) : Uşor dezechilibru nervos (la începutul perioadei), compensat apoi de o bucurie reconfortantă pe plan social. Sînteţi prea receptiv şi sensibil la cele ce se petrec în jur şi aproape uitaţi de propriile interese sau idealuri. Forţa creatoare diminuează, iar afectiv şi psihic sînteţi în impas. Vremea vă influenţează prea mult.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02) : Tenace şi orgolios, parcurgeţi această perioadă cu multe satisfacţii, mai ales de ordin material. Sînteţi victorios în orice confruntare, iar siguranţa de sine este o cunună de lauri. Două momente nefavorabile (marţi şi simbătă) tind să vă umbrească optimismul sănătos, dar nu uitaţi că sînteţi născut în zodia luptătorilor lucizi.

PEŞTI (19.02—20.03) : Totul vă merge din plin, inspiraţia şi fantezia vă ţin companie fericită în această perioadă. Clipe de cumpănă (miercuri şi joi) vă alterează trecător psihicul, dar o mare satisfacţie vă aşteaptă la finele săptămînii. Armonia iubirii se menţine, în ciuda unor disensiuni de detaliu. Atenţie ! Visaţi prea mult cu ochii deschişi !

cartea RECORDURILOR NAŢIONALE

Record faunistic

Acest record poate părea unora — celor care nu cresc sau nu iubesc animalele — mai mult o anecdotă. Dar şi Guinness Book are un capitol destinat ciudăţeniilor din lumea animalelor. În cazul relatat de d-na Rodica G. din Bucureşti este vorba de un „miracol" : un cotoi care a căzut (accidental, evident) de trei

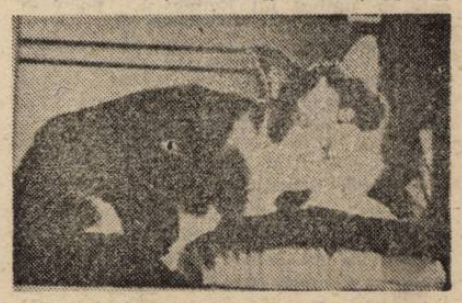

ori de la etajul IX şi a supravieţuit. Numele lui este „Mitică" şi are acum opt ani. De fiecare dată a fost îngrijit de un medic de specialitate (dr. Ioana Filea), care l-a repus pe picioare. Traumatismele suferite au avut consecinţe dureroase pentru scheletul felinei şi se pare că-i vor scurta viaţa. Cazul este autentic şi are mai mult decît un simbol proverbial.

Superlativ arheologic

Unul dintre cele mai interesante şi mai valoroase obiective arheologice privitoare la civilizaţia geţilor (în speţă cultura lor materială) este cel de la Popeşti, pe malul Argeşului (Sectorul Agricol Ilfov). Marele erudit Vasile Pârvan a emis ipoteza că aici s-ar afla ruinele cetăţii Argedava reşedinţă a regelui Burebista. Dar cercetările ulterioare n-au confirmat această idee, relevîndu-se faptul că la Popeşti s-a aflat un puternic centru politico-administrativ get. Acesta se remarcă printr-o uriaşă piaţă publică, înconjurată de diferite edificii (întreaga cetate este înconjurată de un şanţ cu mal întărit). Cel mai remarcabil dintre aceste edificii este un palat de formă dreptunghiulară, cu dimensiunile aproximative de 60 X 45 metri. Specialiştii afirmă că este vorba de cel mai mare palat getic descoperit pînă acum, folosit de autohtoni între secolele II şi I înainte de Christos. Palatul are o încăpere centrală foarte mare (circa 600 metri pătraţi) probabil sală de sfat al demnitarilor. Aceasta este înconjurată de mai multe încăperi auxiliare, şi de o vastă bucătărie. Se pare că acest palat avea pe o latură şi un fel de etaj, element arhitectonic foarte rar în epocă.

GUINNESS BOOK

OAMENII STRUŢ

Unele din cele mai ciudate anomalii anatomice — prezentate la capitolul dedicat condiţiei umane — este cel al devierilor de la numărul firesc de degete (la mîini şi picioare). Se ştie astăzi că numai necontrolate mutaţii genetice pot conduce la astfel de anormalităţi, într-o lume din ce în ce mai poluată.

Cele mai multe degete prezente la mîinile şi picioarele unui om au fost înregistrate în cazul unui băiat născut la 16 septembrie 1921, în East London, Anglia. Deşi nu se specifică exact repartiţia degetelor în exces, se face cunoscut faptul că mîinile acestui copil aveau în total 14 degete, iar picioarele 15 degete! Este lesne de imaginat de ce indiscreţia fundaţiei Guinness n-a mers mai departe...

Mai puţină discreţie se păstrează în cazul unei foarte curioase mutageneze care afectează două triburi africane. Este vorba de tribul Wadomo, care vieţuieşte pe valea lui Zambezi (în Zimbabwe) şi tribul Kalanga, care-şi duce traiul în partea estică a deşertului Kalahari, mai precis în Botswana. Cred că va fi destul de greu să vă imaginaţi cum pot merge oamenii care au la picioare numai cîte... două degete! Această ciudăţenie a naturii este, din nefericire, transmisă, descendenţilor (fapt ce o diferenţiază în cazul de mai sus). Guinness remarcă faptul că s-a instaurat un adevărat sindrom şi că triburile respective au fost botezate (neoficial) „oamenii — struţ". Cu toate acestea, cercetătorii au observat o bună adaptare la mers, confirmată cu kilometri întregi parcurşi fără disconfort fizic evident. Studiile geneticienilor vor stabili, poate care sînt genele responsabile de această „obositoare" anomalie.

CONOTAŢII PENTRU IEPURE

ZODIACUL CHINEZESC

Zodia chinezească a Iepurelui corespunde fidel cu cea a Peştilor occidentali. Din simbolul consacrat al celor doi peşti ce se avîntă în direcţii opuse, putem deduce cu uşurinţă ideea de contradictoriu care este emblematică în această primă lună a primăverii. Unii susţin că emblema zodiei este personalitatea lui Einstein (născut 14 martie), dar cred că e mai relevant să trecem în revistă această perioadă din mai multe unghiuri de vedere şi să contopim toate informaţiile.

În horoscopul arborilor, Iepurele (Peştii) conţine zodia **Pinului** (rafinament), cuprinsă între 18—28 februarie, a Salciei (melancolia), între 1 şi 10 martie, şi **Teiul** (spiritul aristocratic), între 11 şi 20 martie. Cele trei feţe ale personalităţii sînt perfect compatibile, ba chiar se armonizează foarte bine cu idealismul indus de Neptun şi înţelepciunea indusă de Jupiter (planetele guvernatoare).

În horoscopul indian, Iepurele adună laolaltă zodia **Perlei** (20.02 — 1.03), zodia **Corabiei** (2.03 — 10.03) şi zodia supremă a **Yoghinului** (11.03 — 20.03 ; observaţi că Einstein a fost Yoghin !)

În calendarul ebraic, Iepurelui (Peştilor) îi corespunde luna Adar, în care s-a născut şi a murit Moise. Interesant de remarcat este faptul că etimologic Moise înseamnă „cel scos din Apă", iar Peştii au ca metamorfoză universală tocmai Apa. Pe de altă parte, o altă conotaţie evidentă este următoarea : Peştii au drept zonă sensibilă gleznele şi tălpile (în corespondenţele zodiacale ale trupului uman), iar Moise a fost cel care a condus seminţiile lui Israel 40 de ani în istoricul exod. Tot ca o conotaţie interzodiacală, să mai amintim că Apa (Marea Roşie) n-a fost un obstacol pentru vechii evrei : să fie aici o legătură cu zodia indiană a Corabiei ? Sau este vreo legătură între revelaţia sinaitică a lui Moise şi zodia indiană a Yoghinului? Se pot face punţi semantice între contradicţia peştilor emblematici şi disensiunile spirituale din sînul seminţiilor lui Israel, pe perioada exodului ?

În limita spaţiului, am dorit numai să reamintesc scepticilor în ale astrologiei ce adevăruri profunde, globale, se pot ascunde într-un simplu... Iepure. Concluzia evidentă : profeţia astrologică e o problemă de cultură şi are o valabilitate mai mult decît statistică.

HARTA MÎINII

2. Aripa mîinii sau degetul-senator. De multe ori, metaforele morfopsihologilor ascund un tîlc imprevizibil. De ce este degetul mare (senatorul palmei) o aripă? Atunci cînd examinatorul ne cere mîna spre studiu, trebuie să i-o întindem cît mai firesc. Unul din primele lucruri care-i vor spune foarte multe despre noi este depărtarea degetului mare de restul palmei. Avem de-a face cu oameni deosebiţi, cu spirite elevate dacă unghiul acesta este cuprins între 45° şi 60°. Aici se află unghiul optim de zbor al eului. Dacă unghiul e mai mare, atunci voinţa se transformă în obsesie, inteligenţa în violenţe rudimentară. Dacă degetul mare stă în mod firesc (cînd palma e aşezată pe masă) prea aproape de index, atunci nesinceritatea, viciul ascuns şi lipsa de comunicare cu societatea vor fi anomaliile relevate. E bine ca soţii să aibă aceeaşi deschidere a „aripii".

Lungimea degetului-senator nu este întîmplătoare. La un om de valoare aceasta depăşeşte rădăcina indexului. Comparat cu indexul, se recomandă ca soţul să aibă degetul mare mai lung decît al soţiei. În caz contrar, bărbatul va fi ca un elev prins cu lecţia neînvăţată în faţa profesoarei.

Cele trei falange simbolizează trei cărămizi fundamentale ale personalităţii : falanga a 3-a (cu unghie) este voinţa, a 2-a este inteligenţa, iar prima este dragostea. Cu cît falanga a 2-a este mai lungă decît a 3-a, cu atît vă apropiaţi de genialitate, cu atît spiritul dv. e mai elevat, mai cultivat, mai profund. Prima falangă (cea legată de palmă) poate fi cărnoasă sau subţire. Cu cît este mai proeminentă, cu atît sunteţi mai pasionat, mai devotat în iubire. Dar prea groasă înseamnă deja iminenţa obsesiei sexuale, a dereglărilor hormonale.

Observaţi alura degetului mare! La unele persoane, falanga a 3-a (cu unghie) tinde să aibă o curbură spre exterior. Cu cît această curbură este mai pronunţată, cu atît calităţile conferite de celelalte detalii ale degetului-senator sînt mai voalate. Se spune că denotă o lacună de energie directă şi un supliment de energie indirectă (siretenia înlocuieşte confruntarea pe faţă). Este curbura lui Iago.

Degetul asasinilor este foarte distinct. Falanga a 2-a se subţiază iar a 3-a pare, în consecinţă, o bilă aşezată în vîrful degetului mare.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

DIALOGURILE LAUREI

■ Mai intîi, deci draga mea **A.B. (...)**, mă bucur că ţi-ai mai amintit că exist şi mi-ai scris după atîta amar de... luni ! Dacă am înţeles bine, ai fost „cucerită de firea lui deschisă şi jovială", apoi, în noaptea de Revelion, care ţi s-a părut „cea mai frumoasă noapte din viaţă", te-ai simţit „cu adevărat dorită de un băiat, trăind clipe de extaz" pentru ca, în final, acelaşi băiat să ţi se pară a fi „ipocrit, încrezut, mediocru, un om de nimic", care nu merită din partea ta decît... „ură" ! Spune-mi cinstit, cînd crezi că ai fost mai aproape de adevăr : atunci cînd ai fost „cucerită" de omul deschis şi jovial sau acum, cînd „urăşti" omul ipocrit etc., etc. ? ! Sinceră să fiu, cred că şi atunci, şi mai pe urmă te-ai cam grăbit de fiecare dată cu părerile, entuziasmul tău necontrolat, ca şi dispreţul suveran fiind roadele unei insuficiente — zic eu — cunoaşteri a sufletului omenesc... Ştiu, ştiu, vei zice „ce naiba o fi atît de pritocit, de analizat, de întors pe toate feţele atunci cînd iubeşti ? ! Iubeşti — şi gata !" Hei, ce bine-ar fi să fie totul atît de simplu — „iubim — şi gata !" Chestia asta aduce, mai tîrziu, multe cupluri la tribunal pentru divorţ cu motivaţii de genul „nepotrivire de caracter", „insuficientă cunoaştere a soţilor" şi altele la fel de profunde. Vei mai zice, probabil, că-i prea devreme să vorbim despre asemenea treburi. De acord, dar la spune-mi, te rog, cam pe la ce vîrstă ar trebui să învăţăm astfel de lucruri tocmai pentru a evita eşecurile dureroase, compromisurile falimentare şi duşmăniile ivite din... dragoste ? !... La ce vîrstă ar trebui să învăţăm că, totuşi, dragostea, relaţiile dintre fete şi băieţi, dintre femei şi bărbaţi presupun o seriozitate a gîndirii ? ! În sfîrşit, atîta vreme cît, de fapt, nimic nu s-a întîmplat între voi în mod explicit, poartă-te firesc, normal, fără crispări exagerate, fără suferinţe disproporţionate pentru amintirea celor cîtorva dansuri într-o noapte de Revelion — care ar fi putut să fie un început, dar n-a fost să fie... — şi, dacă te va mai invita la dans, dansează ! Între atîţia alţi băieţi — de ce nu şi cu el ? ! Astfel îi vei dovedi — şi-ţi vei dovedi şi ţie — că de fapt nu s-a întîmplat nimica... Mai scrie-mi !

■ Chiar dacă sînt (încă) puternic marcate de umbra lui Eminescu, poemele tale, dragul meu **CIPRIAN A. (Bucureşti)**, au acel suav parfum al sensibilităţii şi purităţii care, poate se va distila în sufletul tău pînă va deveni esenţa inconfundabilă a spiritului, a personalităţii tale poetice. Sigur, pînă atunci nădăiduiesc să înţelegi că un vers precum „Îţi cer să-mi dai iubirea ce a pierit în tine" **sună** frumos dar... de vreme ce „a pierit", oare ce să-ţi mai dăruie ?! Ştii cum se zice : de unde nu e — nici Dumnezeu nu cere ! Altfel spus, lasă Viaţa să-ţi ofere ritmul, rima şi substanţa poetică. Deseori, cuvintele, oricît de frumoase, mai mult **întunecă**, în loc să lumineze. Oricum, o sămînţă de viitor poetic există ! N-o irosi, te rog...

LAURA

Grădina de lîngă casă

RĂSPUNSURI LA SCRISORI

LEFTER MARIA, Iaşi. Pe plan mondial se cunosc peste 10 specii de arahide din care unele sînt perene iar altele, anuale. În ţara noastră se cultivă specia Arachis hypogae, plantă anuală, înaltă de 30 — 70 cm şi cu rădăcini care ating lungimea de 2 m. Florile sînt galbene iar fructele se dezvoltă în pămînt (de unde şi denumirea de alune de pămînt). Ele cîntăresc 0,5 — 3 g şi conţin 1—7 seminţe foarte bogate în grăsimi (40—50%), proteine (20—30%) şi glucide (10—20%). Este o plantă cu cerinţe mari faţă de căldură şi umiditate. Temperatura de germinare este de 12—15°C iar perioada de vegetaţie este de 120—140 zile. Planta rămîne verde pînă la primele brume iar seminţele îşi pierd germinaţia la temperatura de —3°C. Pentru cultură necesită soluri uşoare, bogate în elemente nutritive. Solurile mlăştinoase sau sărăturate sînt neindicate. În condiţii prielnice, o plantă poate produce pînă la 700 fructe. Distanţele dintre plante : 70×50 cm iar adîncimea de semănat 7—9 cm. Lucrările de întreţinere constau în prăşile şi îndepărtarea buruienilor. Producţia creşte dacă se face şi muşuroirea plantelor în perioada înfloririi. Necesită 6—8 udări ultima fiind făcută cu 20—30 zile înainte de recoltare. Zonele indicate pentru cultura arahidelor sînt acelea care asigură condiţiile de cultură şi în special căldură.

CONSTANTIN CRISTIAN, Bucureşti. Îmi pare rău că trebuie să vă dezamăgesc în legătură cu dorinţa Dvs de a cultiva afini într-o localitate din preajma Capitalei. După cum se ştie afinul creşte şi în ţara noastră, în flora spontană dar numai în zonele montane, unde îi sînt asigurate condiţiile pedoclimatice necesare. Aşa se explică şi eşecul Dvs. Este adevărat că în SUA prin hibridări şi selecţie, s-au obţinut soiuri cu port mai înalt decît al speciilor spontane de la noi şi cu fructe mai mari. Aceste soiuri au fost importate şi la noi dar experienţele au dovedit că şi acesti afini cu port înalt, îşi menţin preferinţele pentru zonele alpine. Personal am încercat cultivarea unor astfel de afini cu port înalt în preajma Capitalei, dar nu am reuşit cu toate că am îmbunătăţit calitatea solului (cu turbă). Se pare deci că nu solul este principala cauză a nereuşitei ei, în primul rînd arsiţa din verile acestei zone.

POSTELNICU GEORGEL, Bucureşti. La stabilirea speciilor de pomi şi arbuşti pe care urmează să-i plantaţi în livada Dvs „de vis", este bine să ţineţi sama de comportarea fiecărei specii în condiţiile pedoclimatice din zona respectivă. Din experienţa proprie de peste 18 ani, pot spune că pentru zona Capitalei, mărul dă cea mai mare bătaie de cap şi cea mai mică recoltă în raport cu volumul de muncă necesar, în special pentru combaterea bolilor şi dăunătorilor. Cele mai bune rezultate le-am obţinut la vişini, cireşi, peri şi nuci. Prunii, piersicii şi caişii se plasează într-o poziţie medie. De asemenea, se obţin rezultate bune la coacăzul roşu şi negru, la zmeură şi la căpşuni cu condiţia de a se asigura udările în timpul secetos.

IOAN URSU

POSTA by Air Mail

Numeroşilor solicitanţi ai Almanahului „Magazin" (care va apărea curînd) le răspundem cu regret, că editura noastră nu are posibilitatea de a face expedieri nominale. Şansa de a-l procura este aceea de a fi prezenţi la chioşcurile de difuzare în momentul în care se pune în vînzare.

Costel Neacşu din Cluj. În numele colegelor de redacţie, încîntate de gentileţea dv., vă mulţumim pentru mărţişoare.

Ciupitu Marian din Roman ne oferă spre publicare traducerea unei cărţi „ce va stîrni un interes major în rîndul întregii populaţii a ţării". Oferta, mai mult provocatoare decît ispititoare, întrucît se limitează la o simplă afirmaţie, nu ne interesează (deocamdată) întrucît „Editura Magazin" nu are fondurile necesare pentru a perfecta editarea unei cărţi. În cazul în care deţineţi drepturile de autor (copyright), colaborarea cu orice editură particulară nu poate fi decît fructuoasă. Vă urăm succes.

Tunaru Marina din Ploieşti, Aleea Godeanu nr 2, bl 117, ap. 23, et 5 jud Prahova, cod 2000, foarte mişcată de articolul lui George Cuşnarencu despre simplitatea, inocenţa şi generozitatea lui Michael Jackson, vrea să corespondeze cu fanii megastarului pe această temă. Şi noi am fost mişcaţi de noblеţea sentimentelor şi ideilor dv. Succes !

Popescu Sever din Craiova şi **Aneta Săseruc din Suceava** ne solicită adresa actorului Alain Delon şi, respectiv, adresele protagoniştilor din serialul Dallas. Lui Alain Delon îi puteţi scrie pe adresa **Paris, Franţa,** întrucît se bucură de o mare popularitate în rîndul poştaşilor. Cît despre Dallas-ieni, aşteptăm ca J.R. s-o trimită pe Pamela în Munţii Apuseni în căutarea unor filoane de aur, pentru a o putea contacta şi a-i solicita un interviu în numele dv. Ne vom gîndi însă şi la alte soluţii...

DORIN MĂRAN

PRECIZARE

În numărul 8 al revistei noastre, ştirea „Mickey Roonney, fericit ca un copil", a fost ilustrată cu o fotografie aparţinînd agenţiei EFE, al cărei drept de difuzare europeană îl deţine SIPA PRESS. Mulţumim pentru înţelegere şi ne cerem scuze pentru eventualele neajunsuri produse.

PROGRAM TV

SELECŢIUNI

08.03 — 14.03

LUNI

Programul 1: 14,00 Actualităţi 14,15 Ora de muzică 15,00 Preuniversitaria 15,30 Teleşcoală 16,00 Magazin agricol 16,30 Portativul preferinţelor muzicale 17,00 Actualităţi 17,05 Magazin în limba maghiară 18,35 Tezaur folcloric 19,00 Documentar TV 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,35 Sport 20,45 Azi în prim plan 21,30 Repriza a treia 22,15 Actualităţi 22,30 În direct de la Paris: decernarea premiilor César prin intermediul TV5 Europe.

Programul 2: 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 17,00 Veniţi cu noi pe programul doi ! Arta şi economia de piaţă 20,00 Actualităţi 20,35 Tradiţii 21,00 TVM Mesager 21,30 Lumea sportului 22,00 TV5 Europe 22,35 Magazin auto-moto

MARŢI

Programul 1: 7,00 TVM Telematinal 10,00 TVR Iaşi 10,30 Sfinţii 40 de Mucenici din Sevastia 12,00 Teatru TV. Lewis şi Alice de Michel Suffran şi Martine de Bretawil 13,40 Desene animate 14,00 Actualităţi 14,15 Ora de muzică 15,00 Preuniversitaria 15,30 Teleşcoală 16,00 Convieţuiri-magazin 17,00 Actualităţi 17,05 Medicina pentru toţi 17,35 Salut, prieteni ! (I) 18,35 De la lume adunate... 19,00 In memoriam : George Ciorănescu 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,40 Sport 20,45 Film serial. Povestiri din Hollywood : Natica Jackson (SUA) 21,45 Şlagăre la... zero grade 22,15 Azi în prim plan 23,00 Actualităţi 23,15 Salut, prieteni ! (II)

Programul 2: 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 17,00 Actualităţi 17,05 Cărţi şi idei 18,05 Un an de la alegerile locale 19,05 Film serial. Maguy (Franţa, 1990) 20,00 Actualităţi 20,35 Tribuna non-conformiştilor 21,00 TVM Mesager 21,30 Democraţia şi funcţia publică 22,00 TV5 Europe 22,35 Divertisment internaţional

MIERCURI

Programul 1: 7,00 TVM Telematinal 10,00 TVR Iaşi 11,00 TVR Cluj 12,00 Film artistic. Chinezul (III) 13,30 Desene animate 14,00 Actualităţi 14,15 Ora de muzică 15,00 Preuniversitaria 15,50 Tragerea Pronoexpres 16,00 Oameni de lîngă noi 16,30 Panoramic muzical 17,00 Actualităţi 17,05 Mesaje prin milenii 17,35 Arhive folclorice 18,00 Simpozion 18,45 Azi în prim plan 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,40 Microrecital Kim Wilde şi Jason Donovan 20,55 Campionatul mondial de handbal masculin România — Norvegia 22,15 Telecinemateca. Caleasca de aur (Italia, 1953) 0,10 Actualităţi 0,25 Campionatele mondiale de patinaj artistic

Programul 2: 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 16,55 Teatru TV. Subprefectul de Duiliu Zamfirescu 18,30 Emisiune în limba maghiară 20,00 Actualităţi 20,35 Studioul muzicii de cameră 21,00 TVM Mesager 21,30 Dialog cu edilii Capitalei 22,00 TV5 Europe 22,35 Învăţaţi engleza americană

JOI

Programul 1: 7,00 TVM Telematinal 10,00 TVR Iaşi 11,00 TVR Cluj 12,00 Film artistic. Ploaia (SUA, 1932) 13,15 Videoclipuri 13,30 Desene animate 14,00 Actualităţi 14,15 Ora de muzică 15,00 Preuniversitaria 15,30 Teleşcoală 16,00 Repere moldave 16,30 Repere transilvane 17,00 Actualităţi 17,05 Magazin în limba germană 18,05 Povestea vorbei 18,35 Telediscul muzicii populare 19,00 Spectacolul lumii 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,35 Reflecţii rutiere 20,50 Film serial. Dallas 21,45 Azi în prim plan 22,30 Campionatele mondiale de patinaj artistic 24,00 Actualităţi 0,15 Confluenţe.

Programul 2: 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 17,00 Actualităţi 17,05 Ecranul 17,35 Bijuterii muzicale 17,55 Convieţuiri-magazin 18,55 Diamond Awards Festival — 1989 (III) 19,30 Stadion 20,00 Actualităţi 20,35 Tradiţii 21,00 TVM Mesager 21,30 O viaţă pentru o idee 22,00 TV5 Europe 22,35 Studio de dans contemporan

VINERI

Programul 1: 7,00 TVM Telematinal 10,00 TVR Iaşi 11,00 TVR Cluj 12,00 Film serial. Din voia Domnului 13,00 Descoperirea planetei 13,30 Desene animate 14,00 Actualităţi 14,15 Ora de muzică 15,00 Preuniversitaria 15,25 Teleşcoală 15,50 Tragerea Loto 16,00 Cheia succesului 16,30 Arte vizuale 17,00 Actualităţi 17,05 Gong ! 17,35 Pro Patria 18,35 De patimă şi de dor 18,55 Campionatul Mondial de handbal masculin : România — Elveţia 20,20 Actualităţi 21,00 Campionatele Mondiale de patinaj artistic 22,30 Azi în prim plan 23,00 Actualităţi 23,15 Film serial. Destinul familiei Howard 0,15 Rock-panorama.

Programul 2: 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 17,00 Actualităţi 17,05 Sport-Magazin 18,00 Emisiune în limba germană 19,00 Concertul Filarmonicii „Gheorghe Dima" 21,00 TVM Mesager 21,30 Viaţa spirituală 22,00 TV5 Europe 22,35 Recital Roger Mc Guinn

SIMBĂTA

Programul 1: 9,00 Bună dimineaţa... 10,00 Ala-Bala-Portocala ! 10,50 Film serial pentru copii. Aventurile lui Black Beauty 11,20 Tradiţii şi perenitate în Năsăud 12,00 Clipă şi eternitate 13,00 Ora de muzică 14,00 Tranzit TV ora 25. Film serial (ora 18.15): Povestiri cu final neaşteptat (Anglia, 1986). Reportaje Mapamond. Teleenciclopedia. Actualităţi (ora 20,00) Film artistic (ora 21,00): Caracatiţa. Campionatele Mondiale de patinaj artistic. Concursul emisiunii. Ştiri. Topul muzical european al săptămînii 1,00 Film serial. Midnight Caller 2,00 Închiderea programului.

Programul 2: 14,30 Campionatul Mondial de Atletism pe teren acoperit 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 17,00 Actualităţi 17,05 Film artistic. Scumpa mea secretară (SUA, 1948) 18,45 Opera în capodopere 20,00 Actualităţi 20,35 Jazz-Magazin 21,00 TVM Mesager 21,30 Studioul muzicii contemporane 22,00 TV5 Europe 23,35 Varietăţi internaţionale

DUMINICA

Programul 1: 9,00 Bună dimineaţa ! 10,00 Actualităţi 10,10 Abracadabra ! 11,00 Film serial pentru copii. Aventurile lui Black Beauty 11,25 Avanpremiera TV 11,30 Viaţa satului 13,00 Lumină din lumină 14,00 Actualităţi 14,10 Video-Magazin 16,30 Gala laureaţilor Campionatelor Mondiale de patinaj artistic 18,00 Vedete în recital la festivalul internaţional „Cerbul de Aur" 18,30 Laureaţii Premiului Nobel pentru Literatură: Albert Camus 19,00 Film serial. Dallas 20,00 Actualităţi 20,35 Film artistic. Povestea F.B.I.-ului. Cazul Alvin Karpis (SUA, 1974) 22,15 Convorbiri de duminică 22,45 Actualităţi 23,00 Nocturna de duminică.

Programul 2: 14,30 Campionatul Mondial de Atletism pe teren acoperit 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 17,00 Actualităţi 17,05 Serata muzicală TV 19,30 Oraşe şi civilizaţii 20,00 Actualităţi 20,35 Pop-Club 21,00 TVM Mesager 21,30 Concertino 22,00 TV5 Europe 22,35 Mondo-Muzica.

(După „PANORAMIC TV")

medicina la zi

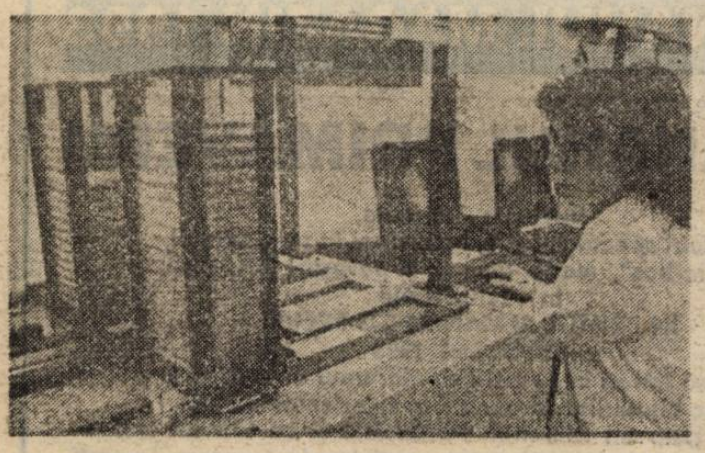

ARBORELE YEW SI CANCERUL

In fotografia din stinga se află unul din laboratoarele modernului Institut de Biotehnologii din Vitry (Franța).

Fotografia din dreapta înfățișează grupul de cercetători conduș de Francois Lavalle la Centrul de cercetări Rhône-Poulenc Rorer din Vitry (Franța). Concernul Rhône-Poulenc a investit 10 milioane de dolari în 1992 în lupta împotriva cancerului.

Specialiștii concernului francez Rhône—Poulenc au început în iunie 1990 testarea clinică a activității antitumorale a produsului Taxotere, în Europa și Statele Unite. Studii asemănătoare au debutat în Japonia la sfîrșitul anului 1991. Dezvoltarea acestei molecule, denumită „taxus brevifola", a fost studiată de atunci de multe laboratoare de prestigiu din întreaga lume.

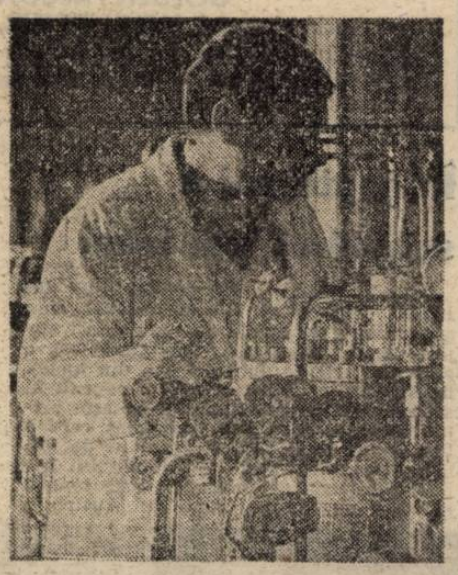

Specialiștii americani identificaseră încă din 1971, în trunchiul arborelui yew, prezența unei substanțe cu acțiune antitumorală denumită taxol. Cîțiva ani mai tîrziu, studiile clinice asupra cancerului ovarian, netratabile prin metode convenționale, au demonstrat că taxolul poate contribui la retragerea tumorilor respective. Rezultate și mai încurajatoare au fost obținute la Institutul Național de cercetare a Cancerului asupra diverselor tumori, în special asupra cancerului la sîn.

Continuarea cercetărilor presupune însă distrugerea multor arbori yew. Spre exemplu, pentru obținerea a numai 2,5 kilograme taxol, cu care se tratează circa 2500 de pacienți, trebuie distruși 12 000 de arbori yew. Sinteza completă a taxolului, a cărui structură este foarte complexă, a devenit o provocare pentru știința modernă, specialiștii ridicînd prompt „mănușa" aruncată în direcția lor de necesitățile actuale ale omenirii. Circa 30 de echipe din întreaga lume lucrează în prezent la soluționarea acestei probleme.

Cercetătorii de la Institutul de Chimie a Substanțelor Naturale (ICSN) din cadrul CNRS au început examinarea acestei situații încă din anul 1979. Această primă examinare a problemei a dus la întocmirea unui studiu complet asupra substanțelor active ale arborelui yew și au reușit izolarea unei structuri asemănătoare cu cea a arborelui yew, denumită tetraol. Extrasă din acele arborelui yew, substanța tetraol se regenerează anual. Studiile realizate de oamenii de știință francezi au dus la lansarea unei competiții cvasimondiale de cercetare a substanței parțial sintetizate taxol, precum și la descoperirea unui produs intermediar — Taxotere. Desi Taxotere și taxol dețin proprietăți diferite (testele au demonstrat că Taxotere este mai activ decît taxolul pe tumorile experimentale), structura lor de bază este similară. În 1989, concernul Rhône—Poulenc a preluat cercetarea fundamentală în acest domeniu, în scopul dezvoltării farmaceutice a moleculei. Directorul acestui program, Jean-Louis Fabre, a subliniat faptul că proiectul este deosebit de promițător pentru lupta împotriva mai multor tipuri de tumori datorită naturii sale unice și mecanismului său deosebit de acțiune.

ȘERBAN FILIP

E BINE DE ȘTIUT...

● Remediu fitoterapic împotriva durerilor de cap

Pentru a veni în ajutorul celor ce suferă de cefalee (dureri de cap) datorită surmenajului intelectual, recomandăm următorul remediu fitoterapic.

Pentru un pahar de ceai, vom lua cîte o linguriță de vîrfuri înflorite de sunătoare (pojarniță), coada șoricelului și rădăcină de angelică.

● Pojarnița sau sunătoarea întărește sistemul nervos, combate insomnia, are o influență benignă asupra ficatului, este un bun agent cicatrizant. Acțiunea sa este polivalentă. Ucrainienii, o denumesc „iarba care vindecă 99 de boli".

● Coada șoricelului influențează digestia, stimulează secreția biliară, combate hiperaciditatea, are o acțiune sedativă și hipoglicemiantă.

● Angelica are o acțiune calmantă asupra scoarței cerebrale, a sistemului neuro-vegetativ, diminuează durerile de cap, combate intoxicațiile cronice cu alcaloizi ce se găsesc în frunzele de tutun.

Ceaiul se va administra cu cel puțin 1/2 de oră înainte de culcare.

Se va bea înghițitură cu înghițitură.

Tratamentul este de durată, efectul curativ al plantelor medicinale se observă în timp, în schimb principiile active ce se găsesc în plantele medicinale sînt mult mai compatibile cu organismul uman decît medicamentele de sinteză, care sînt ca o sabie cu două tăișuri.

● Leac pentru vitiligo

Vitiligo — o leucodermatită rebelă, poate fi vindecată cu suc de țelină crudă asociat cu o infuzie formată după rețeta următoare : La 1 l de apă clocotită se va adăuga 20 g. de vîrfuri înflorite de sunătoare, 10 g flori de gălbenele, 10 g de sovârf, 10 g. de romaniță, 10 g. frunză de pătlagină cu frunză mare, și 10 g. frunză de urzică.

Tratamentul se va face în felul următor :

Dimineața și seara, înainte de masă, se va lua 1/2 de pahar de infuzie, iar înaintea mesei de prînz cu 1/2 de oră se vor lua 2 linguri de suc de țelină crudă.

Tratamentul este de durată.

În cursul tratamentului, pacientul va ține un regim lacto-vegetarian, va evita conservele de tot felul, cerurile, va face plimbări zilnice în aer liber, iar în loc de apă va bea un ceai de cătină albă.

● Kiwi, un fruct bogat în vitamine

Fructe ovoide, de culoare verzulie, bogate în acid ascorbic, care la unele specii ajunge la 1 400 mg. la 100 g. de substanță proaspătă.

Kiwi este bogat în zaharuri reducătoare și săruri minerale.

Se recomandă în hipo și avitaminoză, scorbut, diferite tipuri de hemoragii, convalescență.

În industria alimentară fructele de kiwi sînt folosite pentru dulcețuri, gemuri, compoturi.

Au apărut și pe piețele noastre fructele de kiwi. Cumpărați-le, consumați-le și nu veți avea decît de cîștigat, în beneficiul sănătății d-voastră.

Prof. IOAN MINTEANSCHI

Sub reflector

SIDA

DETECTAREA UNUI VIRUS PERFID

Detectarea și diagnosticarea infecției cu HIV sînt acțiuni de o deosebită importanță, mai ales în contextul în care epidemia se răspîndește cu o viteză mare. Iată de ce oamenii de știință se străduiesc să dezvolte tehnicile de diagnostic. Se poate spune că la acest capitol eforturile lor au fost încununate de succes : deși în privința mecanismelor evoluției maladiei există încă numeroase mistere, reacția de răspuns a sistemului imunitar față de virusul HIV a fost descrisă cu destulă precizie.

Astfel, termenul de „infectare" corespunde momentului în care virusul pătrunde în organism. Într-o primă fază, virusul și antigenele specifice lui se multiplică rapid. În fața infecției, sistemul imunitar încearcă o reacție de răspuns, materializată în producerea de anticorpi contra proteinelor virale. Primii anticorpi care apar sînt dirijați pe de-o parte către proteinele învelișului exterior ale virusului, iar pe de altă parte contra principalelor proteine ale nucleului virusului. Tehnicile actuale de detectare permit tocmai reperarea prezenței acestor anticorpi, dincolo de un anumit grad de sensibilitate. Acest prag este în general atins spre a patra săptămînă a infectării. Specialiștii consideră că între a șasea și a opta săptămînă există posibilitatea de detectare a anticorpilor în proporție de 98 %. În săptămînile următoare, rata globală a anticorpilor crește și răspunsul imunitar devine tot mai complet prin apariția progresivă de anticorpi dirijați către toate categoriile de proteine specifice virusului infectant.

Se mai are în vedere faptul că infectarea organismului cu virusul HIV este definitivă ; virusul va continua să se multiplice în mod constant, în primii ani într-un ritm mai scăzut, apoi din ce în ce mai intens. Imunitatea umorală, permanent agresată, va produce anticorpi anti-HIV de-a lungul întregii vieți a organismului infectat.

Tehnicile de detectare elaborate merg pe ideea revelării prezenței în organism nu a virusului, ci a anticorpilor rezultați din răspunsul imunitar împotriva acestuia. Testul elaborat și folosit în prezent este testul ELISA (Enzyme-Like -Immunosorbant-Assay). Specialiștii îl consideră ușor de folosit, rapid și fiabil. Poate fi efectuat în laboratoare care nu dispun de dotare sofisticată. Antigenele virale sînt depuse pe un suport

de plastic, în prezența unui ser. Dacă acestea conțin anticorpi anti-HIV ele se vor fixa pe antigenele virale ale preparatului. Apoi se pune problema evaluării proporției antigene-anticorpi. Pentru aceasta se folosește încă un anticorp („antiglobulina umană"), deținător al unei enzime. Grație existenței acestei enzime, se declanșează o reacție colorată, intensitatea culorii fiind dată de cantitatea de anticorpi prezenți în materialul biologic studiat. Cînd culoarea este foarte intensă, rezultatul infectării este pregnant pozitiv ; cînd aceasta nu se produce înseamnă că subiectul nu este infectat cu HIV. Uneori, între cele două extreme, pot apărea variante care să ducă la dubii privind diagnosticul corect. Pentru clarificare, se continuă investigația printr-un test de confirmare. Amănunte, în numărul viitor.

AURORA POPESCU

(va urma)

AGENDĂ MEDICALĂ

● **GENIUL SI DEMENTA.** Cercetătorii afirmă că există o legătură directă între geniu și demență. În cursul unui examen la care s-au supus de bună voie 30 de scriitori, la 43% dintre ei s-au descoperit simptome ale depresiunii maniace. Acest indiciu, relevă presa americană, nu era decît 10% la grupa atestată persoanelor în vîrstă, de sexe și nivele de instruire similare. De asemenea, s-a stabilit că 80% din scriitori fuseseră îngrijiți într-o perioadă din viața lor pentru o depresiune, față de numai 30% pentru altă grupă.

Studii făcute pe o perioadă de 15 ani, au arătat că 1% din populația americană este expusă la depresiune, dar și aici procentul se referă mai ales la categoriile socio-economice mai elevate.

● **ÎNCĂ UN MEDICAMENT !** Medicii chinezi afirmă că se pot folosi cu bune rezultate ca medicament calculii biliari. O serie de experiențe făcute pe oi au arătat că acești calculi se dovedesc a fi un tranchilizant eficace în caz de comă, de stres sau de crampe. În viitor se intenționează să se testeze pe oameni noul medicament.

întîmplări adevărate

Fantomele de la „Cornfield Cottage"

Începutul istoriei care urmează datează din anii 1985–1986. A fost momentul cînd, Key Newton, infirmieră, ajunsă la anii pensionării, s-a hotărît să-şi cumpere o căsuţă în satul Sherbourne din ţinutul Somerseth (Anglia). Preţul i s-a părut convenabil, iar casa — exact ce-i trebuia pentru tot restul vieţii. A fost surprinsă doar de graba cu care fosta proprietară, Hampton, după numele de familie, s-a străduit să grăbească vînzarea. Părea parcă speriată de ceva...

Noua proprietăreasă a cumpărat totuşi casa (o veritabilă „vilă", într-o ambianţă idilică), cu avantajul că în vecinătate ci locuia o veche prietenă, Madline Somers.

Surpriza şi îngrijorările au început după ce s-a mutat şi a reamenajat interiorul mult visatului „cottage". Dintr-una din camere, pe care nici fosta proprietăreasă Vera Hampton nu o prea folosise, porneau zgomote îndeajuns de ciudate, paşi înăbuşiţi, scîrţîit de mobile parcă mutate din loc în loc. Kay Newton nu credea în fantome şi nici cu existenţa unei încăperi „misterioase" nu se putea împăca. Într-o zi, pătrunzînd în cameră, încercă senzaţia că este privită cu deosebită insistenţă. Se răsuci brusc, şi constată că în cameră se aflau două persoane : o femeie de circa 40 de ani şi un bărbat înalt, mai în vîrstă. Pe scurt, bărbatul, într-un acces de furie, o loveşte cu cuţitul pe partenera sa, femeia de 40 de ani, de care am amintit anterior. Sub efectul loviturii mortale, femeia se prăbuşeşte pe un divan. Asasinul îşi înveleşte victima într-un pled şi o scoate din cameră. De la sine înţeles, Kay Newton a anunţat imediat poliţia, care, sosită la „Cornfield Cottage", ajunge la concluzia că *„întreaga aventură se petrecuse doar în imaginaţia lui Kay"*. Nici urmă de criminal, de victimă, în cameră nu se aflau nici un pat şi nici o urmă de sînge. Totul părea încheiat. Şi, totuşi...

Peste cîteva luni, săpînd o groapă în fundul grădinii, ca să planteze un pom fructifer, Kay Newton descoperă resturile unui schelet omenesc. O nouă chemare a poliţiei, de astă dată, anchetatorii trebuind să admită că nu mai este vorba de obsesiile unei imaginaţii maladive. Scheletul, după aprecierile specialiştilor, era al unei femei, ucisă în urmă cu circa 10 ani. Şi iată ce avea să mai afle : fosta proprietăreasă, Vera Hampton, cumpărase casa de la Thomas Weaver, căsătorit în anul 1960 cu Edna Marlow. Această Edna Marlow dispăruse însă în mod misterios, în anul 1973. Soţul avea să declare că soţia „părăsise domiciliul conjugal". Confruntată cu o fotografie a Ednei, Kay Newton declară că aceasta este femeia la a cărei ucidere, imaginar, ar fi asistat... Deci, revăzuse o crimă, petrecută în urmă cu peste 10 ani ! ! Soţul Ednei, suspectat de crimă (Kay îl recunoscuse şi pe acesta după fotografie) părăsise însă ţara şi se afla în Statele Unite. Se începe urmărirea, inutilă, însă, în opinia specialiştilor în parapsihologie. Criminalul n-ar fi putut să apară în viziunea lui Kay Newton, decît dacă ar fi murit şi el între timp. Într-adevăr, cercetările s-au dovedit inutile, şi aşa cum avea să se afle de curînd, Thomas Weaver, presupusul asasin, nu mai este în viaţă.

Pentru cei interesaţi casa din Cornfield ar fi în prezent „de vînzare". Se caută cumpărători...

Un caz ieşit din comun

Cazul de faţă este cu totul ieşit din comun, au declarat medicii care au consultat-o pe femeia din imagine. Este vorba de două tumori benigne care au evoluat în urmă cu douăzeci şi cinci de ani, stabilizîndu-se în primii doi ani. În această perioadă doctorul Livianu din Baia Mare şi-a asumat o intervenţie chirurgicală pe care pacienta a refuzat-o. Deşi greu încercată de natură, s-a străduit să trăiască ca un om normal, fără să-şi neglijeze gospodăria şi munca copilului.

Numai cu 1000—1500 dolari

Ce se poate cumpăra cu această sumă într-o ţară cu o avansată chirurgie reparatorie şi, relativ, estetică, veţi afla imediat.

După mii de ani de tragedii familiale, de prejudecăţi, omoruri şi sinucideri, pentru a veni în întîmpinarea bărbaţilor cuprinşi de o gelozie retroactivă (în ceasul fericit al căsătoriei cu o fiinţă care, în opinia lor, ar fi păcătuit), refacerea virginităţii nu mai este o problemă. Cu o simplă operaţie, sub anestezie locală, şi cu preţul amintit mai sus, orice defloare se poate remedia, pînă la a nu mai lăsa nici o urmă. Medicul — unul dintre medicii, care execută această delicată intervenţie — ne asigură că ceea ce întreprinde este întru-totul moral. Ar fi absolut aberant ca un accident sau o iubire pasageră să conducă, melodramatic, la drame. Textual : „Nu mă simt dator să mă comport în secolul nostru după o mentalitate anacronică". Clientela sa e formată, în principal, din tinere care provin dintr-un mediu fanatic-religios, în care o deflorare, fie şi accidentală, înaintea căsătoriei, îndreptăţeşte pînă şi crima. Cu un „mai nimic" în dolari se obţine o salutară „asigurare pe viaţă". Cinicii se întreabă dacă pentru 1 000—1 500 dolari, chiar şi soţii fanatici n-ar deveni ceva mai înţelegători...

Casa editorială „MagazinS.R.L.", în asociere cu MOLDINFORMBUSINESS – Filiala din România

vă oferă, în curînd,
MAREA SURPRIZĂ A ANULUI

ALMANAHUL MAGAZIN 1993

ALMANAHUL PRIMĂVERII

Subiecte incitante,
dezvăluiri spectaculoase, incursiuni în paranormal,
„music-box", modă, enigme şi povestiri S.F., totul
în exclusivitate
IN PRIMUL ALMANAH CU PREMII
MAGAZIN 1993
Vreţi să intraţi în posesia cheilor unui automobil ?
Vă plac bijuteriile de aur ? Dar televizoarele color ?
Reţineţi din timp un Almanah MAGAZIN şi cu talonul inclus
în paginile Almanahului veţi putea participa la tragerea la sorţi
care va avea loc cu ocazia spectacolului

MAGAZINUL VEDETELOR.

organizat de MOLDINFORMBUSINESS
Nu pierdeţi această ocazie !

GOLDEN FALCON s.r.l. din Bucureşti
prin domnul MELKI DEMIR, expert în bijuterii a realizat splendide obiecte din aur pentru premiile oferite prin tragere la sorţi la spectacolul „Magazinul vedetelor".

În şapte ani a schimbat trei inimi

Ivan Di Fratta a fost primul copil din Italia, care la 18 februarie 1986, cînd avea vîrsta de numai 15 luni a fost supus unui transplant de inimă (era a patra experienţă de acest gen din lume). La sfîrşitul anului trecut el a revenit în actualitate în urma faptului că este primul pacient de vîrstă pediatrică care a fost supus unui nou transplant de inimă. Noua intervenţie a fost absolut necesară întrucît inima pe care Ivan a primit-o de la un copil din Austria a manifestat o alterare precoce, apreciată de medici ca un fenomen de respingere.

Starea micuţului Ivan continua să se deterioreze şi singura soluţie care se impunea era aceea a unui nou transplant. Pentru a evita o situaţie asemănătoare cu cea care a decurs din prima intervenţie, echipa de medici condusă de dr. Carlo Marcelletti de la spitalul „Bambin Gesu" din Roma (care l-a operat şi prima oară), a căutat să găsească un donator perfect sănătos, cu o structură fiziologică foarte apropiată de cea a lui Ivan. Era necesară, o asemenea măsură de prevedere pentru a nu risca nici un pericol. Întrucît starea sănătăţii lui Ivan îngăduia o perioadă de aşteptare pînă la o anumită graniţă, medicii au preferat să aştepte cea mai bună împrejurare care s-a ivit după patru luni, perioadă în care micuţul pacient a fost internat în spital şi supus unui permanent control. În fine, aşteptarea medicilor a luat sfîrşit o dată cu identificarea unei inimi donate de familia unui adolescent din Verona, decedat în urma unei hemoragii cerebrale. A doua intervenţie a decurs în cele mai bune condiţiuni. Ulterior operaţiei el a fost izolat într-o cameră dotată cu un fel de incubator mai mare pentru a nu intra în contact decît cu medicii şi infirmierele sale şi a fi ferit de orice posibilitate de infecţie. Ivan a fost hrănit în mod artificial, iar părinţilor săi Massimo şi Maria care se aflau în afara camerii de reanimare (şi-l puteau urmări prin geam), li se permitea, în funcţie de starea sănătăţii, să vorbească cu Ivan prin radio. Convalescenţa s-a desfăşurat în cele mai bune condiţiuni, fără să intervină nici un element neprevăzut. Încet, încet, Ivan a intrat într-o perioadă de refacere rapidă şi cînd medicii au considerat că totul a reintrat în normal, au permis externarea. Acest copil, care în şapte ani a schimbat trei inimi, se poate afirma că a început de trei ori o viaţă nouă.

Cădere spectaculoasă

În dimineaţa zilei de 15 februarie a.c. Ungureanu Laurenţiu din Lespezi, judeţul Iaşi, s-a îndreptat spre fîntînă cu două găleţi în mîini. Din cauza poleiului din jurul fîntînii, în momentul în care a răsturnat apa din ciutură în găleată, s-a dezechilibrat, căzînd în fîntînă cu găleata de apă care l-a ghidat spre fund ca un fir cu plumb, fără să se lovească de pietre. Căderea în gol de circa 30 de metri şi impactul cu apa, a cărei adîncime depăşea doi metri, nu i-au fost însă fatale. A fost salvat la puţin timp după incident de cîţiva săteni. În momentul contactului cu apa, „victima" şi-a pierdut un pantof şi ochelarii de pe nas pe care i-a recuperat însă, intacţi, **după ce fîntîna a fost curăţată de săteni.**

verificați-vă cunoștințele

ELEMENTE CHIMICE

1. Pînă la începutul secolului trecut, substanțele chimice erau notate cu ideograme pentru fiecare element. Cărui savant îi datorăm prima definiție a substanțelor chimice, precum și introducerea notării cu litere specifice pentru fiecare elemnț — notare pa care o folosim și astăzi ?

2. În prezent se cunosc 106 elemente chimice, din care cele transuranice, cu număr de ordine superior lui 92, sînt instabile, radioactive. Toate și-au aflat locul, mai devreme ori mai tîrziu, în celebrul tabel periodic al elementelor realizat de D. Mendeleev (1834–1907), începînd din 1869, clasificare în care elementele sînt grupate în ordinea greutății lor atomice. Cîte elemente, unele deja cunoscute iar altele ipotetice, prevăzuse savantul rus în tabelul său ?

3. În 1856, Al. Parkens (1813–1890) realizează primul material plastic de sinteză cunoscut, deschizînd astfel un nou capitol în chimie. Care este acest material ?

4. Unul dintre cele mai răspîndite medicamente, aspirina, a fost realizat de chimistul C.F. Gerhardt (1816–1856). În ce an a fost descoperită aspirina ?

5. În 1936, francezul E. Haudry (1892–1962) realizează cracarea catalitică (rafinarea selectivă) a benzinelor și a fracțiunilor mai grele din petrol. Doi ani mai tîrziu, tot el va introduce cracarea catalitică în Statele Unite, înlocuind astfel cracarea termică, la joasă presiune, a petrolului, realizată în 1911 de William Burton. Totuși, primul brevet industrial pentru cracarea catali'ică a petrolului (utilizînd drept catalizator bioxidul de sulf lichid), recunoscut ca fiind o prioritate mondială, datează din anul 1908 și aparține unui chimist român. Cine este acest chimist ?

6. În 1925 se obține în Germania cauciucul artificial *buna „S"* (din stiren) și *buna „N"* (din acronitril). Șapte ani mai tîrziu, S. Lebedev obține cauciuc sintetic din butadienă pentru ca, în 1935, W. H. Carothers (1896–1937) să obțină cauciuc din neopren. Cu toate aceste frumoase realizări ale primelor decenii ale secolului nostru, cauciucul sintetic, din isopren, a fost obținut încă de la sfîrșitul veacului trecut, de A.W. von Hoffmann (1818–1892). În ce an a fost realizat acest prim elastomer de sinteză ?

(Răspunsurile în numărul viitor)

RĂSPUNSUL LA ÎNTREBAREA PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

Chimia ?...
nimic mai simplu (II)

1. Platina.
2. Henry Cavendish (1731–1810).
3. Oxigenul, nume dat de Lavoisier.
4. Antoine Laurent Lavoisier (1743–1794).
5. Telurul.
6. 1789, anul Revoluției franceze.

DANIEL VERBINA

LABIRINT

Ce drum trebuie urmat de la steluța neagră pînă la steluța albă ca să punem floarea în glastră ?

(Soluția în numărul viitor)

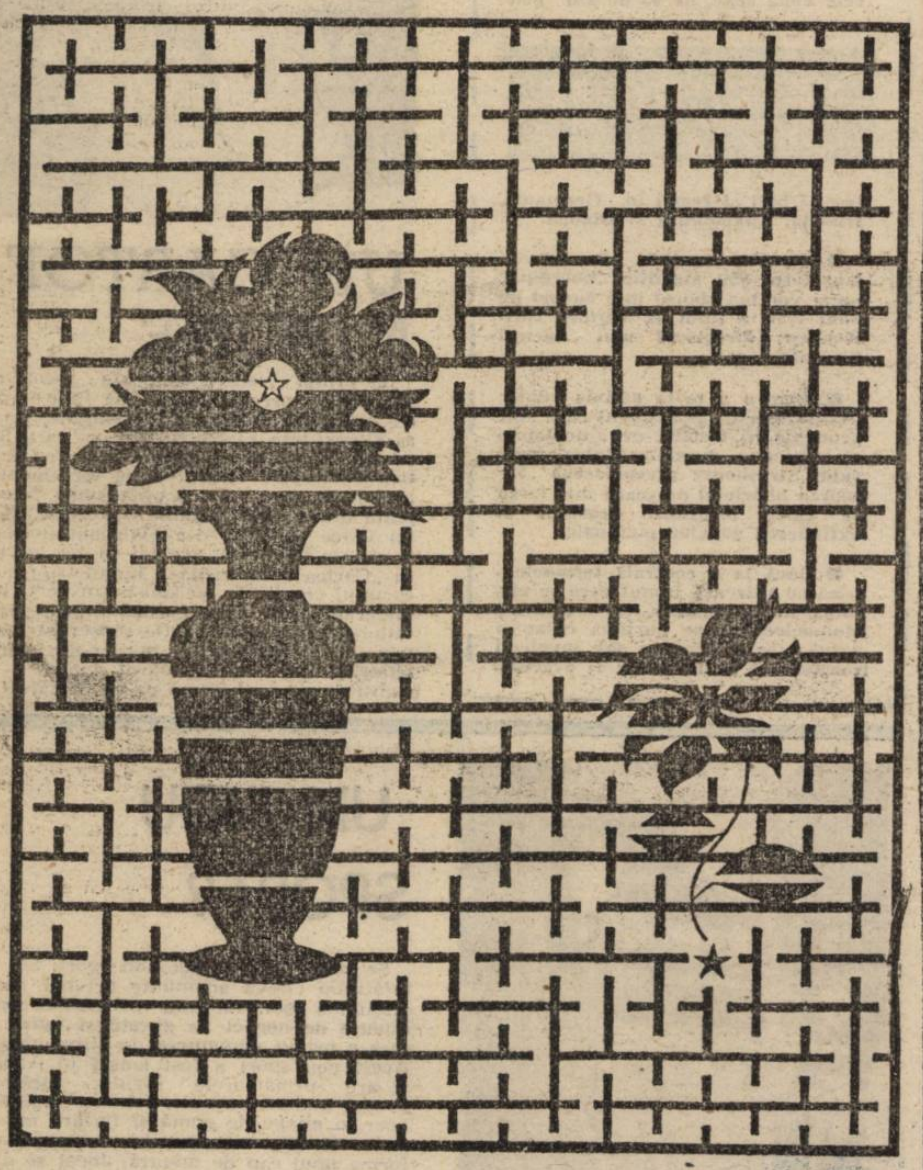

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

ȘASE FOTOGRAFII

Examinînd cu atenție toate detaliile fotografiilor, trebuie să ajungeți la următoarea ordine succesivă : 5, 3, 6, 2, 4, 1.

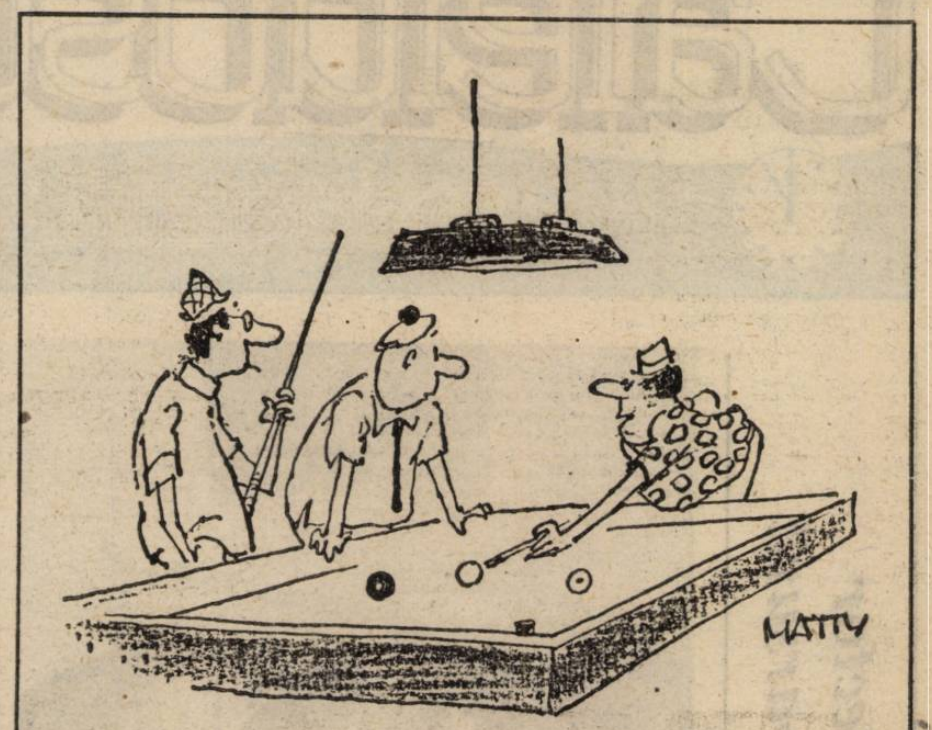

— Cine cîștigă bea bere Pilsen, cine pierde, românească !

cristalle

- Nu poate fi prea plin, cel ce se dă mereu de gol.
- „Și-a dat arama pe față", dovadă că o avea.
- „Cade totdeauna în picioare" fiindcă nu e greu de cap.
- „Visul de împlinire" al multora este coșmarul vieții lor.
- Sînt și monștri ce se vor „monștri sacri".
- Celui ce ține să braveze mereu, nu prea i se spune „bravo lui".
- Era așa de „acru la suflet", că după trei-patru vorbe i se strepezeau dinții.
- Cu ideile lui bine pieptănate, le scărmăna mereu pe ale altora.
- Coarda sensibilă nu e neapărat coarda bine întinsă.
- Iubesc amatorii dar urăsc „amatorismul".
- A pus ceasul deșteptător să sune stingerea.
- Adevărul se află în călimară, nu în pahar.

MIHAI COSMA, Iași

FEMINA

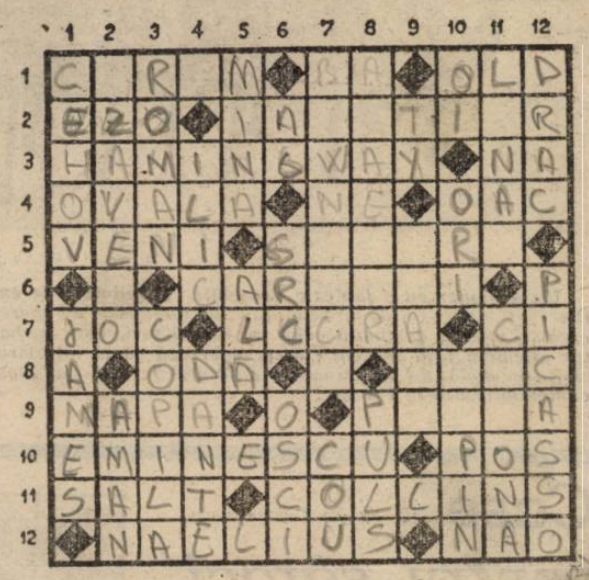

ORIZONTAL : 1) Prozator francez, autorul romanului „Doar o femeie" (Francis) — Din tolbă ! — Un „bătrîn" englez ; 2) Prefix cu sensul de „înăuntru" — Autorul poemului „Cartea celor patru doamne" (Alain) ; 3) Mare scriitor american din opera căruia am ales volumul „Bărbați fără femei" (Ernst) — Poftim ! ; 4) Aproape rotundă — Carne ! — Onomatopee pe lac ; 5) A sosi — Poet român contemporan, autorul poeziei „Domnișoara Pogony" (Ovidiu) ; 6) „Umbra femeii", este titlul unui volum de versuri semnate de acest poet român (Radu) ; 7) Meci — A munci — Aici ! ; 8) Cîntec de slavă — Emoție ; 9) Înlocuiește, uneori, servieta — „Femeia fericită", de Corneliu Leu ; 10) Genial poet român, autorul poeziei „Femeia ?... măr de ceartă" — Altoi (trans.) ; 11) Săritură — Prozator englez, autorul cunoscutului roman „Femeia în alb" (William) ; 12) Poet latin, ne-a lăsat comediile „Femeia din Apullia" (Cnaeus) — Început de noapte.

VERTICAL : 1) Dramaturg rus, autorul piesei „Doamna cu cățelul" (A.P.) — Prozator american, semnatarul romanului „Portretul unei doamne (Henri) ; 2) Scriitor brazilian, autorul romanului „O lacrimă de femeie" — Pictor clasic român din creația căruia am ales pînza „Trei femei jucînd cărți" (Theodor) ; 3) A compus piesa „Fetelor din Murfatlar" (Elly) — Femeie în devenire ; 4) Vestă — A iubit-o pe frumoasa Beatrice ; 5) Salină — Acela ; 6) Două din cheag ! — Ued în Maroc — Vechi locuitori ai Italiei ; 7) Clasic englez, autorul romanului „Femei îndrăgostite" — Dialect indonezian ; 8) Prozator danez, a scris romanul „Vis cu o femeie" (Hans Cristian) — Zvîcnire sanguină ; 9) Tom Yard — Salcîmi ; 10) Mioare — Sau — Celebru pictor rus, semnatarul pînzei „Femeie cu umbrelă" ; 11) Mare prozator austriac, autorul romanului „Bărbat cu trei neveste" — Dramaturgul spaniol din creația căruia am ales „Doamna zorilor" ; 12) „...și femeia bătrînă", operă comică de Hans Sachs (neart.) — Celebru pictor spaniol, semnatarul pînzei „Femeie cu evantai" (Pablo).

Dicționar : EZO, POS, NAO, GRC, OSCI, COU.

RADU PĂDUREANU
Găești

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

MOZAIC... FAUNISTIC

ORIZONTAL : Muflon — Tipar — Alb — Păsărică — Ni — Pești — Cas — Dihor — Undiță — R — I — Acre — Oar — Idem — Ai — Cari — Lin — Școlare — Fanion — Ze — M — Me — U — M — Ou — Ro — Arama — Aparat — Rima — Inarita — Otarie — Lipan.

POȘTA REBUS

Următoarele careuri prezintă greșeli tehnice : Eminesciana (semnat de Rodica Buga — Roșiorii-de-Vede), Pe drumuri (Nelu Oltean — Iași. NTA nu există în dicționare...), Folclorică (Nicolae Golgojan — Darova. SMU și HCO inexistente), Geografică (Viorel Bujoreanu — Bîrlad. De sîmbăta viitoare vom începe publicarea regulilor de compunere. Fii pe fază!).

MARIAN MINCULESCU

Nr. 9 (1845) din 6 martie 1993

Caleidoscop

magazin

Protector anti-arsură

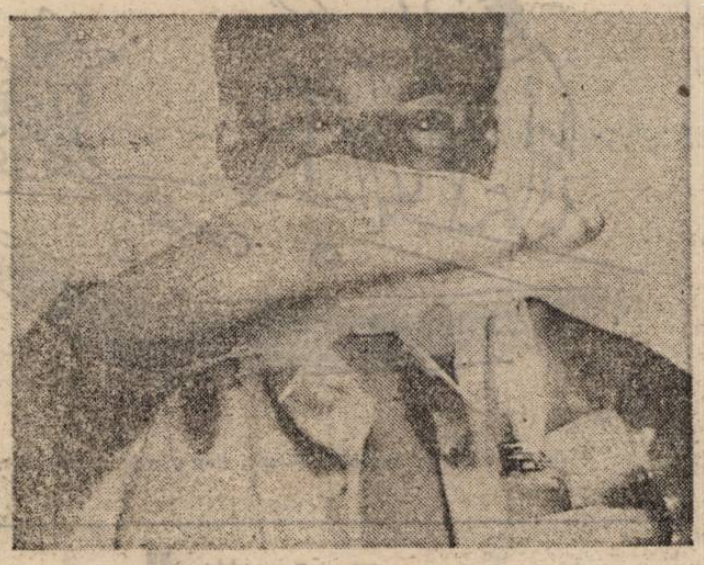

Cine n-a visat să poată atinge focul fără să simtă durerea arsurii ? Astăzi acest lucru este posibil. Este suficient ca pielea să fie unsă cu un gel pus la punct de laboratorul Lawrence Livermore. La sfîrşitul războiului rece, acest institut californian, pînă atunci specializat în tehnica militară, a trebuit să-şi reorienteze activitatea. Astfel ,cercetătorii care studiaseră realizarea unui material izolant faţă de căldura puternică degajată în urma exploziilor nucleare au creat acest gel, pe bază de siliciu şi oxigen căruia i s-au găsit apoi extrem de multe aplicaţii. Se folosesc aşadar materiale izolante impregnate cu acest gel, în special la ferestrele şi uşile locuinţelor. Se studiază, de asemenea, folosirea lui în industria refrigeratoarelor fără CFC, tot ca izolant.

ÎMI PLACE SEXUL!

O adevărată surpriză a constituit-o parada modei organizată de Jean — Paul Gaultier pentru cei 6 000 de invitaţi ai săi în folosul cercetărilor pentru combaterea virusului SIDA. Surpriza a fost reprezentată de apariţia într-o nouă ipostază a vestitei cîntăreţe Madonna, a unui manechin vedetă care a apărut într-o ţinută mai mult decît remarcabilă : un pantalon cu bretele care nu ascundeau cu nimic bustul său „generos". Cu prilejul acestei prezentări de modă, frumoasa Madonna a declarat : „Da, îmi place sexul. Dacă nu l-aş fi iubit nu aş fi făcut cartea „Sex". În exclusivitate pentru „Vanity Fair", regina tuturor provocărilor a dezvăluit un extras din albumul său de fotografii calificat deja ca pornografic, deoarece evocă fantasmele sale sexuale. Prezentînd scene de lesbianism, sadomasochism şi de zoofilie acest album a fost lansat o dată cu albumul muzical „Erotika". La acestea, se adaugă şi filmul „Body of Evidence", supus cenzurii americane şi interzis copiilor sub 17 ani.

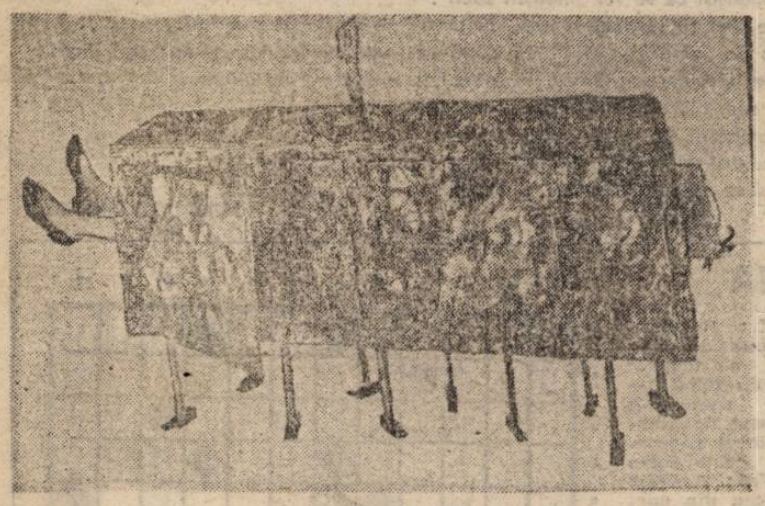

MOBILĂ DE GROAZĂ

Un designer cu o fantezie deosebită şi animată de emoţiile scenelor înspăimîntătoare ale filmelor de groază, sau de numerele de mare tensiune ale magicienilor, a creat o mobilă destinată celor cu nervii tari. Este vorba de un bufet denumit de autor „Femeia fără trunchi", care sugerează că în interiorul său a fost închisă o femeie tăiată în două, de un ferăstrău implantat la mijlocul acestei piese de mobilier, care se comercializează în Franţa !

Case pentru săraci

Arhitecţii francezi în colaborare cu cei germani au elaborat pentru ţările lumii a treia proiectul unei case uşoare şi ieftine. Materialele necesare pentru construcţia acestei case sînt : bambusul, răşina vegetală şi o cantitate redusă de folie de aluminiu. Unealta de bază necesară înălţării unei case este cuţitul. În ceea ce priveşte schiţele, trebuie arătat faptul că ele sînt astfel alcătuite încît pot fi înţelese de oricine. Din tulpinele groase de bambus se confecţionează scheletul acoperişului peste care se aşază un fel de rogojini, confecţionate din firele mai subţiri de bambus consolidate cu răşină. Interstiţiile se etanşează cu folie de aluminiu.

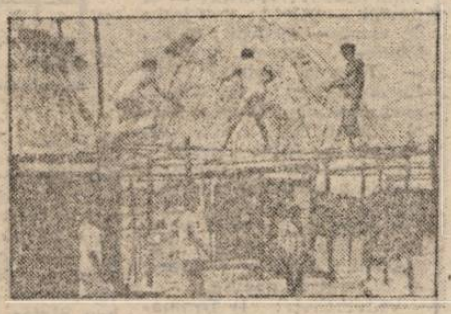

Această casă a fost premiată la Festivalul Internaţional de design de la Osaka (Japonia) şi se presupune că cea mai mare răspîndire o va cunoaşte în India şi în ţările Asiei de Sud-Est, în care toate materialele de construcţie necesare sînt ieftine.

TELEGRAME

■ **Stomatologi din Kaunass, (Lituania) propun o metodă originală de protejare a dinţilor. Din cobalt şi crom sau din diferite aliaje se realizează o carcasă ce se acoperă cu masă plastică în mai multe straturi. Această carcasă se fixează pe rădăcina dintelui deteriorat. Noii dinţi sînt nu numai frumoşi dar şi solizi.**

■ **Vîrsta de pensionare este de 67 de ani în Danemarca pentru cele două sexe, de 65 de ani pentru bărbaţi şi femei în Germania, Irlanda, Luxemburg şi Olanda.**

■ **Naveta spaţială „Buran" şi lansatorul său gigantic „Energhia" nu-şi vor lua zborul mai curînd de anul 1994, a ţinut să afirme Iurii Koptiev, directorul noii Agenţii Spaţiale ruse.**

■ **Pentru a evita asfixia datorită gazelor de eşapament care sînt aruncate în trombă de automobile şi camioane, municipalitatea oraşului Strasbourg preconizează folosirea bicicletei pe scară mai largă de către locuitorii oraşului şi extinderea zonelor pietonale.**

■ **Dacă la o centrală termoelectrică se filtrează fumul care se elimină în atmosferă, la o centrală atomoelectrică se purifică chiar şi aerul care se găseşte sub învelişul reactorului şi nu poate fi evacuat.**

UN CARTOF MINUNE

La prima vedere se poate socoti că simpatica prezentatoare ne înfăţişează o... sculptură modernă. În realitate, tînăra stewardesă Elisabeth Wilson, care lucrează în cadrul companiei aeriene „British Airways", ne prezintă un gigantic cartof pe care l-a achiziţionat într-o piaţă din Arabia Saudită. Autoarea acestei unice achiziţii şi-a exprimat dorinţa ca acest „monstru" vegetal să fie înscris în „Cartea recordurilor Lumii," întrucît cartoful cîntăreşte nu mai puţin de 15,100 kilograme ! Singura problemă priveşte... viitorul cartofului : să fie conservat pentru a fi expus într-un muzeu de istorie naturală sau să fie folosit pentru a se transforma într-o uriaşă porţie de cartofi)!

Citiţi în numărul viitor:

AU EXISTAT SPAIMELE ANULUI 1000?

UN NOU SPORT?

Se spune că este un non sport. Să vă înfăţişăm cîteva amănunte privind noua disciplină sportivă. Este vorba de o combinaţie de hochei pe gheaţă şi fotbal şi care a primit denumirea de „Broombali" Acest nou sport a fost lansat în Anglia şi are următoarele reguli : jucătorii poartă pantofi cu cuie, folosesc un patinoar, o minge de gumă şi fiecare minuieşte cîte un băţ care la un capăt are forma unui cap de măturâ. Jocul se dispută în patru reprize a zece minute fiecare şi pentru a obţine victoria trebuie să marchezi (cu mîna sau piciorul este interzis) cît mai multe goluri într-o poartă de dimensiunea celor de la hochei. Echipamentul nu este obligatoriu decît pentru a deosebi cele două echipe. Jucătorii nu sînt obligaţi să poarte echipamente de protecţie decît dacă doresc.

Biblioteca Judeţeană MUREŞ TÎRGU-MUREŞ

magazin

SERIE NOUĂ – 96

ANUL XXXVI • Nr. 10 (1846) SÎMBĂTĂ 13 MARTIE 1993 16 PAGINI 40 lei

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

SÎNTEM MAI BĂTRÎNI CU 200 000 ANI!

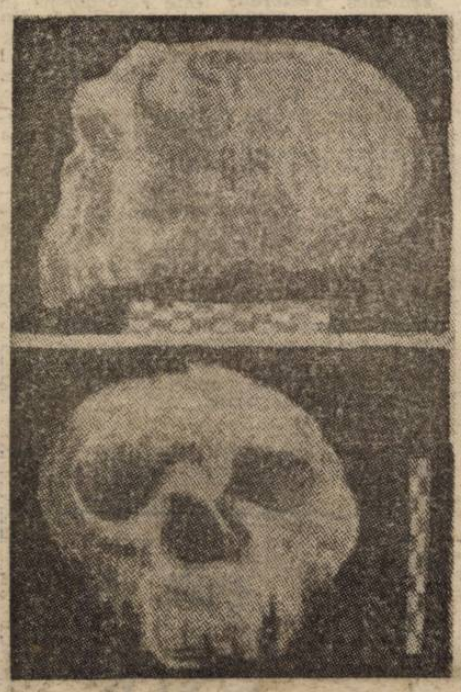

„INDUSTRIA" PREZICERILOR, ÎNTRE IMPOSTURĂ ȘI AVERTISMENT

LOVEȘTE SIDA LA ÎNTÎMPLARE?

URANIU ÎN NUCLEUL PĂMÎNTULUI!

Cercetători de la Laboratorul științific din Los Alamos (SUA) au ajuns la concluzia, în urma efectuării unor cercetări experimentale, ca în nucleul metalic al Pămîntului s-ar afla oxizi de uraniu. Chiar și un alt element radioactiv – toriul.

Pînă la avansarea acestei ipoteze, oamenii de știință considerau că nucleul terestru este lipsit de elemente radioactive. Se aprecia, de asemenea, că aceste elemente au putut intra în componența lui numai în etapele timpurii ale stratificării Pămîntului în nucleu, manta și scoarță. În procesul evoluției „planetei albastre", elementele radioactive au părăsit nucleul și se găsesc în majoritate sub formă de oxizi și silicați.

Ce concluzii se pot desprinde de pe urma ipotezei lansate de cercetătorii de la Los Alamos ? O primă constatare ar fi aceea că solul Terrei se încălzește prin „cuptorul" de uraniu. Cît timp va ajunge această energie din inima planetei ? Destul de mult, mai multe milioane de ani.

O altă constatare importantă ar fi aceea că energia degajată ca urmare a dezintegrării radioactive, ar fi suficientă pentru a menține în nucleul Pămîntului curgerile vîscoase. Aceste curgeri creează, la rîndul lor, cîmpul magnetic al Planetei Pămînt.

AU EXISTAT „SPAIMELE ANULUI 1000"?

magazin Femina Club

- Labirintul eredității psihologice
- Ambiții feminine

PROGRAM TV

Starea de veghe

„VORBIȚI-MI DE IUBIRE", „VORBIȚI-MI DESPRE MOARTE..."

- Promisiunile energiei solare
- Consecințele efectului de seră

Biblioteca Județeană MUREȘ TÎRGU-MUREȘ

music box

Rubrică realizată de MARIAN MINCULESCU

ROB HALFORD se destăinuie...

Știrea că Rob a părăsit **Judas Priest** l-a șocat pe numeroșii fani ai grupului și nu numai pe ei deoarece adevărații fani (indiferent de preferințele lor) nu pot rămîne insensibili cînd o trupă legendară este pe cale de a se desființa. Trebuie să știți că Rob s-a retras după scandalul cu firma Sony și nu din cauza unor divergențe cu colegii săi... Vă propun, în continuare, un interviu acordat, de curînd, de Rob revistei Faces :

— Rob, ce se întîmplă, în momentul de față, cu Judas ?

— Trupa încă nu s-a „spart", n-avem „probleme interne" și ne înțelegem foarte bine. Adevărul este că unii din formație au devenit comozi...

— Au trecut mai bine de doi ani de la ultimul vostru album (n.n. Painkiller). Pe cînd un nou disc ?

— Sper, în acest an, dar nu pot da o dată precisă. Glen și Ken scriu, acum, noul material dar pînă cînd acesta va fi gata nu vreau să stau degeaba și voi face unele experimente. Trăiesc, de zece ani, în America și observ cum se dezvoltă heavy-metal-ul „la kilometrul zero" (n.n. nu vă gîndiți la centrul Capitalei !) Mi-am dat seama că acum este momentul cel mai bun ca să-mi realizez proiectul solo.

— Cu cine vrei să lucrezi ?

— Am în vedere cîțiva tineri muzicieni cu care m-am mai „lovit" în ultimii ani, oameni care înțeleg extremele heavy-metal-ului. Metalul a distrus întotdeauna barierele... Vreau să fac o muzică nouă, plină de agresivitate, care va plăcea de la prima audiție. Un lucru este clar : nu vor exista compromisuri !

— Asta sună de parcă ai fi dezamăgit de Judas-ul ultimilor ani...

— Nu este chiar așa. Am fost, ce-i drept, puțin nemulțumit de ultimele noastre albume și vreau, prin acest proiect solo, să restitui metal-ului ceea ce el mi-a dat.

— La ce te referi ?

— Cînd Judas au apărut, la începutul anilor '70, n-au găsit pe nimeni care să-i ajute și care să le arate drumul. Erau singuri... Vreau să încerc să ajut trupe tinere să treacă peste aceste greutăți de care noi ne-am lovit și, de aceea, am fondat o companie numită **Entertainment Management Advisory Services**, care va sprijini tinerele talente.

— Să ne așteptăm la un turneu după apariția albumului tău ?

— Bineînțeles. Vreau să urc, cît mai repede, din nou pe scenă. Nu dorim, însă, să fim un fel de „invitați speciali" pe un mare stadion ! Aș vrea să cînt, mai mult, prin cluburi, interpretînd unele din marile hituri lansate de **Judas** și piesele de pe albumul solo.

— Rob, o ultimă întrebare : am auzit, cu toții, zvonuri că ai avea SIDA. Știu, ai negat acest fapt într-o conferință de presă, dar vreau să te întreb dacă aceste zvonuri te-au afectat cumva...

— Nu, le înțeleg. Planta noastră este într-o criză incredibilă, oricine se poate îmbolnăvi de SIDA, indiferent dacă este student, muncitor sau interpret de rock. Nimeni nu este apărat ! Sînt fericit să vă spun că nu port virusul HIV, iar faptul că mulți oameni sînt îngrijorați de sănătatea mea mă tulburâ... Toți trebuie să fim atenți, metal-ul are nevoie de orice fan !"

Rock contra rasism

Nu numai în Europa se înregistrează o acutizare a manifestărilor rasiste și nu numai în Europa se duce o campanie anti-rasistă. Acest lucru se întîmplă și în SUA. Formația de reggae Steel Pulse a scos un nou album intitulat The Best of Steel Pulse Live și, cu toate că a cîntat la Ziua Inaugurării președintelui Bill Clinton, acest lucru nu i-a împiedicat ca pe coperta discului să aseze un text care face o întreagă istorie a rasismului în America, începînd cu Cristofor Columb. Iată și un scurt citat : „Aceasta este a 500-a aniversare a așa-zisei «descoperiri» a Indiilor de Vest de către Cristofor Columb. De atunci, aici e un iad". Cazul nu e izolat și alți muzicieni rock au luat atitudine împotriva tendințelor rasiste. În septembrie care a trecut s-au împlinit doi ani de la ciomăgirea bestială a negrului Rodney King de către 4 polițiști din Los Angeles. Ei au fost achitați într-o primă fază, dar un al doilea proces urmează să fie deschis împotriva lor. (G. C.)

TOPURILE NOASTRE

SINGLES

10. **Drift Away — Michael Bolton**
9. **I Will Always... — W. Houston**
8. **The Love I Lost — Sybil**
7. **Sweet Toxic Love — Boy George**
6. **Phorever People — The Shamen**
5. **If I Ever Fall In Love — SHAI**
4. **Dur Dur Etre Bebe — Jordy**
3. **Ordinary World — Duran Duran**
2. **Would I Lie To You? — Charles & Eddie**

ALBUMS

10. **The Bodyguard — Soundtrack**
9. **If I Ever Fall In Love — SHAI**
8. **Love Symbol — Prince**
7. **18 Greatest Hits — Sandra**
6. **Boss Drum — The Shamen**
5. **Duophonic — Charles & Eddie**
4. **Greatest Hits — The Police**
3. **Pop ! — Erasure**
2. **Cher's Greatest Hits**
1. **Timeless — Michael Bolton**

LA MULȚI ANI !, pentru : **Taylor Dayne** (7.3.1962), **Laura Branigan** (7.3.1957), **Tina Charles** (10.3.1955), **Neneh Cherry** (10.03.1964), **Nina Hagen** (11.3.1955), **Bobby Mc Ferrin** (11.3.1950), **Al Jarreau** (12.3.1941), **Neil Sedaka** (13.3.1959), **Joe Walsh** (13.3.1949).

P.S. O veste bună pentru fanii Blue System : Dieter Bohlen a editat, de curînd, un nou LP, intitulat **Back Street Dreams**. Primul extras pe single este **History**. Cele de mai sus mi-au fost transmise de Octavian Danciu, președintele Fan-club-ului Blue System din București.

Albumul săptămînii

TIMELESS — MICHAEL BOLTON

Am ascultat încă din decembrie acest LP dar, din diferite motive, i-am tot amînat prezentarea... Sper că fanii lui **Michael** îmi vor ierta întîrzierea ! Trebuie să vă spun, de la început, că albumul conține zece reluări ale unor piese clasice din repertoriul pop prelucrate, cum numai el știe, de Michael Bolton (născut pe 26.2.1950 în New Haven/Connecticut). Parcurgînd cele zece remakes-uri am constatat și admirat curajul cu care Michael a abordat marile **hit-uri de discotecă, Hold On I'm Coming** și **Knock On Wood**, reușind, prin modificarea ritmului, să scoată două noi variante de calitate. Mi-au plăcut, de asemenea, **Yesterday** (este recordmena în clasamentul reluărilor !), **Bring It On To Me, Since I Feel For You, To Love Somebody** (primul extras pe single) și **Reach Out I'll Be There** (o altă piesă din repertoriul disco...). Lipsesc, nu-i așa ?, trei piese : **White Christamas** (acest remake îl voi trece, cu părere de rău, la categoria „rateuri") și cele două slow — uri pe care eu le consider ca fiind cele mai bune melodii de pe Timeless — **Drift Away** și **You Send Me**... V-au plăcut ? Trecînd la notarea acestei producții (mi-ați cerut în scrisori să dau calificative discurilor prezentate în Music Box) îi voi acorda patru stele (dintr-un maxim de șase) ceea ce înseamnă „bun" — face banii... Lipsa compozițiilor originale m-a împiedicat să includ Timeless-ul în categoria „foarte bun" — cinci stele! Peste șapte zile avem LP-ul **Love Deluxe**, semnat **Sade**.

P.S. „Materia primă" a acestei rubrici este asigurată de firma **Music Factory**.

TOLBA CU SCRISORI

DORESC SĂ CORESPONDEZE : Cristina și **Ramona Marin**, str. Ion Berindei nr. 12, bl. 60, sc. 2, ap. 68, sector 2, 72 249, București (cu tineri de vîrstă apropiată lor, pe diverse teme. Cristina are 13 ani, Ramona 18), **Ciprian Fociuc**, Aleea Florilor nr. 7, Roman, 5 500, Neamț (cu fani Dr. Alban. Are 18 ani), **Monica Manda**, str. Republicii nr. 32, bl. H2, sc. D, ap. 14. Rm. Vîlcea, 1 000, Vîlcea (dorește texte din repertoriul Bon Jovi), **Lucky**, str. Stejarului nr. 8, bl. X8, sc. C, ap. 13, Tulcea, 8 800 (cu fani Roxette. Are 18 ani), **Ligia Simion**, Șos. Colentina nr. 70, bl.108, ap. 25, sector 2, București (cu tipi „de gașcă"... Are 15 ani), **Mihaela**, str. Nicolae Titulescu, bl. 16, sc.A, ap. 23, Roman, 5 550, Neamț (caută pe cineva care să-i traducă textele Sandrei), **Petrică Gutuman**, str. Bistrița nr. 9, bl. B14, ap. 16, Iași, 6 600 (cu fani Michael Jackson. Are 16 ani), **Mihaela**, str. Siderurgiștilor, bl SD2C, sc. 2, ap. 39, Galați, 6 200 (pe diverse teme. Are 16 ani). **Darius Boncu**, str. Drumul-Roșu, sat Poclovalistea, Novaci, 1 346, Gorj (cu fani Queen, NKOTB, Roxette, Dr. Alban. Are 15 ani). **Ioana Trifu**, str. Constantin Ivănuș nr. 84, sector 2, 73 516, București (cu fani NKOTB și Marky Kark), **Tiberiu Acatrinei**, str. Ștefan cel Mare nr. 212, Pascani, 5725, Iași (cu fani George Michael și Freddie Mercury. Are 18 ani), **Gerard Szatvanyi**, str Bogdan-Vodă nr. 56, Vișeu de Sus, 4 975, Maramureș (pe diverse teme. Are 18 ani), **Doru Herțoiu**, str. Vasile Cîrlova nr. 11, Sibiu, 2 400 (caută dansatori de break și rap, pentru realizarea unui film documentar), **Alina**, str. Berveni nr. 31, sector 1, 78 474, București („toți cei ce au nevoie de o prietenă adevărată pot să-mi scrie cu încredere" Are 17 ani),

HIT

TOP 20 european

La sfîrșitul săptămînii trecute topul 20 european stabilit de MTV în urma analizei topurilor din 11 țări europene, arăta astfel :

20 (NI) Intră în clasament o piesă frumoasă cîntată de Annie Lennox, Little Bird

19 (12) Cade 7 locuri, pregătindu-se să lasă din clasament duetul Charles and Eddie cu hit-ul Would I lie to you.

18 (NI) Intră în top 20 o altă melodie de pe **Dangerous** al lui **Michael Jackson. Give in to me**. Clipul realizat la München a fost prezentat în premieră mondială cu ocazia interviului recent al megastarului american.

17 (14) **Leila K — Open Sesame**

16 (9) Cade 7 locuri și **Inner Circle — Rock with you**

15 (NI) O nouă intrare cu **The Prodigy — Out of space**

14 (17) Urcă fumos o melodie cîntată inconfundabil de **Sting. If I ever lose my faith in you** de pe noul său album **Ten Summoners Tales**, de fapt, un album cu 12 melodii, nu 10 cum spune titlul

13 (10) **Ace of Base — All that she wants**, o melodie reușită.

12 (13) Un pas mai sus pentru **Whitney Houston** cu **I'm every woman**. Simbătă cîntăreața a născut o fetiță de peste 3 kg. Tatăl, Bobby Brown a stat la căpătîiul mamei în timpul nașterii și a dat numele de Bobby proaspătului vlăstar.

11 (S) Staționează **Jon Bon Jovi** cu **Bed of roses**

10 (20) Cel mai spectaculos salt al săptămînii aparține lui **Lenny Kravitz** cu **Are you gonna go my way**

9 (5) Cade patru locuri **Snap** și melodia lor **Exterminate**

8 (S) Staționează **Duran Duran** cu **Ordinary world** de pe ultimul lor album

7 (6) După o săptămînă de nr. 1, **Paul McCartney** coboară săptămînă de săptămînă cu frumoasa lui melodie **Hope of Deliverance**. Nu același lucru pot să spun și despre Mix-ul dansant.

6 (NI) Cea mai spectaculoasă intrare, un adevărat record, **Depeche Mode** cu melodia **I feel you** de pe noul lor album **Faith of Devotion**

5 (7) Urcă spre vîrf **Mick Jagger** și hitul **Sweet Thing**

4 (2) **I will always love you** iese de pe podium împreună cu interpreta sa, **Whitney Houston.**

Și iată situația pe podium :

Bronz : Usura — Open your mind

Argint : Faith no More — Easy

Aur : 2Unlimited — No limit

Cum se vede, un desant al reprezentanților tehno-pop-ului. **Usura** și 2Unlimited.

Nu mai este în top, **Peter Gabriel**, el a lansat însă un nou clip, **Blood of Eden**, de pe albumul „Us" în care apare și celebra **Sinead O'Connor.**

■ **Noaptea Cesar-urilor, o revoluție a moravurilor ?** Cea de-a 18-a ediție a Cesar-urilor, premiile atribuite cinematografiei franceze, a fost unică deoarece a stat sub semnul unei mici revoluții a moravurilor. De ce? Pentru că prin premiile acordate și cuvintele celor premiați, cea mai înduioșătoare a fost Romane Boringer, fiica actorului Richard Boringer, s-a adus un omagiu unui regizor de 35 de ani care vinerea trecută a murit de SIDA, după ce a produs primul lui film artistic **„Nopți sălbatice"**. E vorba de **Cyril Collard** homosexual și seropozitiv. Premiind de patru ori filmul **Nopți sălbatice** care este povestea unei perechi de homosexuali, care se împrietenesc cu o fată de 17 ani, Romane Boringer, s-au pus în discuție problemele grave de moravuri, ale unei societăți care a scăpat tinerii de sub control. I-am văzut cu această ocazie, luni, 8 martie, la teatrul Champs Elisée pe **Michel Legrand**, muzician și dirijor, pe **Marcello** Mastroiani 54 de ani de film și 68 de viață, pe **Jean Marais** aflat la 80 de ani, am văzut cîteva secvențe din noul film în care joacă **Gerard Depardieu, Germinal** care va avea premiera în octombrie, am văzut-o pe doamna cinematografului francez, **Catherine Deneuve**, premiată pentru rolul principal din filmul **Indochina**. În fine, cele mai multe premii Cesar au fost atribuite filmelor **Indochina** și **Nopți sălbatice.**

GEORGE CUȘNARENCU

Revista Magazin este editată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. J 40/2623/1991 din 8 mai 1991

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR : Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Mihaela DOROBANȚU (directori)

REDACȚIA : Piața Presei Libere nr. 1 telefon : 617 60 10, 617 60 20. TIPARUL : Imprimeria „CORESI" — București..

CITITORII DIN STRĂINĂTATE se pot abona prin RODIPET S.A. — PO BOX 33—57 Fax 0040-1 312 94 32 sau 312 94 33. Telex 11995, Piața Presei Libere nr. 1, Sector 1, București, România

SERVICIUL PUBLICITATE : 618 24 27.

SERVICIUL DE DIFUZARE : 618 45 57

Redactor șef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

magazin

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție), Ion Țugui, Ecaterina Bătrîneanu, Aurora Popescu, Paul Ioan (șef secție) (1630) ; Mihaela Dorobanțu, Șerban Filip, Teodora Bujor Panaitescu (1612) ; Adrian Hoajă, Elena Ilie, Constantin Pavel (1633)

SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran

CORECTURĂ : Irina Stoica, Melania Constantinu, Delia Costea (1282).

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

Beneficii mai mici pentru „giganții" germani ai chimiei

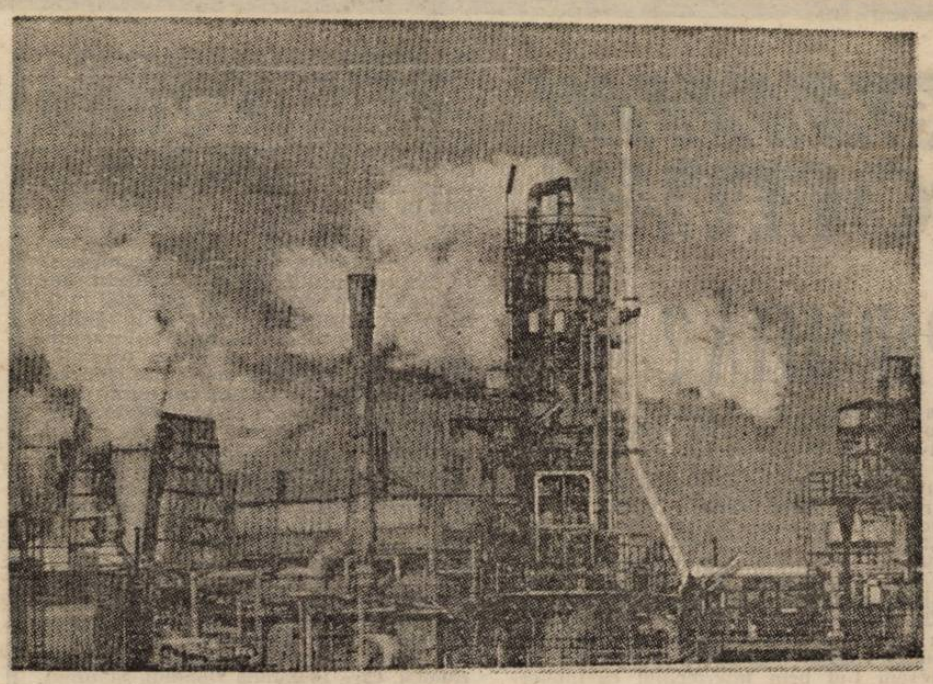

BASF (din regiunea Ludwigshafen), Bayer (Leverkusen) și Hoechst (Frankfurt pe Main) au, într-adevăr, probleme, datorită reducerii semnificative a cifrei de afaceri. Care este cauza acestei stări de lucruri? Noile norme adoptate împotriva poluării.

În ultimul trimestru al anului 1991 și pe parcursul anului 1992, beneficiul acumulat de marele concern BASF a fost cu o treime, respectiv cu 15 la sută mai mic decît în perioadele de referință anterioare. La Hoechst, beneficiile au fost cu 22 la sută mai mici, în timp ce Bayer a înregistrat un recul de „numai" 6 la sută. Hermann J. Strenger, fostul patron al concernului Bayer (pînă în mai 1992), a reușit să ascundă pe principalele piețe externe tradiționale ale grupului său slăbiciunea conjuncturală pe care o traversează acesta. Cererea sporită de medicamente, afacerile realizate cu produse pentru agricultură și articolele de tehnică a informației au permis reducerea considerabilă a dificultăților în care se zbătea acest colos industrial. Pe de altă parte, organizarea optimă a structurilor întreprinderii, i-a permis lui Hermann Strenger să soluționeze fără probleme dificultățile ivite pe „lanțul productiv" al uriașului concern.

Situația în care se găsea pînă nu demult grupul Hoechst la Frankfurt era mult mai dificilă. În loc să treacă la masive reduceri de personal (măsură clasică ce se impune în perioadele de criză sau recesiune), președintele grupului, Wolfgang Hilger a angajat 6 500 de noi lucrători, fapt care a asigurat în primele trei trimestre ale anului 1991 (pînă în momentul intrării în vigoare a noilor norme privind poluarea) o creștere a cifrei de afaceri de numai 1,8 la sută. Bayer a oferit numeroșilor săi acționari cele mai mari dividende, respectiv 13 mărci pe acțiune. Patronul lui Hoechst, Wolfgang Hilger, se confruntă și în prezent cu greutățile provocate de structurile sclerozate ale complicatei ierarhii organizatorice. Prima sa tentativă de reordonare a acestei ierarhii s-a soldat cu un eșec. În 1991, concernul a fost divizat în 140 de unități productive, fapt care conferise o mai mare supleță activităților acestora. Dar la nivelul al doilea și al treilea de management nu se înregistrase nici o sporire a eficacității, întrucît multe din persoanele din aceste compartimente se temeau să nu-și piardă postul.

Cei trei giganți ai chimiei din Germania aveau 475 000 de angajați la începutul anului 1992 și numai 440 000 la sfîrșitul aceluiași an. Fiecare al 11-lea angajat al concernului BASF a fost pus pe liber. Grupul BASF și-a vîndut mina de huilă „Auguste Victoria", activitățile desfășurate în Statele Unite în domeniul petrolului și gazelor naturale, sectorul de infuzie, dializă și tehnică medicală, ca și uzina berlineză de videocasete. Bayer nu a abandonat decît activitățile desfășurate în domeniul benzilor magnetice. Hoechst are și el probleme, dar în sectorul fibrelor sintetice, concediind peste 1 000 de angajați la uzinele sale din Hersfeld și Offenbach. La rîndul său, BASF a concediat 650 din cei 3150 de angajați ai săi de la uzina de fibre sintetice din Schwarzheide. După achiziționarea uzinei de fibre sintetice din Guben și a alte trei uzine de lacuri și vopsele la Berlin, Leipzig și Coswig, grupul Hoechst a trebuit să garanteze cu investiții în valoare de 700 milioane de mărci un număr de 2 500 de locuri de muncă est-germane. Bayer a „injectat" 500 de milioane de mărci în estul Germaniei, creînd și 500 de noi locuri de muncă la Bitterfeld-Wolfen.

Afacerile înregistrate între Hoechst și țări din Europa de est au cunoscut o scădere de 30 la sută, ele nemairepreztentînd decît 1,4 la sută din cifra globală de afaceri la Bayer, față de 4 la sută în 1986. Factorii responsabili de la Bayer Hoechst și BASF consideră că trebuie fixat un termen pentru stoparea „lentei deteriorări a condițiilor de implantare în Germania", principalul vinovat de crearea acestei conjuncturi fiind, în opinia lor, Ministerul german al Mediului. Conducătorii celor trei concerne (și nu numai ei) consideră că politica promovată de Ministerul Mediului paralizează investițiile în ramuri economice de mare perspectivă. Așa să fie? Reacția marilor oameni de afaceri poate fi lesne înțeleasă dacă nu pierdem din vedere un lucru: ei urmăresc în primul rînd profitul. Ce se întîmplă cu mediul înconjurător, ce vor moșteni generațiile viitoare de la noi, asta este o problemă „de perspectivă"...

ȘERBAN FILIP

PERSPECTIVE SUMBRE PENTRU MAREA NEAGRĂ

UN NOR OTRĂVITOR AR PUTEA IEȘI DIN MARE

Ținînd seama de concentrația de sare și de caracteristicile ecologice, există, de fapt, două Mări Negre suprapuse. Pătura superioară, cu grosimea de 100—200 metri, are o concentrație salină de 16—18 g sare pe litru și oferă condiții de viață tuturor ființelor care respiră oxigenul dizolvat în apă. Sub această pătură se află cea de a doua Mare Neagră, care constituie 90 la sută din volumul total al bazinului mării și are concentrația salină mai mare (21—22 grame pe litru) și nu găzduiește decît microorganisme anaerobe, care nu au nevoie de oxigen pentru a trăi.

Ele produc cantități mari de hidrogen sulfurat și metan, care rămîn blocate în apa mai sărată cu caracteristici fizice deosebite de cele ale stratului de suprafață. Dacă, printr-o împrejurare neobișnuită, o parte din această Mare Neagră inferioară ar urca la suprafață, este posibil ca din apă să se degajeze hidrogenul sulfurat și metanul formîndu-se un nor otrăvitor care ar putea fi purtat de vînt spre litoral.

Ideea pericolului pe care îl constituie gazele otrăvitoare dizolvate în apele Mării Negre s-a născut în 1987, cînd, în Camerun, din apele lacului Nyos, a erupt un nor de gaz carbonic care a ucis fulgerător pe toți oamenii și animalele aflate în jurul lacului. Una din explicațiile acestei catastrofe naturale este tocmai ridicarea rapidă la suprafață a apelor de fund. O altă explicație propusă de savanți este o erupție vulcanică de bioxid de carbon printr-o fisură existentă pe fundul lacului.

De fapt, ambele ipoteze sînt posibile și pentru Marea Neagră. Pe de o parte, această mare se află într-o zonă de confruntare a două plăci continentale, unde se produc frecvent cutremure submarine. Cu cîțiva ani în urmă, în largul Crimeei au fost văzute după un cutremur flăcări inexplicabile deasupra mării, care ar fi putut fi provocate de metanul eliberat din rocile sedimentare ca urmare a dizlocării lor.

O CONSECINȚĂ NEDORITĂ A BARAJELOR HIDROTEHNICE

Cea de a doua posibilitate, aceea a ridicării la suprafață a apelor sulfuroase este legată de grosimea stratului superficial al mării. Cu cît acest strat este mai subțire, cu atît mai ușoară este străpungerea lui de către apa din stratul inferior. Or, conform sondărilor efectuate în 1988, cu prilejul unei campanii oceanografice, de către specialistul american John Murray, de la Universitatea din Washington, grosimea stratului superficial a scăzut cu 30 metri. Savantul american a și avansat o ipoteză cu privire la cauzele subțierii acestui strat compus în principal din apa adusă de fluviile care se varsă în Marea Neagră. După părerea lui Murray, scăderea grosimii păturii de apă oxigenată este cauzată de diminuarea debitelor Niprului, Donului, Nistrului și Kubanului legată de construirea unui mare număr de baraje hidrotehnice în fosta Uniune Sovietică. Debitul acestor patru fluvii s-a împuținat, într-adevăr, considerabil : cu 20% între 1971 și 1975, apoi cu 45% între 1981 și 1985. Pentru ultimul deceniu al secolului nostru este prevăzută o nouă scădere și mai drastică : 65%.

Ipoteza savantului american a fost viu contestată de cercetătorii ucraineni și ruși. Bazîndu-se pe date culese în decursul a 70 de ani, ei susțin că stratul superficial al Mării Negre înregistrează zone mai groase și mai subțiri care se deplasează în funcție de curenții marini și de condițiile meteorologice. Opinia oamenilor de știință ruși și ucraineni este că savantul american și-a efectuat măsurătorile într-una din zonele mai subțiri.

Totuși, recent, David Aubrey, de la Woods Hole Oceanographic Institution, a relansat controversa. După calculele sale, o nouă diminuare a aportului de apă fluvială cu 15% ar conduce la o reducere cu 10% a distanței care separă apele sulfuroase de suprafața mării. Or, în cursul iernii, în anumite zone ale mării, apa de suprafață se răcește atît de mult încît densitatea ei crește suficient pentru a o face să coboare spre adîncuri. Această mișcare produce perturbarea interfetei de separare dintre cele două straturi și urcarea spre suprafață a apei sulfuroase. Dacă atunci are loc și un cutremur, apariția unui nor de gaze otrăvitoare nu este exclusă. Depinde de zona în care s-ar produce și de proporția acestui fenomen, dacă el va trece neobservat sau se va transforma într-o calamitate naturală.

ADRIAN MÎNȚULESCU

Apă miraculoasă ?

O statistică aproximativă apreciază că în decurs de un singur an, orașul mexican Tiacote, situat la circa 200 de kilometri de Ciudad de Mexico a primit vizita unui număr de peste trei milioane de persoane. Acest pelerinaj senzațional are o explicație simplă : aici există un puț cu „apă miraculoasă", capabilă după aprecierea vizitatorilor să vindece orice boală ! Ceea ce nu poate fi negat este faptul că s-au înregistrat cazuri uimitoare de vindecare a unor boli. Atît autoritățile sanitare locale cît și cele guvernamentale au dispus să se facă în laboratoare speciale o analiză foarte atentă a conținutului acestei ape. Concluzia a fost unică: apa este mai „ușoară" în raport cu cea obișnuită iar conținutul ei are zeci de componente chimice și minerale care ar explica unele vindecări. Suficient ca acest „puț miraculos" să capete o aureolă divină iar afacerile și profiturile celor care au investit în construcții de hoteluri, restaurante etc. să prospere neîncetat.

Laserul și „întinerirea" monumentelor

În Franța se desfășoară o largă acțiune de curățire a monumentelor și clădirilor vechi pe „fața" cărora s-a așternut patina vremii datorită intemperiilor și diferitelor substanțe poluante. Răzuirea sablarea spălarea cu jeturi puternice de apă sînt procedee eficace, dar atacă piatra, mai ales atunci cînd ea are o constituție friabilă. Un procedeu pus la punct în Franța a promis evitarea acestui inconvenient. El folosește laserul. După șase ani de studii Laboratorul de cercetare a monumentelor istorice din Franța a pus la punct împreună cu firma „IBM" Industries un prototip al unui dispozitiv

cu laser, testat cu succes în cadrul operației de renovare a portalului catedralei din Amiens. Statuile avînd o vechime de șase secole nu s-au deteriorat deloc în timpul curățirii lor. Specialiștii francezi și-au propus să adapteze acest dispozitiv și pentru readucerea la viață a altor bogății ale patrimoniului cultural : fresce murale, vitralii etc.

Vapor – supraconductor

În largul portului japonez Osaka navighează de curînd o ambarcațiune cu lungimea de 30,5 m, care poartă numele de Yamato 1. Particularitatea sa constă în utilizarea tehnicilor supraconductibilității ca mijloc de propulsie. Niște magneți supraconductori, plasați pe coca navei, reacționează cu un cîmp magnetic generat de un puternic sistem electric amplasat la bord, făcînd astfel nava să înainteze. Firma Mitsubishi, coautoare a acestui proiect, speră să poată pune la punct, în următorii zece ani, o navă comercială care să utilizeze pentru propulsie supraconductibilitatea. Această navă ar fi capabilă să atingă orice punct al Asiei de Nord — Est în mai puțin de trei zile, deoarece proiectanții săi mizează pe o viteză de 100 de noduri (185 km/h).

Avalanșa superstițiilor

Un fenomen ciudat s-a înregistrat în Italia. Poșta a fost pur și simplu inundată de milioane și milioane de scrisori cuprinzînd același text prin care se face cunoscut celor cărora le este adresată o serie de sfaturi marcate de superstiții, pentru diferite domenii de activitate. În plus, pentru a evita urmările neplăcute ale nerespectării unor astfel de preveniri, primitorul este invitat ferm să facă, după textul respectiv cinci copii (xerox) și să le trimită la cei mai apropiați prieteni sau rude. Cercetările care s-au întreprins de către autorități și, în mod special, de poșta care literalmente a fost copleșită de numărul imens de astfel de scrisori, nu au dat nici un rezultat. Unii sînt dispuși să creadă că este vorba de o glumă de prost gust, inițiată fie de posesorii aparatelor de xerox ale căror cifre de afaceri au crescut în mod considerabil, fie de o inițiativă chiar a poștei care, prin această glumă, a ajuns să vîndă milioane de plicuri, inclusiv timbrele necesare expedierii lor. Un fapt deosebit s-a semnalat cu această ocazie : scrisorile respective au ajuns în cel mai scurt timp la destinație, ceea ce demonstrează și teama de superstițiile nerespectate.

incursiune în paranormal

EXISTĂ O LUME PARALELĂ? (III)

Cotinuînd relatările semnate A. Roial Feno (pseudonimul inginerului benefic ar al unor experimente extrasenzoriale deosebit de interesante), îmi îngădui să observ că în evolutia stiintei spirituale un rol nefast l-a avut de-a lungul secolelor dogmatizarea domeniului. Prin dogmatizare, mai ales de-a lungul Evului Mediu, cunoasterea si trăirile autentice au fost, se pare, obstructionate, secătuite de sansele analizei libere în perspectivă. S-a frînat astfel însăsi evolutia. Cu acestea spuse am în vedere faptul că anumite persoane supradotate cu capacităti paranormale, apte să realizeze contacte atestabile cu alte dimensiuni ale vietii din Cosmos, s-au văzut descurajate în intuitie si clarviziune de postulate pozitiviste sau de amendări drastice, în special acelea care au impus vulnerabila si ignoranta notiune de obscurantism!

Obsesia obscurantismului imaginat de ofensiva ratiunii a străbătut cîteva secole, integrînd în concept atît revelatia autentică, cît si vrăjitoria ordinară. Apoi anumite manifestări ale subiectilor însis', paranormale, nu o dată au cunoscut forme de fanatism, adică de distructie a fenomenului. Contactul cu alte lumi, din dimensiunea astrală, este se pare un dar care trebuie onorat în cea mai desăvîrsită modestie si smerenie; în clipa cînd subiectii dotati transformă aceste capacităti si suma revelatiilor într-o sectă, spre exemplu, sau mai grav, într-un fel de miscare cu incidentă politică, fenomenul poate fi considerat ca distrus prin compromitere si vulgarizare.

Calea experimentului în tăcere si sub semnul observatiei atente si lucide a ales-o si interlocutorul acestor episoade. După ce a avut revelatia contactului cu Divinitatea, modul de a privi fenomenele i s-a impus prin firesc mai ales. „Trebuie să spun că atunci, la început — mărturiseste A. Roial Feno — cîtiva ani eram de o curiozitate de neînchipuit în legătură cu Fiinta Celui căruia îi transmiteam mesajele mele. Stiam deci că mă adresam Creatorului, dar nu eram deloc satisfăcut de numele Acestuia. Trebuia să aflu mai mult. Posibilitatea mi-a apărut în cel mai simplu mod. De mai multe ori am înregistrat momentele în care mă adresam Lui prin intermediul cuvintelor acelora necunoscute" (a se vedea în episoadele anterioare acest amănunt, cînd subiectului i se sugerează o limbă necunoscută, în care de fapt va reusi să comunice însusindu-si-o cu usurintă).

Întrebarea este cum poate avea loc un astfel de dialog, o asemenea „convorbire"? Iată ce relatează experimentatorul:

„Perfect constient că există un Creator, de atunci, din noaptea cînd fiintele răului m-au asaltat, ori de cîte ori simt înlăuntrul meu o dorintă de neînvins, de a vorbi cu Cel care mă poate apăra, fac cel mai simplu gest si mai umil — adică mă rog! Încep rugăciunea prin a-i arăta întreaga mea gratitudine pentru tot ce sînt, pentru tot ce voi fi. Iar pentru aceasta, limba română este desigur suficient de sugestivă, de bogată pentru a mă putea exprima. Rugăciunea mea nu este stereotipă, nu este un sablon pe care să-l repet. Cuvintele rugăciunii îmi pleacă întotdeauna din inimă! După un timp oarecare — niciodată mereu acelasi, dar uneori în primele minute — simt că nu mai pot rosti cuvinte în limba maternă, si atunci oricît as încerca, indiferent de ce as face eu pentru a-mi controla prin forta mintii cuvintele, totul este zadarnic. În aceste momente cuvinte din limbi diferite se revarsă în memoria mea ca o mîngîiere spre El. În timpul respectiv gîndurile mele sînt libere. Dar întregul complex de organe care participă la exprimarea limbajului intervine în formarea sunetelor, a cuvintelor. Fiecare silabă capătă o inflexiune deosebită, convingătoare. Nu este nicidecum ceva automat, impersonal. Am impresia de cele mai multe ori că înlăuntrul meu a sosit altcineva, un altul care îsi are propria lui participare în contactul cu lumea paralelă! După cîtiva ani de la momentul cînd am primit această capacitate ezoterică, după ce am înregistrat chiar mai multe casete, am avut minunatul prilej de a mă convinge că toate cuvintele pe care le rosteam în timpul clipelor mele de rugăciune erau perfect inteligibile făceau parte dintr-o limbă cunoscută. Spre exemplu, într-o zi am găsit la un prieten un Dictionar de cuvinte biblice. Am avut atunci inspiratia de a căuta în filele Dictionarului cuvinte pe care le scrisesem ascultînd înregistrările mele. Surpriza a fost atît de puternică, încît întreaga mea viată de atunci încoace s-a modificat total. Astfel am putut înțelege cuvinte cu Adonai, care înseamnă Domnul, Stăpînul; El Sadai, care înseamnă Cel Atotputernic si multe alte cuvinte. În timpul experimentelor mele cu ceea ce se poate numi lumea paralelă, dar si cu Divinitatea, am sesizat faptul că de multe ori vorbirea aceasta ezoterică se manifestă în limbi si dialecte deosebite total diferite unele de altele. În cazul unor rugăciuni de numai cîteva minute, limba de comunicare poate fi alta si alta diferite, în tot acest timp eu avînd doar rolul de „spectator" pe deplin constient de ceea ce se petrece, de grandoarea, de măretia si de sfintenia acestor clipe".

Fără îndoială că elementele acestui experiment întrunesc o valoare exceptională. Cu atît mai permeabilă la validări, cu cît subiectul si-a exersat revelatiile si capacitătile pornind de la premise practice, logice si lucide, asumîndu-si rolul de observator si analist al propriilor rezultate...

ION TUGUI

(Va urma)

Întrebări dintr-un trecut întunecat

AU EXISTAT „SPAIMELE ANULUI 1000"?

Unii teologi încearcă să argumenteze că „spaimele anului 1 000" — acele anxietăti legate de un presupus sfîrsit al lumii, spaimele care au bîntuit spiritele în Europa în asa-zisul „mileniu întunecat" — sînt doar inventii ale istoricilor tîrzii.

Anul 1 000, cu întreg cortegiul său de temeri, trebuie totusi luat ca o realitate sau, cu alte cuvinte, nici în istorie, fără foc nu iese fum. E drept, lucrurile au avut un caracter aproape fantastic. O vastă undă afectivă, centrată pe tema nenorocirilor omenesti anterioare, acele nenorociri care încarceraseră îndelung pînă atunci societatea umană (molimele, foametea, incursiunile de pradă ale diferitelor semintii sau grupuri războinice), un amplu fenomen deci de psihologie colectivă, stîrnit si întretinut de credinta în infailibilitatea diferitelor predici, au făcut ca această teamă de nespus să prindă rădăcini si să crească pînă la proportiile unei teribile realităti. Si chiar dacă data fatidică, anul presupus, a putut să treacă fără ca prognoza apocaliptică să se verifice, spaimele au rămas.

Avem de-a face cu o prognoză milenaristă — spunem noi astăzi — de a zugrăvi viitorul lumii în culori sumbre. Tendintă ce, pînă la urmă, nu apare strict legată de o dată anume, ea continuînd în timp pe fondul unor împrejurări sociale si istorice specifice. De fapt, tendintele milenariste sînt vechi. Le găsim în credintele unor popoare antice, în filosofia clasică uneori si bineînteles în textele asa-zise „sfinte" ale religiilor de toate esentele si de toate nuantele. Maseismul iranian postulează o perioadă de 11.000 de ani la capătul căreia, iarna si noaptea se revarsă peste lume.

Vechile mitologii nu sînt, în genere, străine de această idee. Însusi marele Heraclit presupunea un sfîrsit la capătul unui număr de ani, în general divizibil cu numărul 1 000. În a sa „De natura Deorum", Cicerone explică pe larg cum va fi atunci cînd lumea va pieri în foc — crede el — după care, focul fiind suflet si emanatie zeiască, totul va renaste pe baze noi. Această renastere este adeseori legată de cealaltă ipostază, cea a distrugerii. Ideea de milenarism (de la latinescul „milenium") le presupune pe amîndouă îngemănate.

Această situatie prieste cum nu se poate mai bine, în Europa medievală, acelei institutii care tocmai se instalase pentru secole în spiritualitatea continentului: e vorba de biserică, ale cărei teologii n-au încetat să slujească ideea, alimentînd în fel si chip spaimele milenariste si nu în ultimul rînd cu ajutorul teoriei.

„Mundus senestit", s-a proclamat, adică lumea, asemenea unei făpturi vii, după ce si-a traversat maturitatea si a îmbătrînit, se cuvine — cum a profetit apostolul — să se pregătească de moarte, afirmatie nerămasă fără urmări. Căci, un bun cunoscător al acelei perioade, istoricul Raul Gleber, notează: „Oamenii ajunseseră să creadă că rînduiala anotimpurilor si legile elementelor, care pînă atunci stăpîniseră lumea, au căzut în haos si se temeau de stingerea neamului omenesc". Iar teama oscilează între o dată sau alta, după diverse calcule referitoare la milenii, într-atîta, încît multe secole după anul 1 000, regăsim încă nestinse tendintele milenariste în dogma apocaliptică a unui sfîrsit al lumii.

Istoria cunoaste asemenea perioade de alternantă a dominării elementelor rationale cu cele firesti, rationale, în spiritul global al unor colectivităti. Primelor, dominante evident ca importantă si ca durată relativă, le corespund fenomenele de structurare, perioadele marilor închegări politice si economice, miscarea bine orientată a gîndirii si a cunoasterii, pe drumul ei continuu, fără întoarcere, către dobîndirea unei constiinte sănătoase asupra realităti. Celorlalte, le putem atasa izbucnirea unor „impulsuri" din acele zone mai obscure ale existentei omenesti, mult mai necristalizabile, mai greu de analizat, impulsuri mai degrabă afective, care înfloresc — ca să le spunem astfel — în umbra întunecată a instinctelor.

În ceea ce priveste milenarismul, e izbitoare delăsarea spiritelor pozitiviste, renuntarea la viată, la luptă, a tuturor. Un fel de depresiune colectivă, pe care cu greu ne-o putem imagina în afara influentelor externe si în primul rînd a acelei nefaste, pe care biserica, prin unii din oamenii ei, a putut-o exercita asupra maselor. Fenomen straniu totusi, dar lesne de imaginat pentru generatiile mai recente, care au mai cunoscut asemenea momente, pe alte planuri, dar, validînd din nou nocivitatea unor influente: fascismul, bunăoară, în acest al 20-lea veac al mileniului nostru, un mileniu început sub semnul spaimei si al teroarei. Si — de ce nu? — un veac început sub semnul violentei si al războiului.

CĂLIN N. TURCU

(Va urma)

Parapsihologia la marginea necunoscutului

„Industria" prezicerilor, între impostură și avertisment

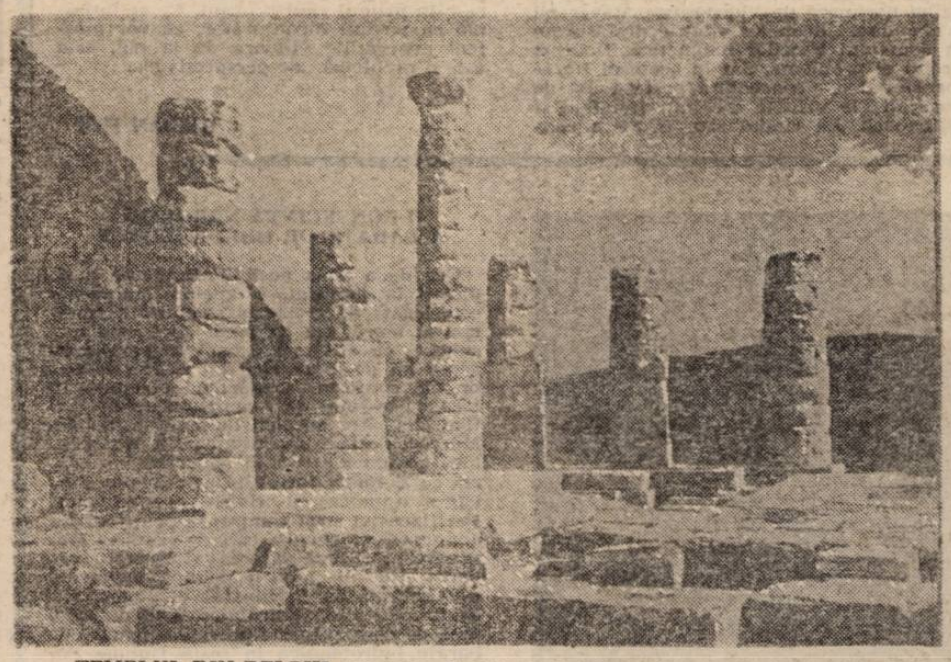

TEMPLUL DIN DELPHI: *se pare că aici au avut loc printre primele experiente de parapsihologie din istorie, cînd Pythia, asezată pe un trepied, intra în transă si anunta cu voce precipitată prezicerile sale. Care de cele mai multe ori, se împlineau...*

■ Există, după părerea cercetătorilor, trei forme de manifestare a experientelor PSI: cazuri în care persoanele dispunînd de astfel de calităti dau informatii exacte ce pot fi folosite cu succes (de multe ori în scopuri politiste); declaratii fără utilitate practică, dar importante pentru cercetător, căci dezvăluie mecanismele de functionare ale subconstientului si cazuri de esec total. Întrebarea care se pune de fiecare dată este: în ce măsură este vorba de o disponibilitate PSI veritabilă si cînd (si cum se pot descoperi aceste situatii!) este vorba de sarlatanie?

■ Existenta persoanelor cu disponibilităti PSI nu este nouă. Cea mai veche experientă de parapsihologie a fost relatată de ...Herodot si a avut drept subiect pe celebra Pythia, preoteasa lui Apollo de la templul din Delphi. Regele Cresus, în căutare de „ghicitori" în care să poată avea încredere, trimite un emisar la Pythia cu întrebarea „Ce face Cresus astăzi?". Ei bine, răspunsul Pythiei a fost ...neasteptat: „simt miros de broască testoasă care se coace în carapacea sa: si de carne de miel într-o sobă de metal. Si peste tot — mînereu". Si răspunsul a fost corect! În ziua respectivă, Cresus imaginase un lucru imposibil de ghicit: pusese să se frigă un miel si o broască testoasă într-un cazan de bronz, acoperit cu un capac de bronz!

■ Plutarh, celălalt mare istoric al antichităti, ne spune si el că Pythia dispunea de calităti uluitoare si că uneori dădea răspunsul înainte de a i se pune întrebarea. Ca si unele din medium-urile de astăzi. Si tot ca si astăzi au existat si sarlatani: cum s-a întîmplat cu oracolul din Balbeck, „specializat" în citirea scrisorilor sigilate si care, de fapt, erau maestri ...în desfacerea sigiliilor fără a se observa.

■ „Industria" ghicitorilor, clarvăzătorilor si prezicătorilor îsi are deci originea în Antichitate. Pericolul impostorii a preocupat pe multi si chiar a determinat adoptarea unei legi, publicată în Germania pentru prima oară la 1864 si pedepsind „cu închisoare de pînă la 14 zile sau amendă de 50 de florini" pe cei care „contra unei remuneratii sau pentru a obtine un alt avantaj se dedau la acte de magie, conjurarea spiritelor, preziceri, ghicit în cărti, căutare de comori, interpretarea viselor sau semnelor sau la alte activităti care seamănă cu sarlatania".

Le revine specialistilor în parapsihologie datoria de a atrage atentia asupra pericolului pe care l-ar putea reprezenta aplicarea practică a facultăților PSI pentru higiena mentală si pentru protectia sănătătii mentale!

■ Iată un asemenea exemplu, în care este drept că nu a fost vorba de afectarea sănătătii mentale, dar rezultatul putea totusi să ducă la o catastrofă juridică. Cineva a lăsat la o familie de prieteni o casetă cu 2000 de mărci. Venind să o ia, o găseste goală. Se duce la un clarvăzător. Nici nu intră bine si acesta îi spune: „Ati venit să mă vedeti în problema unei casete din care a dispărut o sumă importantă de bani". Frapat, clientul îi cere să-i spună cine ar putea fi hotul. Îi este descris cu lux de amănunte un tînăr în care recunoaste pe fiul prietenilor săi. „L-am bănuit de la început", spune el si deschide actiune judecătorească. Doar că familia poate dovedi fără drept de apel că în momentul furtului fiul lor era plecat în străinătate! Ce se întîmplase? Ghicitorul „preluase" prin telepatie informatia din subconstientul clientului său care, oricum, fusese de la început convins de vinovătia tînărului.

■ Cu toate acestea există dovezi greu de contestat ale posibilităților de precogni'ie. Ucis de printul Felix Iusupov, celebrul Rasputin scrie în testamentul său pe care îl adresează tarului că dacă va fi ucis nu de un tăran, ci de un aristocrat, nu vor trece doi ani si tarul si întreaga sa familie nu vor mai fi în viată. Corpul neînsufletit al lui Rasputin este pescuit din apele Nevei la 1 Ianuarie 1917, la Petersburg. La 1 Iulie anul următor familia tarului este executată.

Mark Twain îsi visează fratele întins într-un sicriu metalic si cu flori pe piept. După cîteva săptămîni boilerul de pe vasul cu care călătorea fratele său Henry explodează, el îsi găseste moartea si Mark Twain îl vede exact asa cum îl visase.

Jeane Dixon, despre care am mai amintit, are viziunea unui perete al Casei Albe care se desprinde din ceată purtînd pe el cifrele 1—9—6—0. Aude o voce care îi vorbeste despre un tînăr democrat ce va ajunge Presedintele SUA si va fi asasinat. În 1960, John Kennedy devine presedinte, pentru ca doi ani mai tîrziu să fie ucis la Dallas. În 1968, vorbind la Hotelul Ambasador din Los Angeles, aceeasi Jeane Dixon „vede" coborînd o perdea neagră pe care o interpretează ca prezicînd un eveniment fatal care să-l implice pe Robert Kennedy. Mai mult, ea prezice că va fi asasinat chiar în acel hotel... ceea ce s-a si întîmplat la 6 Iunie 1968.

Unele din aceste prezideri au fost chiar înregistrate de oficialităti. Se pare însă că nu este asa usor să accepti cînd ti se ghiceste viitorul! Mai ales cînd prezicerea nu este din cele care să-ti facă plăcere...

MIHAELA DOROBANȚU

starea de VECHE

„VORBIȚI-MI DE IUBIRE", „VORBIȚI-MI DESPRE MOARTE..."

Recenta decernare a premiilor «César» și compasiunea aproape nedisimulată cu care mari personalități ale filmului francez contemporan s-au apropiat de drama unui tînăr regizor, răpus de SIDA la numai 35 de ani (ultima sa peliculă a luat marele premiu), ne îndeamnă să reconvertim, într-un fel, prevăzuta «stare de veghe» (inițial „ripostă la fantasme") într-o «stare de înfruntare activă», poate chiar de revoltă, față de orice deznodămînt care contravine ordinii naturale a firii. Un creator, un regizor din cei mai tînăr «val», conștient— încă din 1986 ! — că anii vieții sale au fost reduși, drastic, ca număr, și că sfîrșitul său ar putea surveni aproape în orice clipă, respinge tentația oricărui abandon (suicid-ul e, totuși, abandon, nu protest), reînvățînd să trăiască intens, integral, «cadru cu cadru» propriul său scenariu de viață... În care nu mai e autor, ci simplu interpret.

Françoise Stanciu-Reiss, despre care vom vorbi imediat, citindu-l pe Soljenițîn (din anii în care acesta scria în «gulag», lipsit de orice speranță, „Pavilionul cancerosîlor") ne dezvăluie ceea ce, mai devreme sau mai tîrziu, am fi descoperit fiecare din noi : **Nu e cumplit să mori cîndva, într-o zi ; este teribil să știi că vei muri, imediat, peste o singură clipă".**

Un creator de film, dispărut prematur, ca și Mercury, cîntărețul (răpus și el de SIDA), ne rememorează în surdină, întîi, și exploziv în final — prin toate consecințele acestei admirabile înfruntări a destinului (ca oameni care au știut să trăiască intens pînă în ultima clipă) — **«show must go on».**

Da, show-ul vieții continuă ! Oricîte fantome și oricîte amenințări se pot aduna, uneori, în aerul închis al acestui sfîrșit de mileniu, ne rămîne doar să sfidăm ura și neputința forțelor dezintegratoare, la scara mare a vieții : **să supraviețuim !**

În urmă cu cîțiva ani, într-un „Le Nouvel Observateur", Sylvie Veran prezenta cititorilor săi coșmarul unui tînăr cuplu american, seropozitivi, un bărbat și o femeie care se suspectează și se învinuiesc reciproc, neștiind — ce importanță mai are, postfactum ? — care din ei ar fi adus virusul morții în casă... Doi condamnați, într-un fel, ce nu mai sînt în stare să-și înfrunte remușcările, culpabilitatea și izolarea de lume — impusă dinafară sau autoimpusă — în care se află încarcerați. Pentru că un sfîrșit implacabil este o temniță fără scăpare, pur să le strige și să urle continuu toate acele tăceri, inventate de iad, gratiile și «hotarele» de sîrmă ghimpată ale unui alt «gulag», biologic. Da, SIDA rămîne cel mai teribil «gulag».

Este si nu-i asa... — încearcă să demonstreze, cu disponibilitatea contraargumentării, acest spirit lucid, feminin pînă-n vîrful unghiilor, **am numit-o pe Francoise Stanciu-Reiss**, în recenta ei incitare de a ne remedia existența, o lucrare-sinteză cu un titlu superb (alternativă la «Parlez-moi de l'amour») — **„Parlez-moi de la mort...".**

Vom încerca în numerele viitoare ale revistei, cu acordul distinsei autoare și a prestigioasei edituri „Siloë", să publicăm cîteva fragmente din acest colocviu thanatologic, în care se află încorporate organic cele mai interesante reflecții asupra fenomenului ineluctabil al morții, semnate de **Teilhard de Chardin, Malraux, Voltaire, Sartre, Nijinski,** sute de nume, ca și de acel strălucit criminolog și moralist care a fost **Vasile V. Stanciu,** aflat și azi, după moarte, inspirator de taină al acestei lucrări, oferită după ani de singurătate, de văduva sa, Françoise Stanciu-Reiss.

Shirley Holzer Jeffrey, discipol al celebrei Elisabeth Kübler-Ross, autoarea unui best-seller despre o altă viață, secundă (în esență : viața de după moarte) afirmă categoric — și Françoise Stanciu-Reiss nu întîmplător îi preia afirmația — **„...Moartea este un alt început, nu un sfîrșit. Nu trebuie să ne temem de moarte mai mult decît de naștere. Atunci cînd corpul încetează de a mai fi, spiritul îi supraviețuiește, liber și decorporizat".** V.V. Stanciu, citat și el frecvent, susține, poate mai îndrăznet, că **„numai în erotism și în moarte omul este adevărat (el însuși) și natural, desprins de toate privilegiile și absolut egal între oameni.** După cum : **„A muri** — reflecție preluată din Marcel Juhandeau — **înseamnă în esență să te desprinzi de sine pentru a atinge adevărul absolut".**

Ultima carte a amintitei Elisabeth Kübler-Ross, **„La mort, dernière etape de la croissance"** (Moartea ultima etapă a creșterii), cuprinzînd eseurile cele mai semnificative ale școlii filozofice creată de această cercetătoare a fenomenului thanatologic — ne recomandă în premieră, cel puțin pentru noi, o interlocutoare din aceiași familie spirituală Mwalimu Imara: **„...Nu a muri este greu: nu ne trebuie nici talent nici o excepțională comprehensiune pentru a muri. Toată lumea o face. Ceea ce e dificil este de a trăi, de a trăi intens pînă la moarte, indiferent că moartea e încă departe sau iminentă, că-i vorba chiar de tine sau de cineva pe care-l iubești foarte mult și va muri curînd ".**

Nu vrem să anticipăm, e practic imposibil, densitatea de gînd și revelație pe care o instituie **„Parlez-moi de la mort...",** nădăjduind să o putem publica, fie și fragmentar.

Vă mulțumim, stimată Françoise Stanciu-Reiss. Într-o lume în care invidiile mărunte, egoismul și ura, fie și drapate în pseudo-principii de existență cotidiană-socială ne inveninează frecvent, prin submediocritatea lor de trăire și aspirații, în care marile mihniri ale însingurărilor premature, mai grave decît moartea, nu ne învață **să fim (și cum să fim) decît mult prea tîrziu,** lucrarea dumneavoastră, ca și cîntecul lui Mercury, ca și filmul premiat cu „Cèsar" al unui regizor, prematur și el dispărut, ne conferă puterea de a desfide efemerul atîtor îndîrjiri fără merit și blestemul-bumerang, cel mai disprețuit «mal du siècle», nu XIX, ci XX, care, îndreptat spre cei vii, se reîntoarce reparator, să sperăm, spre mîna din care a pornit, încercînd să salveze cît nu e prea tîrziu, condiția umană.

Stimată doamnă Françoise, ni se pare a fi un noroc că există asemenea cărți, autori împătimiți în speranță și în om, și că într-o lume prea des cernită de moarte, mai puteți risipi nesfîrșita tandrețe a cuvîntului care recheamă la viață.

DOREL DORIAN

EȘAFOD PESTE APE

Poate că cititorul acestui text va avea prilejul să ajungă — mai devreme sau mai tîrziu — la San Francisco. I-o urez din toată inima, căci urările sînt imune la inflație. Odată ajuns acolo, plimbați-vă neapărat pe celebrul pod Golden Gate, care leagă malurile golfului omonim. De ce? Precum Tour Eiffel, acest Golden Gate este și un simbol al suicidului.

Am călătorit la San Francisco cu ajutorul unui senzațional film documentar, „This is America". Una din fețele acestui poliedru al civilizației care începe dincolo de Statuia Libertății este **monitorizarea sinuciderii.** Pur și simplu, poliția urmărește pe monitoare, în cadrul unui sistem de televiziune cu circuit închis, ce se întîmplă pe acest pod magnific. Tronsoanele trotuarelor înguste (de fapt se circulă numai cu mașinile) sînt măturate de camerele video. Cînd supervizorii observă o persoană care și-a găsit locul de meditație solitară pe balustrada podului, imediat se naște bănuiala că este vorba de un potențial sinucigaș. Se trimite de urgență o patrulă. Polițistul, anume **instruit, se apropie de acea persoană,** cu o gingășie neîntîlnită în alte prilejuri, **și i se adresează conciliant, aproape patern. Nu știm exact ce spune,** cît de bun psiholog este omul în uniformă dar din gesturi și din reacția „deziluzionatului" reiese faptul că **sinuciderea se amînă. Sau se schimbă EȘAFODUL.**

Nu trebuie să se înțeleagă că întotdeauna acest sistem de prevenire înlătură sinuciderea. Documentarul ne încunoștiințează că de multe ori turiștii sînt martori ai scoaterii cadavrelor din apele golfului. Echipe de scafandri apar după deznodămînt și cu utilaje specializate schimbă locul de îngropăciune al defunctului. Aceste situații

macabre se pot repeta, conform statisticilor, chiar și de trei sute de ori pe an.

După opinia mea — acestea fiind faptele — accentul nu cade asupra asocierii Golden Gate — suicid (fiecare țară sau pod cu sinucigașii ei (lui)), ci asupra rolului poliției. Contribuabilul american plătește și pentru a-și feri concetățenii de sinucidere. O parte din bugetul poliției este destinat fie amînării morții, fie scoaterii din agonia **sufletească a dezabuzatilor.** Desigur, numai în locuri publice de o asemenea anvergură se pot face intervenții eficace — adică un fel de picătură în oceanul celor peste 230 miloane de americani.

Părăsind zona sumbră a reflectiilor situația poate fi văzută dintr-o oază a lucidului, și anume prin prisma a două concepții. Prima este cea din faimoasa piesă **„Omul care a văzut moartea"** : dacă nu mă lași să mor, atunci întreține-mă, oferă-mi toate condițiile care să-mi demonstreze că viața merită trăită ! A doua concepție este cea din „Steaua fără nume" : nu te sinucide aici că-mi pătezi prestigiul, am familie, mai am doi ani pînă la pensie. De ce să-mi faci tocmai mie una ca asta?

Anecdotica țesută în jurul sinuciderii din cele două piese nu este departe de relația poliție-Golden Gate-sinucigași. Polițistul care intervine trebuie să insufle o boare de încredere. În „Omul care a văzut moartea" salvatorul îi oferă celui salvat fiica de nevastă, dar nu uită să-și facă și capital politic din gestul umanitar. Mai realist decît toți, șeful de gară din „Steaua fără nume" șoptește în barbă: las-o să zacă pe șinele trenului, pînă dimineață nu trece nimic p-aci!

După opinia mea (discutabilă, evident), numai un visător poate salva un potențial sinucigaș. Numai cel ce poate învăța pe aproapele său să viseze îi poate induce speranța că visul se va **împlini. Acesta este nodul psihologic :** sinucigașul este incapabil să-și mai făurească planuri. Căci viața este o colecție de vise îndeplinite (inclusiv coșmarul).

PAUL IOAN

● FUNDAȚIA VOLKSWAGEN. În ultimii ani, această fundație din Germania și-a intensificat activitatea sa în Europa centrală și de est. În anii 1990 și 1991 s-a donat unor țări din spațiul geografic amintit, mai precis bibliotecilor științifice, literatură de specialitate și aparate de multiplicat. Recent, Fundația Volkswagen a oferit Universității București literatură științifică de specialitate și aparatură tehnică. Scopul fundației, înființată în anul 1961, a fost definit astfel : „sprijinirea științei și tehnicii în cadrul activității de cercetare și învățămînt. Capitalul Fundației Volkswagen se cifrează la 3 miliarde de mărci. Ea este independentă și deține autonomia deciziilor".

● CÎT COSTĂ ARMAMENTUL NUCLEAR. În ceea ce privește Franța, acest cost se ridică la 30 la sută din cheltuielile pentru dotare militară. Experții apreciază că este o povară foarte grea dacă se are în vedere că SUA, prima putere nucleară mondială, nu investește decît 6 la sută din creditele militare în forța națională de șoc.

POPASURI
WORLD

ÎN JURUL LUMII

Trebuie avută în vedere și evoluția înregistrată pe plan geopolitic după schimbările intervenite în estul Europei : Sfîrșitul confruntării ideologice între cele două sisteme, dispariția Pactului de la Varșovia și numeroasele acorduri de dezarmare încheiate.

● „HERMES" SE PREFIGUREAZĂ ÎN LABORATOR. În cuptorul solar de la Almeira (Spania) bordul de atac al navetei spațiale vest-europene „Hermes", într-o nouă variantă, a fost supus testelor. Realizat din material compozit (carbon — carbură de siliciu) bordul a trecut cu succes probele temperaturilor înalte și atmosfera oxidantă. Piesa a fost supusă la 16 simulări ale reintrării normale în atmosferă a navetei „Hermes" și la două simulări ale unei reintrări în condiții de catastrofă. În cursul testelor, bordul de atac a fost supus de 16 ori cîte 15 minute la 1 750° C. Piesa și-a păstrat rezistența specifică, iar pierderea de rigiditate a fost mai mică de 20%, pierderea de masă nu a depășit 2%.

● SUPERIOARE STANDARDELOR ADĂPOSTURILOR NATO. Irakul a reușit să-și păstreze neatinsă cea mai mare parte a aviației sale militare în timpul operațiunii „Furtună în deșert". Bagdadul a reușit să trimită în Iran o mare parte din linia ei operativă între care două din cele trei avioane „Adnan" („Awacs" montate pe Il-76 Mainstay) dar și să-și adăpostească aparate de zbor, ascunse sub munți de nisip și protejate de acoperișuri din beton armat cu o grosime de 120 cm, cu 50 cm mai mult față de standarde NATO, (care prevăd o rezistență la explozia unei bombe de 500 livre (circa 250 kg) ce lovește din plin acoperișul unui hangar) și cu pereți cu o grosime variabilă între 120 și 360 cm, realizați dintr-un beton special.

● UN VIS PE CALE DE A PRINDE VIAȚĂ. Este vorba de visul agronomilor care i-a bîntuit multă vreme, acela de a se obține pe cale genetică plante cu o mare rezistență la secetă. Două descoperiri ale specialiștilor spanioli și americani ne dau speranța că în viitor se vor putea proteja eficient plantele contra deshidratării, chiar în condițiile unor regimuri pluviometrice extrem de sărace. După studii îndelungate, cercetătorii barcelonezi din domeniul geneticii moleculare au reușit să identifice o genă la porumb care are rolul de a apăra planta în situații critice, ca de pildă lipsa cronică de apă din sol. Specialiști ai Universității Rockefeller din New York au reușit și ei o performanță asemănătoare — izolarea unei gene de orez.

Labirintul eredităţii psihologice

Se cunoaşte bine domeniul eredităţii biologice, se cunosc mecanismele prin care se transmit de la părinţi la copii culoarea ochilor, a părului chiar şi inteligenţa. În schimb nu se ştie mare lucru despre „eredităţea psihologică", despre calităţile şi defectele moştenite. Moussa Naboti, doctor în psihologie şi psihiatru ne ghidează în acest insolit labirint al ştiinţei. Ereditatea psihologică reprezintă în opinia specialiştilor transmiterea, într-o manieră inconştientă, a sentimentelor, viselor, ambiţiilor, emoţiilor, speranţelor nerealizate, sau a defectelor neacceptate de părinţi. Ea este reversibilă. Este firesc să ne întrebăm ce diferenţă este între ereditatea psihologică şi cea biologică. În ereditatea biologică există întîlnirea între genele unui bărbat şi ale unei femei, întîlnire ce se realizează în cadrul conceperii viitorului descendent. Ireversibilă, potrivit legilor lui Mendel, ea reprezintă transmiterea caracterelor specifice : talie, inteligenţă, culoarea pielii, a ochilor şi părului. Ereditatea psihologică redă, reînvie o imagine a părinţilor. O imagine pură, fără nici un artificiu. Un exemplu : un băiat de 11 ani s-a aflat în tratament psihiatric pentru tulburări importante de comportament. Agresivitatea acestui copil reprezenta de fapt agresivitatea refulată, neexprimată a părinţilor. (Tatăl era mare iubitor de animale, iar mama pleda pentru non-violenţă). Deci dacă părinţii au un defect pe care, prin voinţă, îl domină, copilul îl va prelua.

Alt caz : o femeie cu o depresie profundă, dar care respinge boala „scăldîndu-se" într-o euforie exagerată va transmite fiicei sale o tristeţe profundă. La rîndul său fiica ajunsă la vîrsta adolescenţei va trăi depresia de care mama sa nu a vrut să ia cunoştinţă. Cum poate moşteni copilul problemele secrete ce ţin de psihicul părinţilor ? Cu cît copilul este mai mic înţelege mai puţine lucruri, este mai puţin conştient de realitate, cu atît simte, „aspiră", ca un veritabil aspirator tot ce li se întîmplă părinţilor. Bransat direct cu subconştientul părinţilor el preia tot ce au izgonit ei din conştiinţa lor. Iată un exemplu concret, edificator foarte cunoscut specialiştilor. Toţi pediatrii recunosc că un copil ştie chiar înaintea mamei sale că va avea un frăţior sau o surioară. Cum ? Trăind într-o fuziune totală cu mama sa această legătură va fi perturbată de copilul ce se va naşte. Pentru că atunci cînd o femeie este însărcinată energia sa se va repartiza altfel. Ea se va dezinteresa puţin de ceea ce este în jurul ei, retrăgîndu-se în propria-i cochilie. Timbrul vocii nu mai este acelaşi, modul de a vorbi, de a se purta cu copilul se modifică. Chiar dacă aceste modificări sînt imperceptibile celorlalţi, singurul care le remarcă este copilul. El va resimţi ruptura şi angoasa separării. Această percepţie extraordinară se va atenua pe măsură ce copilul creşte şi înţelege aceste lucruri.

Alte detalii despre moştenirea calităţilor părinţilor, altădată.

AMBIŢII FEMININE

● **În plină glorie celebra CHER traversează, ca orice femeie, criza vîrstei de 40 de ani. Profesia sa nu o mai pasionează : „Mă întreb dacă voi mai continua mult timp să cînt... Universul în care trăiesc nu-mi place. Lumea de azi nu este teribilă şi ceea ce fac eu nu ajută la nimic în mod deosebit... Dacă aş fi fost mai tînără m-aş fi considerat anarhistă sau chiar revoluţionară, dar acum nu mai am energie pentru astfel de lucruri...".**

CHER

● **În schimb INDRA, suedeza blondă ce visa să devină star, la 23 de ani este deja recunoscută drept noua regină a funk-ului. Într-o seară un producător nu şi-a mai luat ochii de pe ea. „Fără să mă cunoască mi-a vorbit despre un disc. Am simţit că aceasta era şansa vieţii mele", povesteşte Indra. Acum obiectivul său este**

INDRA

de a fi recunoscută drept un star internaţional, după turneele în Europa, Statele Unite şi Japonia. Admiratorii se grăbesc să confirme faptul că obiectivul a fost deja împlinit....

HELENA NOGUERA

● **La 21 de ani HELENA, o tînără vedetă a cîntecului francez, a scos deja al doilea său disc „Rivière des anges", cu intenţia mărturisită de „a cînta muzica franţuzească valoroasă, precum Juliette Greco sau Barbara". Proiectele sale apropiate ? „Să facă un film şi... să-şi ia „bacul" prin corespondenţă". Ambiţii feminine...**

INDISCREŢII

Debut promiţător

■ La 4 luni Leila este deja un star. Filmînd pe o plajă australiană în braţele mamei sale, actriţa Greta Scacchi, fetiţa nu a avut deloc... trac. La debutul promiţător al Leilei nu a participat tatăl, actorul Vincent d'Onofrio, care a rămas pe timpul filmărilor la Los Angeles.

Colaborare...

■ Mayte Garcia, în vîrstă de 19 ani, este la ora actuală una dintre colaboratoarele agreate de regele funk-rock-ului, Prince. Ca o supremă distincţie, tînăra balerină ce trăieşte la Frankfurt a apărut în cel mai recent film al cîntăreţului. Nu se ştie însă cît va rezista pe acest firmament şi nici ce nume va purta viitoarea stea ce o va detrona.

rețeta săptămînii

Salată de andive

Se curăţă andivele de foile de deasupra şi se spală în multe ape reci ca să iasă amărăciunea din ele.

Se taie : o parte pe lung şi o parte în rondele.

Se mai clătesc în 2–3 ape reci în strecurătoare.

Se aşează în castron, se presară puţină sare şi se servesc ori cu un sos vinegretă ori cu o maioneză de muştar care se toarnă deasupra. (I. S.).

magazin Femina Club

Dacă vreţi să aveţi un obraz tînăr

Apa rece este benefică pentru epidermă. Mai întîi pentru că împiedică eliminarea sebumului epidermei expunînd-o mai puţin agresiunilor exterioare. Apoi, pentru că ea fortifică şi menţine tinereţea epidermei. Dacă dimineaţa veţi folosi succesiv aplicaţii cu apă caldă şi rece, efectul va fi şi mai bun.

Pretexte

■ Pentru Johnny Hollyday orice apariţie publică se poate transforma în pretext pentru o mică sărbătoare. Aşa s-a întîmplat şi la întîlnirea organizată de Asociaţia „SOS Drogul", patronată de Régine. În seara respectivă rockerul era însoţit de fiul său David, de soţia sa Estelle şi înconjurat de numeroase staruri precum Gina Lollobrigida. Nu a fost greu ca întîlnirea să se transforme în sărbătoare...

Rubrică realizată de
ECATERINA BĂTRÎNEANU

CRONICA modei

O rochie simplă, din jerse negru, extrem de elegantă, deşi copiază linia unui... capot. Deci, fără nasturi, închisă parte peste parte. (A.P.).

101 DIFERENŢE...

● **Perioada de creştere la fete se încheie spre 13-14 ani, în vreme ce băieţii cresc, în general, pînă spre 18 ani.**

● **Femeile fac mult mai frecvent decît bărbaţii migrene. Astfel, din statistici rezultă că trei sferturi dintre subiecţii cu migrene sînt femei.**

● **Numărul băieţilor stîngaci este mai mare decît cel al fetelor. Mai mult chiar, dreptaci au mîna stîngă mai indeminatică decît a fetelor. Explicaţia ? Superioritatea emisferei cerebrale drepte la bărbaţi.**

MAGAZIN global

Povestea unei mari iubiri

Rainier şi Grace [V]

O întreagă galaxie de stele ale Hollywood-ului, împăraţi şi regi detronaţi sau în funcţie, preşedinţi, miniştri, cei mai mari bogătaşi din lume, dintre care nu au lipsit Aga Khan sau Onassis — aceasta a fost o parte însemnată din lumea lui Grace Kelly care 26 de ani şi jumătate a trăit viaţa strălucitoare care a dus-o spre culmile gloriei cinematografice, pentru ca alţi 26 de ani şi jumătate să strălucească alături de Rainier ca prinţesă, în „singurul loc din lumea asta unde o femeie îşi poate purta fără teamă bijuteriile", cum îi plăcea ei să spună.

„Ea îmi sugera totdeauna soluţiile, dar nu se amesteca atunci cînd trebuia să iau o decizie. N-aş merge pînă acolo încît să spun că era cel mai bun sfetnic al meu, pentru că nu a vrut niciodată să-şi asume această poziţie... Formam o adevărată echipă".

Aceasta a fost fără îndoială şi explicaţia armoniei care a domnit în familia lor, cîtă vreme Grace a trăit ca prinţesă de Monaco. Şi deşi „făceau faţă" cu acelaşi farmec şi unor obligaţii de genul întîlnirii cu Preşedintele Eisenhower, şi creşterii şi educaţiei copiilor, existau însă şi evenimente cum a fost aniversarea unei prietene de familie, Elsa Maxwell, eveniment atît de spectaculos în fond că merită povestit în întregime, aşa cum o face Jeffrey Robinson în cartea sa dedicată lui Grace:

„În 1962, Rainier şi Grace au plecat împreună cu Onassis, Maria Callas şi alţi prieteni într-o croazieră spre Palma de Majorca... Aici îi aştepta printre alţii inimitabila Elsa Maxwell.

Împlinea 80 de ani şi îşi trăia ultima parte a vieţii ca o mare doamnă, şi îi făcea plăcere să-şi amintească că ea fusese prima care să înţeleagă posibilul miracol ce avea să transforme Coasta de Azur într-o mondenă staţiune de vilegiatură estivală. Cunoscuse în viaţa ei oameni deosebiţi şi adeseori se lăuda că printre prieteni se numărase în 1923 Serghei Djaghilev, creatorul baletelor ruse, Aga Khan, fără îndoială cel mai bogat om din lume, Nijinski, cel mai mare dansator al tuturor timpurilor... şi un tînăr pianist necunoscut, tot rus, ales de Djaghilev pentru că altul mai bun nu găsise şi care nu era altul decît cel care avea să devină celebrul Vladimir Horowitz...

Cînd au ajuns la Majorca, Onassis a rugat-o pe Elsa Maxwell să le cînte la pian, spunîndu-i că dacă le va face plăcerea, Rainer se va aşeza la baterie iar el va cînta. Maria Callas s-a înarmat cu o pereche de castaniete, iar Grace a improvizat dirijorul care lipsea".

Dacă se poate spune că lui Grace i-a lipsit cu adevărat ceva pe durata cît a fost prinţesă, atunci acest ceva a fost efectiv lumea mirifică a filmului şi a scenei.

A mai existat de altfel o ultimă încercare în 1963: i-a aparţinut tot lui Alfred Hitchcock care nu încetase să o admire şi să o preţuiască. El i-a oferit rolul principal într-un film numit „Pentru Marnie nu există primăvară", în care urma să-l aibă partener pe nu mai puţin celebrul Sean Connery. Grace a fost extrem de tentată. Rainier nu se opunea, deşi ezita. Lumea însă... nu era pregătită pentru aşa ceva. Chiar şi Papa Ioan XXIII a trimis o scrisoare în care o ruga să renunţe la idee. Şi... a renunţat. S-a mulţumit să apară în gale de binefacere sau într-un documentar asupra drogurilor alături de alte celebrităţi, cum ar fi Rita Hayworth, Trevor Howard, Angie Dickinson sau Yul Brynner. Dar mai mult nu. Şi nu a regretat, căci, spunea ea, „pentru mine căsătoria a fost întotdeauna cea mai importantă". S-a mulţumit cu această viaţă de familie şi a făcut din ea o poveste cu zîne.

Peste tot se proiecta imaginea sa. O imagine a rafinamentului, a farmecului... Blondă, frumoasă, elegantă... Rîsul ei cristalin răsuna peste tot. Era într-adevăr o prinţesă din poveşti care transforma totul cu bagheta ei magică.

A fost o mare actriţă — Grace Kelly a primit chiar şi Premiul Oscar!

Dar ca prinţesă a atins culmi de celebritate pe care nici o actriţă nu le poate visa. Şi dacă celebritate se poate numi a fost prima femeie din lume ale cărei funeralii au fost transmise satelit şi aproape o sută de milioane de telespectatori au plîns-o împreună cu soţul şi copiii săi.

Căci pentru Grace şi Rainier n-a fost pînă la sfîrşit ca în poveşti — „şi au trăit fericiţi şi poate mai trăiesc şi astăzi"... Ca şi moartea lui John Kennedy, moartea lui Grace a tulburat o lume întreagă. La început n-au putut să creadă. Au urmat plînsul şi revolta. Tristeţea care nici astăzi nu s-a risipit.

Căci lumea ajunsese să o considere nemuritoare — şi într-un fel aşa va fi şi nimeni nu va putea spune vreodată că ar fi văzut-o îmbătrînind. Ar fi fost însă poate mai potrivit ca într-o zi să dispară pur şi simplu, să se piardă în aer...

În Monaco ea este prezentă şi astăzi. Peste tot. Dacă o cauţi mai atent o poţi vedea. Mai ales în sufletele oamenilor. Care nu pot nici astăzi să se obişnuiască cu gîndul că o poveste în care eroina este americancă poate să nu aibă un „Happy End"! Şi de altfel, cine a văzut un basm cu zîne să nu sfîrşească frumos...

MIHAELA DOROBANŢU

(Va urma)

SE MAI DESCOPERĂ TRIBURI DE AMERINDIENI!?

■ 81 de grupuri şi comunităţi amerindiene pe teritoriul Columbiei ■ În total — circa 500 de mii de oameni ■ Nukak-maku, un trib precolumbian, descoperit în 1992 ■ Modul de existenţă — cel din urmă cu peste o mie de ani

Mă aflam în biroul directoarei secţiei de „pobiaciones indigenas" din cadrul lui Gobierno Nacional din Bogota, capitala Republicii Columbia. Mă interesau diferite aspecte ale vieţii şi situaţiei indigenilor de astăzi şi am primit un bogat material documentar, suficient pentru a scrie o carte... Am aflat că în Columbia există astăzi 81 grupuri şi comunităţi de amerindieni, a căror populaţie se ridică la cca 0,5 milioane oameni risipiţi în diferite zone ale ţării. Ar fi interesant, desigur să ajung în zona Guaviare—Guainia—Vaupes, situată undeva la sud-est de Bogota, în jungla amazoniană, delimitată de Rio Vaupes, Rio Papunagua şi Rio Guaviare. Aici, în urmă cu un an, fuseseră descoperite cîteva triburi de amerindieni ce trăiesc precum strămoşii lor de acum mai bine de un mileniu. Timpul scurt şi distanţa mare m-au împiedicat să trăiesc această experienţă unică dar atît de interesantă...

Directoarea îmi arată un splendid „poster", realizat într-o grafică originală, foarte sugestivă, cu imagini şi text despre viaţa şi trăsăturile acestor triburi. La insistenţele mele am primit un exemplar pe care l-am adus acasă, unde am avut vreme să-l studiez mai cu atenţie, descifrînd cîteva necunoscute ale triburilor NUKAK—MAKU. Zona de influenţă a acestor populaţii se află într-o pădure virgină, în realitate junglă în toată regula, la confluenţa unor afluenţi neînsemnaţi ai Amazonului şi fluviului Orinoco. Triburile sînt în permanentă mişcare (eternos caminante); ei cunosc fiecare pîrîiaş, fiecare copac, orice poteacă şi orice animal. Trăiesc numai din vînat, pescuit şi din culesul fructelor de pădure, pădurea le este şi adăpost şi sursă de hrană, dar ei nu iau din natură decît atît cît au nevoie pentru subsistenţă şi nu distrug absolut nimic.

După ce-şi procură hrana se opresc în grupuri mici, „de familie", într-un loc anume unde-şi „construiesc" un acoperiş sub care vor rămîne doar una-două zile. Copiii sînt „instruiţi" asupra modului (grijuliu) de comportament în mijlocul naturii. Aceşti oameni umblă absolut dezbrăcaţi pentru a se mişca mai agil printre hăţişurile junglei şi pentru a nu „contracta" bolile ce ar putea veni de la îmbrăcămintea umedă. Fiecare membru al tribului ştie perfect ce are de făcut şi împreună realizează tot ceea ce este necesar pentru a trăi: medicamente, tevi de suflat săgeţi, harpoane, fluiere, vase de lut etc. Pentru ei nimic din ceea ce le oferă pădurea nu are stăpîn; nici măcar ei nu se consideră proprietari... Populaţia Nukak-Maku vorbeşte o limbă numai de ea ştiută, dar tocmai prin aceasta — ca şi felul de viaţă — ea trebuie protejată şi lăsată să trăiască viaţa pe care şi-au „ales-o" şi în care nimeni şi nimic nu a intervenit pînă acum (deşi au fost descoperiţi!) Cu toate acestea — sau tocmai datorită acestor trăsături! — Nukak-Maku constituie nu numai o componentă integrantă a naturii înconjurătoare, ci totodată, o parte a civilizaţiei umane, o mărturie vie (la propriu!) naturală, pură asupra vieţii de odinioară a populaţiilor precolumbiene. Aceşti oameni au putut împărţi natura cu noi, cei mai evoluaţi fără a ne face vreun rău; oare noi sîntem în stare să ne comportăm la fel faţă de ei!?.

Legile din Columbia le consacră nu numai drepturile asupra pămînturilor pe care le „stăpînesc", ci şi dreptul la viaţă şi integritate fizică, la identitatea culturală şi etnică pe care o deţin. Cu atît mai mult este necesară protejarea lor, cu cît Nukak-Maku este printre ultimele populaţii de indieni „get-beget" ce mai trăiesc în America...

C. CHIFANE-DRĂGUŞANI

COCO CHANEL,

magiciană a eleganţei (IV)

A venit apoi vremea Frontului Popular. În faţa pumnului ridicat al muncitorilor, Coco Chanel a hotărît să închidă porţile atelierelor sale. S-a ajuns şi la cel de-al doilea război mondial. Coco Chanel n-a excelat prin civism. O legătură amoroasă cu Hans Gunter von Dinklage, un ataşat al ambasadei germane, cu vederi ultra-conservatoare, a făcut-o să servească interesele Berlinului. Potrivit unor documente descoperite de un avocat german, Theodor Momm, Coco Chanel ar fi primit din partea lui Himler o misiune ultra-secretă pe lîngă Churchill la Madrid, în 1943. Mai multe amănunte poate se vor afla cînd arhivele secrete ale celui de-al doilea război mondial vor fi aduse la lumină. Cert este că la un moment dat, a avut nevoie de protecţie de la un înalt nivel (poate chiar de la Churchill), soldată cu dispariţia sa misterioasă în Elveţia.

După război, celebritatea lui Coco Chanel a intrat într-o zonă de eclipsă. Ţîşnise triumful Dior, cu acel „new look", care punea în umbră gloria de altădată a lui Coco Chanel. În vîrstă de 70 de ani, Coco a încercat o revenire şi a prezentat „o nouă colecţie". Un fiasco! Doar presa americană a aclamat-o. Marlene Dietrich ar fi întrebat-o: „De ce ai reînceput?" Răspunsul lui Chanel: „Pentru că muream de plictiseală". Nimic nu putea fi mai tragic. Şi, în ciuda acestui lamentabil eşec şi-al plictiselii mărturisite, Coco Chanel a găsit forţa să mai creeze ceva: faimosul taior „Chanel", nemuritorul, seducătorul taior, care a cucerit mai întîi inima Americii şi apoi a Franţei. A devenit repede piesa forte a model, cap de afiş cu o distribuţie de lux la nivel internaţional. Grace Kelly, Lauren Bacall, Ingrid Bergman, Rita Hayworth, Elisabeth Taylor, Jackie Kennedy devin cliente permanente. Paradoxal, dar prin această piesă de vestimentaţie, Chanel rămîne din nou un nume la nivel planetar.

Averea sa era imensă, dar nici celebritatea, nici banii nu-i mai puteau revigora sufletul. Rămăsese să trăiască la hotel Ritz, într-o solitudine aproape totală, pînă la sfîrşitul zilelor. Aşteapta cu seninătate sfîrşitul fără să se teamă de el, considerîndu-l o trecere spre altceva. Într-o duminică seară, era în 10 ianuarie 1971, viaţa ei s-a stins. Era singură, ca o orfană, cum dintotdeauna fusese.

Taiorul Chanel a rămas celebru

AURORA POPESCU

ÖTZLI-OMUL DIN GHEAȚA VEȘNICĂ

(III)

Bărbatul din epoca bronzului, descoperit în Munții Alpi, avea ochi gri-albaștri și o strungăreață între incisivii superiori. Părul era de culoare închisă și, probabil, ușor ondulat. Este posibil ca Ötzli, să fi purtat și o barbă tunsă scurt, așa cum sugerează Institutul criminalistic din Wiesbaden.

Pe pielea cadavrului se pot vedea mai multe grupe de tatuaje : dungi paralele pe spate, o cruce albastră pe partea posterioară a încheieturii genunchiului și o altă grupă de linii pe gambă. Tatuajele din acea epocă erau considerate semnele clanului, satului sau tribului din care respectivul individ făcea parte.

Pentru a păstra cadavrul în starea în care a fost găsit, trebuiau de urgență reconstituite condițiile climaterice și de umiditate în care s-a conservat mii de ani. Spre marele noroc al specialiștilor, condițiile climaterice din ghețar erau bine cunoscute datorită analizelor ce se efectuau de ani de zile într-un sector apropiat locului descoperirii. Astfel, se știa că temperatura medie era de — 6° C (adică, vara 0° C, iar iarna — 10° C), iar umiditatea din gheață era de 100%. Aceste coate au fost respectate și în celulele frigorifice în care a fost depozitat pe rînd mortul : — 6° C temperatura și 96—98% umiditate. Pentru reconstituirea mediului primar, în celulă este așternut un strat de gheață produsă special în Institut. Stratul amintit este liber de orice organisme, care ar putea atenta la integritatea cadavrului. Deasupra ghetii respective a fost culcată mumia. Învelită într-un cearceaf albastru, o folie de plastic, un strat de gheață și o nouă folie. Ötzli este scos numai o dată la două săptămîni și atunci numai pentru 30 de minute.

După ce mortul a fost oarecum primenit, au urmat zile deosebit de intense pentru arheologi. Din ce în ce mai multe zvonuri vorbesc de faptul că o parte din piesele aflate lîngă cadavrul lui Ötzli au dispărut. Drept urmare, în ziua de 25 septembrie un elicopter închiriat de o echipă a Muzeului Ferdinandeum din Innsbruck a încercat să ajungă la locul unde fusese descoperită mumia. Datorită condițiilor meteorologice nefavorabile, echipa de geografi se vede nevoită să urce pe pedes pînă la zona cu pricina. Sînt efectuate toate măsurătorile de rigoare. Un membru al expediției găsește tolba cu săgeți. Începînd cu data de 27.09 prof. dr. Lipper de la Universitatea din Innsbruck face un mic sondaj arheologic în locul descoperirii. Au fost găsite pelerina, resturi de piele animală, șmocuri de păr, oase calcinate de animale și cărbuni.

În final, făcîndu-se bilanțul obiectelor recoltate de lîngă cadavrul nud, s-a constatat că acestea făceau parte din mai multe categorii : arme, unelte, părți din îmbrăcăminte, alte resturi vegetale. Dintre arme se remarcă arcul și tolba cu săgeți, celtul, diverse vîrfuri ascuțite (sule, ace) din os, un cuțit din silex cu mîner din lemn și teacă împletită din larbă uscată. Interesant și deosebit de semnificativ, nici o armă nu era funcțională. Arcul nu era dotat cu coardă, săgețile erau boante, celtul are tăișul neascuțit, lama de silex este prea afectată pentru a mai putea fi utilizată.

Cînd a fost descoperit, Ötzli s-a „prezentat" posterității cam sumar îmbrăcat. Numai un picior era încălțat. Acesta era înfășurat într-un mocasin din piele, umplut cu larbă uscată. Mantaua din larbă uscată (probabil plante de apă, rezistente la intemperii), înșirată în umeri, ținută până la gleznă, peticită cu bucăți de piele, a zăcut sub cadavru. Între fibrele împletite ale mantăii au fost descoperite două boabe de grîu (Triticum monococcum, o specie primitivă) și două măcese uscate. Aceste două categorii de plante erau cu precădere consumate de populațiile neolitice din spațiul alpin, iar ultima dintre ele confirmă faptul că Ötzli a plecat în munți toamna.

Ce a căutat bărbatul din Bronzul timpuriu singur la asa altitudine prin munți, este greu de dedus. S-au avansat mai multe ipoteze, printre ele amintim : vînător (cu arme de nefolosit ? !), căutător de minereuri (zona respectivă este relativ bogată în cupru, dar nu la peste 3 000 m !), saman, alungat de comunitate etc. Posibil ca una din ultimele două ipoteze menționate să se apropie de realitate, mai ales dacă ținem seama de faptul că bărbatului i-a fost îndepărtat încă în viață fiind penisul ! Cercetările viitoare vor confirma sau infirma sugestiile avansate. Cert este faptul că oricare ar fi adevărul, lumea științifică a fost pusă în fața unei descoperiri unice. Toate mumiile găsite pînă în prezent, în Egipt, Columbia, Mexic, Guatemala s.a., se dovedesc niște „mizilicuri" pe lîngă ceea ce a ținut ascunsă gheața Alpilor.

CRISTIAN SCHUSTER

Consecințele efectului de seră

CORALII, PE CALE DE DISPARIȚIE

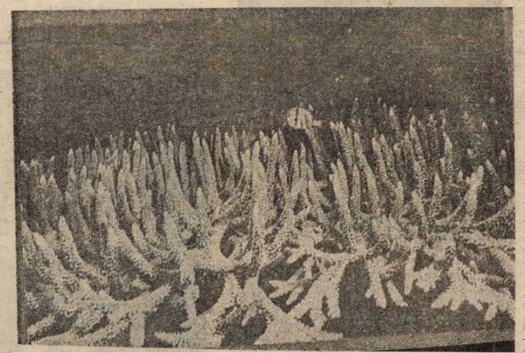

În primăvara anului 1991, scufundătorii în apele Polynesiei franceze au observat un fenomen curios. Recifurile de corali aveau aspectul unor somptuoase grădini frumos colorate în bleu, roz, galben, portocaliu. După un timp, coralii au început să se albească la extremități, pînă cînd au devenit în întregime albi, culoarea morții lor. Era vorba de un accident sau era un semn al unui profund dezechilibru care afecta recifal ? Cu ani în urmă, același fenomen fusese semnalat în Caraibe, în Pacificul tropical și în Australia. Conform afirmațiilor oceanografului Francis Rougerie din Tahiti, acest lucru se'e prezent în toate oceanele : Atlantic, Pacific, Indian.

Oamenii de știință apreciază că fenomenul de albire a coralilor nu este o maladie. Studiile la microscop nu au evidențiat existența nici unui agent patogen. Este vorba doar de o reacție provocată de modificarea calității mediului ambiant. Pornindu-se de la această idee, au fost lansate mai multe teorii. S-a adus în primul rînd în discuție creșterea anormală a temperaturii apelor de suprafață, cauzată de efectul de seră. Pe lîngă acest lucru, au mai fost invocați și alți factori : un exces de raze ultraviolete legat de degradarea stratului de ozon din atmosferă, absența precipitațiilor, perioadele lungi de calm ce au favorizat penetrarea luminii la mare adîncime etc. S-a formulat și un scenariu care la fel calcul creșterea treptată a temperaturii și a intensității razelor ultraviolete, fapt care ar duce la dispariția totală a recifurilor coraliene în maximum 50 de ani.

■ Astronauții vest-europeni își pun mari speranțe în informațiile pe care „Hipparcos" le va furniza în legătură cu poziția exactă a 120 000 de stele din cele 400 000 cîte vor fi studiate de acest satelit care cîntărește 1 400 kg. Grație datelor transmise la sol, se va putea determina depărtarea și masa stelelor, cu o mare exactitate (două miimi de secundă de arc). Aceasta ar echivala cu observarea unei mingi de golf de pe un mal pe celălalt al Atlanticului ! Vor fi acumulate informații care să permită o mai bună înțelegere a structurii și evoluției galaxiei noastre.

■ Urmărindu-se procesele biologice de autoapărare a culturilor (care se petrec fără intervenția omului) specialiștii în patologia plantelor de la Ministerul Agriculturii al SUA au reușit să obțină o gamă vastă de preparate din mucegaiuri naturale cu proprietăți protectoare. Este vorba de

TELEX • TELEX

un sistem de fermentare a mucegaiului care se convertește în pulbere fină și în lichide ce urmează a fi folosite la tratarea solului. Mucegaiurile sînt fermentate în melasă și drojdie de bere. Conservate în granule, preparatele de mucegaiuri devin rezistente la procesele de biodegradare și nu au proprietăți toxice. S-a constatat că preparatele din mucegai asigură protecția recoltelor împotriva virusurilor și bacteriilor pe durată a cîtorva sezoane agricole.

■ După aproape două decenii de cercetări, în Noua Zeelandă și Australia a fost pus la punct un vaccin împotriva teniei care afectează vitele. Marea dificultate a constat în fabricarea unei cantități suficiente de antigene de ouă de tenie pentru a obține un vaccin comercial. Ouăle conțin un antigen care declanșează o reacție imunitară cu efect distructiv asupra acestora. Este o știre îmbucurătoare pentru creșătorii de vite din lumea întreagă, căci tenia a făcut ravagii în turmele din cele două state de la antipozi.

VOLKSWAGEN „FUTURA" — automobilul secolului XXI (I)

Celebrul constructor de ceasuri elvețian Nicolas Hayek este inventatorul ceasului-brățară din plastic și salvatorul lui-a uimit pe specialiștii din industria automobilelor anunțînd că intenționează să construiască un vehicul foarte competitiv, care să arate bine, să consume puțin carburant și să reprezinte o veritabilă breșă pe piața internațională a automobilului. Sistemele de propulsie hibridă reprezintă o preocupare constantă a specialiștilor vest-europeni, japonezi și americani. Ceea ce intenționează, însă, să realizeze Nicolas Hayek, în colaborare cu concernul german Volkswagen, cel mai mare producător european de automobile, va depăși cu mult realizările anterioare din acest domeniu.

■ Nicolas Hayek și concernul german Volkswagen au convenit ca primele automobile din seria Volkswagen „Futura" să iasă pe piață la începutul anului 1994. Conceptul acestei mașini de oraș poate intra în istoria tehnicii, dar și în statisticile de înmatriculare ca o realizare de excepție.

■ Datele acestui vehicul sînt următoarele : lungimea — 3,15 metri (Trabantul are o lungime de 3,32 metri) și locuri în față pentru noi adulți. Banchета din spate nu este nici spațioasă și nici confortabilă, dar experții sînt pe cale de a o face mai propice unei călătorii.

■ Gol, vehiculul cîntărește 785 kilograme, iar raza sa de acțiune este de 500 kilometri, iar propulsia este hibridă. Pentru inginerii de la Volkswagen, sistemul ideal de propulsie pentru un astfel de autovehicul nu putea fi decît unul hibrid, respectiv motorul hibrid electro-diesel, cu o cutie de viteze automatică. Volkswagenul „Futura" posedă, în consecință, două motoare — unul cu explozie (clasic) și altul electric. De utilizat nu se poate utiliza decît unul singur în timpul mersului, în oraș, de pildă, vehiculul urmînd a fi propulsat de energia electrică furnizată de pile.

■ În afara orașelor, motorul diesel este pus în funcțiune în mod automat. Acest motor, cu o capacitate de 1 400 metri cubi, dezvoltă o putere de 49 de CP, permite vehiculului să accelereze de la 0 la 100 kilometri în numai 20 de secunde și să atingă o viteză maximă de circa 160 kilometri/oră. Pentru ca noul tip de autoturism să fie îmbrățișat de publicul consumator, aceste performanțe trebuiesc încă să fie îmbunătățite, apreciază specialiștii de la Volkswagen.

■ Grație sistemului volanului de inerție, în timpul frînării, motorul este decuplat de ambreiaj și vehiculul se deplasează în mod liber, frînat numai de rezistența opusă de aer și de aderența roților la șosea. Frînele sînt deosebit de puternice pentru a garanta securitatea deplasării la bordul unui Volkswagen „Futura". În circuit mixt, automobilul nu consumă decît un litru mai mult la 100 de kilometri decît automobilele clasice, iar, în oraș, odată cu intervenția motorului electric (total nepoluant), care dezvoltă o putere de 10 cai, consumul este de circa 13,2 kW/oră.

SERBAN FILIP

(va urma)

MAGAZIN AUTO

„Michelin" este în pas cu vremea

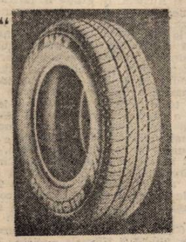

Ultima noutate lansată pe piață de marele concern francez Michelin este noul cauciuc, din fotografie care prezintă numeroase caracteristici îmbunătățite pentru rularea pe un carosabil ciunecos, în sistemul general de circulație și confort. Aceste secțiuni și multe altele reprezintă tot atîtea domenii în care Michelin se străduiește în permanență să creeze modele noi îmbunătățite, de cauciucuri, pe o piață a automobilului în continuă expansiune în întreaga lume și în care deține un segment semnificativ.

CLEPSIDRA

● **„PLANETA ROȘIE" se aseamănă cel mai mult cu Pămîntul. Ea este și cea mai accesibilă studierii la fața locului. Marte este singura oază nepămînteană a sistemului nostru solar unde se speră să se întîlnească măcar niște forme primitive de viață sau resturi ale acesteia. Speranțe există deoarece în istoria celui mai apropiat vecin al pămîntenilor a existat o epocă climatică mai bună, în care ar fi putut să apară chiar și cele mai simple forme ale vieții.**

● **CE ESTE „FOTOLIUL ZBURĂTOR". Folosit de membrii echipajului stației orbitale „Mir" pentru deplasări într-un spațiu fără sprijin ? O mini-navă, dotată cu 32 de duze legate la baloane cu aer comprimat. Cu ajutorul „fotoliului zburător", cosmonautul se poate deplasa nu numai de-a lungul pereților stației, dar și îndepărta de complexul orbital la cîțiva zeci de metri. El poate transporta și greutăți, prin comandă de la distanță, de pe „Mir" ; fotoliul poate executa zboruri independente, fără cosmonaut, transformîndu-se în mini-camion.**

Sîntem mai bătrîni cu 200 000 de ani !

Potrivit unor indiscutabile dovezi științifice se pare că sîntem cu toții urmașii ai unei femei africane din Africa de est. Copiii „Evei africane" aveau să colonizeze lumea timp de 150 000 de ani. Dar o descoperire recentă din China pune sub semnul întrebării această ipoteză.

Evenimentul s-a petrecut cu prilejul unor lucrări miniere din localitatea chineză Quihanhekon din provincia Hubei. În perioada mai 1989 — iunie 1990 s-au descoperit aici într-un strat de calcar două cranii pietrificate. Distanța dintre ele era de 3 m. Respectivele descoperiri provin din pleistocenul mijlociu, din prima epocă a quaternarului. În cel mai rău caz au respectabila vîrstă de 350 000 ani !

Paleontologii afirmă că cele două cranii au aparținut unor persoane de sex masculin. Deși deformate, ele s-au păstrat totuși într-o stare bună. Potrivit aspectului și dimensiunilor ele permit să fie clasificate într-o formă intermediară între „homo erectus" și „homo sapiens". Unul dintre autorii descoperirii cercetătorul californian Dennis Etler afirmă că ea a răsturnat ipoteza „Evei africane". În opinia lui, „homo sapiens" a venit pe lume simultan pe diferite continente. (M.D)

PROMISIUNILE ENERGIEI SOLARE

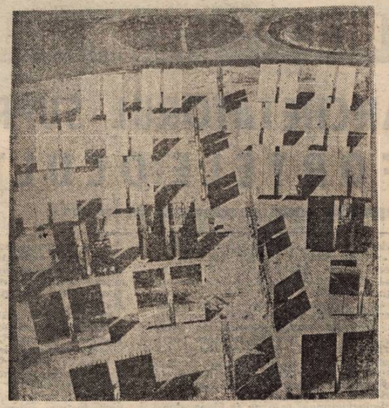

Institutul Weizmann din Rehovot (Israel) este considerat în prezent unul dintre cele mai importante centre de cercetare fundamentală din lume. 350 cercetători, 650 studenți și tot atîția tehnicieni sînt repartizați în diferite departamente de cercetare. O bună parte din specialiști lucrează în Centrul de energie solară. În această țară în care teritoriile toride atinge 70% din suprafață, cercetătorii caută să captieze energia Soarelui pentru a-i da diferite întrebuințări. „Radiația solară atinge o temperatură de 5 000°C la suprafața Soarelui — precizează Isaac Hodara, cercetător la Weizmann. În drumul său către Terra, această energie se degradează. Iată de ce noi încercăm să o reconstituim la maximum pentru a atinge temperatura inițială. Pentru moment, am ajuns la 3 000°C."

Instrumentul lor de lucru este un turn de 53 m înălțime, înconjurat de un cîmp de oglinzi (heliostate) dispuse pe o suprafață de 3 500 m². Puterea de recuperare este de 3 MW.

Problema care se pune acum este convertirea acestei formidabile energii în combustibil chimic stocabil și deci transportabil. Cum va fi posibil ? Cercetătorii pornesc de la ideea de a obține hidrogen din apă, cu ajutorul radiațiilor solare. Pentru a separa hidrogenul de oxigen apa trebuie încălzită. Acest lucru este posibil, temperatura ridicîndu-se pînă la 2 000°C. Grija mare este însă evitarea recombinării celor două elemente. Aceasta presupune separarea lor înainte ca temperatura să se micșoreze. Unul din marile avantaje ale acestei metode : materiile prime (apa, aerul) sînt quasi-inepuizabile. Cercetătorii estimează că mai au nevoie de încă zece ani pentru a pune în operă proiectul lor. Dar, după cum afirmă ei, energia solară va fi stocată și transportată, penuria energetică va fi definitiv rezolvată.

Biblioteca magazin de proză scurtă

ANCHETATORUL SUPREM ŞI FORŢELE OCULTE (IV)

Depoziţia unui condamnat la moarte

Există ani, anumiţi ani ai vieţii, fără un «relief» distinct, iniţial, (dincolo de indicativul lor calendaristic, cifric) pe care-i abordăm, încă din prima lor zi, cu presentimentul ciudat că vor fi foarte buni sau, dimpotrivă, malefici. În afara speranţei. Paradoxal, nu sîntem prea uimiţi, chiar dacă nu înţelegem, nu ştim (ori, poate, nu e bine să ştim) ce particularităţi de destin şi personalitate (ce înzestrări neînţelese) prezidează în fapt o astfel de «clarviziune» anticipativă în cazul general şi, cu atît mai mult, în cazul unui savant ca A.N.

O «clarviziune», asta ar fi ideea, domnule anchetator, şi vă rog s-o reţineţi, n-are nimic comun cu o prezicere sub incidenţă astrală sau cu interpretarea lucidă a unor estimări, mai mult sau mai puţin matematice, de o variată probabilitate. Profesia, spiritul riguros, academic, confirmînd sau nu un prestigiu şi un merit, nu joacă aici nici un rol... Şi revenind la A.N., cel din ultimii ani : Cert ar fi doar — şi o afirm în sprijinul anchetei — că în acea zi dintîi a anului 1946, despre care am vorbit anterior, dacă A.N. ar fi fost întrebat «cum va fi pentru el noul an», ar fi răspuns în stilul său nonşalant : nu formidabil, deloc, dificil şi riscant, dacă n-ar fi spus şi mai clar, absolut mizerabil.

A şi răspuns?! — veţi întreba dumneavoastră. A fost efectiv întrebat?

Domnule anchetator, îngăduiţi-mi să observ mai întîi că destui biografi ai marelui A.N. au sugerat frecvent un declin creativ, paralel cu cel biologic, de la o anume virstă, firesc, dincolo de primele sale patru decenii de viaţă ; alţii au menţionat unele etape, momente şi acţiuni din creaţia acestui savant care s-ar fi înscris «sub auspicii mai puţin norocoase»... Ceea ce ar veni să confirme existenţa în viaţa lui A.N. a unor «cicliciţăţi» încă neînţelese exact, cu culminaţii negative, aproape disperante, plasate în acei ani numiţi de noi cu un «relief» aparte, calendaristic, cifric. Prezumţie deplin întemeiată, în care întrezărim — este un punct de vedere, admit, absolut subiectiv — o abordare relativ mistică, sau incitant mistică, în măsura în care din adunarea pur aritmetică a cifrelor care compun «indicativul calendaristic» al respectivului an, am fi ajuns la un total definitor, simptomatic (în negativ) pentru secolul în curs, XX, la o sumă aprioric nefastă. Desigur, am simplificat foarte mult... Mistica pitagoreică a cifrelor se dovedeşte infinit mai savantă, comportă suite şi succesiuni armonice stranii şi evidenţe de cu totul alt ordin! Plus un anumit inefabil... Nu avem, însă, timp, sîntem obligaţi să scurtăm!

Cifrele anului 1946, însumate, ar indica drept total, adunaţi! acest mult acuzat «20», submultiplu vizibil al apropiatului moment final, bimilenar, considerat a fi o supremă scadenţă. Nu o apocalipsă... Un prilej de reexaminări esenţiale.

Puteţi surîde, desigur, domnule anchetator. Mistica hazardată, dacă nu chiar suspectă, a unor însumări aritmetice, simple, raportate la un destin excepţional, ca cel al lui A.N., se recuză ea însăşi, veţi spune... Îngăduiti-mi însă, să nu cedez prea uşor...

Anul 1919 — acelaşi total «20», dacă vom însuma cifrele componente — a fost pentru A.N., anul marei sale glorificări. Teoria relativităţii, s-ar putea replica, fusese confirmată de două experienţe astronomice care au constituit, după A. Edington, un triumf spiritual, Explicaţia mea, ca şi atracţia mai veche pe care o încerc spre mistica pilduitoare a cifrelor, ar fi aparent infirmate... Dacă nu cumva, gloria şi triumful le vom considera ca fiind, şi în cazul lui A.N., acel punct maxim al unei traiectorii, de unde începe, simultan şi ireprimabil, declinul. De nimeni şi nimic nu se temuse A.N. — afirmă toţi biografii — decît de această «acceptare totală», pe temeiul unui singur experiment, a unui adevăr care — surprinzător! — avea să rămînă, pînă în zilele noastre, inaccesibil bunului simţ comun. O glorificare prematură a unor cutezanţe, înainte de a fi fost înălţate şi arse, zeci de ani, succesiv, pe rugul devorant al «sfintei îndoieli» şi al interdicţiilor care probează îndîrjirea conştiinţei, poate deveni o pedeapsă... Şi a fost! S-au promis 5000 de dolari, încă acum opt decenii, celor ce ar izbuti să explice în 3000 de cuvinte această teorie lansată de A.N. şi atît de rapid acceptată. Infeld n-a izbutit... Dar asta nu contează prea mult. Un avocat al paradoxului tragic ne-ar putea demonstra că anul cel mai nefast din întreaga carieră a lui A.N. a fost tocmai anul preagrăbitei sale glorificări, anul 1919, ale cărui cifre, însumate, repet, ne reamintesc insistent de cele 20 de secole pe care le vom sărbători în curînd, nu fără apocaliptice temeri.

Obiecţiile Dv., domnule anchetator, sînt lesne de întrezărit. Au fost oare nefaşti, aţi putea întreba, şi anii 1928 sau 1937, ale căror cifre, însumate indică aceeaşi sumă nefastă ?

Anul 1928 — sînt nevoit să o spun — a consemnat momentul primei căderi fizice, grave, a lui A.N., la Davos, cu luni de zile de spitalizare. Iar creativ, a fost încă odată un an nefast, prin redactarea pripită, poate şi prea zgomotoasă, a unei lucrări care s-ar fi vrut decisivă — un refuz al «dualităţii» în cîmpul forţelor lumii — o teorie pe care A.N. a fost nevoit, foarte curînd, s-o amendeze public. A fost un an nefast! Ca şi 1937 dealtfel, care l-a marcat cu teribile lovituri sufleteşti (moartea celei de-a doua soţii, cît şi cu deziluzii, ca obiector de conştiinţă, dacă le raportăm la credinţa sa stăruitoare privind verticalitatea umanităţii. Încovoiată în '37 brutal !

Ar însemna — veţi spune Dv. — că şi în anii copilăriei sale ar există două «borne» care ar fi putut prevesti disperările din ultima parte a vieţii: 1883 — cînd A.N. avea 4 ani — şi 1892 — cînd împlinise 13 ani. Da, au fost şi aceştia ani încărcaţi cu preveniri nefaste, aţi intuit exact! În 1883, cu o întîrziere ciudată, A.N. abia a început să vorbească... Pînă atunci, spre neliniştea părinţilor săi, nu scosese nici un cuvînt. Se mai povesteşte că în acelaşi an, 1883, i s-ar fi dăruit o busolă. A.N. a înţeles imediat că există o forţă ascunsă care obligă acul busolei să indice cu consecvenţă nordul. Şi s-a hotărît — vorbind pentru întîia dată, atenţie — să o supună voinţei şi înţelegerii sale. 1892 ar deveni astfel începutul nefericirii sale. Iar în 1892, cînd avea 13 ani, depăşind o criză mistică stranie, avea să formuleze, pentru uzul său propriu, un sistem de respingeri mentale a unor inerţii şi a unor obtuzităţi, de contestare a unor conformisme care, odată acceptate, nu l-ar mai fi devastat interior. Însumaţi cifrele acestor ani şi veţi regăsi, de fiecare dată, acelaşi „20"! Nu fără a vă reaminti că în 1955 — adunaţi din nou cifrele ! — nu avea să mai fie în viaţă... Dar să nu ne lăsăm în vraja acestor interpretări lipsite de o probă convingătoare, cum sugerează Dv. Anii nevralgici, nefaşti, ai vieţii lui A.N. ca şi ciclicităţile, absolut contestabile, s-ar putea supune unor cu totul alte legităţi, după cum momentele sale de vîrf — culminaţii nefaste — ar conduce la alte înţelegeri, dar tot atît de grave, dacă am înlocui simplista adunare numerică cu alte operaţiuni şi alte interpretări. Poate că întreaga sa viaţă a fost consecvent ameninţată de relativitatea, ca lege absolută, spre care aspirase. Personal, îl contest pe A.N., respingă teoriile sale, numele meu este Adler.

(Acest Fr. Adler a existat real, a fost condamnat la moarte pentru asasinat politic, şi a petrecut ultimele nopţi înaintea execuţiei pentru a demonstra «în scris» «eroarea» lui A.N. Avocaţii săi au încercat să obţină ulterior graţierea pe baza acestor «demonstraţii» care ar fi probat anormalitatea lui Adler).

Să ne întoarcem însă la presentimentele cu care personajul A.N. a întîmpinat anul 1946...

DOREL DORIAN

(va urma)

POVEŞTIRE ◎ POVEŞTIRE

Scenariu pentru EL şi EA

MOTTO : Celor care cred în iubire

„E diabolic", nu se lasă celălalt. „Femeia aia zice că e o femeie", mai decide ministrul. „E-n stare de soc" anunţă primul. Poate i s-a părut", nu se lasă celălalt. „Părut-nepărut, să-i faceţi portretul — robot", mai decide ministrul. „E greu de vorbit cu ea", anunţă primul. „Cred că s-a timpit", nu se lasă celălalt. „Timpit — netimpit, e singurul martor", decide ministrul. „Halal martor", anunţă primul. „Sărac", nu se lasă celălalt.

Discoteca urlă. Muzica urlă. Toţi urlă. Ea tace. Perechile se-ncolăcesc. Unii se string în braţe. Un glob cu o mie de feţe aruncă raze. Un beţiv aruncă o măsliná. Ea aruncă priviri. Trece o oră. Mai trece una. A băut un pahar cu sifon şi a plătit Campari. Barmanul n-o mai ia în seamă. Un bărbat o invită la dans. Ea nu dansează decît în pat. El acceptă victorios. Ies din urlete. Vizavi e un hotel. Ei intră într-o cameră. Barmanul scoate ceva de sub tejghea. E un portret — robot. Încremeneşte. Dă telefon. Dă mu-dica mai tare. Vrea să uite. Nu poate. În ziarul de dimineaţă o vede. Încă o săgeată. Încă un puls oprit. Discoteca va da faliment. Se va înrola voluntar. Bucătar.

„Nu se mai poate.", decide ministrul. „Ne duce de nas", anunţă primul anchetator. „Ne duce cu preşul", nu se lasă celălalt. „Am un plan", mai decide ministrul. „Îl vom aplica", anunţă primul. „Vom izbuti", nu se lasă celălalt.

Lobby-ul hotelului Grand. Parada modei de vară. Femeile plutesc pe puntea de bambus. Juriul dă din cap. Manechinele dau din şolduri. Fotografii dau din blitz-uri. Libidinoşii dau din buze. Se dă în neştire. Vine rîndul bărbaţilor. La ei e mai simplu. Numai slipuri. Numai vină. Pe unele slipuri scrie ceva. Doamnele citesc cu atenţie. Studiază. Aprobă. Se pricep. Ea nu aprobă. Duce ţeava la gură. Suflă. Un voinic se prăluşeşte disgraţios. N-a scos nici un cuvînt. Săgeata de oţel îi gîdilă inima. O sirenă ţipă. Hotelul e-nconjurat. Poliţiştii apar de peste tot. Toţi se aliniază la perete. Începe percheziţia femeilor. Ele stau cu mîinile sus. Poliţiştii le caută peste tot. Ele rabdă năucite. Unele izbucnesc în rîs. Altele îi vor da în judecată. Ea ascultă din toaletă. Geamul de sus e cam strîmt. Ea urcă. Îl deschide. Priveşte în curtea interioară. Un camion descarcă ceva. Se opinteşte. E suplă. A scos trupul pînă la mijloc. Rama de lemn îi sfîşie carnea. Ea nu scoate nici un cuvînt. Sîngele se scurge pe faianţă. Ea cade pe asfalt. O doare o mînă. Rochia verde — crud e o zdreanţă. Camionagiul o priveşte mirat. Se duce şi o ajută să se ridice. Ea-i mulţumeşte şi pleacă. Opreşte un taxi. Casa e la locul ei. Acolo au locuit ei: Ea, El şi fetiţa de şase ani. Nici urmă de incendiu. Altcineva a reconstruit-o din temelii. Nu e nimeni acasă. Scoate speracul. Intră. Se duce la baie. Îşi alină rănile. Ia nişte haine. Pleacă

Cimitirul e pustiu. Ajunge la mormîntul Lui. Îngenunchează. Plînge. Se roagă. Îl întreabă ceva pe Dumnezeu. Nu i se răspunde. Mai întreabă o dată gemînd. Nu primeşte replica. Se aruncă cu faţa-n tărînă. Nu mai are pe cine să strîngă în braţe.

De după boschete, trei oameni tac. Ministru o priveşte curios. Primul anchetator o compătimeşte. Celălalt scoate cătuşele. Ministrul face un semn. Se ridică încet. Păşeşte. Cei doi îl urmează. Ministrul nu ştie ce să-i spună. Primul anchetator priveşte-n pămînt. Celălalt îşi priveşte pantofii prăfuiţi.Încă doi metri. Încă un metru. Au ajuns.

Ministrul îi pune o mînă pe umăr. Ea nu tresare. Ministrul zice „Signora", Ea nu răspunde. Ministrul vrea s-o ridice. Ea se întoarce brusc, îl ţintuieşte cu privirea înlăcrimată. Ministrul zice „Prego". Ea îi înfinge violent o săgeată mică de oţel în inimă.

PAUL IOAN

POLIŢIST

Ultimul episod

SPORT UNIVERS

TENIS DE CÎMP. A luat sfîrşit turneul ATP de la Indiana Wells, turneu dotat cu premii în valoare de 1.650.000 dolari. În semifinale Jim Courier l-a întrecut pe Michael Chang cu 6—4, 6—4, iar Wayne Ferreira a dispus de A. Volkov, din Rusia, cu 7—6, 6—3. În finală nr. 1 mondial, americanul **J. Courier** l-a învins pe jucătorul din Republica Sud Africană, **W. Ferreira** în două seturi, întrînd în posesia trofeului. Cu această ocazie, Courier s-a detaşat în clasamentul ATP, avînd o diferenţă de 875 de puncte faţă de compatriotul său, Pete Sampras. Şi Steffi Graf a cîştigat, între timp, un alt turneu internaţional, cel de la **Delray Beach**, unde a cîştigat finala în faţa jucătoarei spaniole **Arantxa Sanchez**, după ce în semifinale, nemţoaica o întrecuse cu 6—1, 6—1 pe Anke Huber, iar Sanchez dispusese de Coetzer (RSA) cu 6—2, 6—2.

FOTBAL ÎN CUPELE EUROPENE. După ultimele partide din **Liga Campionilor**, clasamentul în cele două grupe arată astfel : În **grupa A** :

1. **O Marsilia**, 4:2 puncte (golaveraj 6—3)
2. **Glasgow Rangers**, 4:2 puncte (golaveraj 4—3)
3. **FC Brügges**, 3:3 puncte
4. **ZSKA Moscova**, 1:5 puncte

În **grupa B** situaţia se prezintă mai clar :

1. **AC Milan**, 6:0 puncte (golaveraj 7—1)
2. **IFK Goteborg**, 4:2 puncte (golaveraj 4—5)
3. **PSV Eindhoven**, 1:5 puncte
4. **FC Porto**, 1:5 puncte

După cum stau lucrurile, finala se pare că va fi jucată între cele mai bune echipe de pe continent la ora acesta, AC Milan şi OM, ambele echipe, proprietatea unor puternici oameni de afaceri. Să vedem ce se va întîmpla pe 17 martie cînd va avea loc returul partidelor din **Cupa Cupelor** şi **Cupa UEFA**. În **Cupa Cupelor**, în cele patru partide, din sferturi, s-au marcat doar 3 goluri, 3 egaluri şi o victorie la limită. Echipele care au jucat în deplasare au primele şanse de calificare în semifinale, e vorba despre **AC Parma, Atletico Madrid, Steaua** şi **Spartac Moscova**. Noi îi dorim echipei militare o comportare bună în partida cu Antwerpen, deşi am înţeles din spusele lui **Puiu Iordănescu** că vor fi mari probleme de alcătuire a lotului, din pricina accidentărilor şi a cumulului de cartonaşe galbene. Cu un lot de jucători tineri, nerodaţi în confruntări internaţionale, performanţa de a se califica în semifinale ar fi un lucru ieşit din comun pentru Steaua.

În **Cupa UEFA**, partidele retur se anunţă spectaculoase, partidele din prima manşă consemnînd în toate cele patru partide , victorii ale gazdelor. **AS Roma** a învins la limită pe **Borussia Dortmund**. **Real Madrid** a întrecut cu 3—1 pe **Paris S.G.**, **Benfica Lisabona**, 2—1 cu **Juventus Torino**, iar **Auxerre** — **Ajax Amsterdam**, 4—2. Vor reuşi Borussia, Juventus şi Ajax să se califice în semifinale ? Real Madrid se pare că nu va avea probleme.

Vremea s-a mai îmbunat şi returul Diviziei Naţionale şi la noi va începe duminică, cu o mică întîrziere.

CAMPIONATUL MONDIAL DE HANDBAL MASCULIN. Marţi au debutat în cîteva oraşe din Suedia, o dată cu campionatul mondial de patinaj artistic la Praga, întrecerile pentru Campionatul mondial de handbal masculin. În **grupa A**, la Umea s-au disputat, la ora cînd scriu aceste rînduri, partidele **Echipa Ceho-Slovaciei — Egipt** şi **Spania — Austria**. Două meciuri şi o mare surpriză : Egiptul a cîştigat cu 21—20 ! Spania a cîştigat normal cu 22—15, iar în clasamentul grupei conduce deocamdată **Spania**, urmată de Egipt, Echipa Ceho-Slovaciei şi Austria. În **grupa B**, la Karlstat, am putea spune că s-au înregistrat două surprize în primele 2 partide : **Franţa**, bronz la J.O. de la Barcelona, a fost întrecută de **Elveţia** (26—24), iar România a terminat la egalitate cu Norvegia. După un început bun, cînd elevii lui Otto Heli au condus cu 3—1, a urmat un joc mai slab, atacul avînd un randament catastrofal, toate mingiile trase numai în portar şi o repriză terminată în favoarea norvegienilor, 9—6. În a doua, lucrurile s-au mai îndreptat, dar diferenţa a ajuns la 4 puncte în favoarea Norvegiei, care nu pot spune că a impresionat. Cînd totul părea pierdut, echipa noastră a revenit, a marcat şi... a egalat cu 20 de secunde înainte de final. Elveţia conduce în clasament, urmată de Norvegia şi România. Pe ultimul loc, Franţa. În **grupa C**, la Göteborg, partide clare : **Suedia — Islanda**, 21—16 şi **Ungaria — SUA**, 33—18. În fine, în **grupa D**, la Malmö, **Rusia — Koreea**, 33—18 şi **Germania — Danemarca** 20—20 ! Nemţii au avut 10 prime minute groaznice, cînd au fost conduşi cu 4—0, apoi au revenit, obţinînd un egal, considerat un rezultat slab. Numai noi ne-am bucurat de egal, de parcă învinsesem, deşi Norvegia nu putea emite pretenţii. Să vedem ce o să mai fie.

GEORGE CUŞNARENCU

HOROSCOP

15.03 — 21.03

BERBEC (21.03—20.04) : Perioada se caracterizează printr-o foarte intensă activitate intelectuală, o suprasolicitare nervoasă cu posibile efecte negative la sfîrşitul săptămînii,. Dese conflicte de principii şi interese (luni şi marţi) şi o decepţie sentimentală (vineri) sînt evenimentele cele mai notabile. Dar acestea nu vă scad puterea de concentrare şi luciditatea. Este un timp optim pentru afirmarea dv.

TAUR (21.04—21.05) : Cîteva momente de cumpănă, chiar de criză, domină începutul săptămînii (luni, marţi, miercuri). Dar revirimentul se produce (o reuşită profesională deosebită) joi, şi din nou priviţi cu optimism prudent viitorul apropiat. Deznodămîntul unei afaceri se lasă însă aşteptat şi pe plan financiar debutează un declin lent. Relaţiile cu o persoană Capricorn se deteriorează brusc.

GEMENI (22.05—21.06) : Un cer senin vă însoţeşte toată săptămîna. Aveţi o bună dispoziţie reconfortantă şi molipsitoare. Curbele afectivă şi socială sînt la nivel ridicat, totul vă merge din plin. Marţi sau miercuri primiţi bani, iar hazardul, prin Uranus, vă poate conduce la un cîştig însemnat la sfîrşitul săptămînii. Primiţi o veste foarte bună de departe (joi), care vă sporeşte elanul sufletesc.

RAC (22.06—22.07) : Farmecul şi tactul dv. vă sînt de mare folos într-un conflict acut (miercuri), în care pînă la urmă triumfaţi. Faptul însă vă va afecta sensibilitatea şi randamentul dv. va scade evident. Aveţi de altfel o tendinţă spre pesimism, datorat în mare parte unor disensiuni familiale, de ordin material. Din fericire, sănătatea este în zona optimului, chiar dacă durerile de cap nu lipsesc.

LEU (23.07—22.08): Un eveniment deosebit de favorabil vă aşteaptă la mijlocul perioadei (joi), care va confirma justeţea deplină a unei decizii mai vechi. Este vorba de ascensiunea curbei socialului, care vă va răsplăti înţelepciunea cu care aţi ieşit dintr-o situaţie delicată. Săptămîna va fi umbrită doar de o criză de orgoliu, care va afecta viaţa dv. amoroasă.

FECIOARA (23.08—21.09) : Sînteţi marcat de o predispoziţie evidentă spre confruntare, pe fondul unei irascibilităţi trecătoare. Luni veţi avea schimburi dure de replici cu un Berbec sau Săgetător, iar spre sfîrşitul perioadei cu partenerul dv. Traversaţi o perioadă agitată, în care se impune o mai puternică şi mai profundă autoanaliză. Un succes material (vineri) nu schimbă prea mult datele dv. psihice.

BALANŢA (22.09—22.10) : Parcurgeţi o perioadă deosebit de favorabilă, pe toate planurile. Cea mai evidentă este curba materială care cunoaşte un maxim miercuri sau joi. Ambiţia şi tenacitatea dv. conduc către împlinirea unei mai vechi dorinţe. Sînt însă şi obsesii care persistă şi care tind să provoace oscilaţii psihice importante. Întîlnire foarte profitabilă vineri.

SCORPION (23.10—21.11) : În constelaţia dv. Pluto vă poate aduce sau mari satisfacţii, sau mari dezamăgiri. Trebuie să daţi dovadă de mare abilitate în luarea unei decizii. O veste foarte bună, pe plan social (marţi) vă va recompensa aşteptările. Curba afectivă e în creştere, iar sensibilitatea dv. notorie va fi pusă la grea încercare vineri.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12) : Reuşitele financiare din această săptămînă sînt cele mai importante evenimente. Deşi nu sînteţi pe deplin satisfăcut, o nouă relaţie (afacere) debutează cu brio (joi sau vineri). Sînteţi foarte activ şi implicat sufleteşte în munca dv. Odrasla vă dă de furcă spre finele perioadei şi pot apare chiar puternice disensiuni familiale.

CAPRICORN (21.12—19.01) : Puternice frămîntări interioare conduc către manifestări contradictorii, care vă afectează activitatea cotidiană. Amînarea unei decizii importante, impusă de împrejurări (miercuri sau joi) este obligatorie. Nu sînteţi foarte lucid şi Luna vă induce multe excese temperamentale. Creativitatea dv. are de suferit. Atenţie la relaţia cu un Taur.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02) : Sînteţi foarte sensibil la schimbarea vremii şi aveţi tendinţa să renunţaţi prea uşor la proiectele dv. de primăvară. Luni şi marţi vor fi zile infernale, de polemici dure atît în familie, cît şi în anturaj. Vă aşteaptă o mare bucurie pe plan profesional, dar resursele dv. sufleteşti sînt aproape epuizate. Din fericire, viaţa amoroasă cunoaşte un reviriment important spre sfîrşitul perioadei.

PEŞTI (19.02—20.03) : Iniţiative fără mari şanse de reuşită (luni şi marţi), însă fantezia şi inspiraţia vă vor ajuta să ocoliţi impasul. Suprasolicitări nervoase şi afective tind să vă îndepărteze de problemele reale cu care vă confruntaţi. Deşi parcurgeţi o cruntă dezamăgire (vineri) o vizită neaşteptată (sîmbătă) vă creează frumoase perspective.

PORTRETE PENTRU IEPURE

Bărbatul-Iepure. Cei mai mulţi astrologi sînt de acord că Iepurele (Peştele) este cel mai contradictoriu personaj zodiacal. Este un om străbătut permanent de oscilaţii psihologice, dar care — în pofida acestui dezavantaj nativ — nu ratează niciodată oportunităţile vieţii. Sensibilitatea profundă a Iepurelui se bazează, în esenţă, pe antenele sale speciale cu care recepteaza mesajele subtile ale societăţii, ale anturajului. Înţelepţii chinezi nu contestă că el se teme doar de umbra lui. Acest adevăr confirmă faptul că inteligenţa şi adaptabilitatea lor sînt apreciabile, iar obstacolele principale în derularea destinului provin din zbuciumatul lor forum interior.

Un bărbat-Iepure nu-şi ratează niciodată vocaţia, chiar dacă pentru afirmare străbate căi întortochiate. Metamorfoza lui de bază este Lemnul, care în concepţia chinezească este guvernat de Jupiter. Jupiter este generatorul bunului simţ, al onoarei şi al caracterului elevat. Filosofia orientală afirmă că dacă te poţi descurca (desluşi) pe tine însuţi, atunci vei obţine tot ce doreşti de la societate. Iepurilor le trebuie multă vreme pentru a se cunoaşte pe sine, iar în acel moment personalitatea lor se impune. Cele mai favorabile meserii sînt cele individuale, în care potenţialul lor creator nu întîlneşte decît barierele propriei vocaţii. Familia lui este de o trăinicie remarcabilă, fiind un soţ tăcut dar profund implicat. Simţul lor estetic este excepţional.

ZODIACUL CHINEZESC

Femeia-Iepure. Şi ea este o excepţie. În spirit oriental, ea întruneşte tot ce-ţi poţi dori de la o femeie cu care-ţi împarţi existenţa : devotament. Dar a-i cultiva devotamentul — spun chinezii — înseamnă a-i respecta slăbiciunile (deci implicit a i le accepta fără rezerve). Această femeie este credincioasă pînă la sacrificiu, pe fondul unei modestii exemplare. Femeia-Iepure nu este nici foarte frumoasă, nici foarte înţeleaptă. Dar are o graţie feminină şi o delicateţe rar întîlnite. Se spune că femeia-Iepure este cea mai neluată în seamă gheişă, dar cea mai valoroasă dintre ele (în concepţia europeană aş putea-o compara cu proverbiala Cenuşăreasă). Această nevăstă luptă cu disperare pentru confortul familiei sale, uitîndu-se pe sine. Ea îşi cîştigă foarte greu simpatia celor apropiaţi, căci este la fel de interiorizată precum Iepurele-bărbat. Se poate deduce uşor că femeile din zodia Iepurelui pot fi soţii admirabile pentru oricare nativ zodiacal care-i descoperă la timp uriaşele calităţi mascate de o timiditate înnăscută. Spre deosebire de concepţia occidentală, femeia-Iepure naşte atîţia copii cît poate ea educa în cel mai tradiţional şi elevat stil. Intuiţia este arma ei decisivă.

TOATE RECORDURILE NECESARE

Superlativ al ingeniozităţii tehnice

Dl. Davidoni Ioan, născut în satul Fărăşeşti, judeţul Timiş (la 27.01.1949) este unul dintre acei inventatori pragmatici care-şi duc singuri la bun sfîrşit propriile invenţii, fiind dotat atît cu gîndirea ştiinţifică, cît şi cu abilitatea necesară. Din numeroasele sale reuşite se remarcă prin utilitate şi longevitate **microcentrala eoliană cu rotor protejat** care aduce energie electrică într-un loc izolat, în speţă, la o cabană în Munţii Poiana Ruscăi. Această invenţie aplicată, care a învins prin adaptări speciale turbulenţa vîntului (cu variaţii mari în direcţie şi intensitate) este în funcţiune de 20 de ani ! Nu ne miră că abilitatea tehnică deosebită a dlui Davidoni a fost recompensată, în 1984, cu un premiu special de către revista „Tehnium". Talentul său de excepţie în a folosi energiile naturale acolo unde binefacerile civilizaţiei ajung mai greu s-a remarcat şi în microhidrocentrala realizată în 1974, care dezvolta o putere de 10 kw (pentru complexul turistic Valea lui Siman, pe rîul Bega), ca şi în cea realizată în 1977, cu ajutorul căreia se iluminau două cabane ale unor exploatări forestiere. Putem considera că dl. Davidoni Ioan este un recordman al ingeniozităţii tehnice pentru uz gospodăresc (sintagmă care nu acoperă însă toate virtuţile sale).

Cel mai consistent arbore genealogic

Nu încape nici o îndoială că performanţa dlui Gheorghe Marin din Tîrgu Jiu (născut în anul 1919) este excepţională. Dovedind o pasiune şi o meticulozitate ieşite din comun, dînsul a reuşit să alcătuiască doi arbori genealogici de esenţă ai satului Dobridor, judeţul Dolj, pornind chiar de la cei doi ciobani care l-au înfiinţat. Este vorba de două trunchiuri genealogice, unul pornind de la Badea Lungu, iar celălalt de la fratele său, Ioan Lungu ambii făurindu-şi familiile în jurul anului 1620 !

Pe distanţa celor 373 de ani de la înfiinţare şi pînă în prezent s-au succedat zece generaţii de săteni (autorul regăsindu-se în generaţia a 8-a). Cel mai consistent arbore are în alcătuire aproape 160 de persoane (neamul Ţăpuşeştilor). Considerăm că performanţa dlui Gheorghe Marin este un record absolut de documentare individuală. Practic, nici un sătean din Dobridor-Dolj nu poate spune că nu-şi cunoaşte strămoşul

GUINNESS BOOK

Dinţi şi iar... dinţi

Expresivitatea unui zîmbet sau a unui surîs este accentuată şi de dantura persoanei respective. Este binecunoscut faptul că — în mod normal — omul schimbă numai două rînduri de dinţi : cei de lapte şi cei definitivi. Dar cum fundaţia Guinness nu este interesată de normalitate, trebuie să recunoaştem că natura a fost extrem de generoasă cu unii semeni ai noştri. Atît de generoasă, încît cu greu putem crede că unui om i se pot schimba... patru generaţii de dinţi pe parcursul vieţii. Ei bine, cazul francezului Lison (înregistrat în jurul anului 1896) este de-a dreptul stupefiant. El a pierdut pe rînd dinţii generaţiilor fireşti, de fiecare dată crescîndu-i alţii în loc. Şi tot aşa pînă cînd a apărut a patra garnitură de molari, premolari etc. Raportat la acest caz incredibil, englezul Albert Hellwig, care a anunţat (şi demonstrat) că mestecă cu ajutorul celei de-a treia generaţii de dinţi, ni se pare că aparţine banalului...

De obicei (trebuie să facem această subliniere), sugarul nu are dinţi şi nu poate răni astfel sînul mamei. Primii dinţişori apar pe la vîrsta de 5-8 luni. Dar, dintre numeroasele recorduri de nounăscuţi cu dinţi, se remarcă prinţul Louis Dieudonné — viitorul Ludovic al XIV-lea al Franţei, care s-a născut cu doi incisivi (la 5 septembrie 1638). Nu a fost însă un semn distinctiv al sîngelui albastru, deoarece în anul 1970 s-a născut în Danemarka un băieţel cu opt dinţi (din care patru molari). Culmea a fost (cazul datează din 1970) că pruncul a venit pe lume cu şase săptămîni mai devreme decît sorocul natural.

HARTA MÎINII

3. Degetul vieţii şi al morţii. Nu putem trece cu vederea extraordinarele însuşiri ale degetului mare (senatorul), căci ele sînt în strînsă legătură cu destinul uman. Epitetul „extraordinare" poate şoca şi trezi suspiciuni. Dar să ne amintim că „orice idee începe prin a fi un paradox, continuă prin a fi o banalitate şi sfîrşeşte prin a fi o prejudecată" (Grigore Moisil). Opozabilitatea degetului senator simbolizează celebrul VETO (opoziţia) al tribunilor poporului faţă de un decret al senatorilor romani. Cînd degetul mare „se culcă" peste palmă, linia vieţii dispare, orice mesaj este anulat.

Poziţia faţă de cer sau pămînt a degetului mare însemna pentru demnitarii Cetăţii Eterne judecata pentru viaţă sau moarte, pentru culpabilitate sau inocenţă. De ce ? Cînd este îndreptat în jos, toate energiile conţinute (simbolic) în palmă se scurg în ţărînă, materia primă a zămislirii omului în sens biblic. De aceea degetul mare este antena Terrei. Cînd el este ţinut în sus, verdictul este pozitiv, căci el devine atunci antena inocenţei şi purităţii cerurilor, care i se recunosc inculpatului.

Degetul geniilor sau degetul regal ?! Iată încă două aparente prejudecăţi. Foarte mulţi morfopsihologi au studiat degetul mare al marilor personalităţi. Multe picturi celebre au fost analizate şi din această prismă. Concluziile concordă foarte bine. Un deget-senator care ajunge şi chiar întrece prima falangă (de la rădăcina palmei) a indexului nu poate aparţine decît unui spirit de excepţie. Se vorbeşte, de asemenea, de nodurile degetului : cu cît silueta acestuia este mai suplă şi fără proeminenţe, cu atît caracterul persoanei respective este mai rafinat. Falanga a 3-a, cea cu unghie, etichetează eleganţa şi eficacitatea contactului cu Universul. Cea mai bună receptivitate faţă de tot ceea ce este bun şi util în Universul spiritual o deţine unghia degetului migdalată. Dacă unghia degetului mare are formă de migdală şi este colorată în acel roz plăcut al epidermei, atunci sănătatea cugetului este deplină. Unghia strict geometrică (trapezoidală, pătratică, dreptunghiulară) denotă o oarecare rigiditate în comportament.

Dacă unghia degetului mare este învelită cu o pernită fină şi moale, stunci avem de-a face cu „picătura de rouă". Femeile care deţin picătura de rouă vă vor da cele mai mari satisfacţii erotice.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

DIALOGURILE LAUREI

● Un simplu răspuns de genul „da" ori „ba" nu-i uşor de dat, draga mea **KYM W. (Suceava)** ! Pentru că nu mi se pare a fi corect ca răspunderea care îţi revine exclusiv ţie, să mi-o pasezi mie... Mă întrebi dacă „merită" să riști. Păi, ştiu şi eu ?! Poate că da, poate că nu — dar asta numai şi numai în funcţie de calităţile (şi defectele) acelui posibil prieten. Tu esti singura în stare să-l cunoşti şi, implicit, să-i acorzi sau nu încrederea ta, răspunzîndu-ţi astfel dacă „merită" ! Fiindcă, nu-i aşa ?, „riscul" sentimentelor noastre este un risc... pe cont propriu !

● Ai un suflet sensibil, tu, după cît am putut să-mi dau seama, fiind un om aplecat spre melancolie şi reverii solitare, dragul meu **MARIUS V. (Rm. Vilcea)**, şi poate tocmai accentuata interiorizare a trăirilor tale este... de vină pentru existenţa cochiliei în care te ascunzi... Te socoţi a fi „un adolescent tomnatic" ? Bine, dar e minunat dacă în suflet mai păstrezi adierea anilor adolescenţei ! Am întîlnit atîţia oameni cu suflet searbăd, care strîmbă din nas cînd văd cum trec pe lîngă ei frumoşii şi frumoasele adolescente... În ce te priveşte, cred că n-ai nevoie decît de un pic mai multă îndrăzneală pentru a te... dezghioca şi a-ţi afla, între atîtea fete, pe aceea care să-ti fie tovarăşă de călătorie pînă la capătul anevoiosului drum al vieţii ! Haide, păşeşte cu mai mult curaj spre oameni şi păstrează cu grijă avuţia ta sufletească — delicateţea gîndurilor şi sentimentelor...

● Tare tristă povestea voastră, dragul meu **MAX G...** Însă, din păcate, din datele mai mult decît vagi, n-am izbutit să-mi dau seama despre ce este vorba. Medicii cu care am discutat mi-au oferit mai multe variante de diagnostic care pot solicita un tratament chirurgical însă care anume este cel mai potrivit, îţi dai seama, e greu de ştiut. Probabil că şi cei cărora le-ai scris nu ţi-au răspuns tocmai din pricina lipsei de elemente concrete pentru un diagnostic corect. În rest — un „adio" nu cred că poate rezolva problema voastră, el mai degrabă putînd să accentueze trauma sufletească provocată de maladia prietenei tale... Deci n-ar trebui să uităm că adevăratele sentimente îşi verifică trăinicia mai ales atunci cînd ne e greu în viaţă... Fii lîngă ea, te rog, chiar şi numai prin scrisori, încurajeaz-o, fă-o să-şi recapete încrederea în ea însăşi, încrederea în viaţă şi, mai ales, în dragostea voastră care poate avea viitor ! Mai scrie-mi !

■ Dacă crezi că sînt mulţumită cînd întîlnesc greşeli de gramatică şi de ortografie, află că amarnic te mai înşeli, stimate **CONSTANTIN P. (Cernavodă)**. Află că sînt teribil de mîhnită şi de jenată şi chiar încerc un sentiment de ruşine pentru cei sau cele care îmi scriu cu poceli de limbă, fiindcă una din formele de respect faţă de noi înşine (însene) şi faţă de cellalţi, prin care ne dăm la iveală educaţia, nivelul de civilitate, cultura şi chiar gradul de inteligenţă, este şi felul în care ne exprimăm fie în scris, fie oral. Şi mă mir foarte că tu, un scriitor pe cale de a se naşte, poţi nutri un dispreţ atît de... regesc faţă de stil, limbă, ortografie, găsind „motivaţii" pentru... hai s-o spunem pe de-a dreptul, pentru incultură. Respectul faţă de limbă este, pe de altă parte, mult mai relevant pentru definirea conştiinţei de sine, ca membru al unei colectivităţi care are istorie, cultură şi artă... Dar, la drept vorbind, de vreme ce pentru mine — o femeie oarecare care nu ţi-a făcut nici rău nici bine, practic neexistînd pentru tine — ai fost în stare să-mi stampilezi pe frunte „observaţia lui Gabriol" — „Înţelepţii sînt mulţumiţi cînd descoperă adevărul, proştii atunci cînd descoperă greşeli" —, nu mă mai mir că poţi scrie „eu însuşi" ! Şi, apropo, chiar crezi că adevărul se exprimă agramat ? ! În sfîrşit, faţă de tonul de o vehemenţă inutilă, exagerată, al scrisorii tale în care dai cu parul în tot ce mişcă pe lumea asta pe care tu te-ai supărat foarte, faţă de întîrzierea ştiinţei tale într-ale psihologiei (pe care o confunzi cu o uşurinţă de neiertat cu psihanaliza începutului de secol), mă văd silită să repet, aidoma ţie, recitind răspunsul — „iată, timp pierdut !". Dar, iartă-mă, boierule, sînt şi eu o femeie cu mintea proastă, iartă de vorba rea... Iar unul prost nu-i ceri să-ţi facă servicii...

■ Cu trecerea anilor, draga mea **GABI OK**, vei înţelege, sper, că răspunsurile şi afirmaţiile categorice, de la 16 ani, se vor încărca tot mai mult de... relativitate ! Cu alte cuvinte, chiar dacă primăvara toţi (sau, mă rog, aproape toţi) copacii înfloresc, numai vara vom şti dacă fructele lor sînt sau nu comestibile. Fireşte, s-ar putea să nu-i credem pe cuvînt pe cei ce ne avertizează că nu toate sînt bune de mîncat dar, dacă o să ne apuce durerea de burtă (sau chiar mai rău, ca în cazul tău), nu ne putem scuza spunînd că „n-am crezut" sau că „n-am ştiut"... Din păcate, în problema ta, rareori sîntem dispuse să-i credem şi pe ceilalţi (vezi ce-ti spuneau, avertizîndu-te, prietenele şi prietenii tăi care, de astă dată, au avut perfectă dreptate...), tentaţia „experimentului", a „verificării" pe cont propriu a „comestibilităţii fructului" putînd să se încheie pe un pat de spital. Şi pentru ce ?...

LAURA

APROAPE TOTUL DESPRE VITAMINE

Cu toate că trec drept „substanţe invizibile" vitaminele sînt fără îndoială indispensabile organismului. Foarte interesant ele sînt compuse din trei molecule ce se răgăsesc şi în celulele noastre. Este vorba despre carbon, hidrogen şi oxigen. Este bine ştiut că fiecare dintre ele are o acţiune specifică. Astfel, dacă vitamina A este recunoscută drept vitamină a vederii, vitamina D este indispensabilă creşterii. Ea va asigura asimilarea calciului. Vitamina E, presupus „elixir al tinereţii", face ca celulele să îmbătrînească mai lent, în vreme ce B6 asigură o memorie ceva mai bună. Şi chiar dacă am fi tentati să credem că despre vitamine şi implicit despre legume şi fructe, produse ce conţin o mare parte din vitamine, ştim aproape totul, cercetări foarte recente ne pot contrazice.

Despre kiwi, fructul pe care în ultimul timp am putut să-l savurăm şi la noi acasă, specialiştii spun că ar avea surprinzătoare proprietăţi anticancerigene. Studii ştiinţifice serioase au demonstrat că acest fruct conţine principii active capabile să atace o tumoră canceroasă sau să împiedice formarea substanţelor cancerigene. Procentul său record de vitamină C, 80 mg la 100 g (greutatea medie a unui fruct) acoperă în totalitate nevoile cotidiene. Ori, Vitamina C este unul dintre cei mai puternici stimulenţi ai imunităţii. Vitamina E (1,7 mg la 100 g de kiwi) îşi potenţează excelent valenţele antioxidante. În plus kiwi conţine procente importante de minerale (potasiu, magneziu, calciu, fosfor), vitamina A şi B.

Tot cercetătorii ne învaţă să recunoaştem şi să evităm „dusmanii" vitaminelor, acele produse care le neutralizează complet efectul. ● Este vorba, în primul rînd, despre alcool. Mai mult de jumătate de litru de vin consumat zilnic poate favoriza carenţa în vitaminele B, C, A şi PP. Berea este mai puţin „gurmandă" faţă de vitamine. ● Tutunul este un mare consumator al Vitaminei C. ● Pilula contraceptivă a fost acuzată mult timp că „ar mînca" vitamina B6. Astăzi aceasta este o certitudine. ● Unele medicamente cum sînt antibioticele, aspirina, cortizonul, somniferele şi barbituricele atacă vitamina A, B1 şi B6.

Şi noi care credeam că stim totul despre vitamine...

ECATERINA BĂTRÎNEANU

POŞTA by Air Mail

Tuturor persoanelor juridice care ne solicită în mod gratuit revista „Magazin" pentru colecţii, biblioteci etc., le răspundem cu regret că aceste donaţii sînt condiţionate şi reglementate de legea sponsorizării care nu a fost încă votată.

CRISTINA POPESCU, elevă la Liceul „I.L. Caragiale" din Bucureşti. Puteţi consulta oricînd colecţia revistei la sediul redacţiei. De la Liceu pînă la Presa Liberă sînt doar patru staţii de autobuz. Vă aşteptăm.

ILEA VALERIU din Bacău. Publicaţia de specialitate din care a fost preluat articolul „Un nou sistem de asamblare", nu oferă informaţii suplimentare. Ne pare rău că nu vă putem satisface interesul manifestat pentru acest subiect.

BILVĂNESCU PETRUŢA din Drobeta Turnu Severin. Aşteptăm povestirea SF promisă. Dacă e interesantă şi bine scrisă o vom propune spre publicare. Dacă nu, conform opţiunii dumneavoastră vă vom comunica opiniile noastre critice.

VALENTIN SIPU din Horezu Vilcea. Aforismele selectate de dumneavoastră prezintă două tipuri de imperfecţiuni : lingvistice şi conceptuale. Unele sînt transpuse în formulări rigide, didactice sau chiar preţioase ce anihilează efectul adevărului filosofic pe care vreţi să-l revelaţi. (ex : „Orgoliul rănit îşi găseşte liniştea printr-o binefăcătoare impertinenţă cu tentă hazlie".) Altele păcătuiesc prin banalitate sau lipsă de sens. (ex. „Prostia privilegiată priveşte norocul ca pe ceva normal". Sau : „Gîndurile profunde agită minţile nedestupate".) Fără a excela prin originalitate, aforismul : „Şi mistria imperfectă înalţă ziduri de nepătruns", poate fi un exemplu convingător. O selecţie mai riguroasă ar putea consemna debutul dumneavoastră şi în revista „Magazin" la rubrica „Cristale".

Doresc să corespondeze : **SORIN SALOMIA şi LAZĂR ION** din UM 01494, Sighişoara, jud. Maramureş, cod 30 0, cu fani ai lui Claude Van Damme ; **MIU IONUŢ**, Liceul Militar Dimitrie Cantemir din Breaza, jud. Prahova, cod 2165, **NECTARA RAŢUŞCĂ**, str. Aurel Vlaicu nr. 11, bl. V 1, sc 1, et 6 apt 21, Cluj-Napoca cod 3400 şi **Zamfirescu Laura**, str. Parcului bl. K 3, ap. 1, sc 5 Călăraşi, jud. Călăraşi.

DORIN MĂRAN

PROGRAM TV

SELECŢIUNI

15.03. — 21.03.

LUNI

Programul 1 : 14,00 Actualităţi. Meteo 14,15 Ora de muzică 15,00 Preuniversitaria 15,30 Teleşcoală 16,00 Civilizaţia montană 16,30 Portativul preferinţelor muzicale 17,00 Actualităţi 17,05 Magazin în limba maghiară 18,35 Tezaur folcloric 19,00 Documentar TV 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,35 Sport 20,40 Azi în prim plan 21,25 Teatru TV. Trei surori de A.P. Cehov 0,05 Actualităţi 0,20 Repriza a treia.

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate. Printul si sirena 17,00 Veniţi cu noi pe programul doi ! Credinţa la români 20,00 Actualităţi 20,35 Tradiţii. „Mă întorc în sat..." (I) 21,00 TVM 21,30 Lumea sportului 22,00 TV5 Europe 22,35 Magazin auto-moto.

MARŢI

Programul 1 : 7,00 TVM. Telematinal 10,00 TVR Iaşi 11,00 Teatru TV. Trei surori de A.P. Cehov 13,50 Desene animate 14,00 Actualităţi 14,15 Ore de muzică 15,00 Preuniversitaria 15,35 Teleşcoală 16,00 Convieţuiri-magazin 17,00 Actualităţi 17,05 Cabinet juridic 17,35 Salut, prieteni ! (I). 18,35 De la lume adunate... 19,00 Documentar TV 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,35 Film serial. Povestiri din Hollywood 22,20 Baschet masculin : Finala competiţiei continentale „Cupa Cupelor" 23,00 Actualităţi 23,15 Salut prieteni! (II).

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 17,00 Actualităţi 17,05 Studioul de literatură 18,05 Film serial. Maguy (Franţa, 1990) 20,00 Actualităţi 20,35 Tribuna non-conformiştilor 21,00 TVM. Mesager 21,30 Baschet masculin : Finala competiţiei continentale „Cupa Cupelor 22,10 TV5 Europe 22,35 Divertisment international.

MIERCURI

Programul 1 : 7,00 TVM. Telematinal 10,00 TVR Iaşi 11,00 TVR Cluj 12,00 Film artistic. Chinezul (IV) 13,35 Desene animate. Întrecerea 14,00 Actualităţi 14,15 Ora de muzică 15,00 Preuniversitaria 16,00 Virsta a treia 17,00 Actualităţi 17,05 Televiziunea vă ascultă ! 17,30 Simpozion. Revistă de literatură şi arte 18,20 Fotbal : Steaua — Royal Club Anvers, meci retur în sferturile de finală ale Cupei Cupelor 20,20 Actualităţi 20,55 Telecinemateca. Aranjamentul (SUA, 1969) 23,20 Actualităţi 23,35 Fotbal international 1,00 Închiderea programului.

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 16,45 Teatru TV. Capul de rătoi de G. Ciprian 18,30 Emisiune în limba maghiară 20,00 Studioul muzicii de cameră 20,20 Actualităţi 21,00 TVM Mesager 21,30 Fotbal : Glasgow Rangers — FC Bruges, în Liga Campionilor.

JOI

Programul 1 : 7,00 TVM. Telematinal 10,00 TVR Iaşi 11,00 TVR Cluj 12,00 Film artistic. Urmăreşte avionul ! (Franţa, 1989) 13,25 Video-clipuri 13,35 Desene animate. Întrecerea 14,00 Actualităţi. Meteo 14,15 Ora de muzică 15,00 Preuniversitaria. Bacalaureat '93 — Fizică 16,00 Repere moldave 16,30 Repere transilvane 17,00 Actualităţi 17,05 Magazin în limba germană 18,05 Povestea vorbei 18,35 Tele-discul muzicii populare 19,00 Spectacolul lumii 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,35 Sport 20,40 Film serial. Dallas 21,40 Reflecţii rutiere 22,00 Un zîmbet pe portativ 23,00 Actualităţi 23,15 Confluenţe.

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional ! 16,30 Desene animate. Printul si sirena 17,00 Actualităţi 17,05 Motor ! 17,35 Bijuterii muzicale 17,55 Convieţuiri-magazin 18,55 Diamond Awards Festival — 1989 (IV) 19,30 Stadion 20,00 Actualităţi 20,35 Tradiţii 21,00 TVM 21,30 Club SF 22,00 TV5 Europe 22,35 Tineri interpreţi de muzică populară.

VINERI

Programul 1 : 7,00 TVM .Telematinal 10,00 TVR Iaşi 11,00 TVR Cluj 12,00 Film serial. Din voia Domnului 12,50 Video-clipuri 13,00 Descoperirea Planetei 13,30 Desene animate 14,00 Actualităţi 14,15 Ora de muzică 15,00 Preuniversitaria 15,25 Teleşcoală 16,00 S.O.S. Natura ! 16,30 Arte vizuale 17,00 Actualităţi 17,05 Gong ! Emisiune de critică şi actualitate teatrală 17,35 Pro Patria 18,35 La fîntîna dorului 19,00 Cultura în lume 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,35 Sport 20,45 Film serial Destinul familiei Howard 21,45 Meridianele dansului 22,15 Azi în prim plan 23,00 Actualităţi 23,15 Magazin cinematografic 0,15 Jazz-Fan.

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 17,00 Actualităţi 17,05 Sport-Studio 18,00 Emisiune în limba germană 19,00 Concertul Orchestrei Naţionale Radio 21,00 TVM Mesager 21,30 Viaţa spirituală 22,00 TV5 Europe 22,35 Recital Jo Dassin.

SIMBĂTA

Programul 1 : 9,00 Bună dimineata... de la Iaşi ! 10,00 Actualităţi 10,10 Şapte note fermecate 11,00 Film serial pentru copii. Aventurile lui Black Beauty 11,30 Tradiţii 12,00 Clipă şi eternitate 13,00 Ora de muzică 14,00 Tranzit TV. Ora 25. Din sumar. Ştiri. Desene animate (ora 14,05) : Don Coyote şi Sancho Panda. Atlas. Al doilea război mondial. Film serial (ora 18) : Povestiri cu final neaşteptat. Reportaje. Mapamond 18,55 : Finala Campionatului Mondial de handbal masculin. Actualităţi (ora 20,20). Film artistic (ora 21,20) : Caracatiţa (Coproducţie italo-germano-franco-austriacă, 1990). Concursul emisiunii. Film serial (ora 23,20) : Ellis Island. Episodul 4. Ştiri. Topul muzical european al săptămînii 1,00 Film serial. Midnight Caller.

Programul 2 : 15,55 Rugby : Franţa — Ţara Galilor, în Turneul celor 5 Naţiuni. Transmisiune directă de la Paris 17,30 Worldnet Usia 18,00 Opera în capodopere 19,00 Desene animate 19,30 Recitalul formaţiei Beatles Revival Band (Germania) 19,55 Jazz-Magazin 20,20 Actualităţi 20,55 Video-clipuri 21,00 TVM Mesager 21,30 Studioul muzicii contemporane 22,00 TV5 Europe 22,35 Varietăţi internationale.

DUMINICĂ

Programul 1 : 9,00 Bună dimineata ! 10,00 Actualităţi 10,10 Ping pong 11,00 Film serial pentru copii Aventurile lui Black Beauty 11,30 Viata satului 13,00 Lumină din lumină 14,00 Actualităţi 14,10 Video-Magazin 17,05 Învingătorul 17,35 De la egal la egal... amical ! Cu Florin Piersic 19,00 Film serial. Dallas 20,00 Actualităţi 20,35 Film artistic. Crimă în trei acte (SUA, 1986) 22,10 Convorbiri de duminică. Alexandru Paleologu. Emisiune de Vartan Arachelian 22,40 Actualităţi 22,55 Maeştri. Portretul unui poet al pianului : Valentin Gheorghiu 23,55 Nocturna de duminică.

Programul 2 : 16,00 TVE Internacional 16,30 Desene animate 17,00 Actualităţi 17,05 Serata muzicală TV 19,30 Oraşe şi civilizaţii 20,00 Actualităţi 20,35 Pop-Club 21,00 TVM Mesager 21,30 Concertino 22,00 TV5 Europe 22,35 Mondo-Muzica.

(După „Panoramic TV")

medicina la zi

LOVEŞTE SIDA LA ÎNTÎMPLARE?

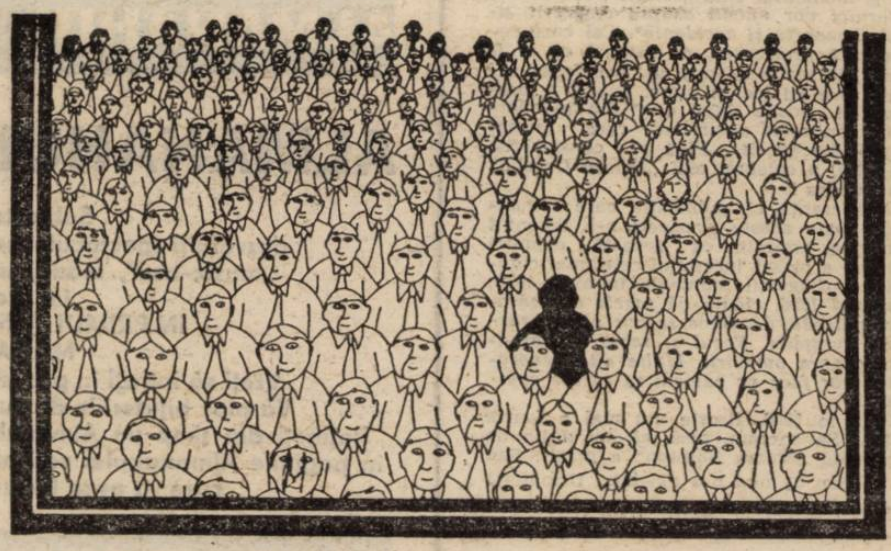

Testul ELISA, folosit în depistarea infectării cu virusul HIV ridică totuşi unele probleme. Unele antigene pot apărea fără a fi însă specifice virusului HIV. De exemplu, ele pot fi determinate de un factor reumatoid, capabil totuşi să declanşeze o reacţie de colorare a testului ELISA, deci să conducă la o concluzie falsă în privinţa infectării organismului cu virusul HIV. Apare deci o reacţie pozitivă, dar interpretarea poate fi falsă. Pentru evitarea acestor situaţii, fabricanţii de teste ELISA diminuează la maximum numărul de proteine virale în testul ce urmează a fi folosit. Rata de fiabilitate obţinută este de 98 pînă la 99%. Acest lucru poate părea o realizare excelentă. Şi totuşi, rămîne un procent de 1—2% dintre subiecţi care pot fi diagnosticaţi ca seropozitivi prin testul ELISA, în mod eronat. Desigur, e greu de acceptat ideea ca un individ să primească acest rezultat, care are un impact psihologic grav auspra lui, deşi situaţia e falsă.

Iată de ce oamenii de ştiinţă s-au străduit să găsească variante tehnice suplimentare pentru confirmarea sau infirmarea seropozitivităţii rezultate prin aplicarea testului ELISA. Metoda suplimentară este cea denumită Western-Blot. Contrar testului ELISA care furnizează un răspuns „global", Western-Blot permite **diferenţierea** anticorpilor prezenţi în sînge şi dirijaţi contra **anumitor** proteine virale. Analiza serumului se face pe baza acestor proteine, care sînt mai întîi purificate, apoi separate după masa lor moleculară printr-un procedeu de electroforeză în gel. Gelul este depus pe un suport de nitroceluloză, foarte avid de proteine. Totul se împarte apoi în mai multe fracţiuni şi fiecărei fracţiuni i se aplică ulterior „mini" teste ELISA, avîndu-se în vedere pentru fiecare tipul de proteină existentă. Se ajunge astfel la detectarea cu precizie a caracteristicilor diferiţilor anticorpi. Această „discriminare" a proteinelor este absolut obligatorie pentru confirmarea unei pozitivităţi reale.

AURORA POPESCU

Scandal în lumea medicală

William McBride, reputat ginecolog australian, bine cunoscut în lumea medicală internaţională, şi onorat cu diferite distincţii în străinătate dar şi pe „continentul de la antipozi" (Comandant al Imperiului Britanic — 1969 ; Medalia de aur a Institutului vieţii din Franţa — 1970 ; Ordinul Australiei — 1977) se află într-un mare impas. El a fost recunoscut vinovat, la 19 februarie 1993, de fraudă ştiinţifică. Acuzaţia se referă la faptul că McBride a atribuit medicamentului Debendox aceleaşi efecte nefaste asupra fetusului ca şi thalidomida.

La începutul anilor '60, McBride atrăgea atenţia opiniei publice australiene şi internaţionale asupra pericolului pe care îl prezintă thalidomida. Avertismentele sale s-au dovedit a fi întemeiate. Femeile gravide care au recurs la thalidomidă, un tranchilizant, au dat naştere la copii cu malformaţii.

McBride este acuzat de fals ştiinţific de către Tribunalul medical din Noua Galie de Sud, pe motivul că a afirmat despre Debendox, un medicament ce se prescria pentru greţuri matinale, că ar putea provoca deformări ale embrionului la femeile însărcinate şi care au recurs la el la începutul sarcinii. Campania ginecologului împotriva medicamentului cu pricina, comercializat în Australia de firma medicală Debendox, a început în urmă cu 13 ani. Plîngerea împotriva afirmaţiilor lui McBride referitoare la Dobendox a făcut-o un coleg de breaslă, dr. Norman Swan, care a făcut şi ziaristică.

Tribunalul nu a decis încă, după un proces ce se află pe rol de trei ani şi jumătate, dacă William McBride, în vîrstă de 65 de ani, mai este în măsură să-şi exercite meseria.

BROMUCONAZOL-UL cucereşte lumea

Septoriosis, fusariosis, uscarea rădăcinilor şi multe alte boli ameninţă grîul de la însămînţare şi pînă la recoltare. Grîul este predispus la boli serioase, cum ar fi paraziţii din familia ciupercilor. În Franţa, grîul este cultivat pe o suprafaţă de 8,5 milioane hectare, dintre care 7,5 milioane sînt tratate cu fungicide. De vreme ce multe din ariile cultivate cu grîu sînt tratate de mai multe ori cu fungicide, suprafaţa totală tratată se ridică la circa 24 milioane hectare. Vînzarea fungicidelor pe piaţa agricolă franceză aduce anual în casele de bani ale producătorilor circa 600 milioane de dolari.

Odată cu lansarea pe piaţă a produsului denumit bromuconazol concernul francez Rhône-Poulenc şi-a sporit considerabil ponderea pe piaţa „Hexagonului" de cereale. Rhône...Poulenc penetrează treptat şi piaţa agentului inhibitor sterol, care reprezintă 25 la sută din totalul pieţii mondiale de fungicide. Întreprinderea trustului Rhône-Poulenc, Pepro, şi-a propus să deţină pînă în anul 1999, 7 pînă la 10 la sută din această piaţă. Cele mai noi fungicide sînt produse la Pepro, pe baza rezultatelor cercetării fundamentale obţinute de specialiştii concernului. Acestea sînt potrivite pentru trei din perioadele de tratare tradiţională a afecţiunilor rădăcinilor şi spicului de grîu, absolut necesare pentru dezvoltarea în bune condiţii a grîului. Este un avantaj semnificativ pentru producătorii care cultivă o singură cultură.

Cinci formule ce leagă bromuconazolul cu alte molecule se află actualmente în faza de experimentare. Introducerea unei combinaţii de bromuconazol şi tridernorphe a avut loc recent, la începutul lunii februarie. Alte două noi combinaţii, una cu iprodione şi cealaltă cu diniconazole, vor fi în curînd scoase pe piaţă. Sinteza finală a materialului activ va fi completată la uzina concernului din oraşul englez Norwich, în timp ce punerea la punct a altor produse va fi făcută în Franţa, la Beziers. Aceasta va implica fabricarea de lichide în soluţii concentrate sau emulsii concentrate. Bromuconazolul a fost lansat pe piaţa franceză, în Europa occidentală, Japonia, Coreea de Sud, Filipine, Statele Unite, Africa, Australia şi America Centrală. Aici va fi folosit şi pentru alte culturi, cum ar fi arborii pomicoli, viţa-de-vie, banane şi alte plante.

ŞERBAN FILIP

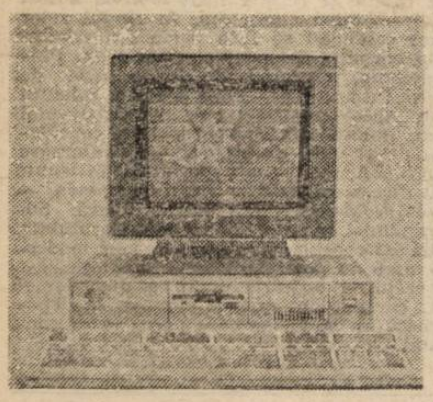

ORDINATORUL, *o mare speranţă a medicinii*

Un prim domeniu în care ordinatorul ar putea aduce imense servicii medicinii, este acela al documentării. În ştiinţele medicale mereu se descoperă ceva nou şi apar noi achiziţii pe linie de diagnostic ca şi de terapie, se scrie enorm. Numărul articolelor medicale apărute în lume în anul 1990 şi inserate în aproximativ 12 000 de periodice, se ridică la aproximativ 250 000 ! Şi este normal să fie aşa cîtă vreme **inventarul suferinţei umane cuprinde în jur de 5000 de boli şi cîteva zeci de mii de simptome.**

Al doilea domeniu în care ordinatorul poate aduce servicii imense exerciţiului medical, ţine de ceea ce se cunoaşte în vocabularul de specialitate sub denumirea de logistică medicală, termen cuprinzînd operaţiunile complexe de elaborare şi de circulaţie a informaţiilor de rigoare, precum şi tot ceea ce vizează pregătirea consultaţiilor, operaţiuni care generează cît se poate de consistent bugetul de timp al medicilor şi al ajutoarelor sale. P. Denoix semnalează în acest sens, în legătură cu laborioasa birocraţie administrativă spitalicească, legată doar de identificarea bolnavului, că datele acestuia sînt recopiate, în cadrul unui mare spital din Paris de circa 17 ori (!)

Despovărîndu-i pe medici de timpul pe care îl pretind diversele treburi administrative, alcătuirea foii de observaţie, prescrierea medicamentelor etc., ordinatorul le poate crea acestora condiţii optime de reflecţie şi de decizie.

Ordinatorul poate aduce servicii imense medicinii şi în ceea ce priveşte prescrierea medicamentelor, ştiut fiind că numărul acestora pe mapamond este la ora actuală de aproximativ 300 000. Fiecare medicament are propriile indicaţii şi contraindicaţii. Medicamentele sînt cu mult prea numeroase pentru a intra în memoria unui medic de tip obişnuit, iar **medicii nu cunosc decît 10% din medicamentele existente.**

Ordinatorul poate aduce servicii însemnate medicinii şi la efectuarea analizelor medicale şi a explorărilor funcţionale, cu atît mai mult cu cît munca de rutină a laboratoarelor este grevată prin definiţie de subiectivism şi, implicit, de un ridicat coeficient de eroare. Putem realiza uşor ce înseamnă această perspectivă pentru viitor, din moment ce statisticile ne demonstrează că numărul analizelor medicale se dublează, în general, la circa cinci ani.

Speranţa cea mai mare pe care medicina o aşteaptă de la ordinator ţine de faptul că acesta poate contribui substanţial la ameliorarea şi optimizarea dialogului dintre medic şi bolnavul său, dialog cu implicaţii hotărîtoare atît pentru diagnostic, cît şi pentru tratament. Ordinatorul va putea acumula şi prelucra un număr imens de date clinice şi de laborator, utile medicului atît pentru diagnostic cît şi pentru terapie, contribuind astfel la umanizarea relaţiilor dintre medici şi bolnavi. **Medicina are şanse să-şi păstreze măreţia dacă va şti să rămînă umană** şi nu va uita în nici un moment individul, realitate posibilă, ceea ce presupune un permanent şi susţinut dialog dintre medic şi bolnav.

ARCADIE PERCEK

Obligatoriu, la micul dejun

Pentru a fi siguri că dispuneţi de energia necesară pe parcursul întregii zile, precum şi de un tonus bun, nu săriţi

peste micul dejun şi gîndiţi-vă că acesta trebuie să fie compus din alimente care să vă asigure : proteine (un ou sau o felie de carne foarte slabă) ; calciu (un pahar cu lapte, un iaurt sau 100 g brînză) ; glucide (o felie de pîine sau o banană) ; vitamine (un fruct proaspăt sau un pahar cu suc de fructe) ; oligo-elemente (un pahar cu apă minerală băut cu 30 minute înainte de micul dejun).

O nouă metodă de depistare a anomaliilor cardiace

*Doi medici germani — Konrad Gohl şi **Herbert Feistel de la Universitatea** din Erlangen — au pus la punct un procedeu de medicină nucleară care permite identificarea precoce a nervurilor ce înconjoară muşchiul cardiac şi, deci, a subiecţilor ce prezintă predispoziţii pentru producerea de infarcturi. Intervenţia chirurgicală nu se mai impune a fi efectuată, noua tehnică medicală permiţînd examinarea pacientului, menajîndu-l la maximum posibil.*

*Tulburările ritmului cardiac care apar în mod neaşteptat provoacă deseori o oprire a inimii. Medicii nu au elucidat însă cauzele acestui tip de accident cardiac **întrucît, cel mai adesea, nu reuşesc să** observe nici o anomalie în electrocardiograma pacientului. Stressul, anxietatea sau o baie în apă rece sînt cele mai frecvente cauze responsabile de producerea unui colaps cardiovascular. Experţii presupun că tulburările sistemului nervos vegetativ, care joacă un rol esenţial în apariţia stressului, se află la originea răului. Imaginile sistemului nervos al pacienţilor care au fost la reanimare demonstrează inervarea de manieră inegală a muşchiului cardiac al acestora.*

Circa 90 000 de persoane cad victimă anual în Germania unui stop cardiac brusc. Konrad Gohl şi Hebert Feistel sînt de părere că statisticile subestimează numărul real al deceselor datorate tulburărilor ritmului cardial. Şi aceasta, deoarece într-un mare număr de cazuri, se diagnostichează un infarct, adică o întrerupere a irigaţiei sanguine.

Sănătatea şi decesele în lume

Potrivit statisticilor întreprinse de Organizaţia Mondială a Sănătăţii, din 50 milioane de decese cîte se produc anual în lume, 46,5 milioane se datorează bolilor, 77% survenind în ţările în curs de dezvoltare. Bolile infecţioase şi parazitare (infecţii respiratorii acute, diarei, tuberculoză, paludism, hepatită B etc.) ucid 17,5 milioane de persoane. Urmează maladiile cardiovasculare (12 milioane), alte boli cum ar fi : diabetul, tulburările digestive şi renale — 5,4 milioane ; cancerul — 5 milioane ; bolile neonatale (tetanos neonatal ş.a.) — 3 milioane ; bolile căilor respiratorii — 2,9 milioane ; decese ale femeilor în timpul sarcinii — 500 000.

întîmplări adevărate

Un „Nostradamus" de sex... feminin

O prezicătoare celebră, „Mama Shipton", care a trăit în Anglia între anii 1486 și 1562, este tot mai des comparată cu celebrul Nostradamus. A trăit, se pare în nordul Angliei și, potrivit unor cercetări de dată recentă, prezicerile ei (scrise și ele în versuri, ca și „Centuriile") s-au confirmat aproape fără excepție. În mod surprinzător, printre aceste preziceri se înscrie și actualul moment al cuceririi spațiului cosmic, mai exact al lansării unor sateliți orbitali (*„În jurul lumii noastre vor zbura obiecte bizare, atît de repede, încît viteza lor va putea fi comparată cu o clipire din ochi"*).

Și tot într-una din prezicerile ei, se spune că *„Vor veni, într-un tîrziu, niște zile minunate, cînd femeile vor ridica semețe capul. Ele vor avea un aspect foarte bizar : se vor îmbrăca precum bărbații și își vor sacrifica podoaba capilară, tunzîndu-se asemenea lor"*. A prevăzut și momentul cînd *„caleşti trase de cai puternici vor năvăli asupra omenirii, aducînd moarte și accidente"*. Cei care comentează prezicerea, ne asigură că ar fi vorba de zecile de mii de accidente rutiere care au loc în lume, anual. A prevăzut și *„goana după aur"* din îndepărtatul continent american, care tocmai fusese descoperit... Pînă și construcția, din 1815, a celebrei săli „Palace Crystal" din Londra !

În speranța că publicația care comentează toate aceste preziceri n-a inventat nimic, să amintim că această doamnă Shipton a plasat începutul celei mai cumplite conflagrații mondiale în anul 1996: *„În anul 1996, clădiți-vă casele din cărămizi putrede, deoarece se vor plănui războaie cumplite. Focul și sabia se vor abate asupra omenirii. Multe alte nenorociri îi vor face pe oameni să sufere cumplit"*.

Pînă în 1996, firește, nu mai e foarte mult... Să sperăm, însă, că cel puțin de astă dată „Mama Shipton" a greșit. Sau să sperăm că nici n-a existat... Următorii trei ani ar trece mai ușor.

Mascota ecologiștilor

Harry Nickerson, șeful unui serviciu ecologic din Bacton, localitate din Marea Britanie, a găsit în timpul unor pa-

trulări de rutină pe malul mării un pui de focă. După ce l-a examinat, Nickerson a constatat că bietul animal avea ochii acoperiți cu sînge. La un control efectuat anterior s-a constatat că sîngele se datora poluării chimice a apei mării. Foca, primind numele de Terry, a fost imediat supusă unui tratament adecvat pentru salvarea văzului. Acțiunea nu a reușit pe deplin, puiul de focă și-a recăpătat o parte a văzului. Îndrăgită de toți membrii serviciului ecologic, Terry a fost adoptată drept mascota centrului și se bucură de atenția și grija tuturor.

Împreună și în eternitate

Timp de 13 ani, Mișa și Nina au trăit, au mîncat, au înotat, s-au jucat și au dormit împreună. Din nefericire, Nina s-a îmbolnăvit foarte grav, afectată de un virus incurabil care i-a invadat ficatul. Nu exista nici o șansă pentru a fi salvată de la un sfîrșit tragic. Veterinarii Parcului zoologic din Bristol au decis în unanimitate că este cazul să pună capăt suferințelor atroce pe care le îndura Nina. Dar hotărîrea lor a fost însoțită și de o altă măsură cu totul neașteptată. Conștienți de faptul că Mișa (27 ani) nu va putea rezista despărțirii de Nina, durerii și solitudinii, au decis ca atît Ninei cît și lui Mișa, două splendide exemplare de urși polari, să li se pună capăt vieții, simultan printr-o injecție cu otravă. Și așa au procedat. Merită să menționăm faptul că Mișa atent la comportarea și suferințele Ninei, a refuzat mult înaintea sacrificării să se mai atingă de mîncare...

În ciuda unui handicap, a devenit o mare balerină

„Sînt mama cea mai fericită și mîndră din lume. Fiica mea, Melissa, care s-a născut surdă, în ciuda acestui imens handicap, a reușit să devină o balerină de valoare recunoscută. Ea activează în cadrul prestigiosului Ansamblu de Balet din San Francisco". Pronunțînd aceste cuvinte, Catherine Carpenter își îmbrățișează fericită fiica, protagonista unei istorii extraordinare, chiar miraculoase. Discuția are loc într-o cabină a teatrului, la capătul unui spectacol abia încheiat. Curajoasa balerină nu a putut să audă aplauzele cu care a fost răsplătită.

Dar care este istoria Melissei ? Cum a reușit, în ciuda gravului ei handicap să ajungă o adevărată stea a dansului clasic ? Doamna Carpenter a născut acum 27 de ani două fetițe gemene, Melissa și Gracia (mai avea un fiu de patru ani, Tyler). Din păcate, cele două fetițe s-au născut handicapate, în sensul că Melissa avea dificultăți de auz, iar Gracia era grav bolnavă mintal, ceea ce a necesitat internarea ei într-un institut special. La vîrsta de trei ani, Melissa și-a pierdut

simțul auditiv și acuza deficiențe de vorbire. Acordîndu-i-se un sprijin deosebit, ani în șir, încet, acest ultim defect l-a dispărut complet Melissei la vîrsta de 10 ani. Urmînd sfatul unei profesoare de gimnastică, care era foarte mulțumită de evoluțiile Melissei, mama ei a înscris-o la o școală de balet declanșîndu-i Melissei o mare pasiune pentru această artă. Primele lecții au fost dezastruoase întrucît Melisa, fiind surdă, nu reușea să fie la unison cu mișcările colegelor sale. Încet, încet, parcă datorită unui adevărat miracol, Melisa a făcut progrese uimitoare, muzica fiind percepută, metaforic vorbind, prin... picioarele sale și prin memorizarea mișcărilor executate de celelalte fetițe. Progresele sale au fost atît de rapide și reușite încît Melissa a fost inclusă, după cîțiva ani, în rîndul celor care candidau să facă parte din ansamblul corpului de balet al Operei din Philadelphia, cîștigînd ulterior o serie de premii importante care atestau talentul său. Aceste realizări i-au netezit drumul spre Baletul din San Francisco, considerat drept unul dintre cele mai valoroase din S.U.A. Pentru toți specialiștii în frunte cu directorul artistic Helgi Tomasson, evoluția Melissei este extraordinară. Supranumită în SUA „balerina miracolului", Melissa continuă să fie o persoană modestă, care nu neglijează orele de studiu, reprezentînd o întruchipare a unei femei al cărei talent artistic a reușit să depășească un handicap care părea insurmontabil.

Casa editorială „MagazinS.R.L.", în asociere cu MOLDINFORMBUSINESS – Filiala din România

vă oferă, în curînd,
MAREA SURPRIZĂ A ANULUI

ALMANAHUL MAGAZIN 1993

ALMANAHUL PRIMĂVERII

Subiecte incitante,
dezvăluiri spectaculoase, incursiuni în paranormal,
„music-box", modă, enigme și povestiri S.F., totul
în exclusivitate
IN PRIMUL ALMANAH CU PREMII
MAGAZIN 1993
Vreți să intrați în posesia cheilor unui automobil ?
Vă plac bijuteriile de aur ? Dar televizoarele color ?
Rețineți din timp un Almanah MAGAZIN și cu talonul inclus în paginile Almanahului veți putea participa la tragerea la sorți care va avea loc cu ocazia spectacolului

MAGAZINUL VEDETELOR.

organizat de MOLDINFORMBUSINESS
Nu pierdeți această ocazie !

GOLDEN FALCON s.r.l. din București
prin domnul MELKI DEMIR, expert în bijuterii a realizat splendide obiecte din aur pentru premiile oferite prin tragere la sorți la spectacolul „Magazinul vedetelor".

În rîndurile care urmează nu ne propunem a ne ocupa de „mariile" invenții care au produs mutații în destinul omenirii, ci de o trecere în revistă a unor invenții care au influențat substanțial existența noastră, făcîndu-ne viața mai ușoară, mai plăcută.

INVENȚII CARE AU SCHIMBAT VIAȚA OMULUI

Mașina de spălat rufe. A fost inventată în 1906 de către americanul Alva Fisher. La început, apărea ca un instru-

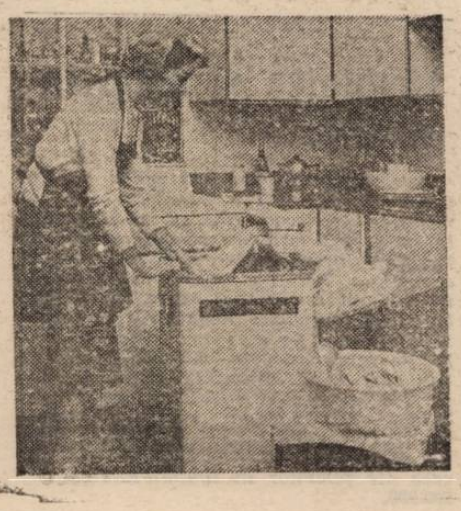

ment foarte complicat și nu prea a avut succesul scontat. A suferit ameliorări consecutive, dar abia în anii '40 a fost proiectată prima mașină de spălat rufe semiautomată, cea ce a însemnat un deosebit succes. În zilele noastre s-a ajuns la mașinile cu program, un incontestabil ajutor pentru femei (dar nu numai pentru ele). În fotografie, un model al anilor '50.

☆ ☆ ☆

Calculatorul portabil. În trecut se pierdea mult timp pentru efectuarea unor calcule mai complicate. Astăzi, în numai cîteva secunde, cu ajutorul unui calculator portabil, se pot face calcule rapide. Calculatorul portabil a ajuns să aibă o

răspîndire de masă. El se perfecționează continuu. În fotografie, un model al anilor '70.

☆ ☆ ☆

Mașina de scris. Inventarea mașinii de scris a fost atribuită italianului Pellegrino Turri. În 1808, acesta a pus la

punct o mașină care permitea unei prietene nevăzătoare să scrie. Ea nu a cunoscut însă o largă răspîndire. Abia în anul 1855, Giuseppe Ravizza a realizat un model, care, prin îmbunătățiri consecutive, avea să fie perfecționat. Ultima noutate în domeniu : o mașină de scris electronică care „scrie" pe baza dictării textului ! În fotografie, un model de mașină de scris din 1876.